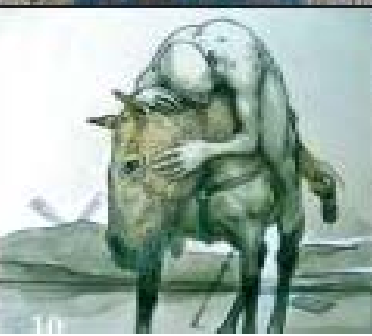
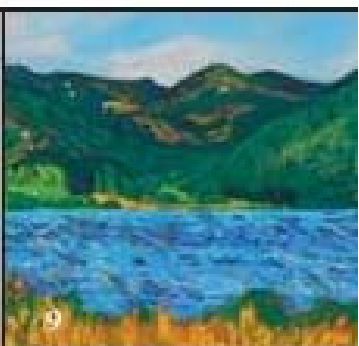
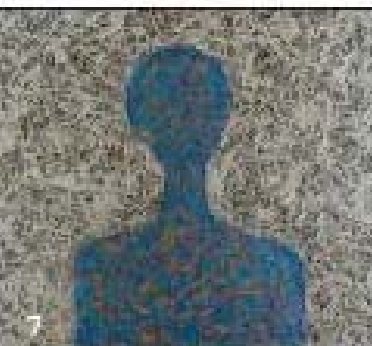
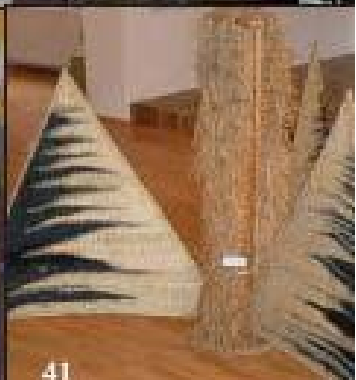
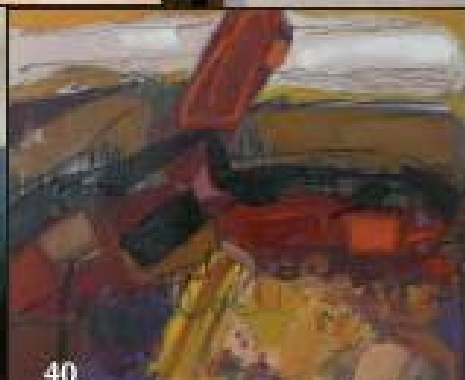
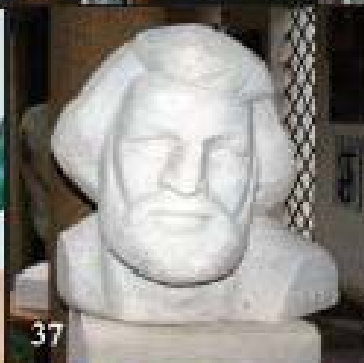
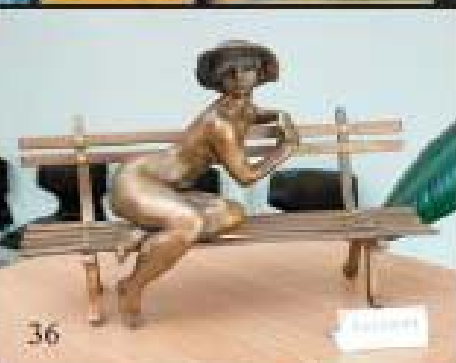
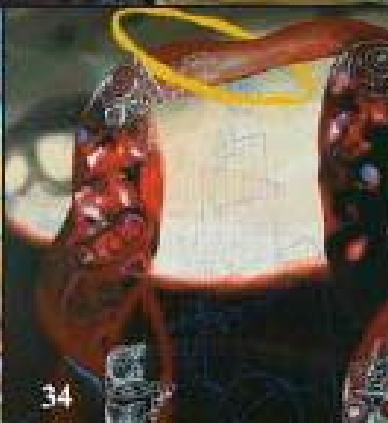

Interferența artelor

Critice. Artă plastică

INTERFERENȚA ARTELOR CRITICE. ARTA PLASTICĂ

(...)

La panoplia de artiști vâlceni, alături de Școala de pictori de la Țeica, alături de Gherontie, C. Mihăilescu, C. Iliescu, Emil Ștefănescu, Sorin Hermeneanu, Romulus Popescu, C. Gaghel, C. Cerăceanu, C. Zorlescu, și cei care sunt încă activi, s-a mai adăugat un nume: Medi Wechsler Dinu, pictor. (Septembrie, 2010, pag.120)

Tehnoredactare: Bogdan Cichirdan
Consilier editorial: Constantin Poenaru
Coperta: Petre Cichirdan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CICHIRDAN, PETRE
Interferența artelor. Critice. Arta plastică / Petre Cichirdan.
- Râmnicu Vâlcea : Intol Press, 2011
ISBN 978-606-92372-7-4

75

Apărut la Tipografia ALMAROM Râmnicu Vâlcea,
octombrie 2011, în 200 de exemplare-Ediția 1
Copyright © 2011 Editura Intol Press din cadrul SC Intol SRL
str. Calea lui Traian 169, bl.5, sc.E, ap.3, tel(fax) 0250 736615,
tel: 0350 401 254, 0746.029.824 Reg.Comerțului J38/ 442/ 1993.
E-mail: cichirdan@yahoo.com

Petre CICHIRDAN

INTERFERENȚA ARTELOR
CRITICE. ARTA PLASTICĂ

Editura INTOL-PRESS
Râmnicu Vâlcea, 2011

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Am tipărit această carte, selectând eseurile-cronici din categoria „Arta plastică”-pictură, sculptură, grafică, apărute între 2003 și 2010 în presa vâlceană sub semnătura subsemnatului...

Lucrarea de față este structurată pe patru capitole, purtând titluri generice: Știința și Arta (Cap. I), Artiști (Cap. II), Expoziții și manifestări (Cap. III), Realitatea (cap. IV)....

Conține, de asemenea, o secțiune de Indice și o grupare cu autorii lucrărilor reproduse pe coperti, care au atașate, fiecare, un număr; ...de exemplu: lucrarea notată cu 1, pe copertă, aparține lui Paul Popescu, și despre acesta facem vorbire în interiorul cărții - vezi paginile din Indice, Paul Popescu.

Am datat fiecare eseu, fiindcă conținutul este valabil pentru data la care a avut loc manifestarea și nu privește valoarea autorilor, dorindu-se eshaustiv! Suntem consumatori de artă și trebuie să înțelegem (primim) ce se expune (ne oferă) spațiul public. Ideile noastre nu sunt generalizatoare și nu aparțin domeniului istoric-științific!

Majoritatea eseurilor, exceptând cazul lui Brancuși și C. Lucaci, au fost expuse în spațiul public, în perioada respectivă...

În Cap.I am grupat esuri-cronoici care privesc fenomenul plastic în impact cu tehnologia - știința, în general, privind, atât tehnica de lucru, cât și spațiul eteric, cel al poeziei și gândirii filozofice; de aici, permanența „Interferență a artelor” (în concepția noastră, artele sunt tot una cu meseriile practicate la „vâr”!).

În Cap. II - Artiști - am grupat eseurile care țin strict de personalitatea fiecărui expozant, între aceștia și cei din Cap I neexistând diferență de percepție...

Cap. III - Manifestări, expoziții...

Cap. IV - Realitate - câteva evidente realități ale timpului trecut și prezent, privind Arta Plastică și cotidianul, relații psiho-sociale, cutume, din acest timp!...

Petre Cichirdan

I

ȘTIINȚA ȘI ARTA

SCULPTORUL CONSTANTIN LUCACI

Un tânăr student de la un Institut de Arte Plastice îmi spunea (fiind în vizită la cel din Cluj) că ei, studenții, suferă din lipsă de măestrie. Nu pot lucra cu un artist renumit, în atelierul acestuia, ca ucenici.

Tot el îmi spunea că Facultatea nu-i oferă nici o latură practică, nici o tehnică de abordare în viitor, în concordanță cu timpul.

În perioada Renașterii, un sculptor începător învăța meseria (care era aproape o inginerie în construcții sau arhitectură), după care începea munca de creație adecvată economiei timpului.

Acum el începe să creeze în economia de piață, înainte de a învăța meserie, autodefinindu-se din start, artist (și boem)!

Învățarea tehnicilor moderne, practice, a producerii formei și volumului, desenului și picturii, sunt vitale viitoarei meserii de sculptor sau pictor.

Timpul solicită mai apoi, spiritul, cultura aferentă.

Tehnologia, bine stăpânită, dă potență artistului sau, altfel spus, creează potențialitatea actului creator. Meseria de constructor era la “degetul mic” pentru Michelangelo, Leonardo Da Vinci. Artistul nu trebuie să se blocheze în reflecții de neputință atunci când caută soluția pentru formula sa creativă. La

Facultatea unde studentul învața meseria de sculptor, atelierul de modelaj (ipsos și argilă) semăna cu o morgă. Acesta a fost un preambul; un motto prelung...

Astăzi vom vorbi despre unul dintre cei mai mari artiști contemporani ai secolului XX și început de secol XXI, sculptorul român Constantin Lucaci.

Arta inventată de el, dar obișnuită, ca alură, în spațiul sideral, se întrece cu tehnologia, cu măestria, neștiind ce să admiri mai întâi: execuția, respirația artistică, enigma geometrică, estetica de ambient sau problematica filozofică. Realismul și naturațea formelor sale l-au făcut pe Nichita Stănescu să confunde iarba cu oțelul, numindu-i o lucrare din oțel inoxidabil, “Fire de iarbă”, iar pe Romulus Balaban să devină fizician, atribuind lucrărilor maestrului o a patra dimensiune, Timpul...

Pe scurt, sculptura lui Constantin Lucaci are strălucire, volum, spațialitate și simbol. Odată, un citic de artă cu nume de râu (Constantin Prut) a făcut o aluzie la tinichelele “care răsună în Pangrati”- anii 70, după care și-a blestemat singur gura și scrisul precum a făcut-o Saul în devenirea sa înspre Pavel (în 1974, C. Prut își reconsideră poziția față de marele artist).

El, sculptorul, este cea mai vie demonstrație a timpului prezent, între ce poate face știința tehnologică în artă, și arta, în știința tehnologică.

Copil fiind (născut în 1923 în Banat), război existând, Lucaci învață lustruitul bielor(!) de locomotivă, gravura metalului, apoi, nepot de mari ingineri în uzinele din Bocșa și din Reșița descoperă tainele desenului la planșeta tehnică.

Pleacă la București (1945), unde studiază în Academia Liberă “Guguianu” cu Camil Ressu, pe care îl divinizează.

Urmează apoi șabloane ale timpului, înalte școli de artă, dar cea mai solidă fiind școala acumulărilor în domeniul tehnicii și culturii, viața! Așa a fost posibil ca Lucaci să aibă o serie de mari realizări. Pe lângă sculptura în granit a bustului lui Brâncuși, executând și lucrări de tehnică pură (“girafa”, un aparat de mărit

machete, la scară; sisteme de iluminare etc sunt inovații ale timpului) a câștigat bani și renume. A fost, în mijloc de secol, printre cei mai bogați oameni ai țării, material și spiritual, chiar și fără a avea o activitate politică (renegat oficial, exclus din Partidul Comunist în 1959), dar iubit de mari comuniști precum Vida Geza; a fost președinte al Fondului Plastic din România.

L-au adulat (!) oamenii Puterii, deși se spăla cu săpun “Fa” încă de-atunci și bea numai băuturi rezervate regilor (în anii 70). Lucaci, vorbea în 1971, curent, două limbi străine, și îmi spunea, dându-mi-se ca exemplu: “nu știi dacă nu sunt prea bătrân să învăț și engleza”; avea o cultură muzicală ultrasimțită, era proiectant de came spațiale (chiar așa!); Lucaci a inventat o artă care nu putea fi copiată și deținea formula spațiului sideral.

Aprilie, 2003

CINETISMUL SCULPTORULUI LUCACI

Prozaic pare, dar esențial pentru tematica de față - Știința și Arta, să descriem tehnologia sumară a unei lucrări de sculptură, aparținând maestrului din Pangrati (o vom face aproape cibernetic). Iată, schița lucrării – desenul la scară normală – armătura metalică – modelajul în ipsos – ridicarea tiparelor din carton – tăierea tablelor din inox după tipare – modelarea tablelor prin bătaie de ciocan din material nemetalic (din lemn)–îmbinarea lor prin sudare – polizarea sudurilor – șlefuirea cu seu de ovină în atâtea treceri până ce se obține strălucirea ca o lumină de dimineață.

Obligatoriu, lucrarea are un soclu tot așa elaboart (lustruirea), executat din granit. Lucrările lui C. Lucaci par turnate în oțel, supuse fiind mai apoi unui proces de nichelare. Dar nu este așa. Ele sunt volume închise, din tablă de oțel inoxidabil (material adus de obicei din Suedia), supuse mai apoi unui proces de

stălucire prin șlefuire, care, credem noi, reprezintă un secret de fabricație (dacă nu un act de inovație).

De ce „cinetismul” sculptorului Lucaci? Deoarece o parte din lucrările artistului, nouă contemporan, reclamă gândirea la modul absolut, țintește înspre filosofia mișcării.

În atelier, în 1970, Lucaci lucra cu ochelari, avea șubler, riglă de calcul, planșetă de desen tehnic, dar și în vibrația unor consonanțe precum muzica lui Stravinski, Stockhausen sau Penderecki sau forme speciale de poezie (N.Stănescu).

Formele din oțel inoxidabil sunt provenite din grafia de pe hârtiile întinse jos, pe care el, cu mișcări largi, definind curbele viitoarelor lucrări, adevărate vântoase siderale, le desena la o scară a mărimilor naturale (târându-se pe enormele hârtii). Cu sculele descrise mai sus își construia mecanismele care puneau în mișcare formele spațiale.

*

Cum definim în general cinetismul? Practic, el este de trei feluri: static, mișcare în sine, și potențial. Exemple de cinetism static sunt Laocoon și fiii, în antichitate; Pieta Rondaninni, de Michelangelo, în Renaștere; Sărutul lui Rodin, ceva mai aproape de noi.

Cinetismul, mișcare în sine, definește o sculptură care se mișcă cu ajutorul unui mecanism (vezi fântânile cinetice construite de Lucaci), în timp ce cinetismul potențial ar însemna o lucrare precum Prometeu al lui Brâncuși, sferele în general, adică sculpturi care imprimă în gând posibila mișcare, forța ascunsă.

Forma lucrărilor lui Lucaci sunt de tipul cinetismului static, iar pe parcurs, după caz, la comandă electrică, ele intră în categoria celor cu mișcare în sine (cazul celebrelor fântâni). În lucrări precum „Icar” sau „Săgeata” (din oțel) în cădere (eu i-am zis Pasărea de Foc, după lucrarea omonimă a lui Stravinski) putem vorbi de cinetism potențial.

Se poate concepe arta modernă fără solide cunoștințe de inginerie? Iată că interlocutorul meu, studentul de la Facultatea

de Artă din Cluj (la vernisajul meu din 2002-de la Muzeul Național de Artă), avea dreptate când se plângea că nu are o pregătire în concordanță cu timpul său.

Primitivismul tehnicilor de lucru, în secolul XXI, este antiproduktiv, are alură boemică, el, negăsindu-și locul decât în gândirea psihopatică a lucrării, în spiritul de frondă (atunci când aceasta este căutată). Altfel, vai de cei care-l practică. ...Care îl epigonizează...

Fântânile cinetice ale sculptorului Lucaci sunt unice la nivel mondial, deoarece ele îmbină forma plină – de volum, cu mișcarea reală, dar și cu cea sugestivă (prin însuși forma sa).

Apa, sub presiunea sa hidraulică antigrațională, completează forma către înălțimi nebântuite.

Am avut fericirea să particip la execuția machetei Fântânii cinetice de la Constanța creată integral de Constantin Lucaci și care poate fi considerată o bijuterie în domeniu, o capodoperă.

De dimensiuni 1,5 x 1,5 m la bazinul din granit al machetei, ea a funcționat, la demonstrație, cu vin, invitații, sorbind cu plăcere licoarea iubirii pământului, și, cu ochii, sorbind forma estetică.

Uzinele navale din Constanța au construit gigantica „explozie” de apă și oțel inoxidabil... Dar, fără Lucaci, această lucrare ar fi fost un rateu tehnologic. Marele sculptor a dat soluția agrenajului în 90 grade la axul din centrul fântânii; altfel, la presiunea uriașă a apei, acest agrenaj ar fi fost aruncat în aer.

Constantin Lucaci a obținut maximul ce se putea obține de la arta sa. A recunoscut-o întreaga lume. El este un fenomen și acesta trebuie studiat în școlile de specialitate.

Mai, 2003

CONSTANTIN LUCACI, PRIMUL SCULPTOR ROMÂN CU MUZEU ÎN ITALIA

Nu demult i-am făcut maestrului Lucaci o vizită la atelierul său din Pangrati, București, și am rămas surprinși de vitalitatea, energia arătată după depășirea vârstei octogenare. Lucaci „vibrează”, lucrând: modelează, deformează, sudează, lustruiește, crează forme noi pe care mai toți cei cu spirit de observație artistic, dezvoltat, le asociază, prin similitudine sugestivă, unor mișcări galactice; le alătură universului poetic cu limbaj unic, artistic.

Am vorbit despre perioada anilor '70, despre critica și arta de atunci, despre confrății săi dispăruți, despre întâlnirile cu celebri scriitori (prieteni dumnealui), prezenți în atelier cu ocazia sărbătoririi zilei numelui – Ziua Sfinților Constantin și Elena, despre muzica lui Iancu Dumitrescu și a Anei Maria Avram, anul trecut, în mai multe concerte prezenți pe scena Festivalului „SIBERFEST 2007” din Sibiul capitală culturală europeană.

Am regăsit omul, același, pe care îl știam în 1970, sudând tiparul modelat din tabla de inox, lustruind în tehnica sa unică (cu seu de berbec), desenând alte și alte viziuni - proiecte(!). Dar până când? “Până o să vrea Stăpânul Universului, Stăpânul lui Wagner, al lui Mozart și a lui Brucner, și câți or mai fi...” - ne răspunde maestrul.

Am revăzut sculpturile sale din curtea Televiziunii Publice...Sunt aici multe lucrări de însemnată forță artistică, exemplu de ornamentarea spațiului înconjurător-spiritual ecologic; lucrări menite a aduce oamenilor aminte că arta sculpturală trebuie să rămână alături de arta arhitecturii și că, împreună, trebuie să-i învețe cum să iubească Natura - natura omului „faber”.

Și-a amintit și de conflictul din 1971, al meu, avut cu asistentul de sculptură - cehul Svoboda din cadrul Institutului “Nicolae Grigorescu”, când eram ucenic la “Lucaci” și

funcționez ca student audient, asistentul, cerându-mi să-l ajut la lustruirea unei lucrări în inox - în particular; l-am refuzat fiindcă nu aveam aprobarea maestrului! Vă dați seama ce șansă mi-am creat pentru admiterea din anul următor, la care, într-adevăr am „picat”, primind o medie sub cea de la examenul din anul precedent, când venisem dintr-un liceu sportiv. Recunoaștem, amândoi, că a fost bine pentru destinul meu!

Am discutat, iarăși, despre muzica „marilor germani”, observând că Lucaci rămăsese cu o aceeași cultură muzicală neclintită, una care îi răspundea precum un ecou la ceea ce desena pe hârtie și avea să se întâmple între scânteile cumplite rezultate în impactul dintre discurile abrazive și oțel... Știam demult că sculptorul Lucaci nu ascultă muzică pentru ca să creeze, ci pentru a-și regăsi sufletul în muzică. Cu astfel de lucruri, confrății din Pangrati nu erau obișnuiți...”Asta e Petrică; dacă nu te simțeam atunci meloman, nu cred că lucrezi cu mine în atelier.” Dorind să-i arăt că acest lucru nu a rămas fără consecințe i-am amintit, la rândul meu, ceea ce îmi spunea prin 1990 - “Și tu, și Ana Maria ați avut, singurii, acces aici, dar ați urmat o altă cale în viață. Cred însă că spiritual ați împrumutat ceva din sculptura mea”... Mie mi-a prevăzut inovația și spațialitatea în știința tehnologică, Anei Mariei Avram, intuindu-i actuala creație muzicală, electronică și computerizată, de sorginte... galactică.

Lucrările lui Lucaci, peste 20, într-un muzeu din Italia!

Dar vestea care ne-a dat-o și care, am observat, l-a emoționat mult a fost că statul italian, prin „Santuario di San Francesco di Paola”, o construcție modernă, un sanctuar pe malul Mării Tirenene închinat Sfântului Francesco din Paola, construit înspre „glezna Italiei”, i-a înființat o galerie permanentă de sculptură, un muzeu - “Constantin Lucaci”. Acesta cuprinde două săli mari

cu lucrări semnate de maestrul român și un “Soare”, din sticlă de Murano, semnat tot de Lucaci, care tronează în centrul Altarului. O lucrare minunată, care întrece sclipirea apelor mării care spală zidurile sanctuarului...

La vernisajul din 14 aprilie 2007, când Constantin Lucaci a tăiat panglica inaugurală de la acest muzeu, a fost prezentat și Catalogul închinat lucrărilor maestrului român, contemporan, întocmit de unul dintre cei mai cunoscuți critici de artă, Pietro Amato!

Nu putem uita, ce prăpastie exista, în 1970, între Lucaci și confrății plasticieni, criticii de atunci, Institutul Nicolae Grigorescu!

Trebuie să mai amintim că “Soarele lui Lucaci” a fost proiectat și executat în variantă cinetică, în 1970, pentru 1971, când, în subsolul Comitetului Central al PCR, s-a organizat cea mai mare și complexă expoziție de pictură monumentală, poate din lume, ce a cuprins zeci de machete cu Teatrul Național din București la o scară care depășea trei înălțimi de om (ne-am urcat, cu maestrul, cu ajutorul unei scări pe acoperișul machetei, unde trebuia să instalăm „Soarele” pe frontispiciul (moțul de deasupra) teatrului - considerat o nereușită arhitectonică. Soarele a fost montat pe macheta pictată de Sabin Bălașa!

Nicolae Ceaușescu solicitase artiștilor plastici să prezinte un teatru în variantă pictată precum Voronețul! În viața noastră nu am văzut așa ceva, ca dimensiune și variație tonală de culori și forme. Ulterior s-a renunțat la această soluție și s-a ales varianta actuală, cea cu placarea pereților laterali și construirea etajului doi.

August, 2007

BRÂNCUȘI, MAI MULT FILOSOF DECÂT SCULPTOR

Stimulat de două prezențe în gândirea românească, două aprige poziții asupra aceluiași subiect, Ionel Jianu înainte de război și Petre Pandrea, contemporan cu noi, subiectul fiind personalitatea de mare relief a lui Constantin Brâncuși, marele „mim” de la Hobița gorjeană, mim, precum propriile sale lucrări din marea familie a sferelor prometeice (uluitoare fiind cea care se cheamă chiar Prometeu - ou care mimează tăcerea, chintesența, având în proeminență numai o bănuțată zonă de organ olfactiv), zicem, am purces și noi la Târgu Jiu să ne edificăm mai bine asupra unui gând care ne persista în memorie de mai multă vreme. Nu știam ce-l caracteriza mai bine pe acest exemplar de rezonanță al secolului XX, sculptor;...refuzul școlii lui Rodin, influența îndoielnică asupra sa venită de la sculptori contemporani precum Archipenko sau Zadkine, care, spuneau unii, au fost pentru Brâncuși pietre de hotar. În '90 le-am luat urma, la Paris, dar am descoperit lumești lucruri puerile- formule moderniste specifice începutului de secol XX, în sensul că mai mult deforma decât imitau (moderniștii, în sculptură), nu depășeau mișcarea - simularea ei în plastică; ...psihologia „noului”- obligatoriu, legătura cu forma de inspirație humanoidă, nu depășeau spiritul izvorât sau atașat personalității lor...

Atunci am strigat Evrika, recunoscând, că Brâncuși a descoperit materia, perenitatea ei, limitată, și aceasta, de cicluri voit declarate cât mai lungi. Am stabilit, și după vederea tripticului de la Târgu Jiu, că Brâncuși este mai mult filosof decât sculptor.

Sistemul de gândire, vorba izvorâtă din filosofie sunt chiar lucrările sale, neinventii geometrice, dovezi de trainică materialitate, dar mai ales, spiritualitate.

„Opera de artă, exprimă tocmai ceea ce nu este supus morții” este un citat atribuit lui Brâncuși de către criticul italian Mario Micheli într-un articol publicat din 1966. Da, toți spun asta, iar

asta înseamnă filosofie, și toți fac, astfel, aluzie la perenitatea artei în general.

Lucrările lui Brâncuși sunt construite pentru a recunoaște viteza mărită a ciclurilor de viață specifice materiei vii și sunt construite pentru a demonstra greutatea, materialitatea independentă a Universului, masivitate - materialitate la propriu și la figurat.

În afară de filosofica concepție (îmbogățită de forma ultrasimplă) a grăuntelui a cărui potențial stă la baza exploziei nucleare, a prometeiceii idei, că din sfera minusculă va răsări Prometeu cel mare, vrem să subliniem că domeniul vast al gândirii brâncușiene bazate pe intuiție se regăsește în această grozăvie, a fisiunii nucleare, care distruge aproape soarele și puterea lui dătătoare de viață (sfera prometeică), în această grozăvie a tăcerii și greutății megalitice, sugestionate de cele două lucrări: Masa Tăcerii și Poara Sărutului.

În general, lucrarea de greutate a lui Brâncuși exclude omul și mișcarea specifică trupului său, dând, astfel, cea mai grea lovitură predecesorilor săi. El se ferește ca minuscula pulsație a cordului să-i diminueze ideea faraonică, a spiritului. Dar, precum cei care acum mii de ani se pregăteau, murind să fie prezenți la apariția, după, vezi bine, știute cicluri, a lumilor noi, așa și „filosoful” român de la Paris a creat un vis al umanității-nemurirea-aproape de locul său de naștere, transformând Gorjul în nume universal - peste valoarea semanticului european; a creat, demonstrând aceste dureroase adevăruri despre perenitate: numai forma și materia grea, simbolul, rezistă marilor cicluri planetare care au destinația să sfideze timpul, autointitulându-se în limbaj de eboșă a primitivului, ca limite ale materiei cu timpul, tinzând la infinit (trecutul îndepărtat nu ne poate convinge decât prin intermediul simbolurilor). Am spus „tinzând” și nu egal, căci nimic nu este veșnic (filosofie afirmată încă de la începuturile lumii biblice, când Dumnezeu i-a alungat pe cei doi locuitori din Rai spre a nu gusta din rodul pomului veșnic).

Atitudinea aceasta a „martorilor” reci, construiți pentru a rămâne peste timp ca dovezi grăitoare noilor lumi despre propria noastră prăpădire, o mai regăsim doar în incredibile construcții din josul Britaniei multimilenare, porțile megalitice, hieratice, de la Stonehenge.

Iată, deci, sculptura lui Brâncuși, posibil de executat fără daltă și ciocan, fără a avea în cuprinsul ei figurativul uman, este însemn care vorbește în mod unitar despre adevăr, timp și moarte.

Arta nu este decât secvențial dominată de aceste însemne, până la Brâncuși, cuprinzând aproape obligatoriu însemnul omului. Arta are în sine filosofie, și filosofia cuprinde în propria matcă estetica-imagie, deci și element de artă. Vrem să spunem că la Brâncuși predomină filosofia construită nu prin cuvânt, ci prin formula geometrică și grosier materială. ...Și totuși, ce caută Coloana între aceste lăcașuri ale strivirii meditative? Menirea ei este să optimizeze timpul prezent, timpul celor care mor, dar trec momentan prin acest inevitabil prag al porții de eternitate, dându-le senzația (precum fata din orizontul deșertului) că se poate atinge nemurirea, înșiruind metafizica viață (la indieni șapte sunt viețile ca să te ridici la Buda). Coloana este o punte între aceste două sisteme de existență: unul al perenității materiei, și celălalt al credinței, poate, în viața de apoi. Există și gândiri care dau frâu liber imaginației, veșniciei spiritului și, ca un narcotic necesar, dau ca viabilă calea către această speranță. Sensul segmentării gametului de pe stâlpul porții prin care trece timpul de la preistorie către istoria mileniului următor este o „glumă” generoasă, care ne transmite faptul cunoscut de noi toți: nici o greutate, nici o boală nu sunt atât de puternice, încât să împiedice nesimțirea lor, atunci când se produce iubirea între producători...iubirea cea mare; iubirea, care dă naștere la viață!

August, 2003

FILOZOFIA FORMEI

Vrând să pătrundem cu gândul în interiorul artelor sculpturii și arhitecturii, în modul estetic dar și în categoria de idei, conștienți fiind că forma, tridimensionalul este o prezență tot mai activă și în celelalte arte cum ar fi pictura, cu ale sale colaje în volum prinse pe fondul de culoare sau holograma în arta filmului, nu mai vorbesc de ambientul interior și de estetica industrială, vrând, cum spuneam, să descoperim care este cauza sau ar fi a adorației pentru forma materială, estetică, geometria simbolică, ideatică, am constatat că aceasta poate să țină loc de cuvinte și este cea mai veche modalitate de transmitere de idei, de exprimare chiar în filosofie. Forma, în ansamblul ei, conține fizica și chimia lumii materiale, conține primul alfabet de exprimare, inclusiv cel reprezentat în plan, limbajul celor care nu aud și nu grăiesc...

Forma tridimensională stă la baza celei mai vechi arte spirituale, artă a formelor primare de exprimare a gândului, a formelor totem sau netotem, precum și a celor de dominație a omului față de natura înconjurătoare, cele numite de-a lungul timpului: sculptură și arhitectură.

Din ce în ce mai mult, avem de a face cu un dialog al formelor, unilateral, dinspre creator către receptor, dialog al unui teatru al simbolurilor, sarcina relevării substanței din conținut, revenindu-i celui din urmă.

Arhitectura, ca artă, crează echilibrul social, cetățenesc în existențele democratice, ne înclină spre dragoste pentru istoria așezărilor omenești urbane și rurale, toate construite în economia liberă a valorilor imobiliare. Ca filosofie, arhitectura este o aventură a spiritului uman, în afara spațiului său interior, fiind, prima materializare a manifestării omului înspre latura sa tehnologică, prima în realizarea unui spațiu ecologic. Datorită echilibrului de care aminteam înainte, ne simțim atât de bine în peregrinările noastre, vizavi de arhitectură, în zona dintre clădirea

Primăriei și statuia lui Mircea cel Bătrân...ca să dau numai un exemplu cunoscut de toată lumea, trăitoare în Rm. Vâlcea.

Despre forma concretă, însă, dorim să vorbim, forma "filozofală", cea realizată în, și cu, tehnologia secolului XX, nereferindu-ne de loc la coelhica Piatră Filozofală...

Un gând anume trebuie să rezervăm, un gând pentru tehnologiile preistorice, pentru frumusețea de inspirație divină, gândul ce se desprinde din prezența fizică a piramidelor, prezența formelor gigant homoide, gândul ce ne duce la ideea de perenitate.

Spuneam și cu altă ocazie că „Poarta sărutului” creată la Tg. Jiu de Constantin Brâncuși este un model de filosofie al formei, de filosofie al simbolului, căci nimic nu exprimă mai bine ideea de veșnicie, în sens material, intuită în megaliticul volum. De ce a ales marele gânditor, o poartă (?), căci ea reprezintă simbolul unei intrări și ieșiri, trecerea de la viață spre neviață, este martorul, dovada unei „tehnologii” a ciclurilor existente spre infinit, între naștere și moarte. Alături de veșnicia materiei și ciclica înfăptuire a ei, nu stă decât iubirea și segmentarea acesteia într-un ambițios joc al spiritului tinzând spre eternitate.

Rămânând în zona spațiului implicării filozofiei în formă, să constatăm o altă materializare a relației amintite mai sus, creație a naturii, dar dăltuită în piatră de marele Brâncuși și anume existența în opera sa, al „oului prometeic”, al reprezentării potențialului, închis în perfecțiunea formei geometrice, formă care, de când s-a descoperit atomul și secționarea sa, este simbolul forței energetice în maxima ei formulă, cea de Forță Nucleară...Și, filosofic vorbind, nu există forță mai puternică în univers, ca forța sămânței în devenirea ei macromoleculară.

Oul, reprezentat de sculptorul elementelor primare este de natură pozitivă, căci s-a constituit din marmură sau bronz și nu altfel, el fiind astfel un sens-semn pământesc și nu o imagine galactică, în afara simțului omenesc, în profanul zbor al spiritului printre astre.

În creșterea și dezvoltarea sa, o sferă, se desfășoară, în aceste sensuri, după o infinitate de direcții, fapt care, însă, în zece mii de ani s-a demonstrat că în sens gravitațional a fost o direcție de dimensiune minimă pentru om și a sa construcție...Vezi Turnul Babel, vezi bomba nucleară, care, pe orizontală, se desfășoară mai destructiv și mai rapid.

De aceea credem, că viața noastră este mai mult și semnificativ legată de pământ, de spațiul terestru neglijat prea repede de cercetare și supus inacceptabil de consistent exprimărilor neecologice...

Sfera încadrată pe verticală, cu capac (cea denumită-sculptură cibernetică), conține o idee din rândul celor expuse mai sus, de limitare a dezvoltării pe verticală, o idee despre frumusețea detaliului geometric, terestru, ideea ținerii giganticei forțe în locul motor, la intenția omului, în spiritul său ecologic. Forma sa conține și o determinare obiectivă, căci, practic, întreaga suprafață, cea sferică perfect, nu se poate obține fără puncte de legătură cu mediul înconjurător și prin mijloace tehnologice cunoscute... așa cum nici punctul nu poate exista singur! Condițiile constructive impuse: execuție din material peren-duraluminu - și condiția de așchiere a materialului, au fost necesare pentru a rămâne în domeniul sculpturii-tehnologie, căci despre această artă am vorbit până acum, când am ales ca disertație implicarea filozofiei în Formă.

Februarie, 2004

SCULPTURA SECOLULUI XX DOMINATĂ DE ROMÂNI!

Cu patru ani înainte ca Brâncuși să părăsească această lume (1957), Constantin Lucaci primea Medalia Muncii pentru sculptură într-o Românie aflată în plin prolecultism. Poate tocmai datorită acestui tip de cultură, semantic vorbind, sculptorul Lucaci și-a însușit forța morală, abnegația pentru munca titanică, pentru materia lui „imposibil” de cioplit, granitul, material din care îi va construi un bust lui Brâncuși, vrând să-și demonstreze lui și altora, că, pentru el, duritatea materialului nu este o limită.

Atunci, de atunci poate, el, sculptorul în devenire, s-a gândit la o nouă materie. Unii oameni cu har din media europeană, să-l numim astfel pe Giorgio Segato, autorul unui excelent eseu despre sculpturile maestrului din Pangrati, pe care le definea ca fiind „sculture come metafore di Luce e di Energia”, numește această nouă materie „lumină și energie”. Nu știu dacă distinsul estet italian s-a gândit că lumina este întradevăr formată din particule pline de energie, dar, sigur, oțelul inoxidabil redat oglinzirii naturale printr-un gri nedefinit în dicționarele atribuite culorii (oțel modelat și șlefuit de Lucaci) pare că nu mai are greutate și că este însăși lumină, materie în zbor și energie. Energie, și prin formula cineticii potențiale inclusă în formă...

Ne spune maestrul: „tehnica, atunci când este folosită în artă, trebuie să fie atât de perfectă, încât, în final, ea să nu se vadă, să nu se simtă”... Multă gândire și simțire artistică sunt condensate în acest concept despre artă, dar și despre tehnologie. Este de fapt un concept despre o lume în care ecologic se refuză tehnologia transformatoare de energie, dar în goana după bunăstare, totuși, se apelează la ea... Tehnologia sculptorului Lucaci este una a șlefuirii suprafețelor, una a modelării volumelor, una a artei în care un rol esențial îl are cea specifică tehnologiei construcțiilor de mașini... Aceasta este atât de avansată, astăzi, încât poate să se identifice cu procesul de creație artistică, să justifice sintagma

sculptorului din Pangrati, care ascunde „procedeul” în favoarea totală a simțirii artistice...

Giulio Carlo Argan îl prezintă Europei, în 1983, pe Lucaci, la televiziunea italiană, ocazie cu care același Giorgio Segato remarcă locul pe care îl ocupă sculptorul român în Europa milenară... „Unul dintre cei mai mari sculptori europeni, continuator pe de o parte, într-o manieră absolut autonomă și originală, al lui Constantin Brâncuși, părintele sculpturii contemporane...”.

Lucaci a împlinit 80 de ani. A „sigilat”, din interior, secolul XX. Este demnul urmaș al „părintelui” sculpturii filozofice a secolului XX, este altceva decât „cinetica fitomorfică a lui Calder”, este altceva decât „cinetica mecanică al ansamblurilor în construcții întâmplătoare, lucide, ale lui Tinguely”, este altceva decât „formele mișcate de ape ale lui Niki de Saint Phalle”. Când spunem „altceva”, spunem, că Lucaci lucrează în forma expresivă a mișcării, a potențialului ei, păstrând arta sculpturii în forma ei ancestrală; formă unitară, volum, spațialitate, armonie, în plus, la el, se simte structura care mimează macrocosmosul și sfidează biologicul. Putem concluziona, ținând cont de cele arătate mai sus, că doi români au dominat sculptura secolului XX.

Pare ireal ceea ce am putut vedea acum câțva timp la București, în atelierul sculptorului nostru octogenar și în plină forță de creație. O pădure de forme strălucitoare, năucitoare, care dau senzația unei striviri a celui care le-a creat (mic de statură, și lucrând într-un colț, alături). În fața unei asemenea avalanșe, știind cât de greu este să produci acest gen de lucrări stăm și ne întrebăm, cum a putut un om atât de „mărunt la stat”, atât de sensibil și drag să le lucreze, să producă atâta expresivitate în forță?...și printr-o tehnologie atât de brutală?

Lucaci este de o vitalitate incredibilă, cu mult peste ceea ce ar trebui să însemne vârsta. Ne vorbește despre lucrările sale monumentale aflate în derulare, noi îl ascultăm cu ochii ațintiți pe lucrările de atelier, aflate în lucru (care sunt patru!...).

Am privilegiul unei conversații scurte, dar pe care maestrul a îmbogățit-o, dăruindu-mi spre ascultare muzica cvartetului „Alban Berg”, interpretând Marea Fugă a lui Beethoven... Apoi mi-l oferă pe Pierre Fournier, la violoncel, cu pian, într-o sonată de Beethoven... Are sculptorul Lucaci o discotecă de rămâi perplex și înciudat că nu poți avea-o, la rându-ți. Iubește muzica enorm de mult, și, ca orice meloman matur, care nu se „încurcă”, rămâne la interpretări de aur și la mai apropiații săi amici... Mozart, Bach, Beethoven, Mahler și Wagner... În afară de această muzică și arta lui, de arta universală, nu poți să vorbești nimic cu el... Ne regăsim, împreună, de când ne știm - în muzică.

Vorbim despre Iancu Dumitrescu, despre Ana Maria Avram (evident, prieteni muzicieni), despre formația Hyperion, despre Modest Cichirdan... Vorbim despre muzica psalmică, vorbim de dodecafonism, vorbim și despre provocarea acusmatică... Lucaci este extrem de vioi, o reală inteligență vie. Nu poate fi contrazis; are părerile lui, cenzurează totul după concept propriu, după dimensiune proprie... Nu reacționează la cuvintele bani și avere, vile personale... „Sunt prea legat de acest atelier ca să mai pot gândi și dori altceva...”.

Da, ni-l amintim și acum treizeci de ani, spunându-ne: „Nu pot să-mi complic existența cu nimic; nu pot trăi decât cu arta pe care mi-am ales-o și sunt responsabil de ea...”

Am primit în dar de la maestrul Lucaci ultima sa monografie numită „Metafora luminii” scrisă de Giorgio Segato și apărută în „Colecția de Artă” a Regiei Autonome Monitorul Oficial, în trei limbi, album de artă tipărit în 2001, lucrare care înnobilează biblioteca oricărui iubitor de artă, și nu numai...

Astăzi (aproape de ziua de naștere a lui Brâncuși, 19 februarie) mă uit din nou pe acest album și constat că nu pot să nu recunosc zborul cu totul altfel, aparte - mișcare galactică, generat de suprafețele lui C. Lucaci, față de zborul pe verticală - ca un lasser, al „Păsării măiastre”, lucrarea în bronz lustruit a marelui gorjan, și care astăzi străfulgeră încă lumea de-acolo, din America, din muzeul lui Peggy Guggenheim...(August, 2003)

ALBERT EINSTEIN, SCULPORUL ȘI EUGENIO MONTALE

Așteptam să se petreacă un eveniment propice în urbea noastră de la poalele Capelei ca să-mi motivez un panseu despre o trilaterală ideatică între simțul văzului, al cercetării științifice și arta cuvântului, trilaterală care, mai ales la sfârșit de secol XX le-a influențat multora existența, uneori, punându-și hotărâtor amprenta pe destin.

Și iată că o scânteie a licărit când în oraș au apărut afișele Filarmonicii vâlcene, anunțând un concert cu muzică de Franz Schubert (1797-1828). De la acesta, gândul mi-a zburat imediat către Arnold Schonberg (1874-1951), marele compozitor modern al muzicii germane din secolul XX care, răspunzând unei întrebări asupra stilului său revoluționar a făcut o declarație șocantă: "Sunt un nimic pe lângă revoluționarul Schubert".

Schubert este un clasic, dar istoria muzicii îl recomandă ca pe un mare inovator. După aproape un secol, Arnold Schonberg, inventatorul muzicii „atonale și dodecafonismului serial”, face declarația de mai sus.

Schonberg este contemporan cu Pablo Picasso (1881-1973) și se implică în noul curent al Cubismului (în care ultimul excelează prin pictură).

În anul 1908, Schonberg compune Cvartetul de coarde nr. 2, în care primele două părți sunt tonale precum stânga tabloului lui Picasso, "Domnișoarele din Avignon", creată în maniera tradițională, iar ultimele două părți sunt atonale, precum dreapta tabloului executat în manieră cubistă. Spuneam odată, că muzica în parcursul ei istoric urmărește evoluția matematicii, care, și ea, se dezvoltă în paralel cu fizica. Iată, după clasicismul muzical și fizica newtoniană urmează atonalitatea în muzică, cubismul în pictură și, atenție, fizica cuantică a lui Albert Einstein (1879-1955). Interesant este să observăm similitudinea duratei vieții celor două mari personalități: Schonberg și Einstein, 77, respectiv 76, de ani a trăit fiecare și au fost contemporani. Dar aproape în

același timp, cu 12-14 ani mai mult, a trăit și Pablo Picasso. Cu totul la întâmplare, dar nu și din punct de vedere al sugestivității, am inclus în trioul meu de personalități și pe poetul italian Eugenio Montale. Din punct de vedere al vârstelor și perioadelor trăite, ar fi trebuit să fac paralela cu poetul francez G. Apollinaire care, contemporan fiind cu Picasso și Schonberg, pune o piatră grea la temelia teoretizării cubismului (mai puțin în sfera preocupărilor lui A. Einstein).

Și fiindcă am vorbit de „sferă” (să nu uităm nici cubul), și, considerând că aceasta este perfecțiunea fizică a materiei (din punct de vedere geometric) să nu uităm nici sentimentul uman în specificul său tragic-lacrima, definind-o ca pe o inocentă sferă. În legătură cu perioada „albastră” a lui Picasso, iată ce spunea G. Apollinaire, definind-o: "O picătură printre lacrimi, o picătură care invocă mila, albastră ca fundul umed al abisului”.

De ce, totuși, Eugenio Montale apare ca subiect în această compunere liberă pe tema relației dintre știință și artă? Am descoperit pe vremea când eram un „îndârjit” italo-fil, în adolescența mea chinuită de spiritul Renașterii, două versuri scrise de Montale care m-au marcat enorm. Un copil plânge fiindcă în joaca sa de-a lungul străzii cu caldarâm sclipitor, în reflexia razelor de lună, a pierdut mingea (sfera bucuriei în copilărie) printre casele (blocurile) adiacente străzii. Copilul are pe obraji lacrimi de tristețe, care, pur și simplu uluiesc în metrica poeziei lui Montale... "Ma nulla paga il pianto del bambino/a cui fuge il pallone tra le case". Traducerea înseamnă chiar ce spuneam mai sus: nimic nu poate plăti plânsul copilului/care pierde mingea printre case. Lacrimile copilului sunt cele mai adevărate și probabil cele mai sferice.

De ce, în conținutul titlului, „sculptorul”? Fiindcă nu puțini sculptori au redat în diferite ipostaze aceste geometrii, simbolizând esența și perfecțiunea (am numit sferice, și toate formele care tind către sferă-vezi lacrima) ...C. Brâncuși, Alfred Duca etc. Dar ca să fiu și mai clar asupra titlului din titlu aș reveni la Albert Einstein, despre care se poate scrie nopți în șir și

tot nu s-ar reuși mimarea inocenței sale de aleasă superioritate. Școala nu i-a plăcut, deci a fost un copil de vârstă prelungă; apoi a inventat mersul clar al universului sferic, introducând lumina în materialitatea timpului; a descoperit interdicția privirii înspre Sodoma și Gomora fără săpături arheologice; a primit premiul Nobel la 42 de ani; și-a susținut bacalaureatul după Facultate. Oare tehnologia mondială ar fi prins conturul real, cel din secolul XX, fără perfecțiunea gândirii lui?

În numele său și al altora care i-au urmat, știința ne-a dăruit nouă calculatorul. L-am luat, și am calculat până aproape de limită la infinit circumferințe, sfere reale, este drept, mai reci decât cele prefigurate în ochii copilului lui Montale.

Noi, oamenii, creem mereu simboluri, deși ne este interzis de la Dumnezeu, cărora încercăm cu ajutorul soarelui să le dăm căldură.

Martie, 2003

ARTA ȘI CALCULATORUL

I

„ Informatica Mirabilis” este cartea scrisă de Radu Bagdasar în 1982, Ed. Dacia Cluj Napoca, având ca subtitlu „Arta și Literatura de Calculator”, carte, care, în acel moment venea în sprijinul celor interesați de domeniul informaticii privită ca suport al științelor interdisciplinare. Informatica nu este o știință în sine, ea, ocupând spațiul nematerial (logic) dintre două domenii care intră în reacție. Prezentând această lucrare, pe care o considerăm de larg și laic interes, dorim să subliniem importanța sa în introducerea cititorului în dezbaterile care vor urma. În acest material vom face referire numai la autor și numai

la prezentarea cărții, urmând apoi a dezvolta această tematică în raport cu realitățile naționale și pe cât va fi posibil, internaționale. Vom face apel atât la „soft”, cât și la „hard”, dar mai ales la „periferice”, fiind, acestea din urmă, la ora actuală, „sarea și piperul” unei aproape nebunii, cuprinzând întreg universul uman, în special cel tânăr; univers care are două tipuri de finalitate: unul, precum cel japonez, după care populația globului nu ar ajunge pentru meseria de programator în cazul în care toată omenirea ar fi informatizată, și cel de-al doilea, starea de „oblomovism”, pe care cei din stânga spectrului politic au prevăzut-o, spunând că omenirea se îndreaptă din ce în ce mai mult către nemuncă (ultima fază a comunismului), înlocuind forța fizică cu forța cerebrală. Acesta, dar altfel spus, este și sensul dezvoltării mitice, descris în Vechiul Testament, unde, descoperim pe cele două ramificații a generațiilor din Adam, ale lui Abel și Cain, o stare a revelației și una a chinului și a muncii (ramura lui Noe și cea a lui Tubal).

Dar să începem cu începutul: sistem informațional înseamnă totalitatea informațiilor transmise în scris și verbal într-o organizare în care nu este prezentă mașina automată, computerul. Sistemul informatic înseamnă inversul celui informațional. Există și cel de-al treilea, când cele două coexistă în proporții inegale (egale, însemnând idealul): mai mult parte de informațional, și care se cheamă „încurcă lumea”. Îl vedeți în prezent, când bonul, recipisa, este mai scump(ă) decât produsul (marfa) – la Poștă spre exemplu, unde calculatorul a înlocuit mâna care scria bonul, rezultând o risipă de hartie și informații fără rost; o bațjocorire a acestei, pentru noi, „scumpe” hârtii.

Să revenim, dar, la tehnica noastră. În 1982, Radu Bagdasar spunea: „Când a apărut intenția realizării acestei cărți, avusesem deja nenumărate contacte cu fenomenul artei generate prin calculator, asistasem la expansiunea spectaculară a informaticii, care în forme directe sau insinuante, pătrundea în mai toate spațiile existenței noastre sociale sau particulare și, poate și dintr-o înclinație specială pentru acest domeniu

căpătasem credința că modul de creație al viitorului, indiferent de domeniul lui de exercițiu – știință sau artă – va include în mod obligatoriu veriga informaticii”.

Tot de la acest autor aflăm că există două pericole: „fetișizarea mașinii în introducerea ei în procesul de creație și ignorarea ei absolută datorită spiritelor academice vetuste”.

Este cazul să considerăm mașina automată ca o cale de mijloc, normală, obiectiv afirmată odată cu incredibila dezvoltare tehnologică pe care vrem nu vrem, ecologic sau nu, din motive pecuniare o adoptăm în condiție sinecvanon. „Integrarea mașinii în formele elevate ale muncii omului este motivată tocmai de faptul că o face mai performantă, îi ridică nivelul general calitativ, făcând să corespundă ritmurilor impuse de progresul contemporan” .

Ideile afirmate în această carte s-au lovit și se vor mai lovi încă, după cum vom demonstra mai târziu, de nenumerate obstacole care țin de nivelul de dezvoltare științifică matură a grupărilor de ființe care constituie părți ale societății umane.

Oricum ar fi, scrierea noastră provoacă cititorii să mediteze asupra unor subiecte care, în cercetarea individului de azi asupra spațiului interplanetar, nu vor putea fi ocolite. Viitorii viitorului, mesagerii imaginați ai altor civilizații superdezvoltate din punct de vedere al utilizării energiei, ne prezintă ființele vii ca având capul mare și mâinile mici. Ne prezintă tendința omului de a elimina munca fizică și de a înlocui-o cu cea intelectuală. Până unde și până când, asta rămâne de văzut. Noi, totuși, vă vom prezenta, după acest preambul scriitoricesc, cum mâna rămâne totuși pe creion, și energia descoperită, dar mai ales organizată cibernetic poate înlocui ciocanul, dalta etc. Noi, totuși, rămânem mai mult oameni, mai mult înspre Abel, dar și înspre Cain, așa că nu vom elimina din descrierile noastre, sentimentalul, spiritul.

Martie, 2003

II

(ISTORIA CALCULATORULUI SAU MATEMATICA BANALĂ)

Reciteam zilele trecute o carte pentru copii: „Calculatorul electronic, unealta secolului XX”, de Vasile Văcaru și Sabin Vâlceanu, cu ocazia unei controverse avute cu un amic, amândoi, făcând confuzii (neesențiale pentru adevăr) asupra unor nume și ani din istoria calculatorului, a informaticii, a suporturilor săi materiali, al perifericelor.

Am considerat că este necesar înainte de a descrie despre cele câteva arte în care calculatorul și-a făcut simțită apariția (mai puțin arta cinematografului, a desenului animat, arta mixajului, a holografiei) să lămurim câteva chestiuni de istorie banală asupra acestui prezent și miraculos instrument, neinteligent, dar minunată unealtă de lucru, așa cum l-au numit întotdeauna oamenii deștepti.

Mai este ceva, zilele trecute, într-o incursiune rapidă prin Ucraina de sud și Moldova de nord, în magazine, am observat vânzători care lucrau cu „sciotul”, abacul. Atunci ne-am amintit că în 1946, un japonez, cu un abac îmbunătățit numit „soroban”, a câștigat un concurs în domeniul vitezei de calcul, învinsul fiind un calculator de birou made USA.

Pentru cei mai puțini cunoscători de aritmetică banală (și nu booleană) amintim că abacul este, practic, numărătoarea cu bile din copilăria noastră. Amintim cititorilor acestor rânduri că vom insista în acest periplu prin lumea informaticii cu implicații în artă, în ceea ce ne pricepem mai bine (sau ne-am priceput, căci în acest domeniu nu există aproape niciodată timpul prezent), în tehnologia producției industriale condusă de calculator, și, cum aceasta devine artă, atunci când omul dorește să contruiască ceva asemănător peștilor sau păsărilor, folosind computerul. Dar să începem, cu începutul (datele, și unele expresii, provin din chiar cartea amintită mai sus)!

...Când omul a început să numere prima dată, a trebuit să asocieze acestui număr, și ținerea de minte, și, atunci a inventat bețișoarele, însemnele cu cretă, pietricelele, a reinventat degetele, mâinile, picioarele, toate degetele la un loc, până când nu a mai putut și a trebuit să creeze primii suportți ai informației la purtător, sfoara cu noduri, vergeaua cu bile, punga cu pietricele, bățul crestă (răbojul). Mai multe vergele cu bile fac un abac. Dar abac înseamnă și o cutie cu despărțituri (imitația vergelelor sau invers) în care se înșiruie pietricelele sau bilele. Abacul este cunoscut nu se știe de când. Herodot, la greci, secolul V, î.H., îl amintește. Abacele se mențin la romani, dar și după secolul X, când pătrund cifrele arabe în Europa. În lume se semnalează variante ale abacului. La chinezi, în secolul XII, se întâlnește „suanpanul”, care, în loc de vergele orizontale, are vergele cu bile, verticale. În secolul XVI, în Japonia se întâlnește „sorobanul”. Pe abacele apărute după secolul XII se pot face cele patru operații. Prima carte despre abac se scrie în secolul X de către Gebert d'Aurillac. Leonardo Fibonacci din Pisa (1170-1250) scrie „Cartea Abacului”. În secolul XVII, scoțianul Napier (1550-1617) publică o carte „Bastonașele lui Neper” care tratează o nouă variantă a abacului cu bețișoare prismatice așezate într-o cutie. Neper inventează logaritmi. În 1621 apare prima riglă de calcul, care își are originea în bastonașele lui Neper. O dată cu apariția taxelor și impozitelor, ca activitate de bază a societății umane, adică în jurul lui 1642, Blaise Pascal inventează prima mașină de calcul care adună și scade și care seamănă cu kilometrajul de astăzi al automobilului. În 1671, germanul Leibniz perfecționează mașina lui Pascal, realizând cele patru operații. De la această dată există o avalanșă francezo-germano-ruso de perfecționări ale mașinii lui Leibniz. Prima manifestare a mașinii de comandă, calculat și ținut minte se întâmplă în 1806, când Joseph Marie Jacquard, în Franța, la Lyon, modernizează războaiele de țesut, folosind pentru comanda lor cartele perforate. Invenția sa îl inspiră pe Charles Babbage, englez, care în 1822 realizează prima „mașină diferențială”, care, cu ajutorul

carterelor perforate, calculează, tipărește tabele matematice, lucrează până la a opta zecimală.

Iunie, 2003

III

(GRAFICA)

Grafica este arta care a adoptat cel mai devreme unealta secolului XX, calculatorul, și pentru faptul că unul dintre cele mai importante periferice, imprimanta, a folosit tușul și cerneala încă de la începuturile sale. Plecând de la hârtia împăturită special de la clasică imprimantă „veche decând lumea” și până la cele moderne, care folosesc orice hârtie, orice format, s-a ajuns să se obțină „orice” în planul celor două axe X și Y.

Vechea hârtie de calculator, pe care țăranii o foloseau uneori la piață pentru a ambala brânza, hârtie pe care tinerii orășeni o scoteau dintr-un regim „strict secret” și le-o dădeau spre utilizare, ne demonstrează că, uneori, programatorii făceau calendare, goblenuri, broderii spre a fi modele. A fost primul pas spre arta grafică.

Este momentul să spunem că pentru grafică, pentru desen în general, se folosește un periferic numit masă de trasaj sau plotter. El are de la unul la zeci de „capete” de desen, creioane, rotringuri, lasere, ace etc. Poți să desenezi orice. Apar inginerii și informaticienii, care se dezlănțuie în a obține cele mai formidabile compoziții.

Arta executată de computer este realizată integral de calculator, programatorul reușind să-l instruiască pentru a decide singur asupra formei și conținutului. Aleatoricul are un rol important, dar nu atât încât să rezulte o operă precum cea executată de coada măgărușului în demonstrația dadaistă.

Aleatoricul încearcă să descrie un fenomen natural, să se compună după o regulă matematică.

Există și artă computerizată care înseamnă crearea întregului sistem de către om, calculatorului rămânându-i sarcina redării, repetării acestui sistem, el fiind o simplă unealtă. Artistul, de această dată este și programator sau poate apela la un programator. Este cazul desenului executat inițial de artist, computerul copiindu-l și redându-l identic sau cu modificări și combinații comandate.

Prin artă noi înțelegem măiestria unui meșteșug la care se adaugă personalitatea și simțirea omului. Artă fără simțire nu există, așa cum om fără suflet nu există. A apărut însă estetica industrială sau (și) designul (care nu sunt arte). Astăzi estetica industrială și designul nu pot exista fără calculator. Prezența calculatorului în cele două domenii crează însă uneori senzația de artă (lucrări perfecte care plac ochiului). Atenție, am stabilit că arta înseamnă simțire deopotrivă la producător, cât și la consumator. Mai nou, în sistemele interactive (desen cu creion pe ecran, palparea mâinii și transmiterea energiei proprii) s-a ajuns la ameliorarea „simțirii” mașinii fără suflet, dar cu multă memorie. În acest moment explozia tehnologică în domeniul perifericelor modifică noțiunea de viitor a implicării computerului în artă. Pentru a înțelege mai bine aceste lucruri vom rămâne mai mult în câmpul de început și mediu de dezvoltare a graficii cu ajutorul calculatorului.

Deci, revenim. Programatorul are întocmit desenul, îl introduce în memorie (prin metodă matematică sau scanare), după care îl fragmentează, detaliază, mărește sau micșorează total sau parțial, deformează după una sau mai multe reguli, hașurează, introduce umbre etc., după care îl desenează pe plotter. Surprizele care apar în rezultat pot echivala uneori cu simțirea umană. Munca titanică a programatorului care încearcă să realizeze un calculator care să creeze singur este echivalentă cu munca inventatorului de perpetuum mobile, adică nu are rezultat, dar revoluția tehnologică câștigă. Exclud din această activitate

„moftul”. Dacă niciodată mâna omului nu va desena un automobil în 3D (tridimensional) așa cum o face un calculator cu plotterul său, niciodată acesta din urmă nu va putea fi asemeni omului și mâinii sale în a reda linia și punctul plecate din sufletul său.

În 1965 se poate vorbi de nașterea graficii pe calculator, adică odată cu organizarea expoziției de „grafică generată” a lui Georg Nees la Galeria Studio a Politehnicii din Stuttgart. Urmează apoi alte expoziții (A.M. Noll și Frieder Nake).

Se spune că „dacă Paul Klee ar fi dispus în epoca lui de un calculator, ar fi ajuns la rezultate superioare celor pe care le-a atins - a la main - devenind un Da Vinci al perioadei abstracte”. Cred că se exagerează în afirmația de mai sus așa cum s-a exagerat și atunci când s-a afirmat că A. Schonberg ar fi cel mai mare compozitor al secolului XX.

Viitorul înseamnă o reducere a distanței dintre ornamental, arhitectural, grafică și ambiental. În acest caz epoca perifericelor în redarea imaginilor nu s-a terminat, iar grafica cibernetică mai are o lungă cale de străbătut. Alături de sculptură, grafica înseamnă un mare volum de muncă existent între idee și rezultat. Omul va apela din ce în ce mai mult la reducerea acestui volum de muncă, la comprimarea timpului, la reducerea distanței dintre început și sfârșit, la dorința de a avea cât mai multe rezultate finale (un lucru îngrozitor, care a dus astăzi la situația timpului de proiectare și omologare mai lung decât viața produsului n.n, 2010).

Iulie, 2003

IV

(SCULPTURA)

Să ne continuăm drumul prin spațiul coabitării artei cu informatica, în speță calculatorul, drum, care în ce privește punctul de plecare, acesta, este constituit de lucrarea lui Radu Bagdasar "Informatica Mirabilis" ed. Dacia 1982 Cluj Napoca, dar și lucrări proprii de comunicări științifice elaborate în perioada 1982 - 1986, precum și realizările practice obținute între 1977 -1980.

Reamintim cititorului principiul de analiză care a stat la baza tratării problematice privind arta cibernetică și anume, că, două sunt metodele de lucru: una constă în elaborarea proiectului, apoi cu ajutorul calculatorului se realizează fizic acesta, deci calculatorul este o unealtă (elegantă), și cealaltă metodă, calculatorul crează forma și tot el, prin periferice speciale, o execută având la bază un program elaborat de artistul cibernetician. Prima metodă se mai cheamă artă asistată de calculator, a doua, artă elaborată de calculator.

Trebuie să facem apel și la istorie, deci să amintim, citând din Informatica Mirabilis: "Deși a avut de înfrânt greutățile inerente pioneratului, Charles Csuri de la Departamentul de artă al Universității de stat din Ohaio a obținut realizări percutante în domeniu. Pentru finalizarea sculpturilor sale și-au unit eforturile încă câțiva cercetători ale căror specializări acopereau întreaga problematică tehnico-științifică implicată. Leslie Miller, bunăoară, a rezolvat problemele matematice privind vârfulurile și concavitățile, Samuel Cardman și Gerald Shifrin cele de analiză matematică și programare a frezării automate, iar James Shaffer a asamblat programele parțiale și subprogramele rezultate, alcătuind programul global al operei... Alți artiști, între care pictorul și sculptorul spaniol J.L. Alesanco, folosesc calculatorul numai în faza de concepție a formelor, realizarea efectivă făcându-se manual". Nu cred că, aici, avem de a face cu o sculptură cibernetică, ci cu un artist informatician.

În 1986, la Sesiunea Națională de Informatica Aplicată de la Cluj Napoca am prezentat lucrarea "Sculptură Cibernetică". Lucrarea a fost realizată în 1979, în cadrul fabricii de avioane Craiova pe mașinile de frezat cu comandă numerică tip Starag, formele imaginate, le-am matematizat, apoi am creat un program având ca soft formulele de obținere a punctelor rezultate din intersecția corpului spațial XYZ cu plane verticale. Programul astfel creat și care se cheamă „procesor” a fost asistat de un al doilea program, numit „postprocesor” prin care se culegeau punctele de intersecție xyz, translatându-le mai apoi pe direcții verticale în puncte spațiale, materializând traiectoria centrului sculei de frezat. Banda perforată obținută astfel, rezultat al postprocesorului, instalată în unitatea de comandă numerică a mașinii de frezat a făcut posibilă frezarea pieselor pe care le-am gândit și mai apoi le-am privit ca pe sculpturi realizate cibernetic. Sculptură pe calculator. S-a întâmplat ca la acea dată să fim proiectanți, programatori și executanți-în același timp!

Adevărul este că aceste fapte constituie o alternativă mult prea scumpă, cu rezultate uluitoare însă, din punct de vedere tehnic și economic, pentru industria de fabricație în domeniul matrițelor, pentru obiectele de sculărie, cu rezultate redutabile pentru viitoarea, atunci, tehnologie asistate de roboți.

În viitor, sculptura cibernetică nu va avea decât o calitate, și anume, eliminarea efortului uman din experimentarea celor mai îndrăznețe proiecte. În final, ca informație, trebuie să reținem că sculptura elaborată cu ajutorul calculatorului înseamnă, schematic: om (creator)- computer (unealta de lucru) - semifabricat de prelucrat (marmură, oțel, bronz, lemn...), altă ordine nu va exista niciodată ținând cont de definițiile actuale ale robotizării...

Septembrie, 2003

EXPOZIȚIA „PETRU CICHIRDAN”

Ne amintim cu multă penitență de expoziția de pictură pe sticlă realizată de Petru Cichirdan la Muzeul de Istorie al Vâlcii, cuprinzând tematici din „Vechiul și Noul Testament”. Adăugând tablouri noi, pictate pe lemn, Petru Cichirdan, îmbogățindu-și colecția, a desfășurat-o și în cadrul Muzeului Național de Artă din Cluj - Napoca, în organizarea Consiliului Culturii și al muzeului din superbul oraș ardelean, eveniment pe care îl aducem în atenția iubitorilor de artă de pretutindeni. Expoziția, vernisată în luna mai, anul curent, în preajma sărbătorilor de Paști, s-a bucurat încă din ziua deschiderii ei - de un bogat și variat public format, pe lângă specialiști și personalități din cultura clujeană, din tineri de la facultățile de artă, teologie și calculatoare, precum și de un număr important de amatori de artă clujeni.

Expoziția s-a deschis prin cuvântul plin de prestanță al criticului de artă, profesor universitar, Livia Drăgoi, director al Muzeului Național și, totodată, asistent consilier în probleme de mozaicuri bizantine al IPS Bartolomeu Anania, care a făcut o succintă prezentare a personalității artistului plastic, amintind și de premiile naționale câștigate de acesta în 1986, în municipiul de pe Someș, cu sculptura cibernetică. A urmat prezentarea inopinată, plină de sensibilitate a scriitorului Constantin Zărnescu și un cuvânt de mulțumire adresat publicului și gazdelor oficiale - formulat de Petru Cichirdan.

Expunerea acestuia a trezit imediat interesul ziariștilor de la „Ziarul Clujeanului” care au publicat în premieră, a doua zi, imagini de la vernisaj și o prezentare a cadrului plastic.

Au cuvântat, cu obiectivitate, în cadrul vernisajului, criticul de artă prof. univ. Negoită Lăptoiu de la Institutul de arte vizuale „Ion Andreescu”, precum și criticul de artă prof. universitar dr. Alexandra Rus care și-a exprimat dorința de a vedea, în viitor, „Carmina Burana”, precum și lucrările de sculptură ale lui Petru Cichirdan. Au fost reținute, de către personalitățile prezentate

mai sus, lucrări de artă din expoziția de pictură. Nu în ultimul rând, au fost prezenți în sală și au remarcat lucrările, scriitorul și politologul dr. Valentin Naumescu, vicepreședinte al Partidului Național Liberal Județean Cluj, și președintele Fundației Protecției Sociale, col. (r) ing. ec. Nicolae Grosu.

Dar nu ultimii, cei mai importanți vizitatori prezenți la vernisaj, care au rămas într-o lungă discuție pe probleme legate de actul credinței și al creației artistice, tinerii studenți de la facultăți din Cluj Napoca. Ei au și oferit, ulterior, spre surpriza noastră, toate fotografiile făcute de ei, sub aspect de „paparazzi”.

Oficial, Petru Cichirdan a fost invitat să expună „Carmina Burana” și sculptura sa, de pe acum invitându-se să prezinte vernisajul, spre onoarea sa, doamna Alexandra Rus.

Prezențe de notorietate în sala expoziției au fost a lui Cristian Buricea - Milnarcic, mentor și creator al mișcării Teatrului Imposibil și al publicației „Manifest” și, de asemenea, al compozitorului Venczel Peter - autor al primei opere - rock din România: „Matiaș pe eșafod” și, de asemenea, Ștefan Manasia, secretar de redacție al revistei „Tribuna”. Vom reveni cu amănunte. Totul este în desfășurare.

Felix SIMA, 2003

EXPOZIȚIE DE PICTURĂ-SCULPTURĂ LA POLUL CULTURII CLUJ NAPOCA

În perioada 07 - 28 oct. 2003, la galeria de artă intitulată Polul Culturii Clujene din municipiul de pe Someș, a avut loc expoziția personală de pictură pe sticlă - sculptură, intitulată „Carmina Burana”, avându-l ca autor pe vâlceanul Petre Cichirdan. Menționăm că textele reproduse sunt selectate... Textul este neprelucrat, el, aparținând vorbitorilor... Subliniem doar calitatea

acestora: Maria Enache, muzeograf, director executiv în grupul de firme care reprezintă patronajul Polului Culturii Clujene; Alexandra Rus, critic de artă, doctor în sculptură, profesor la Institutul de Arte Vizuale „Ion Andreescu”; Constantin Zărnescu, scriitor clujean (de origine vâlceană); Horia Muntenuș, scriitor clujan și Alexandru Stănescu, profesor universitar doctor la Universitatea Babeș Bolyai.

Maria Enache: Stimați oaspeți, dragi invitați, bine ați venit la vernisajul expoziției de pictură pe sticlă și sculptură intitulată „Carmina Burana”, autor domnul Petre Cichirdan, din Râmnicu Vâlcea.. Muzician, pictor, sculptor, inginer, fondator al Societății Inventatorilor din România, membru al Societății Ziariștilor din România, posesor a două premii naționale obținute la București și Cluj Napoca pentru sculptură cibernetică (...).

Alexandra Rus: ... Domnul Cichirdan este de fapt, un exponent tipic al epocii noastre. Să mă explic. Îl cunosc din apropierea sa deosebită cu marele nostru Constantin Lucaci căruia am avut șansa să-i fac expoziția și să scriu o carte despre dânsul. Cu această ocazie am descoperit că sculptura românească continuă gândurile extraordinare ale lui Brâncuși, care înseamnă esențializarea artei și înseamnă reîntărirea, revrăjirea am zice noi, a gestului artistic... Am făcut această introducere nu întâmplător, pentru că în acei ani, când dânsul mergea în atelierul sculptorului Lucaci, se întâmplau două lucruri: odată, această mare creație despre care v-am vorbit (n.r. - a lui C. Lucaci) și în al doilea rând se deschidea arta românească către lume, prin intermediul lui Brâncuși și ca atare, prin intermediul esenței... De aici reiese o idee absolut valoroasă, aceea că în formația unui artist, chiar dacă la origine el este inginer, are premiază talentul cu care mama natură îl înzestrează, dar la care se adaugă o augmentare, o întărire, care de fapt subliniază originalitatea celui care realizează imaginile;... așa s-a întâmplat și cu maestrul aici prezent, domnia sa fiind receptor al acestui univers de care

vorbeam, este un univers al esenței, al energiei... Este vorba despre o energie pe care o captează prin intermediul computerului, este unul din precursorii acestui gen și suntem bucuroși să-l avem în orașul nostru, unde, și noi, am avut la Institutul de Fizică Atomică un Jaboleanu care concomitent cu domnia sa făcea grafică pe calculator; domnia sa face sculptură pe calculator, lucruri deosebit de grele din punct de vedere al procesului spiritual și de gândire, dar deosebit de grele ca realizare în plastică. Deci această energie și esența este cea care primează în opera domniei sale... Despre aceeași energie și esență ne vorbesc și picturile sale. În ceea ce privește puterea energetică a credinței, puterea ei persuasivă ne-a convins și în sălile Muzeului Național de Artă din Cluj când a expus „Vechiul și Noul Testament”, făcând și acea teribilă diferență între Vechiul Testament care este „ochi pentru ochi și dinte pentru dinte” și puterea energetică a „Iertării” din Noul Testament. Deci din nou, și acolo, a scos în evidență esența... De ce „Carmina Burana”, pentru că avem nevoie de energie, de energia vieții și a vitalității... În acest univers arhisistemizat, arhicomputerizat, avem nevoie de căldura iubirii, de energia iubirii. Avem nevoie să depășim spaima de moarte, avem nevoie de prietenie, de frumusețe... Toate lucrurile sunt prezentate în temele pe care domnia sa le-a realizat și le-a expus aici, la Cluj Napoca... Este pentru mine odihnitor și îmbucurător, să-mi dau seama că un savant iubește în termeni artistici. Ne iubește pe noi, iubește viața și ne îndeamnă să nu uităm că în dosul eternelor numere și ecuații, există ceva mai presus de noi, viața.

Constantin Zărnescu: Onorați prieteni, am preferat această a doua expoziție a lui Petre Cichirdan, la Cluj, după cea de la Muzeul Național de Artă... Un artist plastic profesionist care se exprimă în varii domenii cum sunt grafica, pictura și iată sculptura... Un inginer inovator, așa cum a inovat spre exemplu aceste sculpturi executate pe comandă numerică, acestea două, din 1976. În ce mă privește, eu sunt fascinat de aceste 24 cadre de pictură care

vizualizează muzica Carmina Burana. Este un lucru dificil și de elită ceea ce a făcut, trebuie să vă fac o mică expunere pentru a vă arăta cum toate pornesc de la poezie (...). În cazul acestei picturi, toate pleacă dintr-o culegere de poezie din Evul Mediu... (urmează referiri la Carmina Burana de Carl Orff (...). Sunt viziuni stranii care se studiază și la literatura universală, alături de Cântecul Nibelungilor, sunt cântecele despre vin, despre iubire pătimasă, dezordonată să zic, necenzurată, veți vedea clar fecioara pândită de minotaur, inflexiuni din labirintul lui Picasso... Aceste lucruri sunt numai în libertatea artei, în misterul artei... Îndrăzneala lui Cichirdan stă în desen. Desenul unește pe pictor cu sculptorul. În desen eu văd pentru un pictor ceea ce pentru un scriitor înseamnă poezia. Un artist care nu stăpânește desenul nu ajunge niciodată la desăvârșire. La Cichirdan aceasta duce la o a stăpâni și în plus, în a stăpâni calculatorul. Mai este interesant să vă spun că domnul Cichirdan va mai veni și cu alte viziuni, cel mai important fiind starea de trecere a poeziei către muzică și a muzicii către pictură... Pentru aceasta îl felicit că a venit de la Râmnicu Vâlcea aici în Cluj Napoca cu această expoziție...

Horia Munteșuș... Un poet foarte mare din Râmnicu Vâlcea, prietenul nostru care transmite salutul său acestei manifestări și Clujului, m-a rugat, complementar cu vernisajul, să-i recit un fragment din poemul său „Amintiri din Casa Arsă...”. Felix Sima... (citește prima parte a poemului).

În final, Alexandru Stănescu, de la Universitatea Babeș Bolyai dă citire unei poezii scrisă ad hoc în vederea celebrării evenimentului.

Octombrie, 2003 (din filmul realizat de Cristian Zărnescu, de la TVR Cluj Napoca)

MATERIALITATEA UNEI PICTURI ȘI SENSUL EI TEOLOGIC-ION CORNEA

Dorind să scriem despre expoziția de pictură a lui Ion Cornea, deschisă recent la galeria din centrul Municipiului, ne-am amintit de clasificarea artelor făcută de Cela Delavrancea care numea muzica ca fiind arta cea mai poetică, și pictura, arta cea mai intelectuală... De această dată, dar nu numai acum (să amintim și expoziția UAP-ului vâlcean - Salonul Județean de Artă, unde Ion Cornea expunea patru tablouri în aceeași tonalitate) expoziția ne prezintă o desfășurare a unei materialități „verticale”, ca percepție, dar mai ales ca alură a unei construcții structurale.

Structura aparține trupului uman, sesizabilă prin conturul ferm „tatuat” pe alocuri de hieroglife ale unei gândiri dens materiale din care este exclusă mișcarea (inexistent fiind elementul periferic al corpului). Fibrele nervoase, circumvoluțiile creierului, sunt răspândite în geometria robustă a trupului uman, trup, care apare privitorului ca o platoșă în fața acțiunii distrugătoare a timpului.

Ion Cornea este un arhitect, la propriu, dar, acum, este un arhitect al structurilor moleculare dense.

Caracteristica intelectuală, specifică artei vizuale, care este pictura, în cazul de față, rezultă din maniera de criptare a mesajului filozofic, inerent unei conștiințe artistice moderne. Dacă arta plastică antică și cea care precede epoca electronului și a neutronului conține mesaje de ordin filozofic simplist, așa zice popular, având preponderent un caracter ambiental sau mesaje criptate lăsate spre descifrare generațiilor viitoare, conștiința artistică modernă impune mesajul filozofic, direct.

Consumatorul de artă, contemporan artistului expozant, simte primordialitatea ideii de materialitate a universului uman, esența vieții, constând în densitatea ei materială, conștiința, neavând decât rolul vizualizării, evidențierii perenității acestui material,

care o determină. La Cornea, conștiința însă, ia aspect de trup, care simbolizează crucea.

Pictorul realizează aceste sensuri prin tonalități uniforme, sobre, cu ușor filigram - ascuns, care reprezintă...scurgerea! scurgerea de ritm biologic. Se simte, că sub aceste pături cvasiuniforme, perforate sau punctate ordonat, dar și accidental, invocând un anume structuralism, se ascund simboluri, atitudini de ordin subiectiv.

Geometria constantă a întregului ansamblu prefigurează trupul uman în formula unei sculpturi plate, clădită din perdele de culoare, găurită ordonat sau accidental pentru a nu fi dărâmată de vântul material care poate fi chiar timpul... Pictura lui Cornea are o dublă materialitate; prima, existentă pe pânză și care este culoarea, natura ei vâscoasă; a doua, izvorăște din chiar ideea obiectivizării, necesității conștientizării spiritului despre materialitatea vieții omului, nezborul său, despre faptul implacabil al neperenității.

*

Am stat de vorbă deunăzi cu pictorul Ion Cornea, dorind să smulg câte ceva despre natura filozofică a operei sale. L-am întrebat despre sensurile ce decurg din denumirile tablourilor, despre maniera sa de lucru (stilul), despre legătura dintre arhitectură și această structură picturală... Conținutul care urmează îi aparține întrutotul... Spațiul nu poate cuprinde întreaga dizertație.

„... Noi nu ne vedem decât la înălțimea proprie. Niciodată nu o să vedem pe cineva mai sus decât noi, mai jos - da! Pe cei mai sus decât noi îi vedem deformat, saltimbaci, nebuni etc. În actul de creație există trei stări de bază; starea de originalitate, starea de construcție, starea de așteptare sau simbolică. Ultima mă interesează cel mai mult... Prima a dominat secolul XX și a rezultat o mângăleală... A doua este o stare pozitivă și a dus la compoziții remarcabile. Starea a treia a fost neglijată. Starea de originalitate a dus la confuzia gravă a artei cu tehnica de a produce - au rezultat tot felul de tehnici...Personal, sunt adeptul

ideii, care trebuie să stea întotdeauna la baza operei. Ideea trebuie foarte bine conturată. Este filonul rațional. Există și o parte irațională (a sufletului) care conține mai multe niveluri... O să mă refer la cel mai important (nivel n.n) pentru creație, cel analogic. Aici apare transfigurația, partea artistică. În domeniul analogic se lucrează cu nuanțe, cu simboluri, cu idei care circumscriu opera. Nivelul cel mai de sus, însă, îl constituie nivelul teologic (întărind, bineînțeles, amprenta limbajului specific picturii).

Ideea de bază este că nu putem să ne vedem decât pe noi înșine, în toate și în tot. Nu putem să ne desprindem de condiția pusă în evidență de cadru, nu de cel general, ci de cel particular. Silueta umană în diverse variante care tind către cruce. De la recipient, un simplu receptacol de informații și simboluri, la crucea care semnifică inima și eliberarea prin inimă. Avem de-a face cu un pantheon și atunci a trebuit să inventez nume. Termenul general de Zeu a fost articulat cu o ordine matematică 1234... 28, cu o ordine alfabetică az, bz, cz, apoi cuvântul Zeu și mai apoi, în mod decisiv, al doilea cuvânt care are ca efect particularizarea... Iată câteva nivele de ordine care se suprapun inclusiv din punct de vedere semantic, tot așa, cum se suprapun tehnici, dar nu ca să se vadă, căci sunt circunâmscrise dirijorului, ideii. Nu tehnica contează aici, ci sincronizarea acestor elemente de bază, trecând neapărat prin spirit. Spiritul este mai mult decât simbolul. Simbolul și spiritul sunt mai mult decât informația... Acest lucru mă ajută pe mine să mă apropii de Dumnezeu. În general, artistul face legătura între zei și muritori și îți impune răspunderea de a-i duce pe oameni în preajma lor...

Practic, la prima întrebare, semnificația spre exemplu a tabloului intitulat „Pe Zeu cumulus” este ordinea lui „Pe”, este ordinea matematică din prospect, Zeu este Zeu, iar Cumulus reprezintă ideea ce cumulare în sensul de plin; de lucruri supreme...

Referitor la arhitectură, în regimul trecut nu puteam să-mi pun fantezia în mișcare, existând pericolul sclerozării profesionale.

Pictura mi-a oferit posibilitatea unei evadări... sigur că arhitectura mă influențează... Nu demult, arhitectura era supradenumită „Minerva Artelor”... În rest, mă consider un postmodern.

Octombrie, 2003

PAUL POPESCU ȘI MARIUS TURCITU LA GALERIILE DE ARTĂ

Vineri, 06 09 08, la Galeriile de Artă ale Municipiului Râmnicu Vâlcea a avut loc vernisajul expozițiilor personale semnate de Paul Popescu, sculptor, și Marius Turcitu, pictor, un eveniment important care aduce noi tonuri de culoare asupra dezvoltării artei plastice regionale (Vâlcea și Târgu Jiu).

Fără o mobilizare excesivă, din partea custodelui local (bravo lui!), dar cu una dinamică din partea prietenilor vâlceni ai artiștilor plastici din Târgu Jiu, sala de la Galeriile de Artă Municipală a fost viu animată, plină, artiștii plastici vâlceni, făcându-se gazde bune pentru prietenii lor de pe Jiu

Într-o sală organizată foarte bine, atmosfera artistică a fost creată de Valer Neag (împreună cu soția), sculptor, conducătorul breslei artiștilor plastici din Târgu Jiu, care i-a însoțit pe cei doi, un adevărat staroste al artei gorjene (împreună ne-am delectat asupra tradiției Gorjului, creată de Constantin Brâncuși asupra oricărei alte regiuni, tradiție bine păstrată de cei trei, probabil și de alții din orașul de pe Jiu; am văzut acest lucru cu ocazia expozițiilor proprii <<ale mele, la Tg. Jiu>>, dar și cu ocazia Taberei Internaționale “Brancuși” organizată în celebrul parc, vizavi de malul râului Jiu); de Paul Popescu, cu incredibilele de subțiri, aproape volatile (iată, din nou referire la poezia volatila a lui Felix Sima) sculpturi în marmură, dar și de Marius Turcitu, cu a sa vitală și personală tratare a vieții palpabile în care domină

taurul și copitele sale, masivitatea fizică nemască sau ușoarele trăsură și cai în plină mișcare...Și toate acestea au existat într-un surprinzător figurativ sau formă simbolică, aspecte care au cucerit publicul doritor de frumos, de măiestrie adevărată, de adevărată artă, înaltă expresie artistică. Alături de Valer Neag, cu vorba și întreținerea atmosferei artistice au mai fost prezenți: Olga Popescu, pictor vâlcean get beget, urmaș al unui Picasso clasic, și ea o adeptă a excentrismului în artă, dar nu prin adoptarea modernismului, ci a figurativului francez, cel dinaintea “Domnișoarelor din Avignon”; Felix Sima, “il grande della poesia” Râmnicului și poetul care îl “gustă literar”, la locul său onorabil, pe cel care acum are, iată, statuie ca Lenin în centrul Râmnicului-George Țârnea; este capabil, încă, de “gust literar” - bravo lui că mai poate simți precum marii barzi ai poeziei universale;...Leon Dură, prolificul scriitor vâlcean, trăitor modern al Vechiului și Noului Testament, dar și cu griji pentru acest mileniu al tehnologiilor ultra avansate; arhitecta Mihaela Popescu (Drăghicescu) fostă elevă, cu noi prietenă la Palatul Culturii - la clasa pictorului Emil Ștefănescu, o intimă discretă în lumea artelor...

Paul Popescu, fără afiș, fără prospect de sală, expune câteva lucrări absolut extraordinare, miraculoase realizări tehnologice în sculptura marmurei... Prin aceste lucrări el întărește o veritabilă definiție dată produsului artistic...”Greu de repetat, greu de copiat”. Câtă energie inclusă în aceste lucrări, care de la brut la final se ușurează, în greutate, de câteva ori! Această diferență devine imediat conținutul absolut al unei potențialități maxime.

Aceste rânduri le scrie un inginer, real, tehnolog în construcția de mașini (specialist cu examene și hârțoage, cu lucrări unicat în lumea tehnologică). Am realizat, prin frezare, odată, o aripă etalon, de avion, din duraluminiu, care avea grosimea variabilă de la 0,2 mm la 24 mm pe un contur variabil, și nu vă spun prin ce inovații tehnologice a trebuit să trec și ce

transpirații... Lucrările lui Paul Popescu, refuz și acum să cred că sunt realizate în marmură, au secțiuni între aprox. 1 și câțiva milimetri. O zecime de milimetru, dacă oscilează discul abraziv peretele subțire de rocă se sparge...Lucrările par imposibile, într-o tehnologie a marmurei. Ele sunt precum aripi mari de fluture plâpând...

Marius Turcitu, și el din Târgu Jiu, pictor acoperind spații impresionante cu linie și culoare, plin de potențial, maestru desenator, aduce în galeriile de artă strigătul plin de speranță al omului care vrea ca spațiul real, natura, să nu moară. Este strigătul ecologic al artei, cel al demiurgului cu chip de om și animal...Cât de frumoasă este viața așa cum o știm noi, cei buni, care iubim animalele din jur. Cât de frumos este Noe și respectul său pentru cuvintele lui Dumnezeu, care îi spune să ia cu el în Arcă animalele domestice și pe cele sălbatice, perechi...Da, ce perechi fac, fiecare cu partea sa, taurul și calul...Pe cât de sugestive sunt aceste animale, copitele lor, cele cu unghie despăcată, pe atât de sugestive sunt picturile lui Marius Turcitu, pictor cu tehnică aparte, realist cu o poezie bine definită a formelor și culorii, care reușește să sugestioneze simbioza dintre om și animal, dintre forță și inteligență, dintre dinamic și potențial... și totul într-o manieră îndelung studiată în care legea perspectivei are mai multă sensibilitate, "filmată", din spate! Privind lucrările lui Marius Turcitu, îl văd și simt pe Noe (omul ca un munte), magnificul, și nu-l văd pe Moise, cel imaginat cu coarne...de Michelangelo!

Pictura "volumetrică" a lui Marius Turcitu, sculptura extrem de materială și prelucrată sensibil de Paul Popescu, reprezintă un mesaj absolut asupra stării de răscruce în care se află artele. Mesajul ecologic. Ecologia mediului, dar și cea a spiritului...

Exponatele de la Artex, lipsa conglomeratului politic și a pâlăvrăgelii critice, gratuite, fac din această expoziție unul dintre cele mai reușite evenimente plastice vâlcene din ultimul timp!

Septembrie, 2008

CHEMAREA VALORILOR, VALER NEAG!

Valer Neag face parte din gruparea artiștilor plastici, sculptori din Târgu Jiu, demni de numele patronului lor spiritual, de valoare mondială, Constantin Brâncuși. Alături de mentorul lor, gigant, aceștia, reușind să ridice orașul la nivel de capitală mondială a sculpturii monumentale!

Zilele trecute, 06 sept 2008, la vernisajul a doi confrăți de-ai săi, Paul Popescu, sculptor, și Marius Turcitu, pictor, Valer Neag s-a întâlnit cu noi, ni i-a prezentat pe cei doi, văzându-le și lucrările, dându-ne seama că ne aflăm în fața unui triou de excepție, capabil de renumele celor amintiți mai sus: bravilor artiști brâncușieni!...Paul Popescu cu aripile sale de marmură, mult prea fine, încântând ochiul fin, tehnologic, și Marius Turcitu, care revarsă din propriile cadre însuși materia divină...

Nu întâmplător Valer Neag a fost prezent la vernisaj, însoțindu-și prietenii...La rândul său și el este un adept al tehnologicului, al tehnologiei artă, în care aceasta nu se vede! Se simte! Tehnologia sticlei...

Sufletul vibrează în fața unor materiale despre care, în general, se spune că sunt inerte, dar trecute prin simțurile artistului, intră în rezonanță...

El Închide în sticlă (nu decopertează) secvențe din sentimentalul propriu, din sentimentele altora, picurând parcă cu "rouă" în diminețile târzi ale unui univers predispus inexorabil înspre un mimetism preapocaliptic, dar pe care îl repune optimist pe soclul real al valorii, încărcăturii energetice potențiale, îi

reordonă însușirile, pozitiv tehnologice. Însuși Neag se încarcă cu aceste însușiri, pozitiv energetice...Formele sale, uneori lacustre, din sticlă, albă sau colorată, modelată, uneori din lemn benefic, alteori formule spațiale din materialele atât de prețioase, cele naturale, încântă privitorul, îl cheamă în intimitatea demersului artistic. Formele sale ne cheamă la dialog, deasupra lucrurilor mărunte, desfășurat într-un cenaclu în aer liber, așa cum și magnificul său înaintaș și-a chemat iubitorii de artă și filosofie în răcorosul parc străjuit de apele Jiului.

Născut pe 17 sept.1954, Dostat, județul Alba, România. 1974-1978 Institutul de Arte Plastice “N. Grigorescu”, București. Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Expoziții personale: 1979-Galeriile de Artă Deva, 1981- Galeriiile ART'IND, București; 1985 - Galeriiile de Artă Târgu-Jiu, 1990-Galeriiile de Artă Craiova, 1995-Galeriiile de Artă Târgu-Jiu, 2000-Galeriiile de Artă Târgu-Jiu, 2002-Muzeul de Artă Craiova, 2003-Galeria Forma, Deva; 2004-Muzeul Județean “Al. Ștefulescu” Gorj, 2005-Muzeul de artă Craiova

Premii:

1988-Premiul de excelență – Kanazawa, Japonia; 1993-Premiul I, Premiul Național pentru Design în Sticlă, București; 1993-Premiul al II-lea pentru Arte Decorative – Cotroceni, București; 2003-Premiul UAP pentru Artele Focului-București, 2006-Premiul pentru sculptură-Tg-Jiu, 2008 -Premiul II pentru sculptură-Salonul Internațional, Tg-Jiu.

CONSTANTIN ZORLESCU

1. ȘTIINȚA ȘI ARTA

O sarcină dificilă mi-am asumat, încercând să abordez acest subiect dată fiind multitudinea de informații ca niște vectori, în snopuri, dinspre un om deosebit, prin mine, înspre lectorul de oriunde. Deci, pentru a fi cât mai succint, am hotărât să aleg doar punctele vitale ale unei existențe, momentele esențiale.

Am avut, consider, o bună inspirație, încercând să descriu sumar faptele unei vieți de mare echilibru prin a culege din timpuri trecute gândurile exprimate de importante personalități despre, și la adresa lui Constantin Aurel Zorlescu. Să lăsăm spre exprimare însăși mișcarea ordonată a faptelor, oscilând între necesitatea de a trăi în demnitatea muncii, a științei, și necesitatea neodihnei celei de a șaptea zi despre care, sculptorul, spunea, prin 1975, unui reporter: "duminica mă odihnesc, lucrând..., dând mii de lovituri cu ciocanul în piatră".

Demn de toată considerarea este și faptul că, înainte de război, în orele serale, C. Zorlescu a luat lecții de modelaj cu sculptorul Cornel Medrea și a funcționat ca ucenic într-un atelier de sculptură în os...

În anul 1958 absolvă Facultatea de Ingineri în Exploatarea Industrială a Lemnului și este numit inginer șef la IFET Băbeni.

"Sculptura, pentru mine, nu a fost o profesie, ci o puternică obsesie care m-a stăpânit toată viața sub impulsul conceptului de frumos".

Între 1967 și 1968 a frecventat cursul de sculptură la Școala de Artă din Pitești, curs seral.

Cursuri serale, deoarece în timpul zilei funcționa în cadrul Institutului de Cercetări Științifice Forestiere și unde, din 1968, a fost numit chiar șeful Stațiunii de Cercetare Pitești.

Între 1971-1972 se specializează în cadrul Institutului Central de Informatică București, iar în 1976 devine primul șef al Oficiului de Calcul Județean Vâlcea.

...

"Domnule Președinte...vă rog să binevoiți a aproba să devin membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România, Filiala Vâlcea..." – recunoaștem un citat dintr-o cerere rămasă fără răspuns, în iunie 2000!

...

Dar cine este Constantin Zorlescu (în afara științei sale de organizare a producției și a muncii, de creație în domeniul sistemelor informatice)?

"...după mai multe succese în expoziții de grup și personale, am fost ales președintele Asociației Artiștilor Plastici Amatori, printre care, în lipsa filialei UAP, se găseau și profesioniști..."

A primit nenumărate premii în perioada 1974-1983 în cadrul manifestărilor din Festivalul Național "Cântărea României", s-a clasat pe locul I la concursul "Vâlcea artistică", 1974 și 1983, a primit Diplome de Onoare în 2001 și 2003 de la diverse Fundații Culturale.

A executat bustul lui Mircea cel Bătrân, în marmură, pentru liceul cu același nume din Rm. Vâlcea.

"...Un inginer din Rm. Vâlcea, Aurel Constantin Zorlescu, devine prin sculptură un umanist, un artist cu o gândire complexă, generoasă, metaforică. Lucrările sale sunt transpuneri în lemn sau piatră ale unor idei și, chiar mai mult, ale unor țesături de idei, compuse mai străveziu sau mai ascuns în alegorii..."- Alina Botez, Îndrumătorul Cultural, nr. 9, 1978.

În 1981, cu ocazia expoziției personale de sculptură de la Olănești, i-au fost achiziționate cinci lucrări în marmură și lemn pentru Vila de Protocol a președintelui României.

"Constantin Zorlescu este unul dintre acei rari artiști care știu că spațiul, pentru a exista, pentru a respira, trebuie populat, trebuie în aceeași măsură reinventat..."- Tudor Dumitru Savu, iunie, 1983, expoziția de sculptură de la Casa Universitarilor din Cluj.

"Un sculptor în linia măreței tradiții brâncușiene, însă, în același timp, această formulă este gândită și independent de

Brâncuși, pe urmele artei populare a lemnului..."- Constantin Zărnescu, revista Tribuna, 1983.

"...a fi în umbra lui Brâncuși sau în lumina brâncușiană, ca spirit și risipă de energie este un privilegiu..."- Ion Arcaș, iunie 1983.

Sculptorul Zorlescu este și un apreciat pictor. "Tematic, picturile, ca și majoritatea sculpturilor așezate într-o inspirată continuitate, relevă frumusețea vieții, sunt un adevărat cântec al ei, fiecare în parte, precum și împreună."- Ion Șt. Lazăr, Tribuna, 1991.

Închei șirul citatelor cu un fragment dintr-un poem aparținând unui spirit deosebit al Râmnicului, un prieten de suflet al sculptorului, poetul Felix Sima, în a cărui versuri parcă regăsim ceva din materialitatea spirituală a lucrărilor lui Constantin Zorlescu.

"...

Cu fiecare creangă/ adaugi o zidire/ în fiecare frunză te-oprești/ și spui un vers/ să afli ce-i această/ sămânță de simțire/ să afli ce-i această rotire-n univers..."

2004

2. ARTA PORTRETULUI

(Prezentat și în „Zorlescu”, Ed. Almarom, 1958)

"Sculptura, pentru mine, n-a fost o profesie ci o puternică obsesie care m-a stăpânit toată viața sub impulsul conceptului de frumos...Duminica, după o săptămână de muncă mă odihnesc, lucrând în atelierul pe care mi l-am încropit, iar luni dimineața, deși în ajun am lovit de mii de ori cu ciocanul în piatră, mă simt reconfortat, dornic să-mi duc la îndeplinire sarcinile profesionale. Cred că nu exagerez când afirm că arta și profesiunea își găsesc un mediu de conviețuire perfect echilibrat".

Nu numai că această conviețuire echilibrată există, dar între cele două, între profesiune și artă, în punctul comun spiritual ele se pot conjuga, își pot împrumuta partea de har și pasiune, din această conviețuire, putând rezulta stări benefice atât pentru artă cât și pentru profesiune. Insul care beneficiază de o asemenea comuniune se bucură de sublimul rafinament atât al trăirii practice „în bine” cât și în cel de revelație artistică.

Aceste gânduri sunt valabile atât pentru artistul profesionist, la care ocupația de bază și arta sunt totuna, cât și pentru cel care practică arta ca pe o a doua îndeletnicire, în anumite timpuri, chiar alternându-le.

În varianta ultimă, individul are de câștigat, căci în ocupația de bază se va simți spiritul artistic, spiritul lucrului bine făcut, spiritul esteticului, rezultatul muncii sale fiind unul de calitate, altora superior.

După anii '60 ai secolului trecut când se referențiază din ce în ce mai pregnant despre difuzia designului în toate domeniile de activitate, deci și în feed-beekul informației, se vorbește tot mai mult despre esteticul „neformeii”, cel al acțiunii practice și care nu poate fi cuantificat informațional. Cu alte cuvinte despre esteticul unei relații operaționale om-mașină sau om-om.

O atare calitate, vizînd atributul bivalent, profesie și artă, o descoperim la inginerul și sculptorul Constantin Zorlescu, de aici înainte o să-l numim numai sculptor, căci despre propria-i artă, cea a cioplitului pietrei și marmurei, vom face referire.

Plecînd de la echilibrul de care vorbea artistul și care se regăsește în arta sa avînd ca izvor însăși viața, motorul creației, ideile sunt exprimate cu aceeași intensitate, atât cele izvorâte din mediul social dominat de politică și tehnologie, „Mihai Eminescu”, „Homo ciberneticus”, „Eminescu și Tagore”, cât și din cel intim dominat de iubire și spirit, „Geina”, „Meditație”.

Omul, puternic real, trebuie să le pună pe toate în echilibru, trebuie să nască, la rîndul său, echilibru.

Acest echilibru devine și mai evident în portretistica lui C. Zorlescu, sculpturi executate în marmură și piatră, unele dintre

portrete, trădând o manieră a rafinamentului stilistic, sunt născute parcă pentru a mima o destinație către tărâmul simbolistic.

Există portrete, în această sculptură, semănând zborului create cu mult curaj și detașare în nestăpânitul sfârșit de secol XX sărac în formă și culoare, comparativ cu bogăția tehnologică aparținând aceluiași timp, care pot să trezească invidia sculptorilor cu îndelungate stadii în academii și curente la vogă însă lipsiți de știința dură, sensibilă în același timp, a mângâierii materialelor cu impact greu precum marmura și piatra... Dar, și elogiul artiștilor, poetilor, atrași de mirifica esență.

Facem referire la acele simbolice chipuri cioplite, șlefuite mai mult sau mai puțin, care trimit stilul execuției în tehnica impresionismului, dar, și în cel al realismului sensibil transfigurat de dăltuiri în spațiul liniilor și suprafețelor moderniste... ”Flora”, „Maternitate”(lemn), „Titanul”.

Materialul este privit atent în spațiul tridimensional, voit se părăsește detaliul în favoarea volumului bine temperat, se realizează un ansamblu aproape sferic, piatra devine, miraculos, o picătură de univers, o picătură materială ce frizează volatilitatea, o lacrimă pe obrazul brutei materii.

Mă refer desigur la portrete precum „Reverie”, „Supăratul”...

Sunt mai multe lucrări cu definire în spațiul atemporal, spațiul unor idei și forme valabile în prezent, dar și în urmă cu câteva mii de ani... ”Omul primitiv”, „Zeul păcii”, precum și suita iconografică, simbolizând parcursul istoric al chipului uman, portretele în lemn reliefate în grinzile de susținere montate la propria casă; ...omul „Neandertal”, „Indoeuropean”, „Viitorului”, sunt doar trei exemple!

Precum în timpul colosal al Renașterii, dar și în acel al Egiptului antic, când adevărata sculptură, în marmură, căuta să redea starea materială de cunoaștere, dar și pe cea eterică prin atitudini ale trupului uman, întâlnim și la unele portrete cioplite de Zorlescu asemenea stări imprimate în chipul uman. Iată așadar lucrări precum ovoidul „Infinit” definit schematic în volum și detaliat cu simbolurile văzului, pregătit parcă anume pentru a

urmării zi și noapte mirifica mișcare din univers, dar și portretul intitulat „Muzica”, la care simbolul, harfa, este atașat chipului, la rândul său, chipul, fiind chiar expresia simbolului. În acest portret realizat în manieră impresionistă, expresia feței este similară stării de reverie a muzicii.

O cotă importantă de esențialitate în punctul comun dintre sensibilitate și puritate, în context cu o energetică potențialitate, se atinge în lucrări precum „Cap de copil, „Core”, „Discreție”, și nu numai.

Fără tăgadă, privitorul pleacă cu gândul la sfericitatea plină de potențial al Prometeului brâncușian, lucrare care este posibil să-l fi impresionat pozitiv pe sculptorul vâlcean.

Uneori, aceste portrete, par a fi numai schițate, par a fi învăluite într-o membrană elastică acoperind subtil o viitoare forță cinetică.

Lucrările amintite mai sus, ca și altele răspândite în timp și în lume, aparținând altori autori, dar mai ales cele ale marelui gorjan, sunt capabile de zbor, sunt capabile de a aduna lumina și energia în interior.

Această esențialitate și expresivitate, rezultate din cumulul de planuri sferice, din sensibilitate și căldură, cred, își au izvorul în dragostea de viață, în dragostea de dragoste, în măestria nativă, în inocența și candoarea unei foste mâini de copil care reușea, cândva, să reliefeze minunate miniaturi în fildeș, os, sau chihlimbar.

La o întâlnire pe care am avut-o cu sculptorul Constantin Zorlescu, un aprig apărător de adevăruri consacrate, l-aș numi chiar un neoclasic ținând în modernitate, acesta a încercat să definească propria artă, a portretului, apelând la o definiție făcută de marele Auguste Rodin, un impresionist al sculpturii franceze, un „renascentist” al epocii clasice...”în sculptură, nimic nu cere atâta perspicacitate ca portretul” și adaugă artistul vâlcean, că, „între portretul fizic și cel moral trebuie să existe o corespondență echilibrată”.

Pe lângă portretul simbolic, cel de vis, există și o iconografie realistă, bazată pe tehnica clară a similitudinilor, având ca scop atât materializarea amintirilor proprii, cât și a celor venite din adâncurile istoriei. Așa au apărut portretul „Mamei”, turnat în bronz și instalat la monumentul funerar, cel al lui „Eminescu”, „Mircea cel Bătrân”, în piatră. ...”Bronzul, prin asperitățile sale, crează portretului tonalități sumbre care se topesc în privirea blândă și adâncă a mamei”...îmi spunea artistul, încercând să pună în concordanță materialul de execuție cu subiectul.

Revenind la marmură, cele două portrete, „Soția artistului” și „Fiica mea”, sunt o dovadă clară de exprimare materială, odată, a spiritualității celor două modele de suflet și viață, și, a doua oară, a senzualității suave, catifelate, sugerate de materia trupească. Același farmec și feminitate se desprind din sculpturile intitulate „Solo voce”, „Meditație”(lemn) și „Extaz”. În aceste lucrări, planurile converg către realizarea de volume volatile care aproape se topesc sub stratul de marmură șlefuită până la redarea fragilizării materialului. Se întrevede, în „Extaz”, după cum mărturisește sculptorul, „interminabilul sărut”.

Aproape violent, cu mult nerv se exprimă artistul, dorind să reliefeze oroarea vieții, disprețul omului pentru această viață împotriva căreia utilizează bomba nucleară, ura pentru semenul său, atunci când dăltuiește „Protestul Hiroșimei”, această fizionomie mutilată și disperată care se autoflagelează privind...către cer.

Pe lângă revolta față de utilizarea forței atomice împotriva existenței umane, există în creația lui Zorlescu și cealaltă fațetă, cea a omului stăpân al planetei, stăpân pe forța nucleară, alături de lucrarea „Noua Forță”(lemn), creând portretul „Hommo ciberneticus” pe fața căruia a dăltuit însemnele simple, binare, miraculoase invenții, care au precursat apariția ciberneticii.

Ca o pendulare între vechi și nou, între clasic și modern, între pragmatic și romantic, dar cu o sigură tentă de tragică alură existențialistă, ni se înfățișează figura emblematică a lui Nicolae Bălcescu, în portretul cu același nume, tridimensionat în piatră, o

imagine memorabilă, care înclină balanța sugestiei dinspre latura fizionomică către cea psihologică.

„Supliciu, sărăcia și suferința”, sunt cuvinte care aparțin sculptorului și definesc figura poetică a lui George Țârnea, spirit vâlcean al baladei și iubirii cu o complicată matematică a firii. Aceste trăsături au dus la creerea aplatizată, simbolică, a chipului său „Spiritul poetului Țârnea”, în marmură neprihănită, albă, șlefuită, în contrast cu cel al lui Alexandru Lahovary, în piatră, demonstrând siguranța și puterea. La fel de sigure și solide au fost lucrurile pe care celebrul „stăpân” al Râmnicului de altădată le-a lăsat moștenire spre lauda urmașilor de astăzi.

O aparte subliniere trebuie făcută privind iconografia portretului, asupra celor două replici închinată titanului muzicii născut la Bonn, „Titanul”, și „Beethoven”, prima, mai apropiată de impresionism, mai ampretată de spiritul demiurgic, a doua, mai clasică, mai aproape de noblețea gestului social, mai detașată de problematica vieții, așa cum însuși compozitorul ni se dezvăluie în simfoniile cu număr de ordine par...Amândouă lucrările, prima executată în piatră, a doua sculptată în marmură, exprimă fermitatea, voința de „granit”, victoria vieții asupra destinului, exprimă forța capabilă de o imensă energie, forță pe care o regăsim cu totul special în acordurile ferme ale simfoniilor...cu număr de ordine impar, Eroica, Destinului și Oda bucuriei.

Pe lângă reliefarea portretului în spațiul tridimensional, Constantin Zorlescu obișnuiește, pentru o mai rapidă înscriere în material peren, să-și schițeze ideile în „reliefuri plane”, materializându-le pe plăci de marmură în formula efigiilor, așa cum sunt cele închinată lui Mihai Viteazul, lui Eminescu și Tagore sau cea plină de spirit și evlavie reprezentându-O pe Maica Domnului cu Pruncul.

Lucrări precum „Omul cibernetic” și „Siameze nucleare” ne duc cu gândul la activitatea „mixtă” pe care sculptorul a avut-o în viață, activitatea științifică în cocubinaj cu cea artistică. Dacă „Omul cibernetic” este un rezultat al practicii în planul științific,

„Siamezele nucleare” reprezintă o lucrare ce rezultă din actul oniric al întâlnirii artistului inginer cu teoria relativității lui Albert Einstein, cu savantul însuși. Era imposibil ca o personalitate precum a lui Zorlescu să lase a-i scăpa performanța dialogului spiritual cu celebrul fizician german. Astfel portretul cu două fețe, diametral opuse, spate în spate, executat în lemn de nuc, reprezintă pe de o parte „fizionomia unei tinere femei având buzele întredeschise, simbolizând semnul egal din formula energiei lui Einstein”, pe cap, purtând o coroană, „simbolul pozitiv al energiei nucleare” și care în ansamblul feței sugerează sensul de progres al omenirii, portret pe care Zorlescu l-a numit „Pace” și de cealaltă parte, în sens opus, sculptura, reprezentând „cea mai rămas din fizionomia tinerei siameze, desfigurată, mutilată și transformată într-un simbol al groazei ce prevestește căderea omului în barbarism”. Citatele aparțin creatorului.

Un alt portret înscris pe linia poetică, este cel intitulat „Meditație”, plin de lirism, dăltuit în suprafețe sensibile, luxuriant finisat, care reduc greutatea, duritatea și răceala materialului. Din nou sculptorul își prezintă cu mult har poetic lucrarea „...ea are capul înclinat puțin în față, cu ochii țințiți parcă pe zodiacul vieții, cu buzele întredeschise sugerând intensitatea trăirii, lirismul și ritmicitatea dintre lumini și umbre.”

Un poet al formelor aproape matematice, definite în materiale tradiționale cu bătaie lungă în spațiul temporal dar și în cel atemporal prin spiritul ideilor, Constantin Zorlescu, nu odată, atacă subiectul maternității prin prisma artei portretului, în cazul de față oprindu-ne la sculptura numită chiar „Maternitate”. Aceasta, sunt încă multe lucrări cu acest nume, executată în piatră, se constituie din două chipuri ovoide dispuse pe verticală, supraetajate, cu trainică legătură între ele, din care se desprinde sublimul gest matern, vechi de când ființează omenirea, cel prin care o mamă își strânge la piept propria viață și speranță, copilul. Lucrarea se înscrie în galeria de portrete, căci ea este dominată de neclintirea privirii celor două fețe, mamă și prunc, un ansamblu inspirând demnitate, hotărâre, rezistență în timp.

De cele mai multe ori, în portretistica realistă a lui Zorlescu, apropierea psihică cu modelul domină în fața celei fizice, dar sunt cazuri, și invers, precum „Cezarina”.

Sculptorul nu se dorește un făuritor de fotografii și icoane, își dorește trăirea lucrării în corelație cu trăirea modelului, cu trăirea interioară. Am putea să nominalizăm aici portrete precum „Bizu”, „Școlărița”, chiar „Cap de copil”.

În final, să-l lăsăm pe artist să-și prezinte una din cele mai recente lucrări realizate în marmură, stil impresionist impregnat de simbolism, executată în 2004, figurativ stilizat cu maximă expresivitate, „Nimfă culcată”. „...reprezintă portretul unei fete, care, în timp ce se odihnește, visează parcă cu ochii deschiși, inspirând parfumul unui buchet de flori strecurat sub sân de vre-un Făt Frumos.”

3. MANIFESTĂRI EXPOZIȚIONALE ȘI PREMII

Înainte de 1942 Constantin Zorlescu a executat lucrări miniaturale în os iar mai apoi, în cadrul școlii militare de la Lugoj, a produs pentru șefi și colegi diferite lucrări artisanale în fildeș și os. Expune miniaturi sculptate în os, în 1942, la expoziția colectivă organizată în cadrul spitalului de răniți din str. Bucur nr. 10, București.

În 1964 participă la Expoziția colectivă organizată la Muzeul de Artă din Rm. Vâlcea cu lucrări executate în os. Aristide Pompilian, fost profesor de arte frumoase, din București, notează despre această expoziție: “Mi-au plăcut grația, gingășia și suplețea micilor figurine sculptate în os, veritabile bijuterii liliputane executate cu multă pricepere, mîgală și fantezie.”

În 1968 execută monumentul funerar al mamei sale, în cimitirul Sărulești, comuna Lăpușata-Vâlcea, care constă dintr-un portret executat în bronz, un obelisc (o făclie de 5m înălțime) și o cruce din marmură.

În 1968 expune în cadrul Școlii de Artă din Pitești lucrarea, în gips, intitulată „Pasărea de foc”.

1970 este anul în care participă cu 6 lucrări (lemn și marmură) la o expoziție, de grup, organizată în Rm. Vâlcea.

În 1971 se desfășoară Bienala de artă plastică din Rm. Vâlcea la care participă cu lucrări de sculptură. Juriul central îi selecționează două lucrări, “Sărutul” (piatră) și “Aripa verticalei”(marmură), pentru expoziția republicană. Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă îi acordă premiul III pentru cea de a doua lucrare.

1974 primește “Diplomă” de participare la concursul de creație "Vâlcea artistică". Sculptează opt cariatide în lemn montate la acoperișul casei personale, cu tematica: "Evoluția fizionomică a omului".

1977, 1978 i se acordă “Diplome” și un “Premiul I” pentru sculptură la concursurile de artă plastică desfășurate în cadrul " Cântării României ".

1979 - “Diplomă” și “Premiul I” pentru sculptură la concursul "Arta plastică vâlceană".

1980 - expoziție personală de sculptură (30 lucrări) la Muzeul de Artă din Rm. Vâlcea.

1982 - expoziție personală (25 lucrări) la vila 1 Mai din Olănești. Trustul Carpați, prin UAP București, i-a achiziționat cinci sculpturi în marmură care au rămas în dotarea vilei (“Victorie”, “Meditație”, “Fata cu harpă”, “Șoim”, “Cocoșul de hurez”).

1982 participă cu șase sculpturi la expoziția organizată de UAP, filiala Pitești.

1983 - expoziție personală, de sculptură la Casa Universitarilor din Cluj Napoca.

1983 - expoziție personală la Galeria de Artă Plastică din Rm. Vâlcea. I se achiziționează lucrarea în marmură, “Fată în avânt”, de către medicul dr. Gh. Cojocaru.

1985 - participă la expoziția de pictură și sculptură de la Galeria Fondului Plastic din Rm. Vâlcea împreună cu P.Vereși și C. Nicolin. I se achiziționează lucrările intitulate "Fiica Oltului"(marmură) și "Tors"(lemn).

1991 - execută portretul lui Alexandru Lahovari pe care îl expune cu ocazia centenarului liceului cu același nume din Rm. Vâlcea.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului, deschide o expoziție de sculptură la Casa de Cultură din Horezu unde expune un proiect de monument (sc. 1/10) intitulat "Cocoșul de Hurez" (marmură).

1992 - execută și prezintă la Rm. Vâlcea macheta (sc. 1/10) pentru monumentul "600 de ani de atestare documentară a Râmnicului".

1993 - a executat bustul voievodului Mircea cel Bătrân (piatră), îl expune public. Este achiziționat de liceul cu același nume și expus în incinta lui.

- prezintă la Alba Iulia o machetă în marmură (sc. 1/10) pentru monumentul "Unirii".

1994 - execută și expune macheta pentru "Monumentul Ostașului Român" la Rm. Vâlcea, concurs organizat de către "Asociația Veteranilor de război".

2003 - Fundația "Vâlcea 1" acordă sculptorului Constantin Zorlescu "Diploma de Excelență" pentru "performanță în domeniul Artelor Plastice". Se face referire la expoziția permanentă, de sculptură, din holul hotelului Alutus din Rm. Vâlcea.

2005 - Forumul Cultural al Râmnicului îi acordă Medalia de aur pentru întreaga activitate.

4. CE MAI FACE CONSTANTIN ZORLESCU?

Într-o anume zi din această toamnă, mai precis încă de acum câteva săptămîni de la sfîrșitul acestei veri, am trăit o zi de mare senzație în atelierul sculptorului și pictorului Constantin Zorlescu, unde nu știam la ce să privim mai întîi; la picturile sale, ultimile, portretul lui M. Sporiș, al meu sau al nepotului, cel din urmă - o reală bijuterie artistică, unul dintre cele mai bune portrete văzute de mine în lumea postmodernismului „de Râmnic” sau la tripticul în piatră de Albești: Dante - Michelangelo- Brîncuși, o lucrare monolit exprimată diferit pe cele trei laturi, realizând figurile celor trei demiurghi ai artei universale...

O să încep cu sculptura, ultima lucrare de anvergură, tripticul mai sus amintit, deoarece ea reprezintă un potențial greu de conceput ca fiind realizat de un om cu mâna tremurîndă, dar cu o minte care, iată, trece, lăsînd urme prin două secole. O lucrare concepută și realizată de un om inteligent, care include măiestria și simțirea artistică, care dovedește forța faptei creative, cea pe care cu atîta greutate o mai descoperim noi, generația care urmează... Zorlescu mai poate concepe încă în zona pozitivului, într-un timp în care, da, este posibilă conceperea negativului!

Într-un bloc de piatră de Albești, Zorlescu a sculptat un triptic care îi reprezintă, uniți, pe marii corifei ai lumii artistice, Dante, Michelangelo și Brîncuși! Un gest de curaj și rafinament, un gest care îl propulsează pe Zorlescu în lumea îndrăzneților marilor simțiri.

Zorlescu are noroc, lui nu-i este frică de figurativ, lui nu-i este frică de academism, de realitatea pe care o consideră martor dintotdeauna...

Este frumos și odihnitor bunăoară, în această lume de prefăcătorie și indecizie, să vezi cum un om, depășind venerabila vîrstă de 80 ani, are timp și energie de dăruit marilor subiecte ale timpului, marilor tematici artistice...Frumoasă și utilă această lucrare de ultimă oră, a sculptorului din Dobrogeanu Gherea,

aceea de a immortaliza trei figuri magnifice din lumea artelor libere...Nici Dante, nici Michelangelo și nici Brâncuși nu au practicat artele profesionale, ci doar pe cele care solicită un deosebit și magnific, pasional, profesionalism!

Dante, toată viața lui, a dorit să fie un important cetățean, consilier și edil de văză, chiar primar; Michelangelo, un arhitect, un constructor inginer, și pictor de neântrecut; Brâncuși, în atitudinea lui postavangardistă, un mare gânditor și filozof...

Linia folosită de Zorlescu și dalta sa, este cea a imitabilului exact, tangentă la perfecțiunea idealistă, sunt expresii realiste scoase din iconografia fizionomiei timpului celor trei, „lipirea” lor, în același bloc de piatră, reprezentând mai mult decât un eseu în imagine, este o îndrăzneță redare a marilor reuniuni omenești pe care timpul nu poate să le despartă!

*

Surpriza acestor noi timpuri, măsurate în luni, săptămâni și zile o constituie pentru noi, prietenii artistului Zorlescu, pictura sa, pe care o realizează în tehnici cunoscute, altele aproape noi, necunoscute, impresionând pastelurile executate și pe care pictorul le dăruie oricui îi calcă pragul, naturile moarte cu flori și obiecte de masă, portretele sale, cele închinat lui Mihai și lui Bizu, dar și ultimul care (pune capac) la toate, tabloul în ulei închinat propriului nepot, unul care relevă importante inovații...

În cadrul său, generos, se depășește starea de similitudine cu modelul, deși portretul „seamănă” foarte mult, se detașează schematic expresia, linia care iese în relief, raportul supraunitar dintre componenta fizionomică și cadru...Suportul de lucru, figura care iese, aproape, din cadru. Vedem aici copilul rafaelic și viitorul bărbat, fizionomia universală a tânărului plin de speranță...așa cum și-l dorește octogenarul, plin de speranță!

Bravo maestre pentru acest cadou ce ține de modernitatea absolută, într-un grav figurativ, care se ridică peste zona de postmodernism, o modernitate care lasă cu răsuflarea tăiată pe orice consumator cinstit al acestei arte...Nu te uita că nu trăim la București, în cloaca criticilor murdăriți de sărăcie și

neprofesionalism, la Paris sau în orice alt colț de revelație pentru snobime; uită-te, cum un Cohelio poate exista, „turnând” parfum pe un mediu sărac dintr-o Spanie sau Tunisie sau dintr-o necunoscută lume arabă...Putem gândi liber și noi, aici, într-un Râmnic al iluziilor capelane neinterzise...

Octombrie, 2006

ROMULUS POPESCU, PICTOR!

O lucrare de artă, deci și de pictură, trebuie să conțină potențial; - potențialul este dat de manoperă și cantitatea de material, de sugestia înmagazinată; sigur, valoarea mai cuprinde și alte elemente, cum ar fi cea de întrebunțare...(„astăzi” unica valabilă!)

Lucrările lui Romulus Popescu, au potențial!...Când ne referim la istoria picturii acestui județ, perioada 60-70, nu putem să-l „ocolim” pe Romulus Popescu, care ne apare în pictură ca o reacție controlată, în modernitate, față de înaintașii săi Constantin Iliescu și Emil Ștefănescu!

Personal, cunosc și preocupările pentru „Arte facte” în domeniul sculpturii a doctorului Romulus Popescu, care deținea o colecție interesantă de rocă ”gata modelată” de mirifica natură...

Un pictor „suculent”, cu conotații în craioveanul Țuculescu, cu tușe tranșante, cu anumite griuri „bătând” către verde și albastru, dar și roșu închis, un pictor căruia lucrarea aflată în curs i-a fost extrem de apropiată (simțim pasiunea prelucrării ei)...Probabil că Romulus Popescu a trăit satisfacția imediată a depunerii uleiului pe suportul tabloului (în general – prefabricat presat)... Un pictor care în anii 60 a privit cu extaz pictura impresionistă franceză, cu vopsea depusă-în absența clarobsurului clasic, creând mai degrabă suprafețe de culoare,

întrepătrunderi în ale căror delimitări lipsește linia de separare...Sunt lucrări în care îl întrezărim pe Cezanne...Tonalitatea picturii lui Romulus Popescu este mai degrabă sumbră, culorile sunt însă vii, totuși, simțim (fiindcă știm) medicul în fața șevaletului; medicul care simte că natura nu este perfectă și nici întotdeauna iubită de om (ci mai degrabă aceasta îl iubește-așa cu tot ce are el mai rău)... Pictura lui Romulus Popescu vădește o anume școală, nu știm dacă a urmat-o sau a intuit că o are, ea, depășind sublimul „amatoristic” și intrând în tradiționalismul profesionistului...

Astăzi, o lecție o avem clară...Orice face omul, profesional, trebuie să iasă bine; este o condiție a vieții; dar tot atât de bine trebuie să-și organizeze pasiunile...Iată, Romulus Popescu a creat o instituție, a avut pacienții săi, și, tot el, ne-a lăsat o moștenire despre frumos, pictura, dar și profesiunea care se exprimă în salon și laborator; ...Romulus Popescu, pe care și azi îl văd, urcând gânditor spre casă pe aceste alei neasemuite ale Capelei și castanilor...

Sept. 2010

MAESTRUL GRAVOR: TUDOR EMANUEL POPESCU

Nu degeaba pictorul (corect numit așa, trăind din pictură) Tudor Popescu desenează, renovează icoane și biserici. Al doilea prenume al său inspiră dragostea lui Dumnezeu pentru el. Când s-a născut, cineva i-a pus un nume fără a ști că el va meșteri prin linie și culoare mozaicuri, ziduri verticale, cupole de dreaptă credință și nu numai.

Tudor Popescu este un excelent gravor (tehnică neaccesibilă oricui), lucrând în acvaforte și acvatina. Am fost colegi de școală generală, liceu, un an ucenici în Pangrati București (eu la

Constantin Lucaci, Tudor, la Spiru Chintilă), urmînd cursul normal al vieții, el, absolvind în 1975 Institutul de Arte Plastice “ Nicolae Grigorescu“ din București, secția Pictură Monumentală (eu, Institutul Politehnic București în 1977).

Curicullum vitae personal este plin de expoziții în țară și în străinătate. Realizări profesionale așîderea. Îmi este imposibil să enumăr toate lucrările sale de artă, din care (atenție!), și-a câștigat existența. Bani din artă, artă pentru bani și pentru a trăi, pentru a picta, pentru a iubi, pentru a crește copiii săi frumoși.

Expoziția sa de gravură din 2001 de la galeria UAP Vâlcea ne-a relevat un artist cu tehnică desăvârșită, un artist de o modestie ieșită din comun. Au fost lucrări care rămân întipărite pe retină, precum cele din familia peștilor, “cel vesel”, “cel mare”, “cel lipovean”...

“Filigranul“ depășește tehnica normalului și în solzii peștilor se reflectă căsuțele, satele lipovene, lacurile, trestiiile, o adevărată imagistică a Deltei Dunării. Oricînd puteți admiră lucrările ale sale pictate sau renovate, aproape de noi: Biserica Adormirea Maicii Domnului, Bujoreni (1994 – 1997), Biserica Sf. Nicolae, Olteni, Vâlcea (1995 – 1996), Biserica Cetățuia, Rm Vâlcea (1996 – 1998), Biserica Cuvioasa Paraschiva, Rm. Vâlcea (1992 – 1996), Schitul Ostrov (1998), Biserica Sf. Gheorghe, Ocele Mari (1985).

La Tulcea și Medgidia, orașele în care a fost repartizat după terminarea Facultății, puteți admiră mozaicuri monumentale: 34 mp, 46 mp, fresce: 39 mp, 80 mp, 21 mp .

În Germania, la Wassenburg, o frescă de 12 mp etc.

Tudor Emanuel Popescu s-a născut în 1951 la Rm. Vâlcea și, pînă a se desăvârși în tehnica monumentală la București, este elev la Liceul V. Roaită (acum Mircea cel Bătrîn), este coleg și prieten cu toată generația absolventă în 1970. A studiat și el, desenul, în particular, cu Emil Ștefănescu. A fost coleg cu noi toți care scriem și citim despre el. Între Tudor coleg de școală și Tudor cel de acum nu sunt mari diferențe. Diferența constă în serviciul și opera sa. Nu seamănă cu noi, noi nu semănăm cu el.

Este de o simplitate și verticalitate deosebită. Artistul ne spune (și noi constatăm) că nu mai poate lipsi contururile sale de linie, nu poate șterge granița dintre culori, nu poate fi ultra modern, forțat. El lucrează cu arta necesară credinței, și că aceasta, pictura sa, trebuie cuiva. Alt crez nu are. Poate greșim, dar lucrările sale ne confirmă. Când am adus în casă câteva lucrări semnate de Tudor, copiii, cu vârste depășind cu câțiva ani vârstele majoratului, au pus stăpânire pe aceste lucrări, semn, că îi interesau. Este un lucru extraordinar, ca o lucrare de grafică făcută la vârsta de cincizeci de ani, să fie preferința unui tineret nespecializat pentru o atare direcție lucrativă. “Să existe o comunicare!”... astăzi, pictura, înainte de-a ajunge la consumatori, trebuind să treacă pe la critici (care, vezi bine, împart, obligatoriu, reușita cu artiștii...).

Tudor Popescu s-a afirmat cinstit, fără plocoane și critici plătiți, momiți cu zeamă de prune, brânză și mămăligă.

De când îl știu, urcă dealul Capela către mama și tatăl său, ultimul, doctorul Romulus Popescu, nemaifiind în viață, dar lăsându-i spre grijă o dragoste enormă pentru lemn, pentru piatră, pentru arșiță și pentru ploaie; lăsându-i o casă frumoasă, un palat de curățenie spirituală, fără fobia gardurilor și giurgiuvelelor de prost gust, artificiale, și atât de mult răspândite astăzi pe dealurile noastre cu însemne voievodale...

2003

GABRIEL MEDVEDOV ROTOMEZA EXPUNE ÎN HOLUL TEATRULUI „ANTON PANN”

De când cunoaștem acest oraș (și îl cunoaștem de ceva vreme) - ca mai toate orașele mici - emancipate sau semiemancipate - fără a cunoaște bine această artă a prefacerii, el are în centrul atenției cetățenilor săi anume persoane, numite

singulare, persoane pe care le ști și le cunoști din trecerea de pe străzi, din trecerea de pe trotoare, deci nu le cunoști, dar nici nu-ți este greu să afli cum le cheamă...

Sunt persoane, după chip, după haine, chiar după nume, care prin felul lor anume, prin unicitatea lor, rămân certe în singularitatea lor...

O astfel de persoană, pentru noi, este și Gabriel Medvedov Rotomeză, pe care îl știm de mult, oglindit în vitrine, dar și din faptul că, fiind o persoană singulară, un amic îmi spusese cândva..."vezi, uite-l pe fratele mai mic al lui Daniel Medvedov", pe care tot așa, mai de demult, înainte de a ne fi coleg de clasă, cineva ne spusese "vedeți, uite-l pe fratele mai mic al lui Greta Medvedov. Mai există și Cornel...

Uite așa, am ajuns la o familie singulară, din tată în fiu - până la cel din urmă, meșteră la estetică vizuală, artistică, estetică industrială, comercială, design și marketing, design și grafică, estetică pe peliculă și în artă, în cazul lui Gabriel Medvedov, estetică, pictură și, culmea, aproape totul pe celuloid... Pictorul, astăzi nouă prezentat, face parte dintr-o familie singulară, în care toți se ocupă și s-au ocupat de Artă!

În holul foaiier al Teatrului de Stat Anton Pann, pictorul profesionist Gabriel Medvedov Rotomeză, după ani întregi de designer, de grafică și reclamă colorată spre stradă, expune pictură nouă, pictură în valuri de culori, pictură cu tehnologie de avangardă...Tablouri din care se desprinde, imediat, trăsătura caracteristică, principală, aceea a unei migrații de culori, exprimând în sine însăși mișcarea de culoare. Nu se indică o anumită direcție, un sens. Fiind totuși vorba de o mișcare, ea nu este haotică, dar, precum în cea browniană, pictorul a dorit să arate izvorul, precum și suportul material al acestei mișcări.

Ar fi o mare greșală să se confunde jocul său coloristic cu cel la modă azi, modă pentru neavizați, cei specializați în cromatici topite în culoare, foviști fără linie și punct, mai de grabă grupați în a expune în săli protocolare cu vitrine la care te

oprești să-ți aranjezi părul sau să-ți arhivezi o șuviță mai puțin...telegenă.

În timp ce pictorul este generos cu spațiul cuprins între el și lumea din jur la dimensiune infinită, nu tot așa spațiul în care expune îi răspunde cu aceeași generozitate.

Trebuie să recunoaștem în lucrările sale câteva aspecte novatoare, care, este bine să nu treacă neobservate pe lângă puzderia de urmași... Alte culori, ca pigment, decât cele ce se comercializează drastic de scump la fondul plastic, culori industriale(!) folosește Medvedov, alte suporturi, confundându-se policlorura de vinil cu sticla, alte tehnologii, nu toate sunt complet noi, dar el, pictorul, ne-a oferit azi o expoziție în care arta concubină cu tehnologia, mulți dintre cei care privesc, simțind nevoia de a palpa lucrarea, pentru a fi mai aproape de geneza ei...

Culorile, cum spuneam, nu se topesc în tonuri, ele se ordonează în mod discret în fragmente dinamice, vijelii de culori, franjuri spumante, se expun naturale și comunică celor din jur o curioasă... mișcare. Sigur, nu ne oprește nimeni să o considerăm ca pe o mișcare galactică a...culorii.

Gabriel Medvedov nu se dezmințe de formația sa, cea de designer, căci tonul, melanjul coloristic, sare în evidență puternic, aproape violent.

Nu este genul nostru, căci noi nu iubim arta plastică fără linie, punct, fără narațiune în culoare, fără fond literar inclus. Avem însă puterea să remarcăm și să recunoaștem inovația plasticianului în cromatică filozof, căci pata amplă, alteori fărâmițată, se desfășoară ordonat după o logică mișcare cu amplitudine la scară universală...

Trebuie, de asemenea, să recunoaștem, iată, că se poate folosi vopseaua sintetică, altfel ca la un pictor clujean care o utilizează prin pulverizare, altfel ca la "străbunul" american J. Pollock, care, printre alte tehnologii, pune o trupă de balet celebră să joace pe ea,... altfel ca în Pop Art.

Trebuie să amintim și să subliniem că din punct de vedere al sensibilității, al materialului, este încă dificil de echivalat pigmentul sintetic cu tușa, cu penelul uleiurilor de gri și de alb, cu substanța plastică "grasă", cu materialul sentimental, cu galbenul de Arles, nudul lui Modigliani, cu uleiul modelat în relief, cu toate acestea care cântăresc enorm în inegalabila strălucire naturală...

Pentru filozofia cromatică, pentru mișcarea de culori, pentru oferta "gestuală", pentru tehnologia de lucru, susținem că expoziția lui Medvedov se înscrie într-un câmp mai amplu de expunere în modernitate și că era mai potrivit să fie vămuită pe pereți albi, desfășurată pe orizontal, într-o lumină naturală mult mai adecvată.

2004

WINMARKT COZIA
(EXPOZIȚIE PERSONALĂ DE PICTURĂ
GABRIEL MEDVEDOV ROTOMEZA)

Dacă lucrurile continuă tot așa, o legislație făcută după ureche – care se va întoarce ca un bumerang împotriva celor care o ticluiesc, dar și împotriva celor care o așteaptă, înseamnă că după 01 ianuarie 2007, când legile vor fi aprig respectate, nimeni nu se va mai putea exprima artistic liber, în spațiul public, cel plătit de la buget, dacă nu deține o diplomă de învățământ superior de artă (!?) – masterat și doctorat, dacă nu este aprobat de către o comisie formată din membri, aparținând aceleiași bresle sau (și) critici nepătați moral (?).

(Dintr-un manifest împotriva îngrădirii libertății de exprimare artistică...alte legi, și împotriva Legii Monumentelor de For Public)

*

Să ne bucurăm, aşadar, că în complexul comercial Winmarkt Cozia din municipiul Râmnicu Vâlcea, la parter, prin bunăvoinţa conducerii acestui complex, Gabriel Medvedov Rotomeză, începând de vineri, ora 17, a deschis o expoziţie personală de pictură, o manifestare în câmpul simţirii şi trăirii artistice, care constituie un însemnat eveniment cultural.

Fiind de faţă mai mulţi confrăţi, toţi membri ai Societăţii Culturale Anton Pann – Cenaclul Artelor, alături de care au asistat şi cetăţeni aflaţi în acel moment în magazinul Cozia, dar şi un număr mare de reprezentanţi ai presei vâlcene, scrise şi audio-video, în faţa acestei asistenţe, pictorul Gabriel Medvedov şi-a expus public noua determinare artistică, cu o însemnată valoare tehnologică, care, împreună, reuşesc să creeze un punct de vedere cu totul special, absolut personal, acela specific utilizării coloritului acrilic, aparţinând îndeobşte designului industrial, dar şi cu rezonanţe nebănuite sensibile în sufletul privitorului uman.

O formulă tehnologică nouă, cu o structură cromatică aşişderea, imaginile prezentate, deşi în schemă abstractă, reuşind de multe ori să reconstituie peisajul natural.

Medvedov a reuşit să realizeze prin această metodă, acrilică, am remarcat în câteva cazuri, un cer deosebit de sugestiv seara, specific anotimpului toamnă spre iarnă, în care a fixat o Lună precum o “fortună” (soartă), realizând, fără prea multe reguli ale desenului, dar cu multă logică a culorii, un cadru pe care cu greu poţi să îl desparţi de peisajul natural al cerului nocturn!

*

Gabriel Medvedov s-a născut în 1956, a urmat cursurile Şcolii Populare de Artă, a avut multe expoziţii în ţară şi străinătate (pe cea de aici, de la Winmarkt 2006, o considerăm cea mai bună datorită nuanţelor de sensibilitate artistică, dublate de inovaţia tehnologică), provine dintr-o familie de artişti plastici, fiind fratele mai mic al Gretei Medvedov Niculescu, sculptor şi decorator, al lui Daniel Medvedov, colegul nostru de

liceu, astăzi prin lume răspândindu-și arta și știința, al lui Cornel Medvedov, profesor și artist în artele vizuale - în București.

*

L-am întrebat pe Medvedov, ce crede el acum, mai mult, ce ar dori să le spună invitaților la vernisaj...

- Nu vreau să sofistic lucrurile, mă bucur că am atâția prieteni, îi invit pe fiecare să privească, să se bucure de imaginile în care se regăsesc, să le adapteze la simțul propriu, la ceea ce cred personal!

- Eu constat, față de expoziția de acum câțiva ani că apare, iată, clarobscurul... Trecerea de la un ton la altul se face printr-o grilă de culoare...măiestrit introdusă în ansamblul pictural...Față de ambițioșii foviști - abstracti, chiar, după unii critici, și gestuali, tu vii cu o decantare logică a culorii, revii miraculos la similitudinea cu peisajul real, la acest clarobscur, repet, pe care nu-l găsesc la ceilalți.

Revedem cerul nopții, de toamnă iernatică, separarea culmilor muntoase prin șuvoiul de ghețari care separă natural aceste văi în nuanțate topiri, linia orizontului, separând văltoari ale țesutului terestru de cele ale norilor!

- Cred, acum, într-o mai dialectică cromatică pe paleta de culori, așternute în straturi, suprapuse, gândite astfel ca să dea de lucru vizătorilor, să-și aloce "situri" specifice propriului interes estetic, propriului simț. Aș vrea să cred că toate aceste plăsmuiri, de tonuri, să fie regăsite în realitate de fiecare, în parte...Mulțumesc invitaților, vă mulțumesc vouă, dar nu în ultimul rând, proprietarilor acesui spațiu, doamnei director al Winmarkt-Cozia...

- Succes, mai departe, Gabriel Medvedov!

Noiembrie, 2006

II

ARTIȘTI

EXPOZIȚIA DE PICTURĂ *OLGA POPESCU*

Sala Artex din Râmnicu Vâlcea găzduiește zilele acestea (26 05 03) o expoziție de pictură care atrage atenția trecătorilor, cu alte treburi, prin fața panourilor transparente din sticlă. Aceștia încetinesc pasul și privesc prin ferești la tablourile mari, pline de forme și colorit, expuse în sala al cărei proprietar este Uniunea Artiștilor Plastici din România. Acum, nu că proprietarul are nume mai frumos decât conținutul, dar ne-a impresionat (în rău) denumirea de „membru stagiar” (dacă UAP-ul și-ar salariza membri, am mai înțelege sintagma de începător) pe care am „visat” că am auzit-o, pronunțându-se pe un ecran de televizor la adresa artistului expozant. Facem comparația dintre titlul sălii și conținut, dar și contradicția care există între afișul de prezentare (minuscul) și manifestarea în sine (pe ample dimensiuni).

Unii trecători intră, alții nu. Noi am privit mult din afară, dar am privit mult și din interior (sala Artex are fațada numai sticlă). Este o exprimare plastică aproape memorialistică, dorind să dezvăluie, așa cum sună și tematica afișată, aerul proaspăt plin de spiritual al unui spațiu de maximă intimitate: „Căsuța mea”, aproape precum un ou de mari dimensiuni. Expoziția ne prezintă un pictor plin de curaj, cu o linie și un colorit așezate sub semnul îndrăznelii.

Este foarte greu și riscant să intri în dimensiuni naturale, uneori chiar și mai mari și să redai o lume în alură fotografică, album de amintiri, într-o ritmată cadență imagistică. Acesta este noul modernism (sic), cel de a fotografia fără să faci fotografie,

să fotografiezi prin linie, punct și culoare, chiar alb și negru, a doua, a treia, a n-a dimensiune ascunsă, interioară. Cum? Așa cum încearcă și Olga Popescu până la anumite limite; mărginiri care apar în încercarea de a spune totul, lucru care ni se pare, încă, dificil de atins. Fotografierea în sine este greu de conturat, mai ales în deceniile în care se manifestă și holografia... artistului pătruns de dorința figurativului, nerămânându-i la îndemână decât inovația care să se refere la conținut și nu la formă.

Pictorul riscă și-și alege simboluri nedefinite încă, pruncul la vârsta și ipostaza în care nu se deosebește de bibelou, pisoai sau cățelușă.

Tematica generală reduce riscul. Dimensiunea tablourilor exprimă ambiția creatorului de a sublinia tendința. Dacă pictorul ar fi executat tablourile la dimensiuni reduse ar fi căzut în desuetudine. Șansa lui a constat în dimensiune, mărime, care elimină comparația tehnologică (maniera de lucru).

Expoziția este un experiment care pe ansamblu se salvează prin tematică, iar în particular prin dimensiune. Important este că artistul reușește să sugereze râvna pentru manoperă, pentru linia difinitorie, pentru umbra simbolică de tip ortodox (adică fără regulă de aplicare, ci venind din interior). Cel mai important lucru ce s-a întâmplat acolo, la Artex, este că un artist plastic ne-a provocat la nou prin tușa clasică. De mult nu am mai fost provocați astfel, majoritatea, mergând încă pe principiul ghicitului calamburic și psihopatic.

Mai, 2003

UN GRAFICIAN VÂLCEAN LA TORINO!

Luna trecută, aprilie 2005, la Torino, în Italia însoțită a avut loc un eveniment cu totul deosebit pentru viața spirituală a Râmnicului, deoarece, la sediul Centrului Cultural Lucano,

„Giustino Fortunato”, s-a desfășurat vernisajul expoziției personale de grafică a vâlceanului Bogdan Constantin, care crează în atelierul său din Goranu. Fiind un italianist împătimit nu mă pot abține să nu redau câteva aprecieri în limba lui Dante (extrase din pliantul de prezentare): „.....cresciuto in un ambiente geografico meraviglioso ai piedi della catena montuosa dei Carpazi, sviluppa la sua fantasia sulla natura ed il paesaggio che lo circonda”. Cu alte cuvinte „minunatul ambient geografic care îl înconjoară (o recunoaștere a frumuseților peisajului vâlcean n.n), dezvoltă fantezia sa”... Puternicul sentiment de dragoste față de fenomenul existențial omenesc, ca un strigăt de libertate, intens manifestat la Bogdan Constantin, primește frontal, din contrasens, imaginile dure pline de erori și păcate ale aceluiași fenomen: „La sua pittura vuol essere denuncia agli errori ed ai peccati della vita umana ed un grido di liberatione”.

Bogdan Constantin este un tânăar grafician născut în 1966 la Râmnicu Vâlcea, trecutul său fiind o împletire de fapte legate de existența materială și fapte legate de sensibilă sa peniță de desen. Lucrează pe șantier, apoi la Teatrul Anton Pann, la Teatrul Ariel ...

Întotdeauna timpul său liber este muncit cu o mână extrem de delicată pe hârtia, la început, complet albă și mai apoi plină de linii și hașuri expresive. Desenează nu știe nici el de când, citește și ascultă muzică. În final, părăsește toate ocupațiile stipendiate și se dedică în întregime desenului. În 1999 participă cu lucrări de grafică în cadrul unor expoziții colective din Germania și Scoția. Vinde lucrări în Marea Britanie, Franța, Italia, Israel și Germania. Ultima parte a perioadei sale creative, cea prezentă, nu este deloc violentă (în manifestări) așa cum s-ar înțelege din cele scrise mai sus, mult mai violentă este imaginea, care îi domină tablourile. Imaginile concepute sunt adevărate scene de teatru, de personaje aflate în continuă „exprimare”, dialog cu privitorul, dar încremenite pentru o secundă la comanda regizorului cu ochi și mână ostenită.

Ador realismul, figurativul său plantat într-o lume ireală, dar plină de simboluri. Altcineva ar fi făcut dintr-un tablou, două. Constantin mustește de plăcerea de a umple scena teatrului său imaginar cu personaje care se vor a fi multiplicare.

Linia, forma, punctul lui Bogdan aparțin toate măestriei pline de har, ajungând uneori la detalii care sfidează incompetența modernism actual. Modernitatea sa constă însă în distribuția și filozofia celor două componente geometrice, linia și punctul. În acest sfârșit și început de secol nou, este greu să te hotărăști, ca artist, încotro s-o apuci. Noi credem, însă, că cel care își spune artist sau acceptă să-l numească astfel alții, trebuie obligatoriu să fie corect cu lumea din jurul său, să fie cinstit cu el însuși, să practice meseria la parametri cei mai înalți, punând în ceea ce face și mult suflet. Adică concretismului numai color sau excelarea tușei, și a culorii în infantile manifestări foviste nu fac altceva decât să ascundă lipsa de măiestrie, lipsa de artistic. Să nu uităm fenomenul Dada sau pensula infantilă a copilului de grădiniță pe care unii încă le mai cred viabile, ridicându-le la rangul maturității artistice. Arta adevărată este cea care îi face pe ceilalți să se creadă neartiști, adică cea greu de imitat, cu multă încărcătură energetică...de potențial.

La expoziția de la Torino, în leagănul tehnologiilor de vârf ale secolului XXI, Bogdan Constantin s-a prezentat cu un punct de vedere realist și personal... și s-a întors acasă, fără nici o lucrare!

Mai, 2003

CULTURA ÎN PERIMETRUL REGIONAL - ION TĂLMACIU

În aceste zile au avut loc mai multe manifestări ținând de domeniul culturii în orașelul nostru, indiferent de ce vor spune unii, încă patriarhal.

În Râmnic, actul de cultură se împarte în două; primul, un model al celor care îl înfăptuie, și al doilea, după modelul celor care vorbesc despre el. Al doilea este cel care consideră cultură, acele evenimente care au neaparat referințe venite dinspre București sau dinspre alte târguri mai europene (chiar foști români, acum misionari), și primul este cel prin care diferitele personalități locale, autoîndreptățite către un fapt cultural, se ridică și își referențiază singuri valoarea actului cultural.

Asistăm la o încercare de creere a unui spațiu personal, regional, în care valorile, cel puțin aparent, vor să se rupă de cenzori cu învechite și de mult prăfuite ștate, și să creeze, repetăm, un tip de cultură locală. Aceștia nu ar fi reușit niciodată, în trecut, să se afirme în ramura lor datorită unor rigori naționale. Rigoarea națională era în competiție directă cu rigoarea continentală și nu numai.

Iată că acum, după o atât de lungă perioadă de stagnare impusă de “breasla” oficială, vorbim despre o criză de valori locale, iar Râmnicu Vâlcea a suferit mereu de acest fenomen dată fiind dimensiunea sa, dată fiind politica națională. Există o perioadă în trecutul foarte apropiat (de când se vorbește de UE), când s-a încercat impunerea culturilor regionale, dar importanții “rechini” (captivați de banii de la Bruxelles) aflați în umbra marelui autodidact (iarăși, breasla oficială) au știut să reclame sărăcia regiunii, au adoptat o poziție mai “curajoasă”, și, așa, politic, a apărut în vocabularul nostru curent, ca departajare unii de alții, amatorismul și profesionalismul...de mucava, ambele, rezultând din “certificatul de competență”, similar certificatului de revoluționar.

Oricum sunt mult mai mulți cei care analizează, decât cei care creează (prima consecință a decăderii artelor plastice, care au devenit vizuale și posibil de “studiat” în orice colț de țară)... Degeaba venim cu teze ilustre, elaborate la Paris sau București, dacă aceste teze se adresează unor targoveți, care încă mai merg la piața centrală să cumpere o rață, care, săraca, în pungă strigă disperată mac-mac. A nu înțelege ideea greșit. Este la fel precum

acum 500 de ani, când pictura lui Rafael ar fi fost comparată cu pictura lui Pieter Bruegel cel Bătrân... Deci să nu capotăm, căci nu suntem chiar atât de neînsemnați și ne putem face și noi expoziții personale.

* * *

Acum câteva seri, la Muzcul de Artă, în curtea interioară, s-a derulat un medalion Ion Tălmăciu, într-o asistență specific vâlceană, asistență pe care în cea mai mare parte o regăsim în sala de concert, în sala de teatru, chiar și pe la recitaluri... Toți ne erau cunoscuți fiindcă cunoșteam Societatea Culturală "Anton Pann", cea care nu mai are sediul stabil, iar sediile pentru societățile culturale nebăgate în seamă, dându-se și ele pe bani, apărând pe ecranul panoramic din ce în ce mai mult noțiunea de sponsor!... grozavă eroare culturală (sau poate nu ne place nouă ca ochi bulbucăți să ne sponsorizeze simțirea).

Să vedem și noi, dacă "uniunile" înființate pentru "pomană" în timpuri nu prea îndepartate își vor plăti spațiile după tarifele despre care auzim că vor fi foarte scumpe.

* * *

Ion Tălmăciu este cunoscut râmnicenilor, așa îi place și lui să se prezinte, ca poet, caricaturist, grafician, umorist. Când am primit invitația de participare, ni s-a scuzat că el nu face o expoziție, ci crează un decor pentru a îmbogăți imaginea acțiunii de lansare a celor două volume personale de... versuri: „Nu dau explicații” și “Strigări”.

Am constatat și noi, la fel ca ceilalți, că poezia prezentată era într-un ton mai coerent, avea un suflu de constantă motivație, mai unitară în idei, pictura, deci, fiind adunată în timp, prezentând un caracter destul de eclectic. Eclectismul nu este neaparat un defect, dar nouă ne-a relevat un "fost" pictor, poate unul prezent, în suferință...că pictura este o artă extrem de grea și...scumpă; „pictura este cea mai intelectuală...” spunea celebra fiică a lui Delavrancea. Pictura este într-adevăr cea mai grea, fiindcă pictorii mari, care definesc națiuni sau comunități, se numără din sute în sute de ani... Niciodată nu sunt în șir constant,

în istoria lumii. Ce spunem, nu este neapărat un adevăr, ci încercăm să definim elemente de analiză, cauze...

Deci, am remarcat în tablourile lui Tălmăciu spiritul literar, dorința de a exprima cu mijloace figurative, prea liniare uneori, cu culori nu foarte preparate, o stare a muzei sale poetice. Pictorii sunt cel mai puțin ...poeți!

Tălmăciu are însă câștigată narațiunea, epicul unei stări, deci se citește ușor; deci, pentru a întări câștigul, mai este necesar un pas, doi, care să mistifice simplitatea (sinceritatea) artistică. Adică puțin "clarpunctat", așa cum au făcut impresioniștii în pasul lor major către modernism. Și fiindcă a venit vorba despre impresionism, nu putem să nu-i facem un cadou lui Ion Tălmăciu și să nu-i spunem, că nu este nimic rău în faptul că gura târgului zice că podoaba capilară a unor personaje, din pictura sa, este de tip Sabin Bălașa, din contră...

Nu este nimic rău, că se încearcă imitarea unui peisaj marin (deși albastru spălat cu alb, nu este specific marilor pictori „marini”). Noi îi spunem, că cele două peisaje cu lanuri de grâu și maci înfloriți reușesc să se apropie de impresionismul lui Renoir, dar, nu cum spunea cineva, că ar fi copii...nu de altceva, dar atunci, darul lui Tălmăciu ar fi prea mare și important, fiind mai sănătos să rămânem la dimensiunea reală.

Oricum, credem că aceste două tablouri, plus celelalte executate în tenta albastră, în maniera ușor constructivistă, “Autoportret” și “Cartier”, constituie coarda pe care trebuie să pedaleze poetul, care nu se vrea pictor. În rest, tablourile executate în ulei, în stil graphic, sunt în detrimentul graficii însăși, graficii produse în rigoarea și substanța defnirii ei clasice.

Nu am dorit să scriem despre poezia lui Ion Tălmăciu, dar citind modesta ediție (grafic vorbind) a volumului "Strigări", nu putem să nu subliniem diferența dintre fond și suprafață. Astfel, despre fond dacă vorbim, căci despre suprafață ne-am referit deja, am descoperit o natură poetică de excepție. Una dintre ideile

care bântuie lirica lui Tălmăciu este abolirea omului, ca subiect central, din preocupările "aleșilor" acestor stupide vremuri. Nu se simte (așa cum era de așteptat, după 1989) mutația absolut necesară, dinspre personalitatea colectivă înspre personalitatea unică, centrală, dumnezeiască, care este Omul. "Azi nu se mai citește poezie, / Istoria e pusă-n insectar / Politica e o pană-n pălăria / Pe care o poart-un prinț, / sau un măgar. /...". Nu mai amintim de poezia "Bacanală", un viu și acid document asupra realităților sociale existente în tranziția noastră mult și sonor trambițată. Din "Poeziei" cităm: "Azi nu se mai citește poezie, / Poeții-s vinovați că sunt poeți; / Prin starea asta bleagă de beție, / Escaladăm doar albul din pereți / ". Există și o repulsie asupra trecutului, asupra spațiului nevăzut al vieții, la rădăcină ... "Mutați planeta asta / Mai la vale, / Poate-i vor crește / Alte rădăcini! / ". Am descoperit în acest volum de versuri și o idee asemănătoare celei elaborată de psihanalistul de renume mondial, ungurul Peter Popper, ideea transferului de personalitate. Există o scenă la psihanalistul amintit, în care "iubită" dansează cu imaginea sa ieșită din oglindă, un alter-ego, dar în halucinația sa, chipul imaginii se metamorfozează în chipul iubitului real, plecat în lumea largă. Această halucinație, va sfârși prin tragica poveste a iubitei în real. În "Litania" lui Ion Tălmăciu, finalul poeziei este mai demn de spiritual omenesc, părăsește psihanaliza și aduce mulțumire Creatorului pentru "neînspaimântătoarele adevăruri" existente în creația Sa. "Și zic Doamne / Câtă goliciune / În catacombele sufletului / Câte neînspaimântătoare adevăruri / În creația Ta / ...". Intelegem, deci, că în viitor, Ion Tălmăciu ne va pune destule probleme în ceea ce privește descifrarea unui suflet complex, manifestat, așa cum am vrea să credem, la interferența dintre arte.

Septembrie, 2003

CRITICĂ ȘI COMERȚ CU ARTĂ. GALLERYA. RO. MONOGRAFIA “ANGELA TOMASELLI”

O să începem invers, cu apariția la Gallerya. Ro. în cadrul Agenției de artă cu același nume, în editura proprie, a monografiei de artă "Angela Tomaselli", Rm. Vâlcea 2003, tipografia Almarom, după ce în urmă cu trei săptămâni, la vernisajul de pictură a Angelei Tomaselli, Dan Tudor, patronul galeriei, promisese că va proceda la o premieră vâlceană, aceea, că pentru toți artiștii care expun o personală în galeria sa va tipări o monografie de artă.

Iată că, D. Tudor, cu ajutorul câtorva suflete dedicate esteticului artistic, scoate monografia cu pictorul ultim invitat al său, Angela Tomaselli, artist plin de rafinament, artist intrat în panoplia națională cu tablouri reprezentând o combinație sublimă între un început de cubism și un figurativ diluat, combinație vecină cu o interesantă zonă de artă “naivă” plastică (“picături” de imagini din Rousseau Vameșul).

Angela Tomaselli strecoară, sub o perdea care îi definește personalitatea, elemente de grafică, inspirând un monumental întâlnit deseori în tehnica desfășurării pe structuri vitralice-ceramice sau în grafia specifică tapiseriei.

Este normală această inspirație, dacă ne gândim la primii ani de profesionism, când, după terminarea secției de pictură monumentală din cadrul Institutului de Arte Plastice din București, pictorul vâlcean din Brezoi, se dedica schematismului simbolic al ansamblului ceramic și mural.

Întâlnim, de asemenea, în tablourile sale, o voință apreciabilă din punctul nostrum de vedere, de a se delimita de un excesiv fovism, folosind linia și planul delimitate concis într-o simbolistică tradițională narațiunii satului românesc, alteleori, însă, în imagini de cabaret sau mai simplu, în imagini de bal mascat, venind dintr-un timp al unei lumi apuse...

Angela Tomaselli vehiculează între simboluri, scheme de culori, elemente de grafică, de primar cubism, toate neavând alt scop decât de a se autosalva, de a nu cădea în falsul modernism care a virusat interiorul și sfârșitul de secol XX.

Cartea lui Dan Tudor, editor și custode, comisarul expoziției de pictură Angela Tomaselli, având ca autori doi critici de artă, Maria Magdalena Crișan și Alexandra Titu, plus o importantă grupare de selecții critice din presa timpului, excelează în împlinirea sa grafică, are o tipăritură de excepție, reproduceri bine realizate și definitorii, dar suferă de exces de text calamburic așa cum se întâmplă mai întotdeauna atunci când exegeții vor să spună mai mult decât pot ei să spună, vor să creeze o artă care nu există, arta criticii plastice...literare.

Un text care deranjează datorită excesului de autopersonalizare al comentatorului spre dauna celui comentat. Un text care dorește ca nu cumva cineva să creadă că artistul ar fi fost vreun amator novice și astfel, de zeci de ori, îl menționează ca expozant aproape numai în organizarea C.A.P.ului plastic (UAP). Atenție, niciodată nu a expus în ..Galeriile Fondului Plastic. O critică aservită ideii de colectivism, acum, în toiul economiei de piață, al concurenței (între cine?), idee care a luat o amploare tot mai mare în orășelele reședințe de județ. Cu cât te îndepărtezi de capitală, cu atât le ajungi mai greu la nas noilor membri ale Uniunilor de creație... De asta au dus ei lipsă până în 1989... Aproape nici un critic nu prezintă pictura și personalitatea Angelei Tomaselli fără a apela la tehnici rebusistice, uneori, monumente de ridicol...

Un lucru, pentru noi și generația noastră, 1965, totuși am aflat, plăcuți impresionați, că am fost colegi cu A. Tomaselli, de liceu, la Vasile Roaită, că am avut o aceeași profesoară de desen, pe " Păpușica ", Tatiana Brilianova. În plus, ținem să adaugăm, pe unii din noi, această profesoară ne chema acasă la ea, acolo în minusculul bordei cu etaj de pe Canalul Morii, unde ne perfecționam în coloritul cu acuarelă, cu mama ei, Asvadurova, și ea licențiată adevărată a Belle Artelor de la Moscova.

Exceptând ceea ce am considerat noi ca nefiind firesc în conținutul textului monografiei “Angela Tomaselli”, rămâne, ca noi vâlcenii să ne bucurăm de această premieră editorială, ea fiind rezultatul unui gest particular, la propriu, să ne bucurăm de calitatea tipăriturii și să considerăm că Dan Tudor a făcut un prim mare pas în profesionalizarea actului artistic, în liberalizarea sa, autoritatea publică și “pomana” internațională fiind complet excluse din acțiunea sa. Așa începe, adevărat, și comerțul de artă...

Decembrie, 2003

EVENIMENT ARTISTIC LA MUZEUL DE ARTĂ „SIMIAN”: DUMITRU RADU!

Acțiune onorantă pentru Muzeul Județean, Consiliul Județean, de a fi organizat o expoziție de anvergura celei vernisată nu cu mult timp în urmă și deschisă până în luna septembrie, expoziție cu lucrări de sculptură și grafică, design, lucrări de estetică și ambient, din loc în loc punctate cu elemente de pop-art, pe scurt, o expoziție de artă plastică, aparținând celui născut pe meleaguri vâlcene, Dumitru Radu.

Personal am fi dorit ca la un asemenea efort, deus atât din partea autorului cât și din partea organizatorului, expoziția să fie însoțită de un catalog-album, precum cel existent (executat, de altfel, în condiții grafice de excepție), dar cu mai multe elemente referitoare la existența biografică a valorosului creator. La această dimensiune, numai o înșiruire de evenimente expoziționale precum cele ale unui artist începător sau ale unui membru stagiar, așteptând să intre în distinsa breaslă sau care își trece în CV-ul personal și ce-a expus la grădiniță (doar ca să fie

hârtia mai bogată) nu dau bine la imaginea artistului complex, care se află în stadiul „n” de experimentare, de cercetare.

Nu dau bine nici părerile unor critici, precum Pavel Șușară, care încearcă, iarăși, să se adreseze rebusistic unui public avid... Nu credem că numai Șușară și Corneliu Antim s-au exprimat, în timp, asupra operei distinsului artist...

Repet, aș fi dorit, din catalog, să îl cunosc mai mult pe artistul expozant, și nu să aflu, în premieră națională, din prospect, că Muzeul de Artă vâlcean a devenit Muzeu de Artă Contemporană...

În fond, Dumitru Radu ni se prezintă cu o expoziție personală, ca un artist având dimensiune maximă iar lucrările sale, expuse la Casa Simian, pot înzestra orice muzeu din arealul artistic mondial.

Dumitru Radu se dezvăluie ca un important modelor de forme, fixate într-o inedită simbioză, vezi conjugarea om și trombon, om și circumferință, om și echilibru, om și balansoar, om și formulă aritmetică, o simbioză creată la temperaturile fluide ale bronzului, plastica sa, depășind artizanul și excesiva geometrie, să zicem, ale unui Petru Jecza sau anostele lucrări născute în siderurgia de artă snobistă a țării...

Plastica lui Dumitru Radu, prin vibrația, nervozitatea suprafeței, și rezonanța intrinsecă materialului, depășește cu mult reprezentări figurative și nonfigurative ale unor confrăți, care în trecut, dar și în prezent, nu au folosit bronzul decât pentru a crea perenitate formelor căutate în lut.

Lucrările sale descoperă mișcarea, ornează un univers interior, în timp ce (spre exemplu) sculpturile turnate în bronz ale unui Ion Irimescu mimează gestul „de soclu”, mimează dimensiunea hieratică a materialului, a sculpturii monument.

Vibrația și rezonanța de care aminteam mai sus dau o nuanță nouă tehnologiei de turnare a acestui material, iată, cât de plastic, aduc o notă de surprinzătoare narațiune pentru fiecare, astfel ele par a fi create fără model prealabil, ca și când s-ar fi născut direct din trăirea artistică...

Regretăm, că nu putem parcurge spații mai mari din istoria artei contemporane și trecute, românești și de aiurea, pentru a ni-l reprezenta estetic, și mai complet, pe acest persuasiv artist.

Investiția culturală, în acest domeniu, înseamnă mult mai mult decât a făcut autoritatea trecută, decât face cea prezentă.

Critica artistică nu judecă profilul artistului, personalitatea sa în societatea adiacentă, ci fixează stilul, temporal, în specificul arealului plastic.

În lumea artei lui Dumitru Radu, trebuie remarcat, caracterul imagistic al operei, în detaliu, precum și în ansamblul ei. Această imagistică nu are limite, ea se întinde liniar către infinitul pozitiv (crește, se dezvoltă), stările defilează, trec, se transformă lent dintr-o formulă în alta, o variație persuasivă, asemănătoare variațiilor lumii vii, specifică biologicului.

Noi, ca privitori, urmărim înfiorați această variație de formă, evoluând gradual, de la simplu la complex, adică de la obiecte și personaje separate, la aglomerări, împreunări de subiecți și profile materiale.

O plastică care incubă plăcerea de cunoaștere, sugerând ades conglomerate compacte, inspirat personalizate prin fragmente de profile umane...

În general, lucrările lui Dumitru Radu trimit rafinat la ideea de artă ecologică, unele chiar la propriu, de artă ce sprijină gestul curățirii de balast, ce pune în relație de armonie ființa umană cu realități ce ornează mediul ei înconjurător.

Armonia, ad literam, este prezentă în expresia acestui artist, care survine nu numai din etalarea naturalului metalic, muzical, prezent la instrumentele de suflat, alămurile, dar și din combinațiile cu fragmentele de chip uman, prezent, precum în univers, în orice punct al spațiului expozițional.

Aproape o insolență, plăcută, simte sculptorul în libera exprimare de forme, evidențiate liric și narativ, în alegorii, uneori așezări și reaşezări de detalii în cuvenite și necuvenite locuri, artistul, descoperind mutații pe care le oferă ochiului ca surpriză.

Omul, peste tot prezent, este configurat cu organe de auz și de văz, sensibile, cu sensibile degete, în combinații cu instrumentul de suflat, copleșește prin etalarea relațiilor sale, simple, cu obiectele din jur, părăndu-ne uneori, că ar fi vorba de defilarea unor fabule triste...

Forma plastică se simte atât de bine în aceste plăsmuri modelate, turnate și cromate, materializate în bronz, încât uneori avem impresia că stăm în fața unui obiect de preț, la propriu, în fața unor bijuterii. Fără îndoială, ne aflăm în centrul unui eveniment de maximă importanță, eveniment cultural, care în această vară ni se oferă în sălile din cadrul generos al Muzeului de Artă vâlcean.

Vizitarea acestei expoziții, de sculptură, dar nu numai, fiind vorba de o complexă manifestare de artă plastică, definitorie pentru un valoros artist contemporan, definitorie deci și pentru timpul pe care îl trăim, constituie un act veritabil de cultură, care, din fericire, este încă la îndemâna tuturor...

Iulie, 2004

PICTURĂ ABSTRACTĂ LA GALERIA DE ARTĂ, ARCADIE RĂILEANU ȘI SERGIU PLOP

Doi artiști plastici țin afișul, în aceste zile, la galeria de artă din municipiul nostru, Arcadie Răileanu și Sergiu Plop, doi artiști din Basarabia cea veche, din Republica Moldova cea nouă, doi artiști stabiliți în anul 1993 în țara noastră, cu dublă cetățenie, cu dublă apartenență, membri activi ai UAP Moldova și UAP România, primul, filiala Piatra Neamț, al doilea, filiala Râmnicu Vâlcea.

Arcadie Răileanu s-a născut în 1950 în satul Petreni, Republica Sovietică Moldovenească, și este absolvent al

Institutului Politehnic din Chișinău, Facultatea de Construcții Urbane, specialitatea arhitectură, și în 1993 s-a stabilit la Piatra Neamț.

Sergiu Plop s-a născut în 1968 într-o localitate de lângă Soroca, în aceeași Republică sovietică și este absolvent al Colegiului republican și pedagogic de arte plastice, amândoi au studiat în particular cu Andrei Sârbu, pictor basarabean specializat la Moscova, la școala lui Kandinski și a lui Kasimir Malevici...

Înrând în sala de expoziție, Galeria Artex, în prim planul sălii expune Arcadie Răileanu, peretele din față, picturi abstracte executate în ulei, iar pe peretele din spate, o mulțime de tablouri de esență clasică, o uitată, dar adevărată artă, jocuri intime exprimate în dificila tehnică a acuarelei.

Pe pereții laterali ai sălii expune Sergiu Plop, o cavalcadă de tablouri, aparținând stilului abstract, combinat, pe alocuri, cu pop art.

Sergiu Plop aparține orașului nostru; o să începem, deci, cu Arcadie Răileanu.

...Construcții de culoare, fără intervenția liniei convenționale, cu diferențe abrupte între tronsoanele monocrome, suprapuse uneori, transparente, executate de un șpaclu bine mânăuit.

Riguozitate, planuri de culoare specific arhitecturale sunt doar câteva din atributele tablourilor pictate în ulei.

Câteva, trei la număr, par anume ca pentru a constitui viitoare modele pentru designul unor stampe multicolore, țesături sublime destinate unor galerii de modă.

În pictura lui Răileanu întâlnim acele proiecte urbane în care clădirile sunt doar sugerate, conturate în tente de culoare, deseori structuri întrepătrunse.

Deși ordinea, supremă, domină cadrul din ramă din care lipsește elementul figurativ, tenta fiind aplicată ostentativ, tablourile sale par a avea puncte comune cu Pop Art-ul.

Trebuie amintit, așa cum bine stă unui comentariu la o expunere plastică, că această manieră de lucru are referiri pe linia

abstracționistului Franz Kupka și, mai puțin reliefat, pe cea a lui Piet Mondrian.

Prin tablourile sale, Arcadie Răileanu pare să demonstreze, ceea ce încerca Kasimir Malevici să exemplifice, și anume, că simpla geometrie poate concura puternica forță emotivă. În acest sens sunt tablouri care amintesc de acest părinte al suprematismului (supremația purei sensibilități), Malevici, în care, în loc de un careu negru pe un fond alb, apar riguroase tușe, albastre, marine sau crem, care exprimă construcția sensibilă, orașe ale unui viitor apropiat, văzute în spectre de lumină, văzute fără contur.

Tehnica picturală este desăvârșită, mai plină de sensibilitate la Arcadie, mai sumbră, dar plină de vibrație la Sergiu Plop.

Amândoi par a avea cunoștință de școala de artă de la Bauhaus, clasa de pictură cu amprentă Paul Klee...

Văzând, pentru a căta nu știu oară, pictura "laterală" a lui Sergiu Plop, trebuie să remarcăm o anumită legătură cu marele maestru german, Klee, care, în 1922, picta "Despărțirea de seară", unde degradeul și sensul de săgeată constituie simboluri, originale, ce le regăsim, pe lângă alte însemnuri, și în tablourile abstracte ale pictorului vâlcean.

Sergiu Plop invită privitorul la întâlniri de seară, oferindu-i imagini și însemne din posibilul trecut, o interdicție, un semn de permisă trecere, orice, vrând să-i rețină atenția, oferindu-i o clipă de introspecție...

Sergiu Plop își reclamă și el obârșia din crezul artistic al lui Malevici, este convins că subconștientul dictează în artă, încearcă să creeze "aluzii" oferite spre discernere neînsemnatului privitor.

Îl preocupă transparența culorii, tehnica picturii, impunându-se ca un partizan în muzica clarobscurului...

Mai mult decât atât, personal, cred că Sergiu Plop, în pictura sa, aprinde o candelă în natura nedescriptivității kafkiene, ambiguu, sugerează o atmosferă specifică teatrului lui Eugen Ionescu și nu în cele din urmă crează o atmosferă mirifică împrejurul laponei Enigel, fără a utiliza nuanța de alb.

Puține, dar importante considerații, pline de superlative, facem la adresa tablourilor în acuarelă, asupra tehnicii sublimului artist care este Arcadie Răileanu! Pe simeza aflată în planul doi al sălii de la Artex, verdele de apă prezent în acuarelele semnate de artistul din Piatra Neamț este precum o oază, scumpă la vedere, răsărită în tumultul de galben al deșertului planetar.

Octombrie, 2004

PETTI VELICI ȘI FELIX SIMA, ARTIȘTI VĂLCENI

14 oct.-14 noiembrie 2005, Petti Velici expune la fosta galerie a artiștilor plastici amatori de pe vechiul „Bul” din centrul Râmnicului, actuala sală de expoziții a Uniunii de creație plastică, foto Kodac sau Artex, tablouri cunoscute și necunoscute prezentate într-o expoziție personală.

Văzând, un anume cineva, afișul de la intrarea în importanta sală de artă, a exclamat: ”Iată, un pictor adevărat, un narcisist care se vrea multiplicat”...

De astăzi înainte vom numi această sală de expoziții, la trotoar, în plin vad, nu știu dacă pentru plasticieni sau fotografi, sala marilor artiști care aleargă...după vad.

De-a lungul timpului, exceptându-i pe Constantin Iliescu, Emil Ștefănescu, Cerăceanu și alți câțiva, nu știu dacă au existat, pe aici, artiști veritabili, total profesioniști... Spunem aceste lucruri în memoria celor câțiva.

„Totul trebuie reconstruit, reconsiderat...”

Dacă la acest vernisaj ar fi fost prezentă Luiza Barcan etc critici experimentați, unii anagramați, noi, nu am fi fost în sală (omul de cultură L.B., plătit pentru meseria sa, a criticat nemeritat, recent, expoziția de la Winmarkt 05 din februarie, a artiștilor independenți) ...

Așadar bravo ție Velici, bravo domnule Rotaru!

În lumina reflectorului dur, intelectualizat, cel care aruncă lumina asupra lucrărilor artistice, cele cu greu dobândite prin act de creație, în sala centrală, ARTEX, a expus plasticianul Petti Velici (cel susținut puternic de „nerotarianul” om politic și bogat, Constantin Rotaru), un artist destul de apropiat publicului vâlcean (cel prea mult plictisit de alegorii contemporane, în artă vorbind), și care crează în orașul nostru, deținând tehnica graficii și a picturii de șevalet.

La vernisajul care a avut loc, în această lună, criticul de artă Octavian Barbosa a făcut o interesantă analogie între filozofia lui Lucian Blaga, cea de a nu distruge mirajul, „corola de minuni a lumii”...și tehnica învăluită de mister a lui Petti Velici. Tot așa cum, sublinia criticul de artă, la Blaga se pune în evidență nedeazăluita esență a sămânței, și la Petti Velici, atât în arta grafică, dar și în pictură, figurativul nu este lăsat în totală dezvăluire, imaginea nu transpare direct, toate sunt parcă învăluite într-o fină ceață, sunt mângâiate cu clarobscururi ușor diluate. Tonurile de culoare sunt discrete, ele sugerează...

Mai mult, în grafică, devine structuralist, nu-l interesează detaliul și, precum suprapuse pânze de păianjen ar ascunde subiectul voit, tot așa și Velici se autoexpune sub subtile pături germinate în abstracționism... Deși ne-am fi așteptat la o artă grafică mai obiectivă în detrimentul unei picturi abstracte, foviste și alarmant de la modă în urbea fără culoare și contur, Velici supune opiniei publice o încercare a sa, ales estetică, expune o grafică puternic ancorată în abstract, expune o pictură în cultul figurativului, unul previzibil, dar și plin de ascuns. În pânzele sale Velici lasă să se întrevadă obiectul...

Trebuie să subliniem declarația de la vernisaj a lui Gheorghe Dican care a „pariat” pe valoarea lui Velici încă de acum câțiva ani, și care, iată, acum își arată roadele...

Între pictorii vâlțeni de azi, alături de Olguța Popescu, Petti Velici se ancorează în actul de readucere al picturii pe tărâmul

înțelegerii și al reformulărilor către marele public, și tot către el, al redobândirii unui figurativ intelectualizat, al expresiei și bunului simț, al unui mult prea necesar și râvnit spirit ecologic.

Trebuie să mai adăugăm, să mai sublinem, atmosfera de spectacol, de show pe care scriitorul și publicistul Mihaela Rusu Păsărin, de la Radio și Televiziunea Craiova, a realizat-o la vernisaj, mai ales atunci când a trecut de la pictor la invitați, la comentatori. Între aceștia, au adus aprecieri la adresa lui Petti Velici și a lui Felix Sima, profesorul Ion Predescu, și poetul-pictor Ion Tălmăciu.

Cei doi au făcut remarci referitoare îndeosebi la ultimul eveniment din cadrul vernisajului, acela al lansării volumului de poezii intitulat "Amintiri din casa arsă" scris de Felix Sima (care are acasă o „simeză” de icoane sculptate în lemn - de chiar el - și pictate de pictori valceni, grozavă!).

Pictor, poet și vorbitori, toți la un loc, au oferit unui public pestriț, dar real și indigen, corect adunat și orientat, o seară de neuitat, un frumos show, e drept, prea aproape de trotuar, prea aproape de geamuri late, destul însă ca să atragă o lume însetată de actul cultural.

Trebuie să mai facem o precizare, cu toate că nu ne referim în mod special la criticul de artă Octavian Barbosa, pe care chiar îl simpatizăm, totuși, ne declarăm plictisiți de divagațiile, fabuloasele comentarii critice, pe care de prea multe ori le auzim în sălile de artă, și care mai mult vorbesc despre idealul propriului chip, idealul chipului artistului, și nu de lucrări în sine, așa cum sunt ele în realitate, așa cum se înscriu ele într-o istorie proprie, zonală, a timpului sau dintr-un timp ceva mai îndepărtat.

Octombrie, 2005

VASILE HURJUI, PICTOR „DE GOVORA”

Întruna din zilele acestei toamne, cea care tocmai a trecut, într-un dialog cu știința, arheologia, cu politica, chiar cu poezia, cu preotul nonagenar de la Govora, Gheorghe Petre la domiciliul său, am primit o mulțime de informații despre cultura acestor locuri, despre oamenii însemnați de aici destul de rar „văzuți” la Râmnic, locuitori ai unui oraș, Băile Govora, care prin prisma unor realități de calibru în domeniul cultural, arheologic și arhitectural, uneori, părându-mi mai ceva decât Râmnicul natal...

Este, alături, mănăstirea Govora! Orașul nu are mahala, este constant citadin și cu arhitectură unitară iar după reparațiile care se văd începute, cele câteva, poate deveni una dintre cele mai frumoase stațiuni-băi, de deal, dacă nu chiar și este!

În casa lui Gheorghe Petre l-am cunoscut, prin intermediul lucrărilor, pe pictorul Stan Hermeneanu, decedat, dar, urmând să scormonim după măiestria sa...

Tot aici am văzut o lucrare, portretul tatălui preotului, semnată de Vasile Hurjui. Pe acest pictor l-am cunoscut prin intermediul poetului și bibliotecarului Băilor Govora, Valentin Dolfi, prin soția acestuia și, nu pot să nu amintesc, cu acest prilej, împreună, ne-am amintit de profesorul Constantin Deaconu, băigovorean și el, critic literar, un om de mare onoare al orașului Băile Govora, decedat nu de multă vreme...

Ca mai toți cei obligați să trăiască numai din meseria lor și numai una singură și pe care o iubesc aproape până la iresponsabilitate, Vasile Hurjui lucrează, pictează, trăiește închis în atelierul său, numai al său, construit numai din bani din artă, o artă cumpărată nu de snobi, nu de primării, nu de alte instituții pseudo-culturale, nu în campanii electorale, ci de oameni onești, de simpli străini, de oameni care se tocnesc, care au bani puțini, dar vor în casa lor un capăt de țară, în acest caz, din țara noastră...

Nu primește nimic de la „colhozul” așa zișilor artiști profesioniști...

În atelierul său din strada Zorileanu, numărul 16, întâlnești tot felul de imagini plastice, picturale, făcute din proprie plăcere sau pentru alții, pentru plăceri comandate, reproduceri, teme forțate, lucrări experiment, unele, vrându-se în modernitate, toate însă, cum îi place lui să spună, „făcute după regula secțiunii de aur!”...

Am remarcat tablourile închinete peisajului, naturii moarte, realizate din imaginație, având multă implicație în lumea tehnicii constructive a desenului, tonalității culorii, ofrande aduse genului figurativ.

Recunoaștem o lume a florilor în glastră, fără asemănare cu nici un maestru al tehnicilor acestor flori, cum spuneam, o lume a naturilor moarte în care, invers clarobscururilor griurilor și grenaurilor nordice, domină arămiul viu, bine conturat, specific Hurjui.

Aceste naturi statice, compuse din sticle, vesele, căni și ibrice, mai toate, sugerând a fi dintr-un natural și necoclit cupru sunt însoțite de o clară transparență, pe care o invidiază, probabil, și cea mai senină dintre dimineți...

Aceași tentă a clarobscurului bine delimitat, aproape viu reliefat, în care conturul rămâne evidențiat, caracterizează și peisajele sale de iarnă, și din nou arămiul, în cele de vară și toamnă.

Privat în simț poetic, crud în tentele sale păstoase, plin de lumini și umbre precum cele din realitate, dar nefotografiate, mai mult decât atât, descoperim în personalitatea sa plastică o natură plină de „real naiv”, de nedisimulată inocență, privațiune bucolică, o imensă și fericită „rămânere” în urmă, acea surzenie în fața modernismului decadent al timpului său, încât suntem și noi trimiși înspre inocență, înspre redialog cu natura, înspre frumosul ecologic.

Vasile Hurjui s-a născut în 27 septembrie 1955, la Govora, a copilărit aici și la Sibiu, acolo unde a trăit unchiul său din partea

mamei, Gheorghe Ciobanu, pictor, cel de la care a moștenit talentul, de la care a primit primele învățături...Tatăl era bucovinean și venise din Rădăuțiul Sucevei...

Absolvă liceul forestier din Rm. Vâlcea în 1975, apoi pleacă la Cluj, la Institutul de Artă Plastică Ion Andreescu pentru a susține examenul de admitere.

„Pică” cu succes, normal, școala sa, constând doar în ce „prinsese” de la unchi, ce primise din cărți, din natura proprie...Ori, la asemenea institute, astfel de cunoștințe nu se cereau...

Pleacă în armată, apoi încearcă din nou, fără succes, la București, la Universitate, în 1977 când, din nou, pierde cu succes...

De atunci și până în prezent pictează întruna, trăiește din pictură, are o frumoasă și iubitoare soție, la fel un copil, băiat, student în București, actualmente în „practică de viață” în America...

Bine spunea, într-o zi, pictorul Ilfoveanu, când se plimba prin Băile Govora, referindu-se la Vasile Hurjui: „iată, unul, care mai poate trăi din Artă”!

Până în 1989 participă la tabere de pictură, la diverse expoziții, perioadă în care, în Râmnic, funcționa acea Uniune a Artiștilor Plastici Vâlceni condusă de Constantin Zorlescu.

Expune, imediat după 1990, la galeriile plasticienilor din Sibiu, apoi și la Rm. Vâlcea, la Artex, după care, dintr-o dată, nu mai expune de loc...Vechii săi camarazi cu aceeași școală sau puțin diferită sau poate mai proastă, înființaseră cooperativa (culmea, după o Revoluție anticooperativă!)...artiștilor plastici profesioniști și, spune el, “nu m-au mai primit în buricul târgului”!

...”Dar și când se vor întoarce tigrii, Sheer Khan-ii, vor fugii toți oamenii din junglă...”

Hurjui nu face diferență între artistul amator și cel profesionist, intuind între cele două noțiuni, doar motivații de circumstanță.

Cum poate el să se cheme amator, din punctul de vedere al unora, dacă trăiește doar din această meserie?...Dar nici alții, care lucrează din când în când, nu pot fi amatori, atâta vreme cât harul și ideile sunt atributele propriilor lucrări. “Spun unii, că dacă au facultăți sunt profesioniști, dar să vedem ce facultăți au ei?...Nu există facultate de profesioniști, de artiști. Îți trebuie ani să ajungi profesionist....Chirico spunea...”cum să fii modern dacă nu ai meserie în tine?!”

Vasile Hurjui își valorifică lucrările prin soția sa, în Govora, la Olănești, oriunde poate, acasă, unde cei care au aflat despre el vin direct.

Mai întâlnim, sub semnătura sa, la el sau la beneficiari, reproduceri după mari măștrii, unele deja vândute, altele, aflându-se în fază de negociere...

Hurjui este un singuratic, rar iese în oraș, în Govora de două trei ori pe an iar în Râmnic vine odată la câțiva ani.

“Trăim în decadență (îmi spune el), nu mai sunt modele, artiști prototip, mediocritatea se ridică din nou”. Personal, mă sperie acest „din nou”, căci, tare frică îmi este că se referă la ceea ce cred și eu...Oare când s-a mai ridicat mediocritatea, atât de mult?

“Există o permanentă bătaie de joc...Iată, Monumentul Eroilor din București! Eroii de la Revoluție! Multe miliarde...Mai există o sperietoare, o „muma pădurii”, la vila „Silva”, o monstrozitate, acolo lângă stația de autobuz, peste drum...”

Preotul și savantul Gheorghe Petre îi este naș, se laudă cu aceasta... “Este o capacitate, un istoric, de mult trebuia să fie membru al Academiei Române. El a descoperit pământul „roșu de Berbești”, l-a dus la sinteză...a venit revoluția, s-a ales praful! El a creat muzeul!”

La Revoluția din 1989, Vasile Hurjui a ocupat Primăria apoi, când l-a “văzut pe (Petre n.n) Roman”, a zis că “totul va fi o sărăcie”, a plecat și nu s-a mai întors! Nu are carnet de revoluționar.

Acum, Hurjui regretă că Govora a ajuns în paragină, știe că aceste clădiri fac parte dintr-un patrimoniu de excepție, știe că

arhitectul E. Doneaud este autorul Pavilionului Central, al atâtor alte clădiri, un nume care există și pe impunătoarea clădire a CEC-ului București. Detestă „mâzgălele” de la casa “Govoreanu” și laudă modernitatea lucrărilor pictorului vâlcean, Ion Cornea.

În 1991 pictează în Germania. “Stăteam la un prieten, și o galerie îmi cumpăra lucrările cu 200 de mărci (Stuttgart, Heidelberg, Baden Baden)”. Apoi, printr-un intermediar din București, a trimis multe tablouri în Japonia, la Yokohama. Pe această filieră primea pentru un tablou, de asemenea, 200 de mărci. “Cu banii de pe aceste lucrări, mi-am ridicat, atâta cât se vede, această casă”.

În zilele care urmează, am hotărât, împreună, să-i căutăm și pe alți artiști, câți or fi ei, plasticieni, cei care își trag seva din anii '70 (dar nu numai ei) și, împreună, să încercăm să refacem ceva din “Râmnicul de altădată” (cum ar spune Titi Mihail Gherghina), să refacem o față a artei care există, sălășuiește de mult, dar a fost sistematic pusă în umbră, nemernicește, de chiar cei care „spun”, că apără valori; de cei care, parcă, se feresc de acestea, se feresc de meserii, de meșteșuguri și meșteșugari, de cei afirmați politic, local, în perioada preapocaliptică ce a precedat secolul XXI...

Decembrie, 2005

ALEXANDRU MARIN

Mulți dintre noi am urcat la etajul 1 din cadrul magazinului "Cozia", denumit și "Winimarkt", și am întâlnit acolo un pictor, desenator, care se oferea să ne execute un portret...

La Paris, acest lucru este ceva obișnuit; la Rm. Vâlcea pare (zicem noi) ceva de vis...

Alexandru Marin este numele celui care se expune, public, în ideea de a da perenitate figurii din fața sa, căreia, contra unei sume obișnuite, îi execută, în creion, portretul.

L-am întâlnit într-o manifestare directă, nu demult, la expoziția de grup "Winimarkt" de la parterul acestui magazin, l-am întâlnit zilele trecute, și în atelierul personal.

Mi-a prezentat zeci de tablouri, gata făcute, mi-a prezentat zeci de cadre pregătite pentru viziuni viitoare...

Alexandru Marin neglijează ce a făcut până acum, se pregătește asiduu pentru o expoziție viitoare... Nu mai contează ce a văzut, ce a simțit, ce au spus alții despre el, despre pictura lui, contează noua viziune pe care o simte ca pe un univers fără limite de spațiu și timp...Ca pe un tunel fără sfârșit.

Pregătește, pentru vâlceni, tablouri într-o viziune nouă, modernă, mișcare continuă de imagine și non- imagine, tente abstracte și tente figurative, multiple linii și "mase" cu sens și fără sens, în care, totuși, important rămâne omul! Omul abia simulat.

O "stare de nebunie" pe care el însuși o numește astfel și prin care ne explică, făcând referire la unele tablouri, executate deja, legătura sa cu starea de modernitate...

Tablourile existente în acest moment, putem să-i spunem chiar "momentul Winimarkt", exprimă starea de indecizie a pictorului, starea oscilantă între figurativ și abstract.

În cazul absatractului, el caută între cei care se manifestă astăzi, între docti și semidocti.

În cazul figurativului, rămâne în apropierea impresionismului, se reclamă și în simbolism, uneori îl găsim, căutând în fovism...

Oricum ar fi, într-atâta stare de căutare, se simte nevoia evitării posibilelor epigonii...

Până acum surprinde succesul de sală a lui Alexandru Marin, succes pictural care, după opinia mea, constă în distincta tentă de culoare, lipsa clarobscurului, delimitările dintre forme și dintre culori, făcându-se abrupt, fără trecere, așa cum au fost definitiv sugerate de precursorii secolului XX.

Cum am mai spus, la Al. Marin se apreciază construcția îndrăzneată cu puternice rădăcini în impresionism, susținută, însă, de un figurativ bine conturat, fără fidelitate în câmpul fotografic...

Alexandru Marin, pictor vâlcean, este născut la Tg. Cărbunești, jud. Gorj, în 02.09.1954.

Precum cei mai mulți gorjeni (mai puțin T. Arghezi, C. Brâncuși), care s-au dedicat unei cariere militare, și A. Marin se îndreaptă către aceeași îndeletnicire și astfel îl găsim absolvent al Școlii Militare de Ofițeri activi de Geniu, Construcții și Căi Ferate Rm. Vâlcea.

În 1990 absolvă Școala de Artă din Rm. Vâlcea, secția pictură...

Iată câteva premii la concursurile naționale: "mențiuni" la Saloanele Naționale ale artiștilor plastici amatori, Sibiu, 1994, Constanța, 1995, Pitești, 1996; premiul "Constantin Iliescu", 1995, oferit de Centrul de Creație Vâlcea și în 1999, la Pitești, mențiune la Salonul Național al Școlilor de Artă, ed. a V-a.

Expoziții personale: 1984-Rm. Vâlcea, 1990- Rm. Vâlcea, 1991- Rm. Vâlcea, 1994- București...

Expoziții de grup: 1988, 1989, 1990- Drăgășani, 1994- București, Sibiu, Avrig, 1999- Craiova, 1988, 1996, 1999, 2005- Rm. Vâlcea

Participări la saloane județene, interjudețene, naționale: 1994- Salonul artiștilor plastici, Sibiu, 1995- Salonul interjudețean de peisaj, Constanța, 1996- Salonul național al Școlilor de Artă, Pitești, 1998- Salonul național de pictură naivă Pitești.

Are lucrări în colecții publice și particulare din țară și străinătate: Galeriile Espace Schera-Marsilia, Școala Militară Rm. Vâlcea, Cercul Militar Național București, Muzeul de etnografie din Maldărești- Vâlcea, Muzeul de artă din Avrig, Centrul de Creație și valorificare Vâlcea, precum și în colecții din

Bulgaria, Franța, Italia, Moldova, Olanda, Scoția, SUA, Turcia, Ungaria...

Februarie, 2006

CONSTANTIN CERĂCEANU

(Pictor vâlcean 1940 – 2006)

Motto

1

Nici în prezent nu înțelegem, de ce vectorii, operatorii culturali - de drept reprezentanți ai Guvernului României, fac reclamă (sponsorizează) artei profesioniste și avangardiste, asociațiilor profesioniste, care au o bază proprie de prezentare, producție și creație, pe care le pot închiria, și în urma activității cărora, aceste asociații sau uniuni profesionale, încasează un important procent, impozitat de stat! Din banul public nu se poate sponsoriza nici o asociație profesionistă, nici un membru al acesteia... Muzeul Județean de Istorie - de Artă, Biblioteca Județeană, sunt bunuri de utilitate publică, sunt plătite din banul public, iar baza materială a fiecăruia, nu poate fi oferită unei Asociații profesionale care își închiriază propria bază materială, domeniului comercial. Conducătorii acestor asociații nu pot fi membri în Consiliile de administrație ale instituțiilor guvernamentale, creditoare. Nu pot beneficia de avantaje materiale provenite de la acestea.

Asociația culturală ECOSTAR 21

2

Deși, tot timpul, Societatea Culturală “Anton Pann”, Cenaclul Artelor, Forumul Cultural al Râmnicului, a invitat și a intrat în parteneriat cu cele două instituții, aparținând publicului vâlcean, Biblioteca și Muzeul, acestea nu au consultat, nu au invitat cele

două ONG-uri la nici una din dezbaterile asupra proiectelor culturale (de mult holul Bibliotecii Jud. găzduiește personalități ale lumii noastre artistice) de început, care sunt de interes public și nu personal (de imagine). Cunosându-se intenția Cenaclului Artelor de a organiza o bienală a artiștilor independenți, cu ocazia aderării regiunii noastre la UE, în centralul etajat de la Muzeul de Istorie, dacă acesta era renovat, sau în Muzeul de Artă sau în holul Bibliotecii Județene (pe toate nivelurile), noii conducători ai acestor instituții, au umplut imediat toate spațiile cu aceeași, de câțiva ani, bătătorită artă avangardistă, anacronică, profesionistă, nemailăsând artiștilor independenți nici o șansă, deci nici specificului cultural local, deși, cei expuși acum, „câțiva”, au împânzit comercial toate instituțiile bugetare și nebugetare, datorită concurenței neloiale, în favoarea UAP, pe care autoritățile locale și jud. au imprimat-o valoric sistemului artistic local.

Cenaclul Artelor -“Anton Pann”

La Muzeul de Artă “Simian”, în sala centrală, este prezentată expoziția de pictură Constantin Cerăceanu”, pictor vâlcean intrat în lumea umbrelor după o lungă și grea suferință chiar în acest an.

O scrisoare de la Constantin Ceraceanu

Constantin Ceraceanu, beneficiar, Centrul de Ingrijire si Asistenta Zatreni, Valcea
(Publicată de Rețeaua de Arte pentru Comunitate “Împreună”)

“O, drum si ape, nor si dor ,
ce voi fi , cand m-oi intoarce
la obarsie, la izvor ?
Fi-voi dar atuncea? Fi-voi nor?”

(Lucian Blaga, "Cantecul obarsiei")

Izolată de lume, străin de orice vanitate în plan social complet anonim într-un peisaj cultural bine identificat și tot atât de bine controlat ideologic, surd la orice doctrină și imun la presiunea modelelor, el s-a scufundat, până în pragul uitării, într-o lume paralelă, unde zac de mai multă vreme artiștii fără noroc.

Ma numesc Cerăceanu Constantin, născut la data de 29 octombrie 1940, în Dragășani, județul Valcea și am domiciliat în Râmnicu Valcea. Am fost elev la Liceul Nicolae Balcescu, după care m-am hotărât să dau admitere tot în cadrul acestui liceu. În timpul liceului, am obținut note bune la învățatura, iar bacalaureatul l-am obținut tot cu o medie mare .

După absolvire, tatăl meu, care era pictor de firme m-a luat ca ucenic la Pictura de Firme, pe care am învățat-o foarte bine. Am lucrat timp de un an și jumătate după care am decis să mă angajez la Combinatul de Prelucrare a Lemnului Rm. Valcea, ca muncitor. În timpul liber pictam în acuarelă iar mai târziu am început să pictez în ulei lucrări mici. În anul 1959, m-am hotărât să dau admitere la Institutul Nicolae Grigorescu din București. Nu am reușit să intru de prima dată. Subiectele au fost destul de grele. La proba artistică, care era eliminatorie, am avut de desenat un gips care era o sculptură a lui Moise, un portret în carbune ce reprezenta un model al Institutului și o natură moartă.

În anul 1960, dorința s-a îndeplinit- am reușit. Primii doi ani de facultate m-am descurcat bine, până în anul III, când în viața mea a intervenit o cotitură care mi-a distrus personalitatea- m-am îmbolnăvit grav în urma unei decepții în dragoste.

O verisoară de-a mea căsătorită în Italia mi-a trimis un medicament străin cu ajutorul căruia am reușit să mă însănătoșesc și să-mi termin Facultatea. Am luat licența în anul 1966.

Am reușit să obțin repartitie la Școala Generală nr.4 Rm. Valcea, pe postul de profesor de desen până în anul 1992, când am fost pensionat pe caz de boală cu diagnosticul de "schizofrenie paranoidă" .

In perioada 1992 -1997 am fost institutionalizat la Centrul de Recuperare Reabilitare Maciuca, apoi la Plausesti, Maglasi, judetul Valcea, dupa care am stat acasa pana la moartea mamei. Din luna septembrie a anului 2002, sunt internat in Centrul de Ingrijire si Asistenta Zatreni, judetul Valcea. Aici s-au desfasurat multe activitati culturale, s-au organizat excursii prin diferite localitati, la care au participat persoanele aflate in ingrijire, iar salariatii centrului manifesta multa intelegere fata de activitatile de creatie ale beneficiarilor.

Am inceput sa pictez din nou tablouri in ulei cu diferite aspecte din camera si diverse peisaje din comuna Zatreni, judetul Valcea. Timpul trece mai usor si ma simt mai indeplinit. Gandurile, aspiratiile si sperantele se regasesc in puritatea florilor pe care mi-ar placea sa le insufleteasca.

La Centrul din Zatreni, conditiile de viata sunt acceptabile si ceea ce este mai important pentru mine este ca pot sa pictez, dar tare as vrea sa pot sa merg si sa stau acasa. Pentru aceasta am nevoie insa, de o persoana cu suflet care sa ma ajute si sa ma inteleaga.

*

Publicăm mai jos un fragment dintr-un articol publicat de un cotidian național

“Nu face parte din Uniunea Artistilor Plastici, iar de cativa ani nici nu mai lucreaza. Astazi zace dramatic intr-un con de umbra, ne spune Susara, care a editat un catalog al expozitiei de la <<Luchian 12>>, cu sprijinul Ministerului Culturii si Cultelor, Directia pentru Cultura, Culte si Patrimoniul Cultural National. Oare, nu ne revine noua, tuturor, sa repunem in drepturile ce i se cuvin <<acest impresionant fenomen natural>>, neluat in seama decenii de-a randul? Fara indoiala, istoria artei contemporane va repara, intr-un viitor apropiat, aceasta grava distorsiune de perceptie. Si totusi, Constantin Ceraceanu trebuie salvat cat mai este in viata din lumea in care timpul si semenii nostri l-au abandonat...!”

(Curierul Național, Anul 2003 ° Nr. 3929 °, Ateliere necunoscute, “Constantin Cerăceanu, un impresionant fenomen național”, Veronica Marinescu.)

*

După cum se înțelege, la muzeul Simian (renăscut într-un anume sens, parcă, peste noapte, ostentativ, cu ocazia acestui eveniment), s-a deschis o expoziție de pictură “Constantin Cerăceanu”, interesantă, cu prea puțin afișaj informativ, noi, cei mai mulți, fiind interesați de personalitatea pictorului „ascuns”, șters din societatea civilă oficială, nici măcar membru al fostei Uniuni a Artiștilor Plastici Vâlceni (până în 1989) nu a fost!

De ce oficială? Pentru că în particular, în familiile și casele cu ceva dovadă de valoare și cultură plastică, acesta este bine cunoscut și reprezentat. Tablourile lui, alături de cele ale unui Iliescu sau ale unui Ștefănescu, sunt înrămate consistent și nu ca cele de pe simezele profesioniste...”Nebunia” care s-a creat și întreținut în jurul său a dus la o situație anume, atât pentru creșterea valorică a numelui, cât și a tablourilor în sine, astfel că toți cei care dețineau sau dețin un “Cerăceanu” să nu îl vândă, să nu îl expună, să nu-l arate, să aștepte pentru o creștere mai însemnată a acestei valori...

Acum 10, 12 ani am cunoscut, în casa unui pasionat colecționar, cred că avocat, două tablouri semnate de acest pictor și pe loc am stabilit că sunt în fața unor valoroase lucrări, produse spre sfârșitul secolului trecut, cu o substanțială nostalgie a retrăirii postimpresionismului francez, cel material și iluzoriu rezultat dintr-o posibilă combinație Van Gogh - Gauguine. De la primul „s-a inspirat”, timid, în ce privește galbenul solar, specific Arlesului, dar și asupra tușei groase, substanțiale, plus teama de a nu fi un intrus în lumea artei;...de la Gauguine - ușor - Matisse, luând tușa culorilor, lipsa clarobscurului, imperceptibilul, aproape, figurativ...

Cultura plastică a profesorului de desen de la Lahovary, săracă în ce privește experiența practică, nu cuprinde elementele culturale ale unui Corneliu Baba, maestrul său de la Institutul N.

Grigorescu, și este una de natură eclectică, se simte dorința de construcție, dar și permanenta dezechilibrare...Mi se pare pertinentă legătura dintre Cerăceanu și Țuculescu, pe care o întrevede Pavel Șușară...

Paradoxal, trăind în inimă cu pictura franceză dintre cele două secole, boemă, și care nu admite epigonismul, se manifestă dorința de neasemănare, de supărare pe linie și culoare, dorința de a fi o excepție...

Este clar că lumea din jur i-a fost ostilă, deși, după cum se arată fanii săi, cei care-i dețin lucrări, repet, oameni elevați, nu s-ar spune că a trăit într-un mediu total împotriva... Totuși, este vizibilă încercarea mediului de a-l izola (din varii motive, probabil, că a făcut-o și singur), dar, personal, regret că nu s-a făcut public nici un demers în sensul recunoașterii sale măcar unul, doi ani, până la internarea în Centrul de la Zătreni.

Anemica sau lipsa totală, uneori, de informație, în special după internare, ne aduce aminte cu neplăcere de o situație, permiteți-mi (la scara cuvenită) să o numesc similară, când, acum aproape un secol, Amedeo Modigliani se stingea, bolnav, la domiciliul său din Monparnasse 19, iar un celebru negustor de artă îl pândea pentru a-i prelua pe degeaba, opera. De atunci, în lume, a urmat cel mai absurd comerț cu „nume” de artiști, cele mai snoabe și false licitații.

În cadrul expoziției de la Râmnicu Vâlcea, decembrie 2006, de la Muzeul “Simian”, în memoria lui C. Cerăceanu, cu tablouri asupra cărora nu se dă nici o explicație, privind proprietarul și momentul de execuție, care după noi sunt sub „impresia artistică”-valoarea celor câteva văzute în colecția personală și de care aminteam mai sus, s-a prezentat un album de sală, jenant tipărit sub aspect tehnic-informațional... Nici măcar un afiș nu era, pe undeva, la data când noi, cei câțiva prieteni am vizitat expoziția...Mai rău, într-o sală de alături, nu știm dacă pentru „pururea”, s-a organizat o altă expoziție, cu tablouri tot așa, nedescifrate (doar suntem într-un muzeu, nu așa?), dar cu un afiș

pe care scria mândru și scurt: “Artiști vâlțeni”. Am recunoscut doi, trei dintre pictori și ne-am întrebant: sunt ei artiștii adevărați , vâlțeni? ...sau numai ei? De ce în sala lui Cerăceanu nu a pus nimeni un afiș prin care să se înțeleagă că este și el un pictor vâlțean?...Pentru a căta oară instituția artistică, publică, vâlțeană, permite unui grup arbitrar ales, doar de cățiva ani reunit, să se intituleze ca reprezentând arta plastică locală și să se afișeze oriunde și oricând în spațiul intern și extern? Și pe banii cui?

Mergeți la muzeu domnilor și vedeți nivelul artei, acesteia, “contemporane”!

Iar dacă din întâmplare nu aveți timp și drum pe la muzeu, mergeți pe culoarele și în birourile de la Primărie, pe cele de la Prefectură, și veți vedea mai bine acest nivel al culturii vâlțene și râmnicene...

Decembrie, 2006

LIBERTATEA CREAȚIEI – VIORICA CIORĂȚĂ

Un prieten, odată, ne-a dăruit un tablou în ulei, reprezentând un vas de pământ cu narcise galbene creat de Viorica Ciorăță; o pictură care ne-a plăcut atât de mult, încât ne-am hotărât să cunoaștem autorul și să-l convingem să expună (chiar și numai pentru 2 ore) în cadrul unei reuniuni a Cenaclului Artelor (aparținând Societății Culturale “Anton Pann”). Câteodată, însă, timpul ne joacă feste și întâlnirea cu Viorica Ciorăță a fost amânată.

Într-o după amiază, la magazinul de înrămat tablouri al familiei Ionescu, vedem o pictură (nesemnată) care fascina prin diversitatea culorilor - îngemănate prin abia perceptibile linii, prin căldura culorilor, o construcție tonală în degrade - dinspre centru către exterior; din galben de Arles înspre amurg de

toamnă... Răspunsul, din partea custodelui a sosit prompt: “da este un „Ciorâță”. Ne-am spus: formidabil, am ajuns deja să-i cunoaștem stilul! ...

O îndrăgostită de Van Gogh, de Soarele orbitor al Bărăganului spinos, de umbra pădurilor din matca Otăsăului...

Întâmplarea a făcut ca în cadrul unui eveniment petrecut la începutul acestui an, atunci când, de regulă, ziarele cotidiene își serbează faptul că a mai trecut un an și iată, ele, rezistă în continuare, la restaurantul de lângă Biserica Sfinții Apostoli (cel cu față respingătoare – funerară), din “Nord”, să observăm în sala de festivități două tablouri din care se „revărsa soarele”, două Flori ale Soarelui excentric materializate în tușe păstoase, reliefuri de culoare, căutând parcă să se reverse din ramele masive (cu mai puțin gust încadrate în design, ele, ramele, probabil o „intervenție” greșită a noului proprietar).

Doi sori (iată, în natură, perfecțiunea nu admite pluralul) ca două „radiatoare”, două câmpuri vibrante de raze solare, „lânci” de lumină, supracăldură, „săbii” desprinse din discul solar scânteiau în sala aflată încă în umbră. Obscururi de linii în clar de lumină... De departe am recunoscut, în cele două tablouri, penelul Vioricăi Ciorâță.

În contrast cu celelalte lucrări (din același local) - care s-ar crede creații artistice - picturi (zicem noi) fără rost - lipsite de profesionalismul necesar - dar semnate și (sigur), cumpărate sub egida României - Sindicatul artiștilor plastici (Filiala ... „de la Vâlcea”), lucrările Vioricăi Ciorâță sclipesc. Sclipesc la propriu și la figurat, în ciuda faptului că, în același local, investitorul s-a lăsat păcălit de numele designerului și a montat vitralii cu motive geometrice, fără lumină naturală în spate... Sau poate că sunt veioze gigantice!

Tablourile lui Ciorâță nu sunt în vitrinele de la Artex (sala de arte expuse, aparținând artiștilor plastici vâlceni profesioniști, dar stăpânită după revoluție de ...UAP- non profit), în timp ce veioze banal colorate și decolorate, fără autor, tronează, parcă, și ele plictisite.

În sfârșit am cunoscut-o pe profesoara de desen de la școala generală nr. 4, Viorica Ciorăță; o zăresc ca prin ceață, și din timpul când era elevă la Liceul “Nicolae Bălcescu”, promoția 1969; mi-o amintesc (acum după ce m-am obișnuit cu chipul) și din perioada când a fost studentă la Institutul de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu”, promoția 1974! Iată, Ciorăță a „intrat” imediat la unul din cele mai dificile de frecventat, ca student, Institute din această țară (cu maxim 6-7 locuri pe caterdă; la sculptură erau 3), și nu la Facultatea de Desen – din cadrul Universității. Institutul producea artiști plastici profesioniști, iar Facultatea de Desen, profesori! Să tragem concluzia că Desenul era considerat știință și Pictura măiestrie artistică(!)? Studenta de la Arte nu a provenit dintr-un liceu de artă, ci din unul teoretic (chiar aspru teoretic!), iar la cursul liceal, după o severă admitere, a fost admisă, venind, în 1965, după absolvirea școlii gimnaziale din comuna Păușești-Otăsău (s-a născut, aici, în 06 aprilie 1950).

Făcând o paranteză, acum nu se mai înțelege nimic! Unii intelectuali, din munca de partid sau din munca „de jos”, din profesori titulari în ciclul mediu, ajung, după ‘89, profesori universitari, doctori în științe etc., iar alții, cu multă experiență, studii enorm de savante, purtători de știință românească în Occident, fără „pata” partidului unic - stat (sau tocmai aceasta le-a fost pata), nu pot fi dați nici măcar exemplul generației tinere, darămite să mai ocupe funcții (indiferent de domeniu) sau să fie considerați „profesioniști”. Se crează legi strâmbe, se obiectivează răutatea din fire, culmea: se elimină concurența reală, se anulează piața liberă, se speculează naivitatea și, atunci când este cazul, incultura tinerilor! Tinerilor li se ia dreptul la experiență și concurență în ceea ce privește devenirea profesională.

Revenind la Viorica Ciorăță, în 1983 absolvă Facultatea de Muzeologie “Nicolae Grigorescu” București.

Are toate gradele didactice luate. Începând din 1974 și până în prezent, aproape anual, a avut expoziții personale de pictură și a participat la altele colective în: Slănic Moldova, Târgu Ocna, Bacău, Brașov, Reșița, Băile Govora, Sibiu, Râmnicu Vâlcea...Este prezentă în colecții din țară și din străinătate.

A dăruit tablouri celor din jurul său, prietenilor, a ilustrat cărți: “Culoarea zâmbetului” , “Întoarcerea la Dumnezeu”, “Dansul insomniilor”, de Alexandru Mircescu, “Zodia Luminii” de Dragoș Teodorescu.

A scris lucrarea metodică “Rolul în societatea contemporană”.

Este uluitor de modestă, are mult bun simț, este inteligentă, are multă carte, nu este membru UAP!

Membri Cenaclului Artelor din cadrul Societății Culturale “Anton Pann” împreună cu cei din cadrul Asociației Oamenilor de Știință și Artă (asociație care are ca scop curățenia spirituală și promovarea artiștilor independenți, neafecțați de manierismul așa zisei arte profesionale și preapocaliptice) ECOSTAR21, o așteaptă pe Viorica Ciorăță să se manifeste și în mijlocul lor și îi urează, de pe acum, viață îndelungată cu ocazia apropiatei sale zi de naștere, dar și cu ocazia acestor importante zile din Martie.

Martie, 2007

ION IOSIF - ÎNTRE REALITATE ȘI TRANSFIGURAREA EI PLASTICĂ

Pe Ion Iosif l-am cunoscut zilele trecute la Brezoi, unde îl căutasem pentru a-l invita la dezbateră organizată de Forumul Cultural, la Muzeul Simian, „Artele pastice vâlcene - tradiție și contemporaneitate”, joi 26 iunie 2008.

De la liceul teoretic, care, la intrare, are o frumoasă (și în același timp, didactică) lucrare statuară, în ipsos, închinată

revoluționarilor de la 1848, și până la Primărie, inclusiv în propria casă, simți, peste tot, prezența aceluși pictor – profesor de arte plastice la liceul respectiv. Nimic agasant, totul cu măsură, unitar, așa cum mi s-a părut a fi și Brezoiul în acea zi de vară, răcoros, adunat la un loc între mai multe împădurite dealuri și culmi de munte...

Tablouri generoase, imagini în mișcare, detalii ample, prim planuri ieșind din cadru, cai și năluci de cai, locomotive cu aburi, gigantice roți împinse de biele manivele, toate într-o dinamică a mișcării ca răspuns dinspre un caracter plin de energetice sfere, plin de „năbădăi” artistice;... parcă de suferință, că propriul oraș nu are o gară, nu are un hipodrom...

Stăpân pe tehnica figurativă, ancorat în realitate, transfigurând totul conform pornirilor interioare de acută sensibilitate, punând calul și locomotiva împreună (ființă și mașină cu exprimare a forței în Cai-Putere) aproape ca într-un deliric zbor, nu Pegași, ci cai „dezmățați” în întuneric și lumină, Ion Iosif ni se prezintă ca un artizan al formulelor energetice cu alură înspre zona cinetică; totul se mișcă, chiar și naturile statice conțin elemente, simbolice, în mișcare.

Născut în 1953, pe 22 martie, terminând liceul la Brezoi, în 1977 absolvă Facultatea de Arte Plastice. Iute și tumultos, așa cum îl surprindem atât în viață, cât și în pictura sa, absolvă, în anul 2000, și Facultatea de Arte Vizuale - Pedagogia Artei. Licențiat în Arte, anul 2001.

Trebuie știut că la toate concursurile la care se prezintă elevii săi, aceștia sunt primii... Noi, cei câțiva, care îl cunoaștem, am făcut o pasiune din a aduna, pune în ramă și păstra, lucrările copiilor, elevi ai săi.

De asemenea, Ion Iosif este un scriitor de talent; „plastician” în scris prin imaginile literare realizate; axat pe romanul autobiografic, are tipărite trei cărți (la această dată, ultima fiind

sub tipar): „Vai de mamă de om, dom’ profesor”, „Destinul ca un scenariu” și „Frumusețea lumii”.

Iunie, 2008

BOGOSLOV, LA MUZEUL DE ARTĂ

În luna octombrie la muzeul Simian, curtea interioară, s-a produs un eveniment de artă, sculptorul și pictorul, graficianul Dan Florin Bogoslov a deschis o expoziție personală, amplă, aproape de renumele său. Am înțeles, de la vernisajul care a avut loc, că artistul plastic a mai expus acum patru ani, că a făcut un obicei din acest lucru, probabil că peste patru ani va urma o nouă personală semnată de Bogoslov. Credem că avem de a face cu un caz mai rar întâlnit, cel puțin la noi în Vâlcea, ca un artist să mediteze îndelung, să expună mai rar, căci arta în sine nu poate constitui cauza unei producții de serie, ea nu se complace înseriată uniform, iubește prototipul, răsuflarea intimă, căutarea continuă, iubirea față de nonconformism...

Dan Florin Bogoslov mai reprezintă un caz mai special (rar întâlnit) deoarece iubește diversitatea și este stăpân pe tehnici de orice fel, trece prin stiluri și materiale, chiar marmura albă șlefuită (nu ruptă – eboșă) și diafană precum plutirea eterică a unei lebede pe fața lucie a unui lac, la maluri, presărat cu nuferi...

Refuză manierismul, și ce ne încântă mult la el este faptul că nu discreditează facil figurativul, se exprimă egal și în abstract, în ambele stiluri, lucrările, conținând căutatul și rarismul (necesar) potențial; lucrările lui sunt serios și din plin elaborate. Înseamnă că avem de a face cu o energie condensată, care urmează să fie declanșată abia în privitorul vizionar...publicul doritor de artă adevărată, sensibil la lucrare și nu la palmaresul, de cele mai multe ori, arbitrar.

Invitații de marcă ai sculptorului Bogoslov au fost președintele uap, gazdă și funcționar la muzeul de artă, și sculptorul prieten, Nicolin, cel care a jucat un rol în viața artistică a expozantului.

În anturajul vernisajului i-am obsevat pe soții Prodescu, din Vlădești, și încă câțiva pasionați de artă plastică, și foarte puțini „profesioniști” din ramura plastică... Nici nu gândesc aceștia, cei neprezenți, ce distanță este între Bogoslov și ei, veritabili „amatori” în ramură, dar cu atestat invers...

Sculptura lui Bogoslov trădează profesionalism, vezi echilibrul și proporțiile din autoportretul în marmură, dăltuirea severă; un la fel de artistic portret, în marmură, nu am prea văzut la cineva din breaslă...Și, iar, desenul sever!

Remarcăm, în expoziție, mai nou, cele câteva lucrări modelate apoi tratate cu culoare, aproape nu ști de este ceramică sau ipsos patinat, precum și desfășurarea în masă lemnoasă, scândură; maximul de impresie - expresie, avându-l lucrarea compusă spiralat în volum și culoare...

Gh. Dican remarca noua grafică, după noi, facile încercări în tuș în planul inefabil al albului pe care Bogoslov le expune ca variante de limbaj, în posibile contraste, așa ca între un posibil și imposibil, variații de idei...

Maestru desenator, constatăm din cele câteva desene expuse, dar și din cadrele pictate, atât în figurativ cât și în abstract, acesta din urmă, credem, prezentat mai mult din tendința de a demonstra că se poate și așa...

Personal, am admirat cele câteva cadre pictate, figurativ stilizat, sculptorul, demonstrându-ne că se exprimă ușor și valoros și în acest domeniu...Tot personal, adăugăm (vorbim din substanța proprie, artistică), ne-am simțit reconfortant în fața lucrărilor lui Dan Florin Bogoslov, care, iată, ne demonstrează polivalența (la modă astăzi), și la vernisajul care a avut loc ne-a prezentat și o ultimă lucrare literară, de admirat, nu?, un volum interesant de versuri din care cităm: *Lasă-mă cerule/ să mă-*

nfierbânt/ aproape de ochiul tău/ și-apoi să-mi iau/ drumul spre Nicăieri.

Octombrie, 2008

VERNISAJ DE SCULPTURĂ LA BIBLIOTECA JUDȚEANĂ, LASZLO KUTAS

Sâmbătă, 25 iulie 2009, începând cu orele 22.00, holul mare al Bibliotecii Județene Vâlcea a fost gazda vernisajului expoziției de sculptură, aparținând artistului ungar KUTAS LASZLO, organizată în parteneriat cu Biblioteca Municipală din Mediaș, în cadrul proiectului *Biblioteci înfrățite*. După ce a expus în Germania, Austria, Japonia, Italia, Danemarca și în S.U.A., renumitul artist a adus în fața publicului vâlcean lucrări de sculptură inspirate din decorul localității Sopron, un spațiu foarte apropiat de sufletul artistului. Laszlo Kutas s-a născut pe 17 aprilie 1936 la Budapesta, Ungaria. În 1960 s-a căsătorit cu Henriette Hoffman, pictoriță și restauratoare de picturi în ulei. În 1974 se bucură de prima recunoaștere internațională, la Florenza, decernându-i-se Premiul I la un concurs internațional de plachete organizat cu ocazia aniversării a 400 de ani de la moartea lui Giorgio Vasari. În 1979, în cadrul Bienalei-Dante Alighieri este premiat cu medalia de argint oferită de primarul orașului Mantova, din 1983, devenind membru permanent al juriului internațional care se reunește anual la Ravena pentru a decerna premiile Bienalei.

(Biblioteca)

La 71 de ani, Laszlo Kutas a realizat un număr impresionant de lucrări: 73, din care 39 de sculpturi se află în domeniul public,

grădinile și parcurile orașelor, în ansambluri de monumente comemorative. Sculpturile poartă un “adânc mesaj al omeniei și încrederii optimiste în capacitatea oamenilor de a se opune răului...” (Melania Briciu).

Statuetele din această galerie, de la Bibliotecă, fac parte dintr-o serie mai amplă de 120 de modele, majoritatea, răspândite în toată lumea...Holul Bibliotecii județene, pentru prima dată, este ornat cu lucrări de aceeași factură, de ridicată calitate, estetică și materială, expoziția lui Laszlo Kutas, armonizând detaliile reci și strălucitoare (a unui ansamblu desfășurat doar pe verticală, amenințător și înclinat spre involuntare vertijuri) ale acestui ansamblu arhitectonic, “din flori” (fără autor), cu miniaturile (nu chiar de tot) din bronz, pline de sensibilitate și sugestivă senzualitate! Punând față în față femeia reală, femeia dăruită sieși, dar și celui care o privește, cu femeia minionă extrem de disponibilă bronzului meșteșugit artistic, sculptorul trezește în segmentul de viață feminin reflecții asupra propriului potențial generator de viață, sublim.

Scrie Melania Birciu în continarea gândului prezentat mai sus: “Noi înșine, femeile, suntem (...) măgulite în prezența acestor statuete. Sunt atât de frumoase, drăgălașe, senzuale și delicate încât nici chiar noi înșine nu suntem capabile de a ne vedea mai bine.”

Femeia frustră, nudă, cu un genunchi pe bancă, răsucindu-se în splendoarea trupului său dătător de speranță și viață (mobilitate extraordinară în raport cu diferitele repere fixe) se învâluie într-o alură caldă (bronzul devine teluric) care trimite uneori, privitorul, în zona fantezistă a oniricului...În cazul acesta, privilegiat, aparținând lui Kutas, oniricul devine real, încântător de frumos și sentimental, sculptura sa de dimensiuni reduse, devenind o artă, aproape o altă artă a tridimensionalului, o veritabilă formulă a creației. Laszlo Kutas recrează frumosul, rămâne în zona spiritualului, reușește să sfideze și să ocolească spațiul ambientalului...Comparând fanteziile nude ale lui Kutas cu miniaturile grafice ale lui Alphonso Mucha, după cum ne

sugerează și Melania Briciu, acestea ne par pertinente, dar rădăcinile creației sculptorului ungur, merg, prin îndrăzneala frumosului trupesc, în miniatura grafică a mijlocului de ev mediu, merg în starea poetică a artelor persane, se duc dincolo de Cristos, afundându-se în artele Greciei și Egiptului antic...Ce artă formidabilă, a născut de-a lungul secolelor, relația fecundă, dar și estetică, dintre bărbat și femeie!

Kutas este un artist creator de frumos (!) și pentru câteva zile, prin lucrările sale, a transformat un hol futurist, rece și obișnuit de banal, într-un loc plin de pasiune și căldură...Norocul acestui hol de bibliotecă, cu coloane din tablă și balustrade nichelate, este că atunci când îi lipsesc adevăratele opere de artă, prin geamurile sale se vede de-aproape, frumoasa și inteligenta clădire a Muzeului de Artă.

Iulie, 2009

MARIN SORESCU - PICTOR!

Lansarea volumului de poezii semnat de Florea Miu, în cadrul Zilelor Curierului de Vâlcea, ne-a adus în față, nouă vâlcenilor, profilul artistic al acestui poet, craiovean, care în cuvântul de la prezentarea propriei cărți, „Cerule din lacrimă” - asupra căreia notăm că are un conținut specific mării poezii, ne spunea, cităm: „...permiteți-mi să vă prezint cartea <pe față și pe dos> cum ar spune marele nostru poet Marin Sorescu pe care îl consider ca una din marile lecții creatoare, ale noastre...”. „Pe față și pe dos”, da, se pare o reușită sintagmă, care îl caracterizează pe Marin Sorescu, ca poet, dar și ca pictor, în această ultimă calitate maniera sa de lucru, părând de natură să-și „descoase” trăitul, expresiv și inexpressiv, așa cum și viața în general ni se pare, plină de frământare, între oglinzi de nisip, alunecând... Acest da și nu, această culoare și neculoare, desen început și netrminat,

carton cu pete sau țepi de culoare, nerăbdare, nemulțumire și chin, abia figurate gesturi, este mai tot timpul manifestat, poetul-Marin Sorescu, pictor acum, vrând a ne asigura că drumul său a fost mereu doar unul, drumul fără întoarcere al poeziei, dar, ca mai întotdeauna când un talent îți este dat, după el, în șirag nemăsurat, vin și alte talente-haruri. Căci har îți trebuie să-ți dai, să dai, atunci când exprimarea ți se pune ca un nod în gât, să te adresezi celor din jur, și să n-o poți face prin mijlocul care îți este cel mai cunoscut; și totuși s-o faci, mut, cu ajutorul mânuirii creionului și a culorii....cu ajutorul expresiei plastice. Așa bunăoară să se fi întâmplat (vrând să-i dăruiască altui poet o carte, în loc de cuvinte-pe care și celălalt le evită atunci când nu se vorbește de poezie) când Marin Sorescu i-a dăruit lui Felix Sima un desen, care să fie mai mult decât atâtea și-atâtea cuvinte... Acest desen l-am aflat în colecția personală a poetului vâlcean.

Uitându-ne totuși prin expoziție, una atât de sinceră și grăitoare, una atât de biografică în ce privește felul comunicativ al poetului, sesizăm sentimentele sale față de marii pictori olteni din veacul al XX-lea, căroro le simțim răsuflarea venind dinspre lucrări, cum sunt încropirile de forme și culori din lucrări precum „Autoportret”, „Fată de măritat”, „Dezechilibru”, vag, amintind de un Ion Țuculescu... În rest, Marin Sorescu ni se prezintă ca un spirit solitar, singuratic, doar poate cu prietenii artistice în lumea naivității infantile (desene în manieră preșcolară)... Întâlnim lupul singuratic, slab, jigărit, lipsit de haită, lup de grădină zoologică, lupi care nu face cinste la lupi, încercând să ajungă astfel, poetul, în preajma trăirilor frustrării!

Sigur, M. Sorescu (față de Gh. Petre-Govora, preot și istoric, un alt manifestant de calibru în aceeași perioadă, 23 aprilie, împlinind 100 de ani și pe care o lupoaică tânără l-a atacat la Orlești, în secolul trecut, răpindu-i miala, și el, căzând pe spate pe un loc care ulterior avea să devină-prin cercetarea sa arheologică-prima dintre așezările preistorice în vatra românească) ne prezintă un alt raport, comportament, față de lume, față de colectivitate,

fiindcă el nu poate scăpa de fapătul că este predestinat trăirilor poetice; că de bază, în viață, a luat luna ca martor și muză și, întotdeauna luna este singuratică ...

Lupi singuratici, urme de lupi, lupi nu ca acei a căror capete urlă pe steagurile dacilor și basarabenilor „dintâi” (Posada 1330), ci lupi contemporani, care nu sunt lupi, nici oameni nu sunt, sunt o rușine de lupi... Simbolurile sunt extraordinare. Simțim, că el, omul modern, trăiește tremurând, cu frică de alți oameni, disperați-care se sfâșie ca aceste animale, ajung lupi maidanezi, înfometati, cărora le pică părul rușinii, rămân izolați: „Rampă de lansare”, „Disputa”, „Mie nu mie frică să trec printr-o pădure”... Iată, aceasta este substanța „ațoasă”, precară, a celui care a descris în teatru mitul lui Iona, cel scuipat pe țărnul dușman, scuipat de pește, scuipat de o înotătoare, dar invers ca în tablourile cu șoimi avioane (nu - „Șoimul” de la I.Av. Craiova!), șoimi care în picaj culeg rodul nemeritat, strivind poate o lupoaică jigărită și mamă, răpindu-i poate din gură prinosul unui stârv; ca și șacalii, lupi care curăță câmpia de hoituri, lupul spurcat - cel care singur cerșește milă, mila rudelor frați.

Păsările picturului sunt rachete, nu avioane, care zbor în sens invers, dinspre cer înspre pământ, în picaj, dramatice picaje de păsări de foc, păsări „Stravinski”, mereu negre, care pe aripi conțin zvastici, sori, cruci și icsuri, neuitând că chiar zvastici și sori pictau bătrânii noștri daci; oameni, zvastici, sori, însemne solare la numărul plural... Însemne de sori, de zvastici antice, precreștine, precum cele de pe brăurile arhidiaconilor din picturile Catedralei Domnești din Curtea de Argeș... „Să treci peste mare un ou”, „Migrațiune”...

Sorescu desenează nimicul, îl monocolorează, se satură și scuipă, aplică minime tușe, spală și șterge pensula pe pânză, este dizgrațios uneori, vrea să se simtă infantilul, păsări și patrupede i se pun pe ață, la trăitul unei evanghelii, la părăjit și scărmanat de păsări... Lupi copii, pictor lup, pictor ghemuit, plictisit, ștergând iarăși pensula, batjocorind hârtia, pâza, tabloul sau, râzând de artiști!...Poetul poate fi desenator, poate fi gravor-grafician, poate

face crochiuri, poetul poate fi orice, numai pictor nu poate fi, fiindcă pictorii trăiesc în cotidian... Sculptorii pot fi poeți, fiindcă sunetul din piatră de daltă, din lemn, și daltă din marmură, ciocan și tablă de aramă, alamă, din bronz moale, este precum rima și ritmul care se îngână, devine suflet, numărătoare, devine clopot în zare, ciocan lovind mâna gheară, și dalta; artistul boem, iată, devine poet: „Animal cu pălărie”, „Animal și om”, toate animalele se înșiruie în veselie, „animale de Sorescu”, salvând pictorul în fața poetului: „Târg de oale”, „De ce mă îngâni”, „Vadratura cocoșului”, „Turnir”, „Ionel și Priam”... Ciocanul nu este pensulă, el nu este culoare, el este murmur, devine sonet... Sorescu ca pictor se îndreaptă către o copilărie iluzorie, devine și pictor copil, și poet!

Spuneam mai înainte, clar este că i-au plăcut pictorii Craiovei, avocați și mercantili negustori, pictori de mici tablouri, funcționari, curvari și poeți... Ca Arghezi, din murdărie și obișnuit, nu poet, ci maestru, Sorescu a vrut cu orice preț să fie pictor, scriitor, ministru și poet; dar, pictorul a fost depășit de desenator, ...cum de mult, desenatorii poeți se credeau pictori, trăind într-o lume a naivului...

Vai, vai, Craiovă, iubit înfinită de nefiii tăi, nu-i disprețui pe artiștii fără studii de specialitate și iubește-i, așa, măcar ca pe niște naivi; ei sunt mai mult decât maeștri din cârciumi și bordele falite, maeștri cu facultate, dar fără statut de poet... Vai, vai, Craiovă, noi nu suntem MCC să jignim artiștii independenți (așa cum a făcut MCC-ul cu monumentul AFDP-Vâlcea), și nici critici exotici-excroci... Noi iubim munca, palma și avionul, și poezia poetului „învățător” pentru poezii Craiovei eterne și infinite, poet cu stindard de lup... Da, hai să aducem lupii între oameni, și să-i facem câini! Ne-ar face plăcere să stăm ore în șir în expoziția lui Marin Sorescu dimpreună cu prietenii noștri poeți din Râmnic și din Craiova....

Iunie, 2010

CONSTANTIN NEACȘU EXPUNE LA GALERIILE DE ARTĂ, CREÂND... HAOS

Am văzut afișul și am intrat cu prietenul nostru Mihai Popa...Am fotografiat, am analizat...O expoziție, având scopul de a reda în parametrii plastici (prea darnici) idea haosului specific artei pe două dimensiuni, contemporane, credem noi, și în conotație-rezonanță cu haosul social politic... Haos, cuvânt care precede realitatea iadului..."Haos" se intitulează expoziția lui C. Neacșu!

Ne cucerește Constantin Neacșu prin sinceritate gestului, adresarea sa...

Un adevărat haos este societatea noastră românească, în toate direcțiile, dar și cea americană, care la începutul secolului XX ne îndemna pe toate căile către pragmatism, liberalism, dar cel mai mult către un deșănțat-spălare de creier și bani, modernism...care, iată, are urmași, și astăzi... Spuneam și cu altă ocazie, criticând gestul american – care s-a mutat și la Paris (măcar aici prețul crescut anapoda și exagerat se referea la nume real celebre în arta secolului trecut: Picasso, Gauguin...), că nu poate un metru pătrat de pânză pictată în câteva minute să coste tot atât cât podul suspendat din San Francisco!

Nu știm de ce această pictură complet lipsită de potențial are atâta „desfacere” la Râmnicu Vâlcea, de ce atâția „epigoni” ai lui Jackson Pollock s-au născut atât de mulți și uniformi, aici, între malurile Oltului și Olăneștiului, căci acum, în acest moment, în nici o parte a țării nu au apărut atâția dintr-o dată!

Experiența lui C. Neacșu, de acum, de la Galeria de Artă, nu este nici prima, nici ultima, dar ni se adresează nouă, 70 la sută din lucrări, și nu știm de ce!... când ea trebuia să se adreseze

confracțiilor la sediul UAP din București sau la Palatul Parlamentului, căci acolo se înjură, se fluieră! ...

Acum mai mulți ani, un tablou de-al său, expus pe culoarul de la Prefectură, era pur și simplu împrôscat cu cerneală-tuș! Să fie doar un protest împotriva celor 20 de ani de politică antiomenească? N-aș înțelege, altfel, să ții un astfel de stil atâta timp fără să apelezi la estetică... Să rămâi neschimbat!

Și totuși Constantin Neacșu strecoară câteva tablouri în care se caută adevărata noutate. Aceasta are în sine esența constructivistă, motiv pentru care reușește să creeze un oarece potențial plastic; absoarbe lumina din jur...Apelează și la simbolistică-grafică și, astfel, cele câteva structuri în relief, pictate, se remarcă în fața celorlalte...

2010

EXPOZIȚIE DE PICTURĂ: MEDI WECHSLER DINU

Născută pe 22 decembrie 1908 - după calendarul modern și pe 4 ianuarie 1909 - după cel vechi, la Brezoi, actualul județ Vâlcea, ca fiică a contabilului Daniel Wechsler și a muzicienei Amalia (Lili) Wechsler, născută Hirschfeldt.

În 1916, Când Margareta Wechsler avea 8 ani, părăsește Brezoiul și se mută în București cu mama, la un unchi. Tatăl ei, Daniel, e concentrat. Începuse războiul. Margareta face primele două clase primare particular, în București, a treia la Târgoviște, la Institutul de Domnișoare „Dimitriu” (Daniel Wechsler e scos din prizonieratul german de un proprietar de păduri de la Târgoviște), iar a patra la Cluj, unde este preluată de bunicii materni. Primele două clase de liceu le urmează la Oradea, la Liceul „Oltea Doamna”, clasa a treia de liceu la Râmnicu Vâlcea. În anul următor, revenind în București cu familia, nu-și continuă studiile la un liceu de stat ci este înscrisă la Pensionul Choisi

Mangru unde învață franceza, a patra limbă pe care o va vorbi, alături de germană, maghiară și română...

Bacalureată la Choisi Mangru, Margareta Wechsler dorește să urmeze arhitectura, dar pică la examenul de admitere din pricina matematicii....Elevă a lui Ipolit Strâmbulescu și Jean Al. Steriad, care o consideră cea mai talentată din clasa sa, absolvă Școala de Bele Arte din București în 1932...

Neabandonând gândul de a studia totuși arhitectura, urmează în paralel cursuri la Facultatea de matematică, unde-l are profesor pe Dan Barbilian și cursuri la Facultatea de Filozofie unde-i are profesori, între alții, pe Dimitri Gusti și Nae Ionescu.

În 1933 se înscrie, la îndemnul tatălui, în Sindicatul artiștilor. Are ocazia să cunoască artiști mai în vârstă, să lucreze într-un atelier colectiv, din centrul Bucureștiului, schițe, portrete, studii după natură.

În 1934 află că prin Sindicat poate merge să picteze o lună de zile la Balcic, la casa de creație a artiștilor români. Pleacă și locuiește în aceeași cameră cu Ada Ioanid, fiica pictorului Costin Ioanid. Revine la Balcic în toți anii următori, până în 1939 inclusiv, pictând de primăvara până toamna târziu. Îi cunoaște, desigur, pe majoritatea pictorilor mai vârstnici care lucrau la Balcic: Iser, Dărăscu, Lucian Grigorescu etc

Balcicul este locul providențial nu doar pentru cariera artistei, ci și pentru viața ei personală. Povestea de iubire cu mai tânărul frate al lui Victor Brauner, Teodor (Tedy), pe care Medi Wechsler îl cunoscuse în București, se pare chiar în 1934, se consumă și se sfârșește la Balcic.

Arhitect și pictor la rândul său, Tedy Brauner aparținea grupului suprarealist. Prin el, Medi Wechsler îi cunoaște pe Gelu Naum, Sașa Pană, Geo Bogza. E prietenă cu suprarealiștii, dar nu se simte atrasă de mișcarea lor, rămânând tot timpul atașată de arta clasică, fie ea literatură, pictură ori muzică.

Tot la Balcic, Medi Wechsler îl cunoaște pe Gheorghe Dinu (poetul avangardist Ștefan Roll), cel alături de care avea să-și petreacă viața, până în 1974 când acesta decedează. Gheorghe

Dinu era fiul lui Enache Dinu, macedonean din regiunea Florina, celebru în perioada dintre războaie ca patron al Lăptăriei ce-i purta numele: Lăptăria lui Enache, de pe strada Bărăției.

Medi Wechsler și Gheorghe Dinu locuiesc împreună, încă necăsătoriți, fiindcă legile rasiale declanșate în 1940 erau un obstacol redutabil în oficializarea relației lor, (...) cu bătrânul Enache, tatăl lui Gheorghe și părinții, vârstnici la rândul lor, ai lui Medi, Lili și Daniel Wechsler. Aici locuiește Medi Wechsler Dinu până la moartea lui Gheorghe Dinu, în 1974, când se mută într-un apartament de bloc vechi de pe Calea Călărașilor, la nr. 51, împreună cu tatăl ei Daniel. Acesta încetează din viață cu două luni înainte de a împlini o sută de ani.

În atelierul de pe Strada Gheorghe Ștefănescu, veneau în vizită, între alți literați ai vremii, Petre Pandrea și soția lui, sora lui Lucrețiu Pătrășcanu. Petre Pandrea este cel care se oferă să-i sprijine pe cei doi tineri necăsătoriți să-și oficializeze relația. Așa încât, la câțiva ani după sfârșitul războiului, Medi Wechsler devine Medi Dinu, căsătorindu-se cu Gheorghe la Primăria de pe Strada Parfumului.

Din 1940, odată cu punerea în aplicare a legilor rasiale, refuză să mai picteze și pentru a se putea întreține primește un post de profesoară de desen la școala pentru copiii evrei. Aici le are ca eleve pe viitoarele pictorițe Maria Constantin și Yvonne Hasan, pe viitoarea poetă Nina Cassian și pe viitoarea ziaristă Sanda Faur.

În 1949 pictează acuarele la Medgidia și Jurilovca. În 1950 pictează acuarele la Sinaia În 1951 pictează la Cozieni. În 1952 merge în satul natal, la Brezoi, precum și pe Valea Lotrului unde lucrează peisaje în acuarelă. De asemenea, lucrează peisaje la Păscoaia și Priboia. În 1954 are o expoziție personală în București (...) 1986 este ultimul an din care mai avem lucrări ale artistei, peisaje în acuarelă realizate tot la Sulina.

(Selectat din articolul Luizei Barcan, din NIRAM ART, 01 03 10, „O contemporană interbelică”, cap. Biografie)

Expoziție la Muzeul Județean de istorie

La vernisajul expoziției din 26 09 10, de la Muzeul de Istorie Vâlcea, organizată cu ocazia „Zilelor Sf. Antim Ivireanul - patronul spiritual al Râmnicului”, ocazie cu care primarul Râmnicului, Romeo Rădulescu, a oferit pictoriței de 102 ani titlul de cetățean de onoare, criticul de artă Luiza Barcan, autorul unei monografii despre Medi Wechsel Dinu - prezentată și vândută și cu acest prilej, a anunțat că 10 tablouri din cele expuse vor fi donate acestui Muzeu... Noi credem că tehnica tablourilor pictate în ulei, a acestui pictor, reprezintă o noutate pentru pictura românească interbelică și ele depășesc, ca valoare pe cele pictate în tehnica acuarelei... Cunoscutul critic de artă a numit-o pe Medi Dinu, citez, „unul dintre cei mai importanți acuareliști ai României” ...

Medi Wechsel Dinu în relație cu mediul (Interviu)

(„Pentru poporul evreu cultura înseamnă religie,
în rest, totul este știință și artă.” ...Petre Țuțea)

Medi Wechsler Dinu a răspuns la câteva întrebări puse din sală...
- Nu se poate compara prezentul cu trecutul. Înainte, strada principală era plină de praf și pietre...Astăzi este una elegantă, casele au etaj...și ce peisaj (probabil despre Brezoi este vorba)! Țara noastră este prea bogată și ea poate să ne de-a la toți ceea ce trebuie...și ce bogăție este peisajul! Trebuie însă să muncim, să producem, prin muncă trebuie să ne dăm, din ce avem de gratis. În plus trebuie ca oamenii să vină aici, nu să meargă în Tirol sau

nu știu eu unde... Nefăcând nimic nu poți să trăiești, trebuie să produci...

....

- Nu, n-am câștigat din pictură, ca să trăiești trebuie să practici o alfel de muncă; iată, spre exemplu: munca pictorului nu se compară cu nici una... Pictura o faci fiindcă-ți place să pictezi... Ea nu se compară cu munca...minerului; care stă în adânc, pericolul este permanent deasupra sa, lucrează în întuneric, la mare adâncime, dar trebuie să-și câștige o pâine... Nu am trăit pe spinarea soțului; odată am avut o ofertă de la Fondul Plastic; în rest am predat.

...

- A fost odată greu pentru noi, evreii, dar cu puterea lui Dumnezeu le-am trecut pe toate...Secretul meu? ...Când cineva a întors capul peste umăr să mă observe, atunci m-am făcut foc; s-a terminat cu mine!

...

- Toți trecem prin multe neazuri, murim; adică trecem mai departe...Când o să fii de tot falimentar, pui mâinile pe piept, și te întinzi...

Nota editorului:

La panoplia de artiști vâlceni, alături de pictorii din Școala de la Țeica; alături de Gherontie, C. Mihăilescu, C. Iliescu, E. Ștefănescu, S. Hermeneanu, Romulus Popescu, C. Cerăceanu s-a mai adăugat un nume: Medi Wechsler Dinu, pictor.

Septembrie, 2010

III

MANIFESTĂRI-EXPOZIȚII

MEDALION MARIN SORESCU SI CARMINA BURANA

Recent, în sala centrală a Radioului din Craiova, denumită și Galerie Radio Art's, a avut loc un eveniment important pentru cultura Olteniei contemporane, o adunare festivistă (emisiune cu public în direct), elitistă, un simpozion "Marin Sorescu", care a programat vernisajul expoziției de pictură al râmniceanului Petre Cichirdan, cu lucrări din ciclul „Carmina Burana” și lansarea a două cărți: „Săgeți postume” de Marin Sorescu și „Colocvii în grădina hesperidelor” a lui George Sorescu (fratele marelui scriitor, profesor universitar la Universitatea din Craiova). Emisiunea a fost moderată de sensibilă și talentată doamnă a postului de radio oltean, Gabriela Rusu Păsărin.

...Prezentarea lucrărilor de pictură executate pe sticlă și inspirate din lucrarea vocal-simfonică „Carmina Burana” de Carl Orff, în număr de douăzeci și patru, după tot atâtea secțiuni cât cuprinde capodopera muzicală a secolului XX, a deschis emisiunea radio, Gabriela Rusu Păsărin, prezentând succint evenimente din activitatea pictorului, menționând despre școala urmată în Pangrati București, cât și de premiile naționale primite în 1986 pentru lucrările de cercetare tehnică și artistică.

La cuvânt, a urmat autorul, într-o scurtă prezentare a manierei de lucru, pe care a definit-o ca simbolism al coabitării instantanee a liniei, culorii și imaginii semifigurative.

Silviu Bârsan, pictor în cadrul UAP Dolj, a remarcat simbolismul și inspirația de sorginte iconografică (în ce privește suportul de lucru-sticlă n.n).

Modest Cichirdan, dirijorul Filarmonicii din Craiova, a subliniat ineditul, în premieră absolută, a actului de cultură și artistic.

...Studentii călugări din sec XII, XIII, probabil din universitățile Oxford, Cambridge și Padova, mășăluiesc, cântând viața cu plăcerile ei, dragostea senzuală, ca protest împotriva dogmelor și rigolilor care domină existența monahală a timpului... Spiritual vorbind, neliniștea atică, care nu-i este străină nici proorocului Iona.

...După audierea unor fragmente din sublima muzică s-a trecut la evenimentul literar programat și anume lansarea volumului „Săgeți postume”, în îngrijirea tipografică a lui George Sorescu, și „Colocviile în grădina hesperidelor”, avându-l ca autor pe același George Sorescu. Volumul „Săgețile postume”, reflectă activitatea lui Sorescu de critic și istoric literar, cuprinzând fabule, epigrame, parodii, versuri și proză satirică. S-a discutat despre manuscrise, fapte inedite din tinerețea scriitorului, o contribuție esențială având-o comunicarea lui Victor Crăciun, profesor la Universitatea din Iași, care a amintit de perioada de studenție a lui Marin Sorescu și, mai mult, despre vocația de pictor și desenator a acestuia.

Apropo, chiar noi am văzut, aici, la Vâlcea, un portret creionat de scriitor poetului Felix Sima alături de o dedicație dată acestuia pe o carte.

Au luat cuvântul profesori universitari și oameni de artă din Craiova, în final, criticul literar Ovidiu Ghidirmic, făcând referiri originale la volumul lansat: ”Nu poți scrie poezie modernă dacă nu treci prin faza clasică, cu rimă.”

...A existat în perioada premergătoare evenimentului amintit, o mică întâmplare, de un anumit comic, importantă pentru valoarea actului artistic al cărui autor am fost și în care credem;... anume, șase tablouri nu au fost admise în expoziție, la vernisaj,

datorită „liniei exagerat de îndrăznețe și sugestive” ținând cont de sobritatea (?) unor participanți.

Or, tocmai despre acest aspect vorbește Carl Orff în cântul doi, „Fortune plango vulnera” (Deplâng rănile soartei), tabloul numărul doi și în seria picturală, textul latin, spunând (în traducere liberă): „...este adevărat că alegi/ când părul buclat îți înconjoară fruntea/ dar de cele mai multe ori/ ocazia se ivește/ abia când ești chel...”

...Am dori să explicăm literar – plastic un gând emis mai înainte, definit ca „neliniște uneori ateică” a prorocului Iona, pe care Marin Sorescu nu l-a ales întâmplător din monumentală scriere a „Vechiului Testament”.

Scriitorul și ministrul culturii, într-o perioadă agitată, postrevoluționară, nu era străin de asemenea frământări... Chinuit de îndoială și teamă, Iona se ascunde pe fundul corabiei care îl duce spre Tarsis în dorința de a evita prorociile pe care trebuia să le facă în cetatea Ninive. Este aruncat în mare ca ofrandă în vederea potolirii furtunii, apoi înghițit de un pește predestinat, apoi, azvârlit pe țarm, ajunge în Ninive, dar Dumnezeu renunță la pedeapsirea păcatelor cetățenilor acestui oraș și anulează prorocirea lui Iona. Prorocul se ascunde și cade din nou în teamă și îndoială, luând semnul celui de Sus ca pe o proprie pedeapsă: „Unde voi fugi, Doamne, de la fața ta?” (Ps.138.7). Nu credeți că aceste îndoieli le-au avut și Arghezi, și Brâncuși și chiar Marele Ban al Craiovei? Să fie oare specific „marilor olteni”?...

Martie, 2003

TINERI ARTIȘTI...

O expoziție plină de farmec a avut loc în aceste zile la Galeriile de Artă ale UAP -filiala Vâlcea, unde expun, într-o combinație inspirată, tineri absolvenți ai secției Design Textil din

cadrul Liceului de Artă, avându-l ca profesor îndrumător pe veritabilul artist-plastic Traian Ștefan Boicescu. Suntem plăcut surprinși de dinamica și verva compoziției tinerilor absolvenți într-o expoziție în care se regăsește culoarea, desenul, designul textil, dar și pictura, modelingul. În ordinea afișată expun: Caraconcea Simona, Cerbu Andreea, Ciuteanu Claudiu, Găinușe Cornelia, Grigoroiu Cristina, Iovanovici Andra, Mengonie Alina, Popa Măria, Rusu Măria, Tănasie Cristina, Ungureanu Alina. Am fost prezenți și la vernisajul din 03.06.2003, ora 18.00, unde au defilat tineri și tinere într-o paradă de modă în care simțurile noastre s-au trezit din letargia specifică anotimpului, iar ochii s-au bucurat de frumuseți candied... Am revenit apoi pentru a privi ceea ce a rămas după vernisaj. O expoziție de excepție unde designul textil domină prin dimensiune și realizare plastică. Sunt de remarcat exponatele, purtând numele Ana Cristina Grigoriu, Găinușe Elena, Tănasie Cristina, Popa Măria Victoria și Carina Rusu, în domeniul textil, o artă care din totdeauna, la români, a avut multe de spus (ne referim la tapiserie). Succesul la public a fost asigurat, expoziția, cuprinzând lucrări în care imaginația s-a mișcat în voie, oferind publicului realizări pe care oricine și le-ar dori în intimitatea sa. Fantezie pe broderie, covoare realizate în tehnică „aplice”, desene și grafică sub sticlă și nu în cele din urmă prezența tablourilor de pictură și design de modă semnate de tânăra artist plastic Alina Mengoni. Am remarcat și realizarea în relief a tinerei Cerbu Andreea care expune singura lucrare de acest fel în expoziție.

Tinerii expozanți au viitor. Rămâne ca ei să insiste în prezentarea tot mai accentuată a lucrărilor personale în viața cotidiană, să dezvolte aceste începuturi în maniere personale. Este un lucru greu de realizat, că, din ce în ce mai puțin se apelează la specialiști. Va veni însă și timpul lor, când societățile comerciale vor dori să-i aibă ca salariați, creatori. Va veni și timpul când ei vor putea să-și realizeze singuri plusvaloare. Dintre ei, în mod sigur, câțiva vor bate la porțile afirmării în afara granițelor locale. Să le urăm succes și să-i așteptăm cu alte și

minunate realizări ale domeniului pentru care fac efort zilnic. Felicitări profesorului îndrumător Traian Ștefan Boicescu, umbră ascunsă în spatele vălului elegant care acoperă începutul de drum al unor tineri, în cotidianul artistic. În spatele lor, întotdeauna, veghează cineva sau așa ar trebui să fie... De foarte puține ori știm să-i remarcăm pe cei din umbră. Iată că tinerii absolvenți de astăzi își răsplătesc maeștri cu lucrările lor și laudele noastre, neștiuți consumatori.

Iunie, 2003

ZILE DE VARĂ, FIERBINȚI

Acum câteva săptămâni am văzut un film, extraordinar, semnat de regizorul rus Iuri Grimov, pe canalul 2 al TVR, intitulat „Mumu”, creat în 1999 după nuvela cu același nume de Turgheniev.

În aceste zile de vară fierbinți, pe fondul impresiei lăsate de pelicula amintită mai sus, am gândit să comunicăm și celorlalți deosebitele aprecieri care se cer făcute la adresa artei de care se face capabil realizatorul ecranizării. Este un film fără prea multă mișcare, aproape static, dar plin de tensiune, cu o imagine de invidiat, în pictural. Narațiunea și gestul emană o trăire emoțională ieșită din comun, jocul actorilor fiind grăitor și fără prea multe cuvinte. Mumu este mormăitul unui mut inteligent, este numele unui câine tot atât de negrăitor, dar de o expresie și finalitate existențială tulburătoare. Avem în față un univers mic în acest univers mare, un limbaj comun între om și animal, un amestec de alcătuire sfântă. Trebuie remarcată deosebita valoare artistică a unui scenariu care reușește să fixeze la aceeași cotă vibrația trăirii umane, cu vibrația trăirii naturii înconjurătoare, pe care, în general, o numim fără „simțire”... Asistăm la un maxim de interferență a artelor; sunetul intrinsec, aproape tăcut; barca,

omul și animalul creat anume pentru el-într-un dialog sfâșietor-la fel de tăcut este în simbioză cu imensitatea lacului fără liman, unde se va produce sacrificiul vieții aprioric pierdută.

Cu gândul la perfecțiunea lucrurilor văzute în acea noapte, care fac referire la Turgheniev și Grimov și care ating, aproape, sensibila trăire plastică, tot într-o noapte, pe canalul televiziunii Etalon, în veritabila transmisiune „Televerite”, am fost surprinși de „transpunerea” lui Cehov la Râmnicu Vâlcea (catalogare aparținând unui intelectual sadea, dramaturg, iată cât spectacol!); referire la Cehov, care avea rolul de a sublinia calitatea indiscutabilă atribuită persoanelor de soi ce erau prezente la deschiderea unei tabere de pictură într-o curte particulară, prima de acest fel din România, o tabără mult dorită de patronat, autoritate și de un public zglobiu...Tabără particulară, dar susținută de UAP, de organele locale ale puterii de stat. Am memorat scenele și am uitat. Am fost plecați printre județe, am procedat la acte de cultură în lumea ungurească, în lumea ardelenescă a lui Mateiaș Corvinul, am citit fraza lui Nicolae Iorga înscrisă pe monumentul acestui mare rege aflat lângă Catedrala Sf. Mihail, veche și ea de vreo 700 ani. ...Ce colosală lucrare de artă și pe dosul ei, dacă se poate vorbi de un dos, nu este trecut nici un sponsor!

Deci, în memorie cu cele văzute și cele vizitate, cu încă multe altele (vezi interviul de pe VL 1 cu președintele UAP întors proaspăt de la Bruxelles) am purces ieri la galeria Artex să văd expoziția de pictură rezultată în urma desfășurării taberei de pictură. La intrare, din start, am consumat un act de cultură efectiv, am citit afișele extrem de artistice ce anunțau că în interior așteaptă să fie vizionate lucrările create în tabăra mai sus amintită. Dintr-un început mi s-au părut cam multe tablourile pictate în live și cu rame încă „neuscate”... Am intrat din dorința de a nu-l uita pe Ion Sălișteanu, pe Sorin Ilfoveanu. În interior, un melanj de nume sonore, cu tablouri mai puțin sonore, unele

părănd a fi repetate în timp. Neinspirată așezare, unele lângă altele, câte cinci de artist sau câte patru (în câteva zile practicate în tabără; fără logică, repartizate!). Trebuia poate chiar un mesaj comun, comun precum mâna cu zece degete aflată deja în pecete, o grafică semnată de Corneliu Antim! ...O mână mutilată la naștere, o mână cu mai mult de cinci degete...

Fiecare, separat, reprezintă o excepție psihică și ar trebui privit într-un salon personal. Datorită sălii neadecvate, și melanjului, în imagine, ni se strecoară o linie constantă, lipsită de narațiune, fără repere și coordonate-n spațiu. Mai degrabă un târg cu lucrări adunate, decât o tabără de artă.

Un cuvânt aparte dorim să transmitem, referitor la colțul din stânga sălii și colțul din dreapta; am remarcat, în stânga, o zonă mai proaspătă și cu puțină monotonie, zona în care expune Ilie Boca, dar și zona din dreapta, unde privesc și sunt privite tablourile Angelei Tomaselli.

Pe noi, iubitorii activi de artă, ne interesează ca uleiul pus pe pânză să fie proaspăt, tensionat și vibrat, ca toate lucrurile purtătoare de artistic, în adevăr, în aceste zile fierbinți de vară... Pereții trebuie să fie albi, netezi și imaculați. Ar trebui „întrerupt” programul sălii cu pricina („imposibil de modificat”) și, aceasta, să fie supusă renovării!

Iulie, 2003

UN JUDEȚ SĂRAC ÎN FORMĂ ȘI CULOARE

La galeria de artă (și laborator foto) numită ARTEX, este deschisă în aceste zile expoziția de pictură a membrilor UAP Vâlcea, numită Salonul Județean de Artă. Sincer ne-am bucurat, căci doream să ne reîmprospătăm memoria cu ultimele creații ale artiștilor „profesioniști” răspândiți în arealul județean, alții, decât

cei aleși de severa critică bucureșteană, adusă aici cu ocazia unor manifestări private, plătite (!) de comunitate.

Trebuie să recunoaștem, expoziția este mai reușită decât în alte dăți, mai personală, interesul privitorului fiind mai intens manifestat față de conașionalii săi, decât în cazul melanjului de pictură, forțat, rezultat într-un dialog de câteva zile (tabăra privată de pictură din Dealul Malului). Dacă una din carențele expoziției trecute, amestecul de lucrări (repet, este mult mai sănătos prin prisma efortului intelectual al consumatorului să vadă grupaje de lucrări pe autor), persistă, de această dată avem clemența necesară și recunoaștem că, probabil, organizatorii s-au gândit la o nivelare a conștiințelor și au vrut să se prezinte ca o familie într-un lamentabil spirit egalitar aplicat asupra membrilor săi.

Îi cunoaștem pe artiștii plasticieni care expun, pe cei care nu prea au expus în ultima vreme și iată, că tăcerea lor a dat rodul cuvenit, prezentându-ne lucrări pline de personalitate, de ceva vibrație artistică. Remarcăm, de asemenea, că numărul artiștilor vâlceni este destul de mic (de unde și titlul articolului), dar este de preferat această situație decât să trăim experiența unei inflații (în manieră!). Apropo, în arta plastică cuvântul „artist” este mult mai ușor atribuit, decât, spre exemplu, în muzică, unde, funcție de cantitatea de energie, efort intelectual se izolează sever termenul, și unde s-a impus o diviziune a muncii mult mai exactă și...severă. Și ca să terminăm cu observațiile care țin de organizatoric, constatăm cu surprindere lipsa sculptorilor din județul nostru, bineînțeles, „profesioniști”!, canoanele uniunii academice fiind prea severe pentru a amesteca lucrurile (problematică asupra căreia credem, ar fi bună o dezbatere - artist amator, artist profesionist).

Dar să depășim organizatoricul (ar mai fi de vorbit și despre intimitatea actului de privire al tabloului) și să ne spunem modestele și iertatele noastre păreri asupra valorilor aflate în galerie. Din start, surprinde pictura lui Sergiu Plop (este interesantă, la acest pictor, permanenta căutare a stilului și

găsirea de fiecare dată a unui ton personal) cu o anumită tentă de violență, cu simboluri ale interdicțiilor (ne permitem gluma Lăpușneanului „dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau”), pictura este plină de expresivitate și conține o puternică tentă-reacție, socială.

Am constatat de asemenea pictura fulguită, de culoare, a lui Constantin Neacșu, unul dintre tablouri, reușind să dea senzația unei presupuse găuri (nu negre) din Univers, care absoarbe toate aceste sensibile „petale” de culoare. Există un veritabil cinetism al imaginii, mișcare fără simboluri mecaniciste, o stare de imponderabilitate.

Alături sunt grupate (aproape compact, situație favorabilă artistului) tablourile lui Ion Cornea, pline de maturitate, purtând simbolul celor patru dimensiuni, una din acestea aparținând timpului, care este reprezentat în trei variante: consistența materiei, a patra latură a triunghiului care se vrea patralater sau nervurile de culoare care se scurg precum timpul descoperit de Einstein. În pictura lui Cornea nu există imponderabilitate, ci o reacție densă cu materia, care se înregistrează pe retină sub cea mai compactă formă, dimensiune a timpului, trup!

Continuăm să vedem expoziția și suntem încântați de rarefierea spațiului, încâlcit în coarde sensibile, realizat printr-un alb predominant, arcade de trecere prin aceste filigrame, care supune privitorul la o meditație, în principiu, optimistă. Este pictura lui Traian Boicescu.

În principiu expoziția conține două aspecte. Constat o compoziție în care predomină spiritul (Neacșu, Plop, Boicescu) și o compoziție în care predomină materialul (Cornea, Tina Popa). Legat de material și de spirit ne introducem și în lumea autorului celor două lucrări de grafică, Tudor Popescu. Acesta ne aduce din nou în imagine deosebita sa realizare, compoziție închinată peștelui animal, peștelui biblic, peștelui locuitor într-o lume a viitorului zoomorfic, planetar. Acest pește, viețuitoare tăcută a adâncurilor este prezentat ca o arcă a lui Noe, vertebrele carenice ale corpului, impunându-l ca un posibil sălaș sau tovarăș de conviețuire. Grafica lui Tudor Popescu este în concordanță cu

experiența artistului și, probabil, cu experiența măestrilor săi...și are o tentă științifică.

Surprinde pentru moment schimbarea de stil a Tinei Popa, care, alături de imagini specifice difuziei culorilor în apă, ne invită la noile sale compoziții de natură moartă.

Spațiul alocat expoziției județene, cât și cel de ziarul meu, îmi impune să închei nu înainte de a fi constatat drăgălășenia comisarului de expoziție, care m-a ajutat în selecția tablourilor supuse artei foto.

August, 2003

MUZICA ȘI POARTA SĂRUTULUI

La sfârșitul săptămânii trecute s-a întâmplat, ca la Tg. Jiu, să aibă loc o manifestare făcută de dragul artei, culturii în general, la Muzeul Județean Gorj, desfășurându-se vernisajul expoziției de pictură pe sticlă având ca tematică "Carmina Burana", personală-a noastră, și realizată cu sprijinul oamenilor de cultură gorjeni, oameni de mare simțire, muzicieni și poeți. Am privit problema serios și am deplasat cele 24 tablouri de pictură pe sticlă plus două compoziții sugestive, în relief, picturi în ulei, combinate cu tradiționale (originale) roți de car (cu boi). Am folosit sintagma "problema în serios" fiindcă expoziția avea loc în orașul capitală a "oltenilor brâncușieni" (cum sugestiv și inspirat îi numește Petre Pandrea, scriind despre Constantin Brancuși, Tudor Arghezi, Nicolae Titulescu și Ion Giurgutu). Este un bun prilej de a sublinia savanta categorisire făcută de P. Pandrea care îi împarte pe oltenii brancușieni în olteni care adoră puterea (numindu-i pe aceștia mediocrii) și olteni care își construiesc o teribilă personalitate (aceștia fiind din categoria "peste mediocrii"); i-am remarcat și noi la acest vernisaj și ne-am

amintit mirarea unui ardelean gospodar, din Hațeg, care ne povestea, că, înainte de război, oltenii mergeau la târg să vândă ardelenilor merinde, și fiecare avea în buzunar un ziar împăturit.

În orașul lui Brâncuși, am reconstatat, vizitând iarăși tripticul monumental, substanța filozofică a lucrărilor marelui gânditor de la Hobița și ne-am întărit convingerea, că, de la Brâncuși încoaie, începe afirmarea filosofiei în arta sculpturală, integrată pentru vecie de

... arhitectură!

Astfel, am îndrăznit să completăm câteva reflecții făcute de Cela Delavrancea, care numea pictura ca fiind “cea mai intelectuală”, muzica, “cea mai poetică”, și am adăugat noi, sculptura, ca fiind cea mai filozofică...

Manevrând forma și hieroglifa materială, Brâncuși are conotația unui Pitagora, spre diferență de acesta, lui, cunoscându-i-se adresa și opera creată (față de gânditorul antic).

Brâncuși a cutremurat lumea mai puțin gânditoare a artiștilor plastici contemporani lui (alegând, pentru scopul său, orașul luminilor, căci dacă ar fi fost numai meseriaș, rămânea la München), eliminând complet figurativul din arta sa și, introducând gândirea, a relizat forma...filozofică! Dacă semnul iubirii, al fertilității, stă înfipt grosier în piatra grea, portalul perenității materialului și al neperenității omului, singura șansă pentru a suporta destinul greu și apăsător rămâne existența dragostei, iubirii supreme, plăcerii izvorâte din strigătul durerii dătătoare de viață.

Așa este și Carmina Burana lui Carl Orff, la care, după o declarație pe fond funebru asupra sorții omului făcută în primul cânt, urmează o suită de 23 de cânturi eliberatoare de tensiuni prin sublinierea frumuseților ancestrale izvorâte din actul iubirii. Așa încearcă și expoziția cu tematica mai sus numită să reflecteze adevărurile de nimeni ocolite.

Momentul maxim al serii, viu și necolorat sau colorat de prea multă simțire artistică, care ne arată încă odată, dacă mai trebuia, că simțirea umană reacționează în mod necontrolat în fața artei

sunetului mai mult decât în fața oricărei arte, l-a constituit recitalul lui Mircea Suchici la violoncel și al lui Florin Berculescu la pian (ambii de la Filarmonica craioveană) care ne-au trimis conștiințele în eter, cei doi, depășindu-și pe rând și împreună propriul sine. Violoncelul lui Suchici a sunat dumnezeiește, noi, fiind extrem de atenți dacă arcușul va produce măcar pentru o miime de secundă o vibrație perturbatoare. Nu numai că acest lucru nu s-a întâmplat, dar, sensibilul muzician a reușit să smulgă strigăte de bucurie de la cei care l-au ascultat. El a interpretat compoziții proprii precum Sonetul Noptii, Hățiș, Izvorul de izvoare, Disonanța ancestrală, și, apoi cu pianul, Barcarola de Offenbach, Romeo și Julieta de P. I. Ceaikovski.

Superbă întâmplare... să-l cunoaștem pe Florin Berculescu, care, pe lângă un acompaniament de mare clasă făcut lui Suchici ne-a dăruit un cadou de maximă spiritualitate atât în lumea sunetului, cât și în cea a prezenței scenice, interpretând compoziția proprie "Improvizație după Chopin". Recitalul celor doi a fost presărat în pauzele dintre lucrări cu sublime și certe valori literare, cu poezii și catrene acide, de către doi poeți de "rang" în viața literară gorjeană: Valentin Groza și Gheoghe Filiș. Dacă ultimul a impresionat cu o scriitură poetică mai mult sau mai puțin specifică dificultăților de ordin social al românilor de astăzi, Valentin Groza a utilizat "țeapa" sa, care l-a pus în fruntea umoriștilor gorjeni, adresându-i-se în final autorului picturilor pe sticlă: "Văzând a pieselor vâltoare/ Spunea un tip ce s-a ușchit:/ - E-așa beție de culoare,/ Că uite-s gata ameițit! "

O notă aparte a constituit-o prezența plină de farmec al unor romane interpretate de apreciatul solist al cântecului legănării ramurilor de tei, cunoscutul Geo Tudorică, care, acompaniat la pian de Mircea Suchici a impresionat asistența...

În această sâmbătă, în care s-au întâmplat cele relatate mai sus, am constatat un lucru care nu poate decât să ne bucure... anume că Arta a fost prezentă, și ea a fost simțită de toți.

August, 2003

DUBLU VERNISAJ LA TÂRGU JIU

După ce în urmă cu aproape două săptămâni avusese loc vernisajul expoziției de pictură pe sticlă, „Carmina Burana”, la Muzeul Județean Gorj, iată, că pe 21.08.03 ni s-a solicitat să organizăm o expoziție de pictură și sculptură la Galeriile Fondului Plastic din Târgu Jiu, expoziție patronată de filiala UAP Gorj. Astfel am ajuns în situația ca la mai puțin de două săptămâni să vernisăm o a doua expoziție personală în același oraș.

Galeria Fondului Plastic din Târgu Jiu, gazda care ne-a prezentat în deschidere expoziția - sculptorul Valer Neag - au constituit pentru noi și pentru Râmnicu Vâlcea o onoare deosebită.

Noua expoziție a cuprins cele 24 tablouri de pictură pe sticlă din ciclul Carmina Burana, o serie de tablouri inspirate din Hamlet-ul shakespearian, picturi pe lemn, o serie de sculperi executate în lemn, precum și cele compuse prin procedura asistată de calculator.

Vernisajul a fost acompaniat artistic de personalități deosebite din viața culturală vâlceană și gorjeană reprezentanți ai literei și sunetului muzical, purtând un dialog pe tema de bază a expoziției, cea a dragostei și iubirii infinite, realizând un moment deosebit de interferență artistică. Aici i-am enumera pe poetul Felix Sima, concetățean, poezii Florian Saioc, Valentin Groza, Gheorghe Filiș și alții, din Târgu Jiu! Nu ultimul (din cadrul invitațiilor de onoare) a fost, din nou, violoncelistul Mircea Suchici (excepționalul interpret și solist din cadrul Filarmonicii craiovene și uneori de la Filarmonica din Râmnicu Vâlcea) care a încântat asistența cu compozițiile sale. A fost o seară de neuitat, încheiată în parcul tripticului brâncușian, la atelierelor artiștilor plastici din Târgu Jiu.

Reacțiile de ordin estetic, ale invitaților, referitoare la lucrările prezentate au fost pentru noi onorante, așteptând în zilele următoare, reacția mass-media gorjene.

August, 2003

EXPOZIȚIE COLECTIVĂ DE ARTĂ PLASTICĂ, WINMARKT COZIA 2005!

Un succes neașteptat a înregistrat vernisarea expoziției colective de pictură, artă ambientală, grafică și sculptură, deschisă în spațiul nou amenajat la parterul magazinului Cozia la inițiativa și prin grija firmei WINMARKT, în prezența doamnei director general Mihaela Curuia, în 07. 02. 05.

Alternanța despre care îi place lui Gheorghe Dican să vorbească, aceasta, însemnând creerea condițiilor de participare alternativă la actul expozițional, cel profesionist și cel amator (noțiuni fără semnificație astăzi), a fost foarte bine intuită și de tânăra directoare de la firma mai sus amintită, de această dată, însă, în alt plan, în cadrul propriu al activității de marketing. Este întradevăr o idee valoroasă să crezi alternanță la cumpărare, între obiecte estetice executate industrial și produse artistice, unicate, realizate de chiar oameni de artă.

Inițiativa firmei Winmarkt aduce în fața vâlcenilor o realitate de puțini cunoscută, anume aceea, că, pe lângă arta îmbătrânită și răspopită, care de multe ori îmbată ochiul la galeria ce se vrea „adevărată” și profesionistă, în Râmnic există și alte moduri de exprimare artistică, uneori chiar mai artistică, în spatele căreia nu se ascund inteligențe oculte. Nu generalizăm, dar nu putem trece cu vederea spectacolul kitsh care uneori se desfășoară la Sala de Artă și care reușește să plaseze, mai la umbra unui troc, mai la umbra creditului popular susținut de

„marea” critică de specialitate, actorii plastici în sfera marii spiritualități artistice interne sau chiar... peste graniță.

Nu generalizăm, dar de prea multe ori ni se expun aceleași feluri de viziuni cromatice, toate la fel, aproape fără conținut, manieriste, de parcă s-ar copia unele pe altele, de prea multe ori se dau spectacole deșănțate.

Revenind la expoziția de la Winmarkt, nu știu a cui a fost ideea aranjării sălii, ideea compozitului structural, a cui a fost ideea așezării lucrărilor pe trepid, a suspendării lor, cert este, că s-a atins un anume profesionalism ambiental, s-a realizat una dintre cele mai frumoase și naturale expoziții organizate în Râmnic.

Apreciem mult că nu au fost de față maeștri clientelari ai viziunii plastice „naționale”, chiar europene, capitaliști de opinie puși pe căpătuială, mâncare și băutură... Puși pe denaturarea actului de cultură.

La parterul magazinului Cozia, tineri și mai vârstnici emisari ai unei arte libere, plastice, s-au manifestat onest și cu emotivitate, organizând o expoziție remarcabilă, lucru mai rar întâlnit în ultima perioadă de timp.

O expoziție surprinzătoare prin ritualul inedit, așezări pe trepiede, suspendări în spațiul tridimensional, prin utilizarea de materiale și tehnologii noi, surprinzătoare prin noutate, curajul relansării în figurativ, în Pop Artă, surprinzătoare prin diversitate, prin curajul expunerii formulei personale în fața judecății exterioare mai mult sau mai puțin experimentată.

Nu trebuie să fie triști artiștii! Râmnicul mai are, pe lângă cea extinsă oficial după 1989, replică a totalitarismului, încă o „academie de artă”, de această dată una populară, exprimată voluntar, cu corespondență în lumea onorabilă...

Deci, la parterul magazinului Cozia, începând din 07. 02.05 expun: Alexandru Marin, pictură ulei și grafică, Carmen Popa, pictură ulei, Gabriel Medvedov Rotomeza, pictură-material neconvențional și Greta Medvedov Niculescu, sculptură și ambient neconvențional.

Neașteptat de bine utilizat spațiul, ingenios folosit fiecare metru pătrat, lucrări orientate tridimensional, pentru prima dată ca pe o scenă de teatru, pictura a ieșit din planul clasic și a creat un surprinzător reper spațial.

Pentru prima dată, arta a creat spațiul și nu invers, așa cum ni s-a obișnuit ochiul în sala de expoziție destinată tradițional, oficial pentru artă.

Privită în ansamblu, diversitatea de stiluri și tehnici, în mod curios, nu crează imaginea dezordonată de „cioburi” policrome, ci, duce mai degrabă la una unitară, elevat creionată artistic.

Ca și în viață, frumoasă este dezarmonia dimensională, frumoasă este armonia estetică.

Gabriel Medvedov Rotomeza, repetă gestul de la teatrul Anton Pann și expune interesante imagini estetice pline de sensibilitatea exemplificării unor contopiri de alternanțe în spațiul sideral. Propune, din nou, publicului vâlcean soluția unei tehnologii avansate, de interes economic, cost redus și profit esențial, de ce vrea să însemne soluția acrilică, măestria utilizării ei, păstrând conturul cromatic. În plan spiritual Gabriel Medvedov reușește să existe într-un ingenuu stil adiacent curentului Pop Art.

Constantă în linie și ton, dar voluptoasă în relief și culoare ni se prezintă, surprinzător calitativ, pictura lui Carmen Adela Popa...constantă, căci de la un tablou la altul, diferențele sunt ne semnificative, dar tronează nervozitatea și intensitatea de culoare, perseverența griurilor active precum diezurile și becarurile într-un portativ.

Pentru noi, călători prin culoare și săli de expoziție, Carmen Adela Popa este o surpriză...

Greta Medvedov Niculescu își prezintă cu discreție sculptura în material de construcție, BCA, propunând o soluție economică, simplă, destul de agreată spațiului plastic artistic. Planurile calde și de informație subtilă, trădează o sculptură de alură feminină, tributară spațiului ambiental. În planurile verticale, cele destinate pereților laterali, Greta Medvedov se

exprimă și ea cu o soluție tehnologică de actualitate, interesantă pentru un utilizator ingenios, soluția „rigipsului”.

Fiecare, în spațiul propriu, poate să-și exploateze imaginația și să creeze, precum o face artistul, decorări fanteziste, în această expoziție, Greta Medvedov, prezentându-ne câteva modele interesante.

Alexandru Marin este singurul care a ales soluția clasică de panotare a tablourilor, alături de cele lucrate în tehnica uleiului, fiind prezentate și o serie din cartoanele sale desenate în creion, desene care fac deliciul și la etajul 1 al noii extinderi ale magazinului Cozia, zilnic, după amiaza, atunci când talentatul pictor își oferă măestria în a executa un portret contra cost. Personal, am distins imediat „colțul” lui Alexandru Marin deoarece în el ființează nostalgia figurativului schematic, nu departe de un Camille Resso, cu notă personală bine aplicată. Sunt și tablouri în care A. Marin se dorește „dicanian” și reușește în parte, dar... așa cum sublinia și Maria Gaghel în deschiderea expoziției, prezența sa în lumea plastică vâlceană, cea care îi dă consistență, se face simțită mai bine în tehnica figurativului. Desigur este remarcabilă și exprimarea nervoasă în arta creionării grafice.

Expoziția de la Winmarkt Cozia este un început nemaipomenit de bine venit, gândit, care aduce un curent de aer proaspăt în spațiul artistic, plastic, vâlcean, ea nu trebuie repetată des, e bine să aibă un caracter periodic cu conținut și tematică diversă.

Februarie, 2005

CENACLUL LITERAR-ARTISTIC “ANTON PANN”

În ședința sa ordinară, ultima din luna trecută și din an, la sala de conferințe a Bibliotecii Județene, Societatea Culturală “Anton Pann” s-a produs în secțiunea ei de cenaclu literar artistic. Membri, cei cu preocupări în creația literară, cu preocupări în

domeniul artelor plastice, producători și consumatori, au consimțit la liberul schimb de idei, schimb de producții personale, au discutat despre trecut, au programat activități viitoare...

Ca întotdeauna ședința de lucru a fost deschisă de Costea Marinoiu, imediat asistat de Mihai Sporiș, Nicolae Daneș, Mircea Monu, Marian Pătrașcu, Ilic Momcilo, Dumitru Bondoc, Adina A. Enăchescu, Mihai Badea...

C. Marinoiu a dat citire evenimentelor petrecute, cele de interes pentru activitatea culturală a acestui oraș, a anunțat programul serii, a prezentat cartea "O istorie a românilor din nord-estul Serbiei", ni l-a prezentat pe Ilic Momcilo... A făcut aprecieri asupra apariției tipografice, "Spiritul civic" volumele II și III, semnate de Mihai Sporiș și Nicolae Sporiș, editate de Adriano, Rm. Vâlcea, 2003.

A prezentat, pe scurt, situația românilor de pe valea Timocului, numiți vlahi și nu români, așa cum sunt numiți confrății noștri din Serbia, Banatul sârbesc.

Apoi, noi l-am prezentat pe Vasile Hurjui, pictor vâlcean din Govora și am promis că pe viitor prezentările de acest fel vor fi însoțite și de imagini, de opera artiștilor, bineînțeles, în parte.

A fost, spre surprinderea noastră, după anunțul total indecent făcut de un post de televiziune național, privind extinderea gripei aviare în județul nostru-foarte aproape de oraș, o seară minunată, sinceră, dătătoare de speranță.

De ce anunț indecent? Fiindcă fără să se prezinte vreo dovadă, respectivul post anunța iminența gripei aviare în nămolul și băltoacele din județul nostru...Ce ar urma oare (așa cum am fost obișnuiți)...și așa cum ne place, din păcate, urmând să ne dăm în „stambă” pe micul ecran! Ar urma să ținem discursuri preapocaliptice, să apărem cu mascați, să omorâm preventiv toți curcanii și găinile, găștele și rațele fără apărare, nevinovate, ca și noi, existând în viață fără voia cuiva...

Nimeni nu te apără, nimeni nu (va) mai judecă(a) acolo unde se petrece fapta, deciziile se iau în laboratoarele din altă parte! De unde știm noi că au funcționat corect avocații apărării...

Nimeni nu spune, decât pe la colțuri, că virusul gripei aviare există de când lumea și că el „răspunde” diferit (sau cel puțin așa ar trebui) pe diferitele meridiane ale lumii...

Și uite așa, ne izolăm de voie sau de nevoie, ne omorâm vietățile, de ce nu, mâine, poate și oamenii, căci dacă este directivă, noi suntem obișnuiți să executăm cu drag!...Să amintim de ziua în care, la televizor, se anunța că în România sunt 60 000 de morți?

Ferește Doamne omul de răzbunarea, firescă, a curcanului...În acest context, deci, în această minunată seară de decembrie, ante-penultima seară din an, câțiva oameni din urbea noastră au reușit să demonstreze că gândesc ecologic, căci așa se cheamă că faci, atunci, când apropii știința, arta, de fapta cotidiană, de viața reală...

După intervenția noastră, programată, din cenaclu, a urmat, spre surpriza serii, un recital inedit de poezie, aproape insolit, însă bine primit.

Marian Pătrașcu a citit, din manuscris, câteva poezii personale de prin 87!

“El se teme...

El se teme de gândurile noastre/ El se teme de puterea spiritului instruit/ El se teme de sărutul copiilor noștri,/ El se teme de strângerea noastră de mână,/ El se teme.../ Și de aceea îmbuibă haite de câini,/ Gata să-l apere, gata să-l lingă.”

Auditoriul a putut să constate o anume atmosferă științifică, și artistică, tehnică, care a bântuit societatea noastră înainte de 1989, după 1990 imediat, extrem de interesantă și utilă. După acea dată, iată, a fost creată prima filială a Societății Inventatorilor din România. În 1990 se mai putea, încă. Între cei care au contribuit la această faptă, s-a numărat și Marian Pătrașcu.

Dar ce să mai spunem noi... 2-3 milioane de lei, primă pentru cei cu invenții și inovații, o excepțională primă dată, nu se știe cum, cincizeci de Dacii sau mai mult, la unul doi inventatori! și care sub presiunea minciunii și nefaptelor, suma a fost, atunci, de către noi sau alții redirecționată și trimisă ca recompensă... eroilor revoluționari! S-a trimis oare? Sau, primit-au ei acești bani? Ce-ar fi dacă s-ar cerceta acest lucru?

*

Domnul ing. Dumitru Bondoc a dat citire unui eseu care face parte dintr-o lucrare aflată sub tipar, "Monografia schitului de la Pătrunsa", un schit despre care profesorul Daneș spunea că ar trebui să se intituleze, acum, "stațiunea" Pătrunsa. Oricum, celebrul schit, locaș de cult cu nebănuite și minunate înțelesuri, venite din istoria și toponimia acestor locuri, pentru noi, este de mare rezonanță...

*

Un moment special l-a constituit citirea de poezie din creație personală a lui Mihai Badea, secretarul societății, versuri care au suscitat un viu interes. Auditoriul a fost pus în fața unor realități, stiluri, interiorizări specifice anilor '67-'70, din nou, iată, aduse în prezent! Mihai Sporiș a comentat pe marginea lor..."Priviri, priviri... Mitul de om/ Ce trebuie de apă să bea/ Trezește-se într-o occină uitată și/ Totuși întreabă, cu ce, uneori, mai durează un leac?/ Dacă acum am pierdut este și pentru și nu/ O mică demență lângă ce-i absolut./ Doar dacă nu pot să acced, însă,/ Se mai poate și după și iar..."

*

Poetă declarată și autodeclarată, recunoscută ca atare de consumatorul de artă vâlcean, dar nu numai, autoarea versului proaspăt, Haiku, a făcut un apel la intelectualii și artiștii vâlceni, ca aceștia să se afilieze Asociației "Sabin Badea", din Oradea, având și publicația "Viața de pretutindeni", asociație care la rândul ei poate să rezolve probleme propagandistice, de întrajutorare, de afirmare etc... noilor membri.

În ultim cuvânt, sensibilă și adevărata Adina A. Enăchescu a dat citire unei urări de sfârșit de an, unei originale sorcove adresată celor prezenți!

La rândul lor cei prezenți în sală, gentili, i-au mulțumit..."Sorcova, veselea,/ Să trăiți, să înfloriți/ Ca cireșii-n luna mai,/ Ca lămâița din rai!/"

Sorcova, veselea,/ Dumnezeu alătura/ Să vă fie pururea!.../
Masa, masă să vă fie,/ Struguri să aveți în vie/ Și roade-n hambare-o mie!.../ Trupul vă fie de floare,/ Gura numa-n sărbătoare,/ Inima de fată mare!.../
Sorcova, veselea,/ Să trăiți,/ Să fiți iubiți/ Și întruna fericiți!/ LA ANUL ȘI LA MULȚI ANI!"

Decembrie, 2005

CENACLUL LITERAR ARTISTIC "ANTON PANN" O ȘEDINȚĂ PE MUZICĂ DE MOZART

Petrecută în ultima vineri din luna ianuarie, deci prima din acest an, ședința Cenaclului Societății Culturale "Anton Pann", cenaclul literar și artistic, a debutat cu o surpriză plăcută, aceea că ea a trebuit să se desfășoare în sala de audio-video a Bibliotecii Județene, sală care se află în grija organizatorică a lui Vali Șchiopu, un domn despre a cărui amabilitate trebuia să vorbim cu mult înainte vreme și care acum, la întâlnirea respectivă cu artele Râmnicului, a venit cu o idee de mare actualitate, aceea ca acest cenaclu să se desfășoare pe întreg parcursul serii în compania minunatei muzici compusă de Wolfgang Amadeus Mozart... Am fost onorați, biblioteca s-a onorat, am omagiat astfel 250 ani de la nașterea marelui compozitor vienez, salutând și decizia UNESCO care a declarat anul 2006-Anul Mozart!

Vă dați seama cum a sunat poezia citită de Ion Constantin Cotulbea, în cea mai mare parte filozofică, de factură tragică, pe fondul muzical al Andante-lui din Simfonia "Jupiter" de W. A. Mozart...Cum a sunat recitalul preotului Mitică Teodorescu, directorul Căminului Cultural N. Bălcescu-Vâlcea, cu romanța (necântată) "De-ai ști cât drag îmi e de tine!", pe fundalul "Eine kleine music" de același Mozart...

Am început acest text, să-i zicem cronică, despre o activitate de interferență artistică, exact invers, nu cu prezentarea picturii lunii - pentru cenaclul nostru - să sperăm un nou membru al societății "Anton Pann", Alexandru Marin, așa cum s-a întâmplat în ședința respectivă, ci cu poeziile celor doi, amintiți mai sus, considerând că acesta a fost momentul esențial al serii, muzica și poezia, vibrând în același timp...

"Țel fundamental (adverbe)" (Ion Constantin Cotulbea)
".../Viața noastră e voință/ În timp, în spațiu și în rost/ Și suntem simplă trebuință/ În ce va fi, ce este, ce a fost./
Murim puțin câte puțin/ În calea noastră spre sămânță,/ Mai mult, mai bine vrem să știm/ Crescând așa în suferință,/ Căci tu și eu suntem ca El/ Pe drumul ce agale duce/ Spre împlinirea unui țel:/ O răstignire pe o cruce."

"Stări fundamentale" (Ion Constantin Cotulbea)
"Pământ am fost/ și voi rămâne;/ de unde am venit/ și unde am să mă duc/
...
Apă am fost/ și am venit din nori,/ o picătură/ într-o mare de valori;/
...
Aer am fost/ și voi mai fi cândva,/ căci am să mă întorc/ pe steaua mea,/
..."

Am fost și foc,/ căci am iubit/ cu-atâta dor;/ și am să mai iubesc;/ doar dragostea/ copiilor-/ ea m-a făcut dator/ să mă întorc."

Versurilor pline de tristețe, de profunzime, având ca sens director implacabilul final, acela că fiecare are de dus spre acest final, cu sine, propria cruce, sens stabilit imediat și de comentariul lui Dan Sîrbu, li s-au alăturat în sens de maximă compasiune și înțelegere, cele compuse ad-hoc de către Flory Dumitru..."Viața cu al ei tumult/ Te-a bucurat, te-a durut./ Viața este ca o scenă/ Un ring mare, o arenă;/ În care tu ai intrat/ Și nu ști când ai plecat./ ..."

Referitor la "Țel Fundamental", Dan Sîrbu a observat că filonul esențial al poeziei constă în "cererea" de identitate, ca sens, a fiecăruia, cu cea a lui Iisus; toți trebuie să-și asume calea luminată de El... "Eu sunt lumina, calea și adevărul"...

Dan Dumitru Gogiu a remarcat nevoia, necesitatea fiecăruia, din când în când, de meditație iar Marian Pătrașcu a sugerat că, totuși, țelul fundamental nu poate fi răstignirea...Fizicianul a grăit, omul a cedat!

Referitor la arta poetică, trebuie să amintim și intervenția preotului Mitică Teodorescu, octogenar, care a renunțat la partea de observații asupra poeziilor predecesorului, și a dat curs propriilor versuri, o parte închinată eroilor de la Revoluția din 1989, alta, închinată unei poezii de factură romantică, sub formula unei romanțe, intitulată "De-ai ști cât drag îmi e de tine!" "De-ai ști cât drag îmi e de tine!;/ Mi-atâta drag de nu mai pot;/ Când nu te văd, atunci îmi vine,/ Să mă topesc cu dor cu tot!./.../ În fața ta, așa frumoasă,/ Un om , oricât ar fi de rău,/ Își pleacă fruntea și se-nclină,/ Mișcat profund de chipul tău./.../ Când ne-nțâlnim ți-admir și eu/ Frumosul chip, surâsul tău,/ La fel și-obrajii de petale./ Cu trandafirul gurii tale./ ..."

Romanța conține mai multe strofe, este lungă, prea lungă, motiv din care cauză Mihai Sporiș i-a recomandat preotului poet să regândească dimensiunea, să umble la stilizare...astfel încât ea să poată fi pusă pe note muzicale!

Ședința de cenaclu a fost deschisă de chiar președintele Societății Culturale, Costea Marinoiu care, conform practicii de până acum, a dat citire unor momente mai importante din viața culturală a Râmnicului, a anunțat programul de ședință, a remarcat și mulțumit gazdei, Biblioteca Județeană, lui Vali Șchiopul pentru amabilitate și pentru crearea ambientului muzical axat total pe muzica lui Mozart...Doar este anul Mozart, nu așa?

Mai apoi, Costea Marinoiu a comentat fiecare manifestare din cadrul cenaclului, recitare și intervenție...

În continuare a fost prezentat, prin noi, un nou membru al cenaclului creatorilor de frumos, pictorul Alexandru Marin, vâlcean, născut la Cărbunești, Tg. Jiu, din a cărui creație au fost expuse trei lucrări care s-au bucurat de interesul celor prezenți...Am observat linia de demarcație dintre figurativ și abstract (un adaos de consistență în partea figurativului), dinspre impresionism spre fovism...

Generalul în rezervă, Nicolae Mazilu, a regretat absența din sală a pictorului, dar a ținut să sublinieze, meritele de care se bucură el, a regretat că nu sunt mai multe lucrări, că lipsesc celebrele sale desene portret...

Un moment interesant a urmat după prezentarea lui Alexandru Marin, când Ilic Momcilo, noul nostru camarad venit din Valea Timocului, Serbia, a comentat un film venit din țara vecină, înregistrat la diferite festivaluri de folclor și în care am putut viziona și audia câteva melodii și jocuri populare susținute de românii de dincolo de Dunăre...Dar și melodii și cântece din folclorul sârbesc!

Ceea ce vrem să remarcăm în final este, subliniem, atmosfera creată de interferența artei desăvârșită, a muzicii lui Mozart, cu tendințele înspre artă manifestate de poeți, cu celelalte trăiri ale celor prezenți, iubitori de științe și arte...

Muzica mozartiană a fost mereu prezentă în surdină, așa încât orice reflecție de simțire artistică s-a amplificat sub influența directă și senzitivă a trăirii specifice mirificei arte a sunetelor...

Februarie, 2006

„ARTA – FEREASTRĂ A SUFLETULUI”

După prelegerile întru cinstirea Patriarhului Justinian Marina ținute la Palatul Episcopal (21. 02. 06), a urmat un salon al artelor susținut de persoane cu dezabilități, scriitori, pictori, poeți, sculptori, copii cu talent din județul Vâlcea.

Salonul a constat într-o expoziție de artă plastică vernisată de Mioara Plop, referent la CJCPCT Vâlcea, dar și dintr-un alt gen de manifestări, pe care Elena Stoica, directorul aceleiași instituții, le-a moderat într-o onestă atmosferă literar - artistică.

S-au produs, pe rând, Laurențiu Crudiu într-un moment muzical cu aer mult prea personal, dar care „bate” folclorul obișnuit și de acum prezent peste tot, apoi Alex Horezeanu, literatură, și Dumitru Zamfira – literatură și pictură (ultimii doi recunoscuți artiști consacrați).

Pe panourile improvizate în sala de conferințe a Palatului Episcopal au fost panotate lucrări de grafică, desen, pictură – ulei pe lemn, sticlă și pânză, aparținând mai multor autori.

Salonul a mai cuprins diverse lucrări artizanale, alături de cele din familia de sculpturi, aparținând lui Paul Stănișor.

Publicul consumator de artă, vâlcean, a recunoscut valoarea lucrărilor expuse, dar, fiindu-i strămutat gustul pentru arta reală doar înspre zonele fără pericol de kitsh, cele ale artelor înrămate și panotate în așa zisă zonă a profesionismului, din lipsă de timp, nu a mai avut timp să deceleze și să discearnă...

De asemenea este mare diferența între tehnica și tematica unui Gabriel Medvedov Rotomeza și un începător în arta desenului care expune alături de el sau care are ca handicap chiar păstrarea coerentă a unei linii regulate în desfășurare.

Cred, iarăși, că se aduce un prejudiciu grav artei adevărate prin încercarea tot mai des a unora, am văzut recent la televizor, de a numi opere de artă lucrări executate în spitale de nebuni, prin pușcării...Este clar că noua „disciplină” a imaginilor încurcate, excesiv deformate, permite - justifică orice manifestare, dar atenție (!) asupra împrejurărilor de prezentare, asupra raportului față de termenul artă. Care este scopul și motivația spectacolului artistic? Poate constitui arta buletin de investigare medicală? Trebuie făcută distincție între o artă a artistului cu dezabilități și una a artistului fără?

Ne-am pus aceste întrebări, în astfel de cazuri, deoarece prea des, în arta de aici și cea universală, întâlnim stări confuze în exprimarea unor calități. Aproape că este o rușine să te mai exprimi în termeni reali de calitate artistică. S-a ajuns la atâta snobism, încât un tablou executat în câteva minute, fără nici un potențial, să coste la o „mare casă” de licitații, sume astronomice de milioane de dolari...

Oamenii toți, trebuie să exprime aceleași coordonate de valoare pentru frumos și urât, și nu să speculeze un handicap pentru a reevalua aceste coordonate...Frumos este să ne purtăm cu ei, să se manifeste la fel și ei, ca și când handicapul nici nu ar exista și nu să-i punem să-și prezinte răul alături de „întâmplarea” artistică a lucrărilor pe care le prezintă...

Cred că nici impresia artistică nu trebuie evaluată prin intermediul handicapului! Nici faptul că dacă cineva desenează cu piciorul lucrarea rezultată este neapărat operă de artă...

Cred - participarea putea să fie mai limitată, dar lucrul acesta nu este un „bai”, mai ales că în prezentarea de mai înainte, comemorarea înaltului prelat, participanții au abuzat de timpul alocat.

Cum arătam, alături de nominalizarea celor expuși deja mai sus, dorim să adăugăm un nume interesant, un participant care prin luarea de cuvânt nu numai că s-a evidențiat, arătând că este condus de un crez, dar a reușit să-l smulgă pe PS Gherasim din duhul blândeții și să-l facă să critice pe cei potentați ai vremii... “avem atâtea de rezolvat, de făcut, și ei se ceartă întruna la televizor!”...Ne-am referit la Paul Stănișor, ale cărui tablouri și lucrări de sculptură pot fi expuse oriunde și asupra lor să planeze impresia artistică, cea de calitate, talentul înăscut și cel format... Văzându-i lucrările, toate cele expuse, am sesizat vâna desenatorului, viziunea pe tărâmul formelor, inovarea formulei de compunere a acestora, simțirea artistică.

Iată, Medvedov, Paul Stănișor, Alex Horezeanu, Dumitru Zamfira, au nevoie de un cadru artistic mai amplu, unul care stabilește concurența, și așa cum pot fi sprijiniți într-un astfel de cadru doar cei numiți „profesioniști”, tot așa și citații mai sus și alții, trebuie încurajați spre desfășurarea amplă, spre spațiul de interes public...Expoziții, ateliere de lucru...din când în când câte un „semifabricat” acordat.

Oricum, să-i felicităm pe cei care au adus în actualitate această minunată asociere, definind arta așa cum nimeni nu a reușit mai bine, numind-o „fereastră a sufletului”...

Aprilie, 2006

EI NU SUNT ORICINE - ASOCIATIA FOȘTILOR DEȚINUȚI POLITICI

Cine sunt foștii deținuți politici?

Dacă în România, la Iași sau în Transnistria, a fost (sau nu!) pogrom, dacă în războaiele nedrepte, de-a lungul secolelor, au pierit atâția și atâția români, dacă un milion, poate mai mult, din

neamul nostru a fost strămutat forțat din locul natal înspre alte locuri, lăsându-și „snaga” – averea și părinții - în mâinile murdare ale unor golani (vezi „dreapta” evacuare a Basarabiei, din mai 1944, când românii se „uneau” cu rușii, dar fugeau din teritoriul ocupat de ei), dacă admitem crimele din timpul Revoluției din ’89, dar și după, atunci nu pot să calific în nici un fel atitudinea acestei generații politice (în mare parte ipocrite), care ignoră faptul că acum cinzeci de ani, în statul nostru, în sânul poporului nostru, s-a petrecut cea mai ordinară și abjectă crimă colectivă, când oameni nevinovați – absolviți de orice păcat, dar cu multă minte, săraci, dar mai ales bogați - poeți și savanți, au fost băgați în pușcării de exterminare pentru a li se șterge personalitatea.

Ce stare de prostie, ce latură de rușine pentru o nație, ce apucătură sadică (sunt adevăruri recunoscute public), să-ți bagi după gratii învățătorii, gospodarii și profesorii, doctorii, inginerii și artiștii, să-i scuipi, să-i f... pe la spate, să picuri pișat peste ei, să le ei nevestele, să le înstrăinezi copiii, și să te mai numești...nație! Mai mult, acum, să nu recunoști grava eroare damnată la care au fost supuși ei!

În mod normal asemenea adunături și scursuri de populații ar fi trebuit să dispară din fața lui Dumnezeu.

Membrii Asociației Foștilor Deținuți Politici, atât cât îi cunoaștem noi, dar mai ales cât îi prezintă documentele – actele istorice, de la filiala Vâlcea, cu bani proprii, au construit un monument din bronz, atipic față de monumentele ridicate în toate județele țării, adică au dorit ceva care să le reprezinte forța morală, credința și puterea pe care le-a dat-o Dumnezeu în a depăși mizeria morală, de toate felurile, l-a care au fost supuși;... lucrare, care a fost supusă examenului public (și nu examenului celor care în ultima jumătate de secol au decis construirea unor lucrări rușinoase - care au început să fie demolate, spiritul lor fiind anticrist), repet, construit și plătit din bani proprii, și care de trei ani nu poate fi amplasat din prea multă ignoranță față de

lucrurile adevărate, despre rememorarea lor, despre estetica contemporană a orașului vâlcean.

Istoria unui posibil monument a cărui machetă s-a publicat în Album Memorial-AFDPR, ed. Ziua, 2004

Acum șase ani s-a anunțat concurs la ziar, s-a emis tema, apoi s-au prezentat machete, s-au adunat toate în sala de căsătorii a Primăriei Râmnicului, au trecut consilierii locali, primarii și viceprimarii, și s-au arătat decizi pentru macheta care s-a transformat în monumentul, în bronz, turnat acum trei ani la una dintre cele mai bune turnătorii din Craiova. Decizia alegerii și finanțarea a luat-o, atunci, Consiliul de Conducere al AFDPR Vâlcea.

Întâi s-a hotărât amplasarea între Biserica “Toți Sfinții” și Muzeul de Istorie, sub salcie. “S-a spus” mai apoi, la elaborarea autorizației de construcție, că Direcția de Monumente Craiova, nu va aproba acest spațiu fiindcă este o parte din zona istorică a Râmnicului (unde atâtea s-au făcut în ultimul timp și fără nici o legătură cu istoria orașului)...

S-a elaborat și aprobat o altă amplasare, între Judecătoria și Tribunal, loc aproape lipit de monumentul Revoluției de la '89, căzând însă și aceasta, din aceleași motive, plus posibila ecranare (de departe) a Monumentului Independenței...

În următoarea legislatură (actuală), s-a revenit la prima amplasare, care însă, iată, a tergiversat doi ani, iar acum s-a schimbat legea și trebuiesc reluate toate aprobările, plus încă una, care ține de spiritual!

Monumentul se află în curtea Primăriei, tutorele spațiului public - cel în care se va amplasa, urmând ca AFDPR- beneficiar intermediar, să ia aprobarea “spirituală” de la MCC-UAP!

Cred că legal era, și moral, ca beneficiarul final să obțină toate aprobările... Adică cel care este tutorele spațiului public...

AFDPR-asociație cu membri în vârstă, schingiuiți în pușcării, intelectuali de marcă și oameni culți, trebuie acum să bată, să aștepte, la înaltele uși ale unor instituții și comisii, posibil cu „portari” răi, așa cum îi menționează și legea (să nu decidă „specialiști” pătați moral (!)), să ia aprobări care țin de spiritual, după ce s-a ținut concursul, după ce s-a aprobat și cheltuit investiția...

Și totuși, cum poate să apară o lege, în interesul public, în domeniul designului-asociat monumentalismului, care să limiteze vârsta și concurența...Să limiteze exprimarea spirituală, liberă, fiind obedientă doar spațiului universitar(?)!

„Exprimarea spirituală”, în spațiul public, să fie apanajul doar al unei limitate, infime componente, părți din populația acestui spațiu!?

August, 2006

WINMARKT - COZIA REDIVIVIVUS ÎN 2006

Gabriel Medvedov Rotomeza

Nu a trecut nici o lună de la primul vernisaj, reușit, a lui Gabriel Medvedov, una dintre expozițiile „cheie”, de pictură, aparținând arealului artiștilor independenți din municipiu, când, iată, zilele trecute, de sărbătoare, una dintre cea mai însemnată închinată evenimentelor importante ale anului creștin, sărbătorirea Nașterii Domnului, supermagazinul Winmarkt Cozia, în trei locații (!!!), a expus lucrări, aparținând artei independente, semnate de Gabriel Medvedov, Alexandru Marin și Cristi Creangă.

La parter, Gabriel Medvedov Rotomeza și-a continuat „demonstrațiile” sub însemnul sintagmei „artă și tehnologie”, tehnologia policromiei acrilice, într-o manieră cu totul personală, încântând în condiții neprielnice - fără rame și pârspartuuri, dar în

plină incantație a mișcărilor siderale, revoluționare, sugerând posibile trăiri estetice, stări, într-o lume, aparținând viitorului...

Acum două săptămâni, vineri (22 decembrie - în aceeași zi în care Societatea Culturală Anton Pann a decernat premiile sale pe 2006, G. Medvedov fiind posesorul premiului acordat la secțiunea "pictură"), în prezența poeților, artiștilor independenți, scriitorilor, membrilor Societății Anton Pann - Cenaclul Artelor, Forumului Cultural al Râmnicului, s-a desfășurat acest vernisaj, repet, o fracțiune dintr-o manifestare mai amplă, cuprinzând încă două locații din Complexul Winmarkt...

Cristi Creangă

La etajul unu, pe lateral, lângă scările rulante, expunea, icoane pictate pe lemn - peste tot chipul Maicii Domnului și al lui Iisus, Cristi Creangă, lucrări frumoase - din plin materiale, pe un panou - simeză, părându-mi, artistic, mai reușite lucrările expuse pe dreapta panoului, decât cele din stânga sa...Această parte, dreapta, cuprindea picturi mai noi, în care linia (grafia) degaja o mai accentuată, importantă, siguranță - maturitate...

Creangă trebuie să se rupă de stereotip, are talent, trebuie să-și desăvârșească „zona naturală” a desenului conformist...De la Cristi Creangă așteptăm schimbarea majoră în domeniul tematicii, dar și a tehnicii, cea care determină prezența transfigurării artistice, rămânând în spațiul figurativului, cel atât de bine determinat de planul bidimensional...Biserica de la Gura Văii (lângă care pictează Creangă), pictura ei, este un imens prilej pentru perfecționarea unei grafii specifice laicului credincios...

Alexandru Marin

Trecând la standul din locația a treia a magazinului Winmarkt, aparținând (repartizat) unuia dintre cei trei, pictori independenți, „de nivel doi” - cum îi clasifica, odată, colecționarul Dan Tudor, ajungem la ultimul, cel care expune într-un spațiu deosebit, generos acordat, un spațiu care până acum, nu a mai existat (organizat pentru artă) în Râmnic, în sensul că el realizează -

crează necesara „adâncime” dintre privitor și lucrare...Aceasta, lucrarea, trebuie să trăiască atât de la distanță, cât și de aproape!

Legat de această idee, fosta “Alimentara” din buricul târgului, actualul spațiu multifuncțional - “Artes”, este exact cum nu trebuie pentru o galerie de artă... Mă rog la Vâlcea, pentru autoritatea politică, pentru cea autorizată de către uniunea profesionistă, nu contează... Cinzeci de ani ideea de calitate a fost umbrită de așa zisa „necesară” cantitate!

Să știți stimați pictori, truditari ai penelului în sfera tehnicilor (mai ales) novatoare, că nimeni din viitorul UE, din oricare oraș, comună sau sat, nu va căuta “prelucrările” artei bătătorite, obosite, anacronic avangardiste, în epigonat, care nu reprezintă ineditul exprimării sincere, regionale (nu pe principii cooperatiste - de clan), cele din adevăratele rețele culturale, aparținând zonelor noastre și în care voi constituiți adevăratele noduri (subsisteme, în cadrul acestor rețele...). Prietenii „reali ai acestei UE, nu doresc să vadă epigonismele artei decadente, dadaiste, psihopate, produse de boema depășită, așteaptă să vă cunoască pe voi, cei în adevăr ancorați... Este sătulă de cele aparținându-i, dacă nu cumva snobismul, cuplat cu manierismul, va intra și în viziunea politicilor ei...

La etajul 1, alături de picturile pe lemn ale lui Cristi Creangă, ceva mai încolo, două - trei travee, într-un spațiu, după cum spuneam, extrem de generos, s-a deschis o importantă expoziție personală, purtând semnătura lui Alexandru Marin...O locație pe care acesta a respectat-o întocmai! Tablouri ample, esențiale structuri, rețele de însemne grafice, „omuleți Gopo”, penetrând aceste structuri, dau o notă personală, de valoare, acestor subconștiente „pasteluri” grafice...Acolo unde Alexandru Marin a căutat expresia personală, și a reușit, a realizat structuri de pătrundere într-un interior obsedant, o nebunie a peisajului lăuntric, repet, al unui cadru arhitectural de obsesie, al unei dorite modernități...El țese cu culoare și structură grafică un spațiu după

care a tânjit, „vijelios” spiritual, prin care a vrut, pentru o perioadă, să demonstreze alături de cei pe care a dorit să-i concureze, și a reușit! A reușit să fixeze la mansarda genului artistic așa zisul curent „gestualist”, tehnică atât de mult subliniată în sensul surplusului de calitate de către unul din teoreticienii artei plastice românești, și care nu poate să fie decât din...București.

Alexandru Marin, trebuie să recunoaștem, mai aproape de o structură coloristică, chiar o structură definită ca atare, constructivă, cu accente, pe alocuri, de narațiune, a ridicat tehnica lui G. Dican la rang de prag artistic - calitativ.

Cred că A. Marin este acum liniștit. El va trebui să facă necesarul pas: ce va fi mai departe? În abstract se intră ușor, altfel nu ar intra toată lumea, mai ales în cel epigonic, dar se iese ucigător de greu și doar printr-o mare efortare intelectuală... Totuși să nu uităm că Alexandru Marin este un mare desenator-adaug eu- și artist! Acesta este norocul lui și al nostru - de al avea printre noi, altfel după o asemenea expoziție, în mod cert va fi invitat să intre victorios în uniunea artiștilor plastici din Romania! Asta da națiune! ...Păi altfel cum au intrat toți cei de după ‘90...Desenând frumos?

Îmi amintesc - prietene talentat! - dă-mi voie să povestesc (în Vâlcea este la modă ca pe cel curajos să-l faci “nebun frumos”), acum câțiva ani, Al.Marin îmi spunea...” mă apucă așa o nebunie, căreia nu-i mai fac față...Milioane de lei voi băga în pânze, cadre, materiale, dar o să realizez ceva ...”

Până la urmă Alexandru Marin crează valuri în jurul personalității sale, dezbate o problemă actuală, manierismul, între a fi sau a nu fi în modernitate, maniera (de această dată) după care aleargă postmodernismul în spaima lui de a nu fi modern.

Ianuarie, 2007

AURELIA ȘI GEORGE ROGOJINARU EXPUN PICTURĂ LA CASA „ANTON PANN”

O serie de lucrări, aparținând Aureliei Drăghici Rogojinaru, în ulei, acuarelă, desen, vor fi expuse pentru câteva ore la casa memorială “Anton Pann”, în cadrul ședinței “Cenaclului Artelor”, aparținând Societății Culturale “Anton Pann”.

George Rogojinaru este un pictor de biserici, are lucrări personale în diferite colecții din țară și străinătate. Scrie poezie și piese de teatru...

Aurelia Drăghici Rogojinaru, „substanța serii” (datorită maximei mobilizări și concentrări), s-a născut la 4 martie 1961, com. Verguleasa, jud. Olt; a absolvit Liceul de Artă Plastică din Craiova, a audiat cursuri facultative la Institutul de Artă Plastică “Nicolae Grigorescu” din București.

Până în 1982 a fost membră a cenaclului “Teodor Amann” din Craiova.

Din 1985 este membră a Asociației Artiștilor Plastici vâlceni, condusă de Constantin Zorlescu!

A primit premiul II-pictură - la ed. a IV-a și a V-a, republicane, la Festivalurile Naționale ale artiștilor amatori.

A participat la expoziții colective: 1979, 1980, Craiova; 1977, Galați; 1983, 1984, 1985, Drăgășani. 1985, la Casa de Cultura a Sindicatelor-Râmnicu Vâlcea. 1986, Muzeul de Istorie, Râmnicu Vâlcea. 2005, 2006, Episcopia Râmnicului, “Icoane de Paște” și “Icoana sufletului meu”; 2005, Curtea de Argeș, Expoziția Națională de Icoane; 2006, Biblioteca Județeană, “Râmnicul, orașul domniei mele”.

Expoziții personale: 1987, Galeria Fondului Plastic, Râmnicu Vâlcea; 1988, Drăgășani; 2006, Călimănești.

Are lucrări în colecții particulare din țară și străinătate...

La vizita pe care i-am făcut-o zilele trecute, acasă, am privit zeci de lucrări în ulei, acuarelă, desen, lucrări de actualitate, tehnică școlită. Cu părere de rău trebuie să constat că artiști autohtoni, de valoare, sinceri în exprimare și care formează adevărata cultură locală, de interes pentru cei de afară, nu sunt luați în considerare de puterea locală, se usucă-dispar la „foc mocnit”, se pierd în anonim.

Se întâmplă la noi ceea ce nu se întâmplă nicăieri: nu există interes pentru specificul local, pentru fenomenul local. Un dispreț, total anacronic, alimentat din interior și nu din exterior, acolo, unde, amănuntul local este cel mai important (americani păstrează pentru ei obiectul bun, reușit, și trimit la export pe cel rebutat).

Adevărata artă este necunoscută și este intenționat ascunsă de cei interesați să nu existe decât o interfață a ei!

Acuarelele Aureliei Drăghici Rogojinaru, peisajele, de iarnă, în ulei, desenele ei, ne determină să recunoaștem un spirit aprins, un pictor prezent în actualitate, dar avid și după o realitate de ieri.

În seara cenaclului, Mihai Sporiș, Costea Marinoiu, subsemnatul, cel care a mediat și i-a prezentat, ceilalți membri ai cenaclului, Petre Petria, Marian Pătrașcu, Călin Matei, Mihaela Toma, Ion Cotulbea, Adina Enăchescu, au apreciat lucrările, au comentat pe marginea imposibilei legislații prezentă în campusul artei plastice profesionale, cea care s-a izolat de adevărul efortului artistic, real, o legislație arogantă, care pe deasupra mai este mânărită de funcționari amatori. Lipsiți de cea mai elementară intenție de a supraveghea, în interes nepersonal, arealul artistic public, cel real, specific zonei ce ține de regiunea noastră.

Am remarcat uleiurile reprezentând Râmnicul în zăpadă, acuarelele, intonând o toamnă întârziată, cu frunze ruginii, la fel de vii precum coroanele din fața ferestrelor, care, în amurgul acestui anotimp, ne dau lumină în casă.

Un galben de aramă pe care numai govoreanul Hurjui, în ulei, știe să le facă.

Între imaginile aferente tablourilor prezentate de Aurelia Drăghici Rogojinaru le întâlnim și pe acelea care ne plac nouă cel mai mult, cele cu Râmnicul de altădată!

Să nu se uite vreodată! În acest moment, în Râmnicu Vâlcea, există următoarele săli de expunere pentru artiștii plastici: Artex, în care de ani buni nu au acces artiștii independenți (nemembri UAP), Muzeul de Istorie, Muzeul de artă. Directorul Muzeului are o meteahnă, „nu expune nimeni în spațiul coordonat de el fără avizul președintelui Filialei UAP Vâlcea”, simplu salariat al muzeului și cu atelier personal în acest muzeu. Artiștii „profesioniști” membri UAP sunt angajați în diverse locuri și studii de specialitate, superioare, nu au decât câțiva și, la mai toți, realizate după anul 2000... Sistemul de putere nu știe ce să mai inventeze să-și facă reclamă electorală, permanentă, sprijinind acest UAP, cu sediul la București, aici nefiind decât o filială, și consultându-se doar cu el în luarea oricărei decizii privind viața artistică plastică a întregii regiuni...Legea Monumentelor de for public, din 2006, în aplicarea ei, la Vâlcea, exclude orice fel de concurență, anulează meseria de sculptor, modelor, eludează legea 31 din 1991.

Noiembrie, 2007

DUMITRU ZAMFIRA ȘI COSTUMUL POPULAR

Cunoscutul om de cultură, pictor, Dumitru Zamfira, a organizat la sediul său din Cartierul Nord, Asociația Independentă a Persoanelor cu Handicap (un excelent complex de recuperare construit cu sprijinul Clubului Rotary Vâlcea într-o fostă centrală de încălzire, o expoziție a costumului popular, nu

una de orice fel, ci, costumele, aparținând colecției interpretei de muzică populară, Nina Predescu.

O după amiază reușită, unde bunul simț, valoarea reală, portul și obiceiurile populare, s-au ridicat deasupra kitschului de prea multe ori prezent pe scenele și ecranele noastre „naționale”.

Dumitru Zamfira, după cum spuneam, unul din liderii artelor plastice independente, a adus „în scenă” oameni de importanță culturală, personalități, pe lângă protagonista de muzică populară, autoare și de text - Nina Predescu, pe Costea Marinoiu, scriitor-istoric literar, care a făcut o memorabilă prezentare a portului și artei interpretative populare din Oltenia de Nord, pe Marian Pătrașcu, autorul celebrei, deja, monografii a Comunei Căineni – scrisă împreună cu Nicolae Daneș, pe Eugen Petrescu, autor la rândul său al unei monografii recent scrise a județului Vâlcea, “Vâlcea, Țara Lupilor” – vol. 1 și 2, pe mulți alții, foarte mulți membri ai Centrului, reunind persoane cu handicap.

Surpriza expoziției, pe lângă cea a frumuseții costumelor populare și a proprietății lor, prezentă în sală, a constituit-o prezentarea unor obiecte vechi, aparate muzicale și unelte țărănești ce țin deja de o estetică a trecutului, amintindu-ne de începutul secolului XX, când un Marcel Duchamp puneaze bazele expozițiilor ready-made, deschizând o nouă eră domeniului artistic, cel în care au loc și obiecte ale tehnologiei aplicative de zi cu zi, aparținând unui producător sau a designerului acestuia... Iată, noi vorbim acum despre viitorul artistic al omenirii, referindu-ne la concubinajul dintre „artă și tehnologie”, de „interferența artelor”, dar, cel puțin gestic, acest fapt s-a întâmplat cu un secol în urmă, mai exact între 1913-1915 (Duchamp expune „Roata de bicicletă” și „Suportul de pahare”) după ce, să nu uităm, în 1908 Pablo Picasso și Arnold Schonberg, semnav împreună, pe două lucrări diferite (un tablou și un cvartet de coarde), moartea artelor (specifice armoniei culorilor-desenului, și muzicii).

Actul cultural de la sediul Clubului persoanelor cu handicap mi s-a părut unul cu valoare estetică, artistică, persoanele

prezente și membri clubului fiind adevărați consumatori de artă, posesori de sentimente profunde, priviind calitatea estetică și artistică...

După ce la Forumul Cultural al Râmnicului, de Sf. Nicolae – anul trecut, am cunoscut formația de excepție a Fraților Puia, taraf binecunoscut vâlcenilor, iată, astăzi, un nou rapsod popular, îmbrăcat în haine civile, dar cu două colecții în spate, de straie și cântece populare, interpreta Nina Petrescu, vâlceancă și ea, și-a dezvăluit calitatea artistică, inteligența nativă, frumusețea, cea pe care ia dat-o mama natură, încântându-ne și cu prezența.

L-am felicitat pe Dumitu Zamfira pentru organizare și pentru moderare, pentru gusturile sale și pentru expoziția personală pe care a avut-o, nu demult, pictură de șevalet, la sala Constantin Iliescu, o artă care îl situează între pictorii independenți de prestigiu pentru ținutul nostru și nu numai!

Martie, 2008

ARNOTA, COSTEȘTI, GHEORGHE ANGHEL, NUME DE REFERINȚĂ ÎN CULTURA SUBCARPAȚILOR GETICI.

La 7 km de Mănăstirea Arnota, lângă sora ei mai mare, Mănăstirea Bistrița - bijuterie monahală a județului Vâlcea, loc de întâietate între primele școli românești, al tiparului, al conspirațiilor istorice la cel mai înalt nivel, se află orașul Costești (comuna?) spre care Forumul Cultural și-a îndreptat atenția, mai nou, acesta, ținându-și una din ședințele săptămânale, din lună, în altă parte decât la sediul său... Penultima a fost la Mănăstirea Arnota, districtul Costești, în trapeza exemplar amenajată de maica stareță Ambrozia Rucăreanu (mănăstire atestată documentar la 11 iulie 1636, ctitorii săi fiind Matei Basarab și Elina Doamna, printr-un hrisov de danie scris în 1638).

Astfel, în luna mai, ședința Forumului s-a ținut la Mănăstirea Arnota și la Muzeul de Artă din Costești, acolo unde se află una dintre cele mai importante colecții de artă, privind personalitatea artistică a sculptorului Gheorghe Anghel (1904-1966).

Câteva dintre ideile (pe lângă analiza programului trecut și cel de viitor <<Gheorghe Dumitrașcu>>, plus intenția <<parțial realizată>> unei dezbateri în lumea științei și a misticii – unde, evident, Popescu Mihăești a fost vioara numărul unu) care au circulat, s-au „duelat”, la masa la care au stat roată membri Forumului: „actorii, în activitatea lor teatrală, au cel mai ridicat consum energetic”... Și totuși: „cadrele didactice se uzează cel mai mult!”... Nu! ...”programatorii în IT sunt supuși celui mai ridicat stres în timpul testării programelor pe roboți sau pe mașinile cu comandă program” (meserie în care nu se rezistă, activ, mai mult de zece ani)...”Dascălii sunt cei mai apreciați, deoarece ei introduc elevul în lumea cunoașterii”; ...nu: „artiștii sau cercetătorii științifici, care vibrează în beneficiul comunității”...

*

Este important de știut, pentru toată lumea, că, la Costești se află una dintre cele mai importante colecții de artă, cu lucrări de Gheorghe Anghel, dar și cu lucrări semnate de alții, cum sunt pictorii Marin Gherasim și Horia Bernea, dar și alții.

Ne-a impresionat întreg Centrul Cultural, biblioteca, plus, în amenajare, o sală „Atelier” în care am discutat, pentru viitor, să se organizeze o Bială a artiștilor independenți (amânată mereu din lipsa unei locații) din Vâlcea, dar și din alte regiuni.

Gheorghe Anghel este reprezentat printr-o serie de lucrări în bronz, de dimensiuni medii. Este o colecție unicat, știindu-se „suferința” ilustrului sculptor de a-și distruge marea parte a modelelor din ipsos, înainte de a le turna, dintr-o prea nemiloasă și exigentă stare de a-și judeca propriile lucrări.

Gheorghe Anghel a fost un maestru al sculpturii, modelajului, trădând o cotă de înalt profesionalism, poate cea mai înaltă, cunoscute fiind marile sale realizări în domeniul tehnologiei bronzului la care martor stă statuia lui Mihai Eminescu amplasată în fața Ateneului Român, dar și bustul lui Enescu, în piatră, din holul aceleiași instituții. Mai există la Craiova, Muzeul de Artă, statuia lui Theodor Pallady de același autor, la fel de celebră...

Mai, 2008

EXPOZIȚIE DE ARTĂ PLASTICĂ LA SALA CONSTANTIN ILIESCU

Zilele trecute, începând din 5.03.10, în sala Constantin Iliescu au expus pictură și sculptură, arte decorative și fotografie grupul de artiști care în fiecare primăvară expun sub egida “Artă și candoare” un ciclu anual inițiat de Elena Stoica, directoarea Centrului Județean de Valorificare și Promovare a Artei Populare... Au expus, deja cunoscuții artiști plastici vâlceni și nu ne sfiim în a-i remarca pe Aurelia Drăghici Rogojinaru, ulei și acuarelă, prezență din nou remarcabilă, un pictor care este dorit în colecțiile particulare; Gabriel Medvedov Rotomeza, policromie savant dirijată înspre un interesant figurativ dus înspre abstract; Diana Mitulescu, maestră dezinvoltă în compoziții pline de farmec, în mediul real, dar și în abstractul controlat, rațional; Liliana Scăunaș, cunoscută deja, temperând frumosul figurativ floral; Gabriela Herbel, cu o surprizătoare monumentalitate-atât de mult inexistentă în ultimii ani; Dumitru Zamfira, conducând acest cenaclu al independenților în artă, dar aflat sub coordonarea școlii populare de artă, credincios genului de șevalet, gen tot mai uitat, dar surprinzător în varianta sa descripativă-narativă, oscilând între sat și oraș; Alexandru Trandafir, la fel ca și în penultimul an-bogat în tentă, puternic și sensibil pastelată;

Viorica Bellu, surprizătoare de la an la an, acum cu o tușe foarte precisă; Oana Manea, oscilând între flori și abstractul Dianei Mîtuțescu; Haralambie Potecă, direct și convingător, și nu în ultimul rând, Paul Stănișor cu ale sale forme cioplite, visuri de boemă curată, purtată între forma sculpturală și inocența poetică. Un adevărat capelan...

O expoziție care demonstrează un potențial pozitiv, extraordinar... O foarte reușită și valoroasă expoziție.

Martie, 2010

INTERFERENȚĂ A ARTELOR LA CASA SIMIAN

De zilele Imnului, la Casa Simian a avut loc un spectacol oferit de colegi artiști din Craiova și Târgu Jiu, artiști plastici, actori, muzicieni, reuniți în AAA CLUB – ART&JAZZ – RĂSCRUCI/remanelist într-un program cu totul special plin de vocație și valoare artistică.

Oameni care fac din artă meserie (căci invers este de când lumea) și care au adus la Râmnicu Vâlcea spiritul de adevărată artă, artă trecută prin academie, artă trăită real în viață, artă întâi meserie și mai apoi, după aceea, artă! Artiști care ne-au mai vizitat, pe care îi cunoaștem, așa cum sunt cei de la Târgu Jiu, plasticieni, și pe care nu o dată ne-am grăbit să le evidențiem măestria artistică, care aici pe malul Oltului nu prea are căutare decât dacă este garantată de „vameși”...de la București! De oriunde, numai de la Vâlcea nu!

În curtea (cea mai elegantă și cu bun simț din regiunea noastră) de la Muzeul Simian au expus sculptură, marmură și sticlă, doi ași ai tehnologiei celor două materiale, Paul Popescu și Valer Neag; în sala principală a muzeului, a expus bronz turnat sculptorul sibian Radu Aftenie, autorul celor doi „Gh. Lazăr” din Piața Mare a Sibiului „postproccidental”, cel montat prin anii 70

și demolat în 2007, dar și al celui montat cu ocazia manifestărilor europene din 2008: „Sibiu capitală culturală europeană”... Iată, așadar trei sculptori din două județe adiacente, trei maeștri tehnologi ai marmurei, sticlei și bronzului. Nu exagerăm și nici nu-i curtăm pe cei trei atunci când le spunem maeștri (un termen des folosit, dar nu întotdeauna cu rost sau folos), căci nu oricine poate „ciopli” marmura precum aripile de flutur, părând aproape străvezii; modela sticla mono sau policromă în tot atâtea savante formule și forme tridimensionale, stabilind noi puncte de referință în arta vizualului...Și nu oricine poate construi un astfel de Gh. Lazăr, în bronz, și astfel de jocuri și umbre, patine de culoare, în micile siluete, forme în mișcare, precum cele expuse în muzeul Simian în mijlocul maeștrilor picturii oltenești...

În această deosebită zi de iulie i-am văzut fericiți pe cei trei custozi, muzeografi importanți: Claudiu Aurel Tulugea, Ioana Ene, Tiberiu Aniniș, care au fost gazdele acestei manifestări culturale cu largă deschidere într-un spațiu public tot mai sărac...

*

Și iată că am ajuns și la spectacolul în sine, din curtea interioară, unde o formație de jazz a Asociației craiovene „Podul lui Apolodor“ , fondată de arhitectul Cristian Ciomu, baritonul Victor Gomoiu și pictorul Silviu Bârsanu (și care are printre obiective protejarea monumentelor din Oltenia și renașterea spiritualității craiovene). Pentru concretizarea acestor planuri s-a creat proiectul cultural „Agora artelor arhitecturii“. „Am optat pentru aceasta denumire deoarece noi vedem arhitectura ca o agora în care se manifestă celelalte arte. Relația dintre ele este una de asimilare și coabitare, dar nicidecum de subordonare“, a tinut să precizeze Cristian Ciomu, membru al formației Opus 1,61”. În limbajul membrilor Asociației „Podul lui Apolodor“, un eveniment cultural poartă denumirea de „răscruți“, iar locul unde se desfășoară acesta devine „agora artelor arhitecturii“ (E.L. 16 08 09). Formația este alcătuită din Oana Stancu-puckea, Ilinca Zamfir-mezzo, Mircea Suchici-cello (absent de această dată) Iulian Albu-elguitars, Cristi Ciomu-clape, Marius Albu-tehnic,

împreună cu pictorul Silviu Bârsan (Craiova)-mimă, dar și creatorul ambientului pictural-discuri pictate și suspendate ca globuri de Crăciun. Am asistat la câteva secvențe recitativ, Cristi Ciomu la clape, pe fondul (sau invers) incantațiilor mezzosopranei Ilinca Zamfir, amîndoi, atrăgând atenția unui public mai puțin obișnuit cu un demers artistic neconvențional...dar solicitant pentru artiști, pentru profesionalitatea lor. A fost clar, un spectacol dialog, mimând cotidianul frust, teatrul în spațiul de pe trotuar sau squar, nelipsita incantație frizând poeticul, tonurile veșnic-tânărului jazz plăcut auzit din “clapele” acestui muzician care este Cristian Ciomu! Și când te gândești că și arhitectura este regina artelor, fiind compusă în esență din trei simboluri: muzica, poetul și între ele, omul...

August, 2010

ROTONDA SPIRITULUI ROMÂNESC

Înainte de sfârșitul taberei de pictură de la Memorialul Nicolae Bălcescu, ținută între 16 și 28 august 2010, la „Conacul Bălceștilor” de pe Topolog, ne-am întâlnit, ziariști și artiști la un pahar de vorbă, la locul „sacru”, al faptei... Cum să definim locul Bălceștilor, mai bine, spațiu care pur și simplu te scoate din această realitate social politică, diurnă, și te umple de un potențial pe care nu ai reușit, până aici, să-l bănuiești.

Iată ce ne spune în legătură cu această definire, chiar directorul Memorialului, Nicolae Bănică-Ologu, în preambulul plachetei tipărite cu ocazia taberei-acțiunii artistice aflate la ediția a II-a, denumită „Rotonda spiritului românesc”: „conacul Bălceștilor, cu parc, pădure, teren de cultură și grădină de zarzavat situate în valea Topologului...Scopul...a fi un loc de reculegere, de studiu și însănătoșire a cărturarilor de ambe sexe,

care prin activitatea lor culturală și socială contribuiesc la propășirea poporului român”, după cum scria în actul de donație, Radu N. Mandrea.

Să adăugăm că acest memorial, conac al Bălceștilor, își păstrează parfumul și savoarea acelei epoci, care este o mândrie a istoriei spațiului cultural, oltean, românesc și european (prin spiritul său revoluționar pașoptist, care reânvie întreaga societate românească, având ca centru-Oltenia)... Puține locuri sunt înzestrate cu atâtea însușiri care să definească mai bine caracteristicile de superioritate istorică și estetică...

Ne-am întâlnit cu artiștii basarabeni (și ne-am adus aminte de Basarab I-întemeietorul), cu artiștii bucovineni (și ne-am adus aminte de marile valori ale culturii române-de Leca Morariu-cu toată familia, iubindu-l pe Ciprian Porumbescu) și am discutat despre arta lor despre poziția artistului în societate, despre ce mai înseamnă astăzi arta, timpurile prezente, în care sunt pictori, mai ales instituționalizați, care retrăiesc (anacronic) într-o grafie iconografică, așa zis postmodernă, ca la începutul secolului XX, când se clama moartea desenului însuși -moartea picturii...

Pictorii din Basarabia și Bucovina, nu au uitat să respire aerul curat pe care-l caută și demonstrează că-l găsesc; interiorul lor este pur, tehnica aleasă, oricare ar fi ea, ne arată spiritul pozitiv constructiv, ordinea din idei; nu cochetează cu simplista și anacronica boemă, cu modernismul, disprețuiesc „chiciul”; ...Se simte că anii 90 nu au venit pentru ei cu revoluție în idei și în artă, nu tăiesc în nostalgia timpului unic al marilor maestri, sunt practici și respectă regulile clasice ale artei: aceasta trebuie privită ca o meserie, care are ca finalitate „produsul”. Este bine că acest produs se dovedește a fi rezultatul unui potențial artistic, în care materia, dar și ideea, primează; se bazează pe linie, punct și culoare, are subiect-narațiune vizuală; la baza lui se află legea internă, care precede construcția...

Arcadie Răileanu (un pictor grozav, bazându-se pe construcție și arhitectură): - Nu accept estetica urâtului; arta nu

trebuie să aibe limite democratice, nici chiar ca tehnică; un psiholog „m-a citit” în lucrările mele - într-o expoziție personală, la Râmnicu Vâlcea (în 2004), ...și m-a ghicit, așa cum nu mă gândisem nici eu!

Gheorghe Zvarici: - Zona Vâlcii este mai aproape de starea harică. ... Am observat la Obârșia Lotrului tabere de nomazi, adunând ciuperci; atât de naturali; întreaga zonă poate deveni un parc natural, un tot unitar: peisaj, animale și oameni; sunteți foarte aproape de a situa spiritul ecologic, ca stil de viață! ...Și-apoi, în Vâlcea, sunt atâtea locuri de reculegere...Cred că nicăieri nu există atâtea!

Simion Ciumeica: - Am găsit aici o liniște și o predispoziție extraordinară de lucru...simt atâtea! Stilizez până la abstract, între realism și abstract!... De 13 ani sunt stabilit lângă București, dar ca aici , întradevăr, nu este nicăieri!

Vitalie Butescu (prezentat de Gheorghe Zvarici) lucrează sub influența pictorului Bogdan Pietriș, din Cluj... A lucrat la Londra... A venit la București și, periodic, merge și lucrează la Balcic, spunându-i-se „pictorul rege”; este specialist în lumina argintie, „lumina de Balcic”!

Ștefan Coman (Chișnău) este interesat de pictura naivă, unde regăsește sinceritatea trăirii...”Exprimarea trebuie să fie totală, fără rezerve; impresionismul ca trăire, înseamnă emoție estetică!”

Vasile Sitari...Este interesat de tehnica fotografică; de capacitatea de a analiza imaginea...Simt la el rostul detaliului...Îi place Fellini... La el persistă o analiză a obiectelor în spațiu, în diferite medii-introspecția... „Ne înconjoară forma, plinul sau golul...Instantaneul contează, secunda de aur!”

August, 2010

FANTEZII ESTIVALE, EXPOZIȚIE DE ARTĂ PLASTICĂ LA SALA „CONSTANTIN ILIESCU”

De Zilele Imnului Național, la sala „Constantin Iliescu” creată la parterul Consiliului Județean Vâlcea, în holul central, s-a desfășurat expoziția de artă plastică, pictură și sculptură, a Centrului de Valorificare și Păstrare a Tradițiilor Populare, care a adus în fața publicului o serie de artiști, deja consacrați, astăzi, încântând publicul...

Andreea Elena Popescu, pictură cu tentă descriptivă - o țesătură de linie și culoare vizând realul, dar mai ales suprarealul; Aurelia Drăghici Rogojinaru, din nou cu o sensibilitate specială pentru Râmnicul de altădată; Coralia Predescu, viziune modernă în tratarea figurativului; Daniela Deaconu, flori - dublă participare, și la Artex; Doroteea Ispas Ionașcu, forța pe care ți-o dă desenul în exprimarea plastică; Dumitru Zamfira, un pictor veșnic ancorat în prezent, care încă simte prin mijloacele clasicului; Gabriel Medvedov Rotomeză, recrează peisajul în tehnica industrialului ca material de lucru; Gabriela Trușcă, încercând portretul, dar nepărăsind peisajul; Paul Stănișor, umplând toate golurile din spațiul expozițional, dar descoperind mereu altele în materialul sfânt al lemnului; Steluța Zelici Dumitrescu propune o analiză pertinentă a cromaticii petalelor din mijlocul lanurilor iubite de strălucitorul soare; Theodor Duței, cu un tablou provocator față de politica actuală venită parcă dintr-un ...balon – tehnică naivă; Violeta Tuicu, valoroasă tehnică!; Viorica Belu, expresie simplă și sugestivă, iată, expune și ceramică; Liliana Scăunaș, o nobilă și valoroasă păstrătoare de tradiție a culorilor în pictura de șevalet; Alexandru Trandafir, valoros apărător al preisajului în vernil pastelat; Constantin Codoi, stăpânind dificila tehnică a culorilor de apă; Corina Bunea, dăruind publicului o elevată geometrie sacrală; Cornel

Milescu, sensibil la flori și marșând în sensibilitate; Florin Drumeși, o plastică directă, fără ocolișuri.... O expoziție de mare valoare care ne dă satisfacție pentru viitorul artei plastice libere-independente! Felicităm din nou echipa de conducere de la Centrul de Valorificare...director Elena Stoica, și secundată la această materie, a picturii independente, de Mioara Comănescu.

2010

SALONUL JUDEȚEAN DE ARTĂ AL UAP, FILIALA VÂLCEA, AUGUST, 2010.

Scriam în altă parte că această expoziție este, din punct de vedere al consumatorului de artă vâlcean-cel puțin în aceste zile, sub zona de interes, căci în Zăvoi, la Târgul de artă al meșteșugarilor ogranizat cu aceeași ocazie-Zilele Imnului Național, cetățeanul are satisfăcute niște nevoi... Nici pe departe acei-meseriași (meserie se chiamă și actul pictural academic- al cărui produs este botezat, astăzi, artă vizuală!) nu sunt mai prejos, iar arta lor răspunde mult mai bine nevoilor contemporane (omenirea s-a săturat de atâta modernism-zugrăveală), ca și picturile (cele adevărate) din pridvorul bisericilor...atât de actuale, cele cu rol moralizator...

Nu știm, poate or să vină cândva unii să explice (sau să renunțe la statut), de ce această asociație care este aproape o instituție -„justiție artistică” a statului, care hotărăște (fals n.n) valoric, depășindu-și statutul de sindicat, dar, dictând manieristic (deși în real totul - concurențial - se rezumă la o certificare de competențe, unii, obținându-le abia la bătrânețe), beneficiază de atâtea avantaje materiale, reprezintă un mai special „interes public”, când publicul se află la mâna criticului de artă, iar acesta ia (indirect) salariu și pensie de la aceași asociație...?!

Expoziția de la „galeriile de artă” (nu știm ce hram poartă această sală - știm că aici a fost cândva o alimentară, apoi, că s-a chemat galeria Artex, pentru care s-a zbatut și a câștigat-o pentru Asociația Artiștilor Plastici vâlceni, Constantin Zorlescu-președintele ei; da, cel căruia i-a fost refuzată intrarea în acest ONG profesional; mai știm că a fost rezervată numai reprezentărilor de artă vizuală „profesionistă”- deși majoritatea „artiștilor” au, și au avut o altă meserie retribuită ca profesie) este un eșec de comunicare al artelor contemporane: tablouri amestecate (de ce?-pentru o anume frăție?...tendințe colectiviste?), multe refolosite, unele nesemnate, tehnici depășite, lipsa oricărui tradiționalism, lipsa oricărei legături cu plastica vâlceană a trecutului - măcar de formă puteam, fiind vorba de un anume moment istoric, să arătăm că avem și noi o istorie a artelor... Păi unde este arta vâlceană, aia reală, domnule Președinte, domnule Primar? Nu vedeți arta decât prin prisma unei filiale a unei instituții-ong-de stat, bucureștean?

Păi dacă ne gândim la jumătatea secolului XIX, și mai lărgim puțin în urmă, perioada lui Gherontie - spre exemplu, avem artă picturală în satele noastre oltenești, cu mult peste a intelectualilor din alte zone din Europa de sud est...și mai departe... Vedem însă pictori (nu toți) aflați, încă, în căutare de personalitate... și unde? În marea sală de la piață! Oricum, ceea ce este bine, nu există un afiș care să spună clar, mare și tare, așa cum este și fațada sălii: aici expun pictorii și sculptorii vâlceni!

Și fiindcă la început făceam comparația, privind potențialul artistic, cu Târgul de artă din Zăvoi (unde, printre alții, expun doi pictori și un cioplitor în lemn care au luat fața doritorilor de frumos, și unde poți trăi cu adevărat o emoție), dați-mi voie să închei observațiile în legătură cu această expoziție a „liderilor plastici” ai artei vâlcene - care de curând au primit și noi locații pentru ateliere (părăsindu-le pe cele de la Inătești!-mare pierdere dacă se renunță la această istorică clădire), apelând iarăși, la o comparație, de această dată cu lucrările de artă expuse la sala C. Ilescu în cadrul expoziției „Fantezii estivale”, unde ne bucură să

observăm lucrări de mare prospețime și actualitate estetică, aparținând artiștilor - real vâlceni, dar de rang doi (cum ar spune un vechi colecționar și iubitor de artă și care deține și o galerie de artă pe internet)...

La fel aveam să constatăm, în curtea interioară, acoperită, a Muzeului de Istorie, unde are loc una dintre expozițiile cele mai serioase de artă fotografică din ultima vreme... și nu așa, una ca o glumă.

...Și fiindcă în acest domeniu (al artelor plastice) nu există nimeni care să vorbească la obiect (ci numai să ridice în slăvi și să denatureze prețurile viitoarelor achiziții), și fiindcă este o expoziție de grup, una foarte greu de realizat fără riscul ca ochiul să obosească (profesioniștii vâlceni, vizând permanent zona psihologică, iar distanțele dintre exponate fiind minime, simezele, devenind prea reduse – se intră prea ieftin în comparație), am decis să trecem niște nume, câteva, pe care le cunoaștem mai bine prin obiectivul aparatului și să le remarcăm cel puțin o caracteristică, cu scuzele de rigoare dacă nu reușim să fixăm convingător realitatea...

În primul rând, fiind o expoziție de grup, și într-un anume moment istoric, era obligatoriu ca numele autorului să fie expus; tehnica, și anul; de aceea felicităm pe cei care și-au expus numele... Într-o ordine fără importanță remarcăm: Constantin Neacșu (am reținut trei tablouri) probează noutatea într-o tehnică mixtă și... câștigă; Traian Boicescu, cred, se simte mult mai bine într-o „personală” sau în decorul tapiseriei, și nu putem să nu-l felicităm, și cu această ocazie, pentru expoziția de la Muzeul de Istorie, cea recentă; Petti Velici, iată, la intrare, lângă Tina Popa (încă, studiind), mai puternic parcă, astăzi, în tenta nonfigurativă decât în cunoscuta-i grafică; Gheorghe Dican, același, poate mai dens și... ordonat; Aurelia Sanda, o reală și plăcută surpriză; Maria Gaghel, ...revine! Olga Popescu, iată, și ea în căutare-reală, acum se gândește la Cezanne; Cristina Cercelaru, stăpână pe ea; Dan Roșca, Remus Irimescu, Radu Târnoveau, sculptură,

felicități!...ultimul, inteligent, sintetizând realul; Viorica Ciorâță, expusă unde nu trebuie - are nevoie de spațiu; Cristian Sima, bravo, ține-te de desen și nu-l uita pe Bogdan Constantin, care, mai demult, cucerea Torino; Daniela Deaconu, felicitări, și pentru tabloul expus la „Fantezii estivale”... Nu am uitat de Angela Tomaselli, consacrată, tabloul l-am văzut la Brezoi; transfigurările ei nu pot decât să placă!

August, 2010

EXPOZIȚIE DE ARTĂ LA C.I.C. ARGES

Pe 13 octombrie 2010 a avut loc întâlnirea CIC patronată de acad. Gh. Păun, la Casa de Cultură din Curtea de Argeș unde s-a desfășurat vernisajul unei expoziții de artă plastică, pictură și sculptură, rod al colaborării dintre pictorul bucureștean Ioan Orație și sculptorul transilvan Cristian Sergiu Ianza.

A avut loc și o prezentare video, de carte veche și alte publicații, plus politica managerială de editare a revistei “Biblioteca Bucureștiului”, prezentată de Marian Nencescu, redactor șef, produs al Bibliotecii Metropolitane „M. Sadoveanu”, București.

Au fost lansate și două cărți din Pitești: „Kiseleff 10. Fabrica de scriitori” (ediția a doua) de Marin Ioniță și „Ucenicii vrăjitori – 8”, volum colectiv al Cenaclului Elevilor și Studenților din Pitești, coordonat de același M. Ioniță. Profesorul Marin Ioniță a lipsit, așa că opera sa literară a fost prezentată de Gh. Păun...

Alături de expoziția de artă, pictură și sculptură, o surpriză plăcută a constituit-o recitalul dat de tinerii elevi ai celebrului deja cenaclu literar din Pitești, condus de Marin Ioniță, poezii și proză scurtă, uimitor de interesante, prezentate de fiecare autor, în parte, și care constituie conținutul cărții antologie “Ucenicii vrăjitori-8”...

În locul profesorului mentor, tinerii au fost însoțiți de un actor (f. tânăr și el) de la Teatrul “Davila” din Pitești care a prezentat o scenă “hilar-bahică” de mare succes prezentată curent pe scena teatrului piteștean...

Dar o surpriză și mai plăcută a fost recitalul de poezie susținut de poștașul poet George Tei unul plin de sensibilitate și de mare valoare artistică (al textului, unul novator pentru discursul poetic de astăzi).

Pictura lui Ioan Orație este una actuală, trăind în prezent (acuarela, ulei, tempera, poliacrilic, tentă precisă), oscilând între eternul figurativ, abia schițat (crochiu în linii “luminoase-colorate), și inefabilul abstract...

Sculptorul Cristian Sergiu Ianza a prezentat o dublă familie de lucrări, prima, a unui spațiu cuprins între instalații și arhitectură, bine conturat, dar și enigmatic și anevoie penetrat de un spirit lipsit de fantezia celei de-a patra dimensiuni; a doua, lucrări create parcă spre bucuria unui ochi de loc versat în alura modernistică (vă amintiți ce alergie avea Tristan Tzara despre o asemenea categorisire), lucrări de sensibilitate prezentate prin prisma “de prost gust”, oculată astăzi, a figurativului...

VEDEM DIN CE ÎN CE MAI MULT, ȘI CULEGEM ROADE DIN...VÂNTUL GALACTIC!

Ce ne-am fi făcut, dacă nu ar fi existat astfel de pictori, care să ne aducă natura în casă, și nu să ne ducă pe noi în afara ei, în spațiile în vogă definite ca galactice, pregătindu-ne înspre un viitor pe care nu-l vom atinge niciodată...ca pe un dumnezeu (al necredinței – Ball)...

Sigur, suprarealismul, în pictură, este cel mai valabil dintre toate curentele (puțin ante și) postbelice... Dar, vedeți că mai nou au apărut acești titani ai picturii europene, ai noilor vremuri, rușii, și alții de aiurea-japonezi și chinezi, care în ciuda premonițiilor

lui Pablo Picasso (că a murit pictura-din 1907-Domnișoarele din Avignon) au găsit atâta forță și potențial în linie și culoare, chiar și în clarobscur, și reușesc să ne copleșească spiritual, întorcându-se la ce a dat mai frumos natura omenească și marele Dumnezeu pe pământ...realismul pictural! Să ne-ntoarcem dar la om și natură, să nu mai divagăm pe falsa și noua diviziune a muncii, a noastră, și adusă din altă parte, să nesocotim întratât tradiționalul și să nu mai iubim realul...Să dăm măestria, meseria din mână – pictura minune – pe noile definiții din vizual!

*

George Rotaru a deschis în propriile saloane ale cărții și ale artei, înăuntru și în aer liber, „Gala Autorilor de Litere și Artă-2010” (ca un Globalartfusion al nostru-de pe NET, n.n), „De la Solstitium Aestivalis la Aequinoctium Autumnalis (iunie-septembrie) pe 16 iunie, orele 16; ...o Agoră Estivală – C.A.P.E.RO Râmnicu Vâlcea, cuprinzând: vernisajul expoziției comune de artă plastică (superapreciate lucrările-două naturi distincte- artistic valabile amândouă):

1. Universuri!!!...- Pentegos (Florin Popescu) și 2. Omul culorilor și peisaje lăunene – (Constantin Burghel 1898-1967). Deschiderea Colocviilor HEPT Annales 2010 - 2016 „Știință, Conștiință, Spiritualitate”, „Historia et Tempus”...Prezentarea programului „Ș.T.I.I.N.Ț.A.-2010” (Salonul Tinerilor Inovatori în Instalații de Nouă Tehnologie și Automatizări”...(o – ho – ho, ce se poate arăta aici!-legat de actualitate, când nimeni nu mai vrea să gândească...după 1989, fiindcă am schimbat munca cu statul!...lenea biblică!)

Personal, ne-am bucurat să reîntâlnim noul sistem de gândire-acțiune-Rotaru, pe George Baci de la Argeș, pe ceilalți invitați, dar mai ales să cunoaștem pictura lui Constantin Burghel (fără cuvinte, rezistă mai bine – transparentă și caldă în culoare, ca o pală-adiere de vânt peste gene abia deschise ale unei priviri introspecte în timp), pictura lui Florin Popescu (suprerealism ca

parte dintre cele două lumi ale macro și micro cosmosului); să-l reântâlnim pe Traian Boicescu, numărul unu în arta plastică vâlceană (pictură și tapiserie - artist care încă mai știe de meserie), și cât de frumos și-a prezentat elevul...

Constantin Burghel (1898-1967)

Cu ocazia primei expoziții personale deschise la 40 de ani de la încetarea din viața a pictorului, la Muzeul Municipiului București - Palatul Șuțu, reunind 60 de lucrări - uleiuri și acuarele - majoritatea peisaje, dar și naturi statice, flori și portrete, realizate de un artist caracterizat de scriitorul, criticul de artă și colecționarul Tudor Octavian drept un "pictor autodidact, format la școala interbelică". "În pictura lui Burghel se regasesc ecouri din Darascu și cred ca ea are toate datele pentru a intra în circuitul artei românești de mare valoare", a apreciat criticul.

Tudor Octavian și-a exprimat speranța ca "odată cu modificarea circumstanțelor și dezvoltarea unei piețe de artă în România, lucrările lui Constantin Burghel vor căpăta un alt înțeles". Frate al celebrului medic Theodor Burghel, Constantin Burghel a absolvit, în 1927, Școala Politehnică din București. Primele încercări în domeniul picturii datează din 1917, când realizează o serie de miniaturi. Preocupat de turism, Constantin Burghel este autorul unor lucrări în domeniu. Picturile sale se află, majoritatea, în colecția personală a familiei artistului (Cronica Română, 7 iunie 2007).

Florin Popescu-Pentegos

„Absolvent al Liceului de Arte Plastice din Râmnicu Vâlcea, a urmat cursurile Facultății de Psihologie din cadrul Universității Ecologice din București. Printre abilitățile profesionale se regăsește experiența în grafică digitală, cu practicarea softurilor: Photoshop, Ilustrator, Dreamweaver,

Flash, Maya 3D, Corel Draw. Genul de artă pe care îl practică Florin Popescu-Pentegos se încadrează la categoria Space Art.

Din ultimele manifestări expoziționale:

(...)

2002 - Expoziție colectivă - Galerya.ro Rm. Vâlcea - Dan Tudor Art Agency.

2009 - BIENALA BAPALARV- Expoziție de grup - Galeria Artex ale UAP Rm. Vâlcea.

A primit Premiul III pentru grafică la concursul „Children can not defend themselves from AIDS organizat de Arhigraf Rm. Vâlcea” (Ion Măldărescu, Agero, 17 07 10)

*

“...Prima privire îndreptată spre lucrările artistului plastic Florin Popescu-Pentegos conturează confirmarea ideii de provocare artistică, a senzației austere ca și revelație a creativității de factură Space Art. Artistul nu solicită privitorului o simplă percepție virtuală, mai mult sau mai puțin avizată și estetizată, el îi sugerează regândirea motivelor tratate sub imperiul propriei inspirații. Florin Popescu-Pentegos combină într-o manieră stilizată viziuni spațiale cu detalii selenare, alternând pensulațiile stilului propriu, cu anumite conexiuni salvadordaliene. Simțul artistic ponderat și bine controlat al policromiei își trage esența din îmbinarea a două stări sufletești, implicit plastice: evocarea spațiului intergalactic și legătura cu solul necunoscut și sordid al planetelor „X”, dihotomia între dinamica generoasă a sugerării infinitului spațial și impactul cu noile civilizații” (Florin Popescu – Pentegos, Maria Diana Popescu, Agero)

GALERII DE ARTĂ LA MUZEUL DE ISTORIE

Cu siguranță, în viitor, se va vorbi mult despre această perioadă, cenușie (este o părere proprie), din viața culturală a urbei noastre, în care una dintre cele șapte arte, cea a picturii de manieră „uap” este reprezentată mai mult decât se poate, fără limite, pe toate spațiile posibile publice și private, fără a avea sau auzi de vreun târg de artă sau de vreo casă de licitație. Spațiul public fiind foarte darnic, orașul Râmnicu Vâlcea, va primi locul unu în Europa din partea Ministerului Culturii și Cultelor...pentru cea mai efervescentă activitate în domeniul artelor plastice...Sală, în piața centrală a orașului; săli 4 plus 2 în fostul Muzeu de Istorie (care Istorie?); săli generoase în Muzeul „Simian”... Nu mai amintim de toate celelalte spații publice sau nepublice care găzduiesc zeci de aceleași lucrări ca și cum intelectualitatea orașului ar părea o cireadă mânăta cu bâta de la spate către același ideal estetic, către aceleași idei... Ce nu a reușit comunismul, iată, reușește acest regim (al Culturii) plin de caraghioasă legislație, lipsit complet de imaginație, da, și de idei...lipsit complet de consultanță, reală, publică!

*

Fără nici o legătură cu cele scrise mai sus, deoarece nu este, chiar, nici o legătură, acestea fiind specifice numai Râmnicului, Muzeul de Istorie vâlcean a prezentat în spațiile sale o expoziție, de pictură și sculptură, vernisată în 15 iulie a.c., o expoziție amplă, 18 autori, toți craioveni (așa credem), intitulată “Identități”. Despre autorii exponatelor, dar și despre acestea, a vorbit criticul de artă Cătălin Davidescu. A vorbit puțin, a prezentat în linii mari temperamentele artistice ale semnatarilor de lucrări.

Ca observație generală pe care o facem și care încercăm să transmită ceva curatorului, dacă la începutul și sfârșitul desfășurării în spațiu, a lucrărilor, remarcăm autori (bine conturați ca manieră) și tablourile lor, înspre centru se produce un amestec pe care nu l-am înțeles chiar dacă s-ar fi sugerat

înrudirea de stil... Mai degrabă am înțeles o «pierdere» de personalitate...Nu credem că autorii au dorit acest lucru (amestecul) și nici consumatorii cu gust fin. S-ar putea sugera, prin această asociere, și un anume protest social (când spiritele se amestecă... de frică), dar neplăcut este că cei mai mulți distrug esteticul (chiar și pe cel al urâtului), desenul, cromatică «curată», și, apelând la iconografia infantilă, dau personalitate acestui protest.

O altă observație pe care o facem este că spațiul nu este propice sau încă nu este complet amenajat pentru manifestări de acest fel, care, nu suportă mișcarea din spatele ferestrelor, pătrunderea razelor solare, neestomparea luminii...

Dar cea mai importantă, și ultima, expoziția este utilă consumatorilor de artă plastică, analiștilor de artă, artiștilor vâlceni în marea lor masă, deoarece, prin amplitudinea ei, prin evoluția de la o oră la alta (reluând fenomenul privirii și procedând la comparație), există posibilitatea decriptării mai ușoare (criptarea fiind deliciul criticilor de artă care apelează la «traducerile» proprii pentru înțelegerea lucrărilor de artă – nu este cazul lui Cătălin Davidescu – analist fin și cu mult bun simț revărsat peste «marginile» profesiei domniei sale) și efectuării unei radiografii a artei plastice românești contemporane (cel puțin zonale), locul unde se situează ea; iconografiile ce o compun.

Florin Zupea deschide seria exponatelor dacă o parcurgem (prin săli) în sens orar. Suprarealism de calitate, iată, se poate - în actualitate; remarcăm contorsionările de trupuri umane, de obiecte, chiar de... plane. Desenul și cromatică, maestrului, rămâne în domeniul artisticului. Este dublat, în spațiul tridimensional, de Ioana Fluierașu, autoarea sculpturii pictate, reliefuri din lemn cu un desen (cromatică) aparte, locul detaliilor, de cele mai multe ori, fiind preluate de același desen...Și, ca să rămânem pe această linie de calitate, a sculpturii etalate în spațiul expozițional, să-i remarcăm pe Dan Purcărea (cu o notă aparte pentru realizările sale bimateriale, simbioze între materiale,

compoziții sugestive în spiritul interferenței dintre tehnologie și artă, a interferenței dintre arte, comunicând cu timpul prezent, cel al sfârșitului de secol XX și începutul secolului XXI; ne-a plăcut patrupedul cu angrenaj - multe, f. multe sugestii - dar și simbolica dublă segmentare a miezului - bronz - și a învelișului - piatră...) și pe Marcel Voinea cu a sa metaloplastie în cupru, imitând basorelieful și sugerând o grafică cu tentă în “poetic”...

Întorcându-ne la pictură, de fapt la pseudosimezele (peretele dintre două ferestre transparente nu poate fi numită simeză) noastre, la suprarealismul curat al lui Florin Zupea, îl întâlnim pe Alfred Rece, aproape, și el, de suprarealism, mai degrabă simbolism, și care suprapune cromaticii și desenului inițial un strat de negru în filigran... La Alfred Rece simțim că se apropie abstracționismul, unul, încă elevat; dar nu, până la abstract mai este, urmează Valentin Boboc, ample structuri sectoriale în una, două culori (pentru ca mai apoi să-l regăsim între simbolurile populare - ornamentul și structura cromatică - desigur, permanent ancorat în abstract), decor lapidar; apoi vin structurile cromatice: Maria Marian, Prundeanu Gabriel, Ion Preda - abstract și el, sectorizându-și compoziția; Mihai Trifon, prezent cu colaje și elemente de pop - art, Dragoș Cosmin, pictură - aproape ceramică; Cordoș Cosmin, structuri cromatice bine reliefate grafic, Gabriel Giodea, protestatar, tratând urbanul prin manieră infantilă, pentru că atât merită - adică schematic, având și nuanțe de simbolism; Cătălin Solcan, structuri cromatice pe ziare - pop art, dar și schematism aleatoric, Stelian Ghica, abstract - fovist - gestual (de-ar fi după Corneliu Antim); Silviu Bârsanu, compoziții de *redy-made*...

Iată... am parcurs mai multe “identități” plastice, decorul nostru oltean, academic, în conștiința locului, devenind mai bogat, dându-ne, însă, seama (totuși) și cât de slabă este reprezentarea sculptorilor (dar și a pictorilor) vâlceni în spațiul plastic artistic oficial scindat (criză întreținută de la “centru”) de așa zisă categorisire (spunem noi falsă) artiști profesioniști și artiști amatori... (Iulie, 2008)

EXPOZIȚIE LA MUZEUL DE ISTORIE VÂLCEA
BĂRBAȚI ÎN ARTA TEXTILĂ ROMÂNEASCĂ
12 mai – 10 iunie 2010

Bălănescu, Boicescu, Deac Bistrița, Dobre, Gogescu, Mihăescu, Moldovan, Roșeanu, Zâmbroianu.

Curator: Gheorghe Gogescu

Natură moartă, perspectivă, spațiul clasic adus în prezent sau meseria privită ca artă; covoare, concurând imaginea picturală, sunt numai o parte din explozia de idei și gânduri sentimentale care se desprind din lucrările de tapiserie ale unui maestru în această splendidă meserie, adevărată artă, pe care o etalează Gheorghe Gogescu (București) în cadrul expoziției colective deschise la începutul lui mai în cadrul Muzeului de Istorie și care reunește ași ai tapiseriei românești... O expoziție de cinci stele! Împreună cu Gheorghe Gogescu expun: Daniel Bălănescu (București), imprimerie textilă, o desfășurare de „stindarde”-imagini în care omul se află în universul acesta, obligat să existe - oricum, dar mereu în pragul unor încrângături de hățșuri, lucrări desfășurate în curtea interioară a muzeului; Traian Ștefan Boicesu (Râmnicu Vâlcea), „Cochili”, „Fosile” ...lucrări de mare anvergură, care-l plasează pe talentatul pictor (izbitoare similitudinea mesajului plastic, mai mult decât reușit, dintre pictura sa și lucrarea în haute lisse „Fosile”) vâlcean, în galeria marilor tapiseri români; Ioan Deac-Bistrița (București), tapiserie-haute lisse, „Gesturi inutile”, „Alternanțe”-lucrări, care, și ele, constată o lume în permanentă variație și mișcare, o existență... pernicioasă; Vasile Dobre (București) cu lucrări în care domină ideea monumentalistă, linia riguroasă; Vintilă Mihăescu (București), „Zăganul”, „Egreta”...grafică, pictură pe suport textil, amplitudine în mișcare, dar și valoroasa lucrare în haute lisse - „Vis”; Mihai Moldoveanu (București), în tehnica mixtă, expune „Simbol ascuns”, „Clepsidră”, diferitele simboluri din lumea materială, constituindu-se în tematică; Alexandru Dan

Liviu Roșeanu (București), un mare artist, care printre multele și valoroasele lucrări expuse a prezentat-o și pe cea intitulată „Vânătoarea”, fixată chiar la intrare, din care cauză, când pășim în expoziție și-l privim, pentru moment, avem impresia că ne aflăm într-o încăpere a Muzeului Brukenthal...O patină, simbolizând vremuri apuse din care nu răzbate până la noi decât o definiție reală a formei artistice...Și nu ultimul, decât într-o listă alfabetică, o surpriză pentru lumea esteticului artistic, în tehnică mixtă, tapiserie volumetrică, expune Nicolae Zâmbroianu (București), „Sfatul înțelepților”, „Germinație”...sugestive lucrări, care par a concluziona definitiv prezența bărbatului în arta țesutului, în tradiție, ea fiind mai mult un apanaj feminin. N. Zâmbroianu construiește în spațiu, ca, modelând în sculptură...

Mai, 2010

IV

REALITĂȚI

ECOARTA-EXPRIMAREA ECOLOGICĂ A ARTEI

1

Pornind de la previziunea lui A.Malraux, aceea, că secolul XXI "va fi religios sau nu va fi de loc", ne permitem să-l contrazicem pe marele filozof, scriitor și politician francez, spunând că religia ortodoxă, cea catolică, probabil și cea orientală, și-au dat seama mai de mult că nu vor rezista în formulele actuale. Sintagma eminesciană "religia, o armă de dâșii inventată..." a prins contur tot mai însemnat în adevăr, iar acest lucru, mai ales în democrațiile foarte avansate, generalizate, este imposibil de acceptat. Puterile religioase, și ele, dându-și seama, purced intens către o deplasare înspre componentele democratice ale societății. În acest sens, Biserica se deplasează către individ și nu invers.

Se urmărește, de către biserică, ființarea reală în spiritul omenesc, arătându-se mai multă înțelegere materialității eului și nu sută la sută materialității divinului.

Să menționăm, înaintea oricărei supreme instanțe, biserica și-a dat prima seama că proclamația ilustrului gânditor francez este lipsită de sens și conține mai degrabă o componentă fatalistă.

Noi, cei care nu formăm biserica, dar suntem lângă ea și formăm clasa simțitoare a artiștilor, a științelor și tehnologiilor, știm sau bănuim, pronosticăm, că viitorul, deci și secolul XXI, va însemna o suprapunere a interesului tehnologic (practicat la

nivelul unei productivități controlate) peste cel încredințat divinului, simțirii sufletești, iubirii și respectului față de om.

Acest “sufletesc” este sinonim cu iubirea, cu speranța, cu credința în divinitate, iubirea pentru fapta de viitor, cu creația, cu iubirea de viață.

Secolul XXI va fi dominat de două simțiri universale. Cea care poartă interesul existenței materiale, dezvoltarea ponderată a tehnologiei, și cea care privește estetica și coabitarea cu mediul înconjurător, estetica definită ca simțire aleasă.

Destul s-a “destrăbălat” secolul XX în căutări de formule originale, însă aproape normale într-o atât de amplă și devastatoare dezvoltare tehnologică. De aici a rezultat și prezența răului în spirit, lipsa de etică ecologică...

În artele vizuale, spre exemplu, s-a uitat, s-a neglijat complet existența alter ego-ului, opera în sine, și s-a pedalat pe stabilirea profilului psihic al autorului, dezechilibrelor sale, postboemei târzii (față de cea interbelică), postromantismului oblomovist-cel fără potențial. Au fost numiți artiști, artiștii, înainte de a se perfecționa în meserie; singurul curent, serios, care a încercat să salveze ceva din simțirea și măestria artistică (din existența ca atare a operei, nedistrugând desenul și nici puritatea cromatică) a fost doar suprarealismul. Restul, neînsemnând decât o amplă și cruntă decadentă, oricum a-i lua-o, neavând cum să ființeze într-un sistem de spirit ecologic...

Există o estetică a mediului înconjurător, venind din chiar însăși perfecțiunea organizării în sine a naturii, estetică formulată pe respectul față de această natură (fără a face referire la arta ambientală sau la cea numită “arte-facte”). Există produs artistic în concordanță cu puritatea mediului atât în spațiul fizic cât și cel spiritual. Probabil, noile stiluri, curente artistice, vor ține cont de această estetică, care se impune, și vor oferi lucrări “curate” - în grafie, curate și stimulând optimismul colectiv...Lucrări care să conțină manoperă, potențială, dar și cinetică, o estetica a frumosului (sic!), dar și pe cea specifică feed back-ului informațional, venind din existența invers frumosului.

Ecoartă nu înseamnă arta ecologiei sistemelor mediului (meseria în sine, sublimă), ci arta care se exprimă ecologic, protejând spiritul de virușii răului-urâtului, și crează un mediu favorabil iubirii, speranței, vieții, și care protejează simțirea umană de nesimțirea ei. Ecoartă este arta (gândirea și tehnologia) pozitivă.

Ca să existe, ea trebuie elaborată dens, trebuie să reziste în timp ca formulă, ca idee filozofică, să scoată în evidență însușirea care domină prezentul, secolul XXI, când dezvoltarea tehnologică încearcă tot mai mult să fie în rezonanță cu sufletul omului tehnolog.

Chiar și în situația unei însuflețiri totale de partea lui Dumnezeu, chiar și atunci, Malraux va fi avut doar parțial dreptate, căci componenta tehnologică, ponderată de această dată și combinată cu știința avansată, ridicând relația om-om și om – unealtă la nivel de artă, va duce la creșterea dimensiunii omului în detrimentul celei divine, dar nu întrucât să o depășească...

În Ecoartă au loc toate artele care manifestă în conținut respect pentru efortul creației, pentru lumina pe care o răspândește în jur această creație.

2

Ecoartă nu înseamnă hârtie igienică atârnată pe pereți, nu înseamnă sculptură cu hârtie igienică înșirată pe sârmă...Nu înseamnă pensule legate de cozi de măgar.

Ecoartă înseamnă producția de lucrări artistice care să fie în concordanță cu relația, echilibrată, om - mediu înconjurător, să reprezinte asimptotic spiritul, ființa umană față de neperenitatea ei.

Înseamnă cum influențează mediul, omul. Cum spiritul oglindește timpul în favoarea sa, încercând să clarifice relațiile dintre el și realitate, el, trebuind să oglindească interesul uman. Aceste relații sunt în continuă mișcare, schimbare.

Ecoartă a existat, pentru scurt timp, și la sfârșitul sec XIX. Poate mai mult ca oricând. Dar, atenție, în timp ce lumea continua să se dezvolte, să se schimbe, să se regăsească pe ea însăși într-o zodie mai bună, arta a ieșit tot mai mult din relația sa cu timpul și s-a ocupat numai de imitație sau originalitate.

În sec XXI, Ecoarta va trebui să însemne revenirea la reflecția lumii obiective în interiorul simțirii, dar să o și influențeze, fiindcă în acest secol omul este și va fi mai inteligent. S-a hotărât ca spiritul și sufletul, pe care în general le numim simțire, să fie existențe obiective, în plină cercetare, în atenția individului conștient că a greșit până acum, ocupându-se numai de tehnologie.

Avea dreptate dr. Alexandra Rus, critic de artă din Cluj, când spunea la un vernisaj, nu prea îndepărtat, la Polul Culturii Clujene, că trăiește o mare satisfacție, căci în spatele formulelor și cifrelor cibernetice, " respiră tot mai mult sentimentul de viață..."

De mai bine de două mii de ani, arta, în sine, a fost ecoartă, producția artistică a fost în concordanță cu aspirația timpului producerii ei, creând dezvoltarea către idealuri. Pe lângă spiritul de dominație al elitelor societății asupra vulgarității arta era tot una cu tehnologia progresului. Din sec XX încep lucrurile să se schimbe, această tehnologie, luând un curs imberb, se aruncă cu ochi închiși către micro și macrocosmos.

Arta părăsește obiectivizarea lumii, o neagă, și aruncă spiritul în cele mai tenebroase laturi ale existenței sale. În primă fază, prematur, artiștii îmbrățișează, dintr-un handicap cultural (real sau nu), comunismul. Îl îmbrățișează, fiindcă au convenit să trăiască în boemă... Să stea sau să viseze, să fie expeditivi, și cineva să le dea! Este un adevăr care nu a putut să însemne un fapt evolutiv (ori de involuție nu are nevoie nimeni!).

Credem, unii, că din acest secol, arta și tehnologia, în coabitare, prima, "urmărind-o" pe a doua, dar și invers, mai mult, cea de a doua oferindu-i primei materialul necesar, și amândouă

ținând cont de cele două realități, sensibilă și materială, vor realiza o nouă categorie artistică, cu bătaie lungă, numită Ecoartă.

Exprimarea ecologică a artei, să spunem din nou, înseamnă acele lucrări care întăresc spiritul omului în univers, forța sa de creație, importanța sa, a vieții, față de toate celelalte realități. Înseamnă exacerbarea meșteșugului, a spațiului plan și tridimensional, a spațiului cu șase grade de libertate... Înseamnă absența inovației decadente...

Prin ecoartă, oamenii vor trăi să producă artistic necesitățile mediului lor.

Posibil ca mediul, prin artă, să fie transformat într-o plăcere a vieții. Paradoxal, va fi o plăcere chiar și starea de neplăcere, căci prin raritatea ei, prin tehnologia de eradicare, se va găsi o cale de valorificare...

Însăși tehnologia va deveni o artă, căci și înainte timp era o artă. Artă și meserii, doi termeni care, prin comasare, înseamnă ecoartă. Estetica, creația și simțirea divină vor sta la baza tuturor lucrurilor.

Ecoartă va însemna să se creeze numai pe bază de logică, chiar și atunci când se manifestă ca urmare a unui suspans sentimental.

Logica devine o necesitate pentru creație, ca și credința, precum fenomenele fizice au nevoie de repere în spațiu, chiar și în sistemele relative, precum soarele se mișcă odată cu pământul, dar și altfel decât el. Sufletul și simțirea au și ele nevoie de referințe.

Să sperăm, că pe lângă faptele legiuite de Dumnezeu, vor fi și faptele legiuite de Artă.

Prin ecoartă omul trebuie să-și creeze spațiu vital, unul terestru, rupt de veșnicia condamnării sale în subteran, nu unul idilic, de zbor, căci el nu este pasăre, ci ființă pe scoarță, între cer și subteran, așa cum este logic. Dinspre jos în sus se ridică minerala indispensabilă substanță și dinspre sus în jos se lasă aerul inspirat spre neprimitoria, dar obligatoare viață.

Noiembrie, 2003

(STIINȚA ȘI ARTA. ECOARTA. ECOSISTEM
EXPRIMAREA ECOLOGICĂ A ARTEI)

Cercetarea, căutarea științifică și spirituală va fi în om și mai puțin în afara spațiului său. Când, totuși, vom vorbi despre acest spațiu, atunci omul va fi prezent acolo printr-un mesager al său. Deci și spațiul viitorului va fi definit tot de om.

Din ce în ce mai mult lumea se îndreaptă către o activă intenție de suprapunere a spiritului, a sufletului cu plăsmuirea tehnologică raportată la mediul înconjurător. Dacă până acum toate cercetările tehnologice căutau secretul unei existențe transpuse în trecut și viitor, astăzi, și probabil mai mult în viitor asistăm la racordarea acestei existențe la un mediu consistent în artă și tehnologie, în vederea conservării prezentului omenesc în fața unor adversități previzibile...

Ce este omul, ce este mediul înconjurător? Poate el exista, spiritul său, variantelor futuriste prevăzute de SF-iști? Poate el rezista tentației tot mai accentuate de timp material și tinde la infinit către zborul galactic? Poate el să plece într-o „cutie de chibrit” și să se întoarcă peste timp în altă lume?

Va fi un secol de rugă către Dumnezeu? Sau va fi o continuă căutare spre a realiza un prezent estetic, într-o astfel de alcătuire, care să sfideze destinul brutal, imbecil, zadarnica speranță...

Omul, credem noi, va fixa la intersecția intențiilor sale arta, simțirea și cercetarea științifică. Produsul său va fi un conglomerat de betoane, sticlă, zboruri în plan, în spirale de imagini și idei artistice, un mozaic în care cele două componente, arta și știința vor fi esențiale. Acestea se vor intersecta, se vor influența reciproc, arta va fi ecoartă și ea va avea un rol precis în societate.

Cum astăzi oamenii merg la serviciu, arta va fi din nou meserie, nu numai stare de ficțiune, cum este astăzi, va fi

consumată în economie... Atenție, în mare parte, ea va fi totuna cu produsul tehnologic. Cu alte cuvinte, și design!

Apropo, întotdeauna economia, arta au avut un caracter de piață, ele fiind specifice liberului schimb dintre doi indivizi, dintre un individ și un grup, între două grupuri diferite. Ele nu au avut un caracter de piață decât în societățile bolnave psihic, când un producător nu a produs decât pentru a măsura timpul, adică pe stoc fals...

În viață, într-un ciclu, este mai mult rău decât bine. Răul se consumă inevitabil, mereu, iar binele își transferă conținutul în viitor spre una din zilele care urmează. De aceea cred că știința și arta vor păși împreună spre, de ce nu, viitorul edenic al omenirii, arta, având rolul de a struni știința și rezultatul ei, tehnologia.

Toate răurile vor fi adunate spre bine, toate plâsmuirile prooroce vor direcționa către nedestructibila uniune dintre știință și artă. Artă va fi un bun pentru ochi, ecoarta, un bun pentru viață...

Chiar dacă mitul despre Turnul Babel nu va cădea, căci în fiecare clipă putem să mai adăugăm un metru intenției noastre de înălțare, oricum prea mică față de un reper atât de mare cum este Terra, omul, după modelul biblic, va reânvia în dragoste pentru emanciparea sa, dragoste pentru autodepășire, dragoste pentru fizica timpului material, și nu va uita de ecologie, atât în material, cât și în spirit!

Timpul cântărește bine toate cele. Curios, el este și gravitațional, strunind bine atât înălțările cât și căderile.

*

Muzica există prin ea însăși ca artă, există ca artă și prin actul de interpretare. Deci ea există în două forme, dependente una de alta la concret, independente la recepția consumatorului. La o anume artă ne gândim când vorbim despre muzica lui Brahms și despre altă artă vorbim când îl urmărim pe X, marele interpret a lui Brahms...

Foarte ușor muzica trece vaporosă sau greu condensat pe lângă matematică.

Despre arta interpretativă dorim să vorbim ca despre o ecoartă, căci atunci când parametrii ce definesc talentul interpretului sunt înalți, atunci simți că trăiești la o cotă înaltă, simți că mediul îți este plăcut și apropiat...

Ea, arta interpretativă, a declanșat epoca modernă, epoca de emancipare a artei, epoca „modei” sau cea a „curentului”.

Dacă un violonist poate să fie, ca moment de artă, peste compozitorul concertului său, să manevreze cu elemente abstracte și să creeze o nouă impresie de valoare asupra mediului, de ce nu și un pictor poate să fie deasupra realității fotografiate de ochi, deasupra aparatului special inventat.

Iată cum emanciparea interpretului muzician a dus la emanciparea pictorului, a expresiei sale, a impresiei operei în final, intuind că pictura poate fi mai spirituală...

Acest lucru s-a întâmplat în secolul XIX...

Iată cum muzica prima s-a emancipat, după care au urmat toate celelalte...

Noul mod de manifestare al artelor, dinamismul, gândirea filozofică și mai târziu tehnica desăvârșită (vezi suprarealismul), a fost în concordanță cu mediul provocant, a fost ecoartă în termenii specifici dezvoltării furibunde tehnologice. ...Dar nu întotdeauna în folosul omului!

Revenind la cazul muzicii, cu toții știm că la un concert, în sală, în direct, desfășurat într-o filarmonică, nu numai opera în sine este de căutat, ci și actul interpretativ, școala locală și de aiurea, cea care aruncă pe piață talente de necontestat, talente care înseamnă mereu, ca o buclă cibernetică, reconsiderarea compozitorului interpretat. Zeci de variante sunt puse cu auditoriul în contact.

Conceperea artei în direct, a muzicii, constituie sarea și piperul acestei arte, este magia creată de interpret, este timpul trecut și cel viitor trăit „la prezent”.

Lumea ar stagna dacă nu ar exista „cabotina” artă a interpretării, ca și cele, în general, specifice creării...

Muzica înseamnă mult senzorial, înseamnă știință și de aceea este prima artă în relație cu tehnologia. Dacă această relație reușește să creeze spațiul sonor, „cel așteptat” de sensorul uman, să contribuie la realizarea unui ecosistem, atunci ea este o bună propagandă, un bun dat pentru ideea de nou concubinaj, acela dintre artă și tehnologie.

Decembrie, 2003

ORAȘE ȘI MONUMENTE

Dorind să retrăim câteva clipe de istorie vie, să ne reîmprospătăm elemente de cultură medievală am hotărât să revizităm orașul Sibiu, să revedem celebrul muzeu Brukenthal îndemnat fiind și de ultimele pagini scrise de Constantin Zărnescu despre Principele Dracula, cel ce făcuse târg cu regele ungar, Mateiaș Corvinul, asupra unei cote financiare date de medievalul oraș contra sprijin în apărarea marginii de regat; Dracula Vlad să apere Transilvania, de turci, iar sibienii sași să-l răsplătească pe principele valah cu tot ce acesta le va cere...

Cu astfel de idei, am descins deunăzi în străvechiul oraș pe care întotdeauna l-am iubit și admirat pentru valoarea sa istorică, pentru frumusețea arhitecturii medievale, pentru posibila noastră legătură cu spiritul german, legătură care ne-a pasionat întratât, încât, luna trecută am plecat singuri, pentru o zi, să vedem Cernăuțiul din actuala Ucraină...

Considerăm Sibiul ca pe un oraș monument, de unică existență europeană, un oraș de graniță sărac pentru imperiul german și austriac, dar atât de bogat, acum, pentru istoria contemporană. Vizând punctul de vedere tradițional îl consider deosebit de important pentru poporul sas, pentru toate vecinătățile de popoare... De aproape o mie de ani, deosebit de important pentru poporul român.

Pe aceeași linie de monumental arhitectonic, chiar mai mult, monumental cultural, dorim să subliniem și existența celorlalte localități, comune și sate din județul Sibiu, cum sunt inegalabilul Apoldul de Sus, Apoldul de Jos, Cristian, sau mai aproape de noi, Boița; cea lăsată mai mult decât toate în izbeliște...

Am observat, în sfârșit, ca reparație morală față de noi cei profunzi, față de români, ca reparație materială față de istoria universală, la Sibiu au început lucrările de restaurare și protejare arhitecturală. În mod sigur, peste câțiva ani, dacă aceste fapte vor continua, acest oraș va fi unul dintre cele mai căutate din lume, de către cercetători, de către turiști.

Incredibilă, cinică, a fost nepăsarea unei stăpâniri anacronice, criminale, nepăsare batjocoritoare față de ceea ce istoria lasă mai de preț, trecutul, sursa de aer pentru vitalitatea prezentului.

Cum pot să vadă rezultatul unei politici cretine cei ce au fost la cârma puterii? Cum pot să se uite în sine chiar și după acești patrusprezece ani de drum ocolit, de nesimțire. ...Coborâm pe strada Conrad Haas, o luăm pe Moș Ion Roată și ajungem la celebrele scări. Au fost și sunt străzi fără pavaj, cu nămol, colosale străzi născute de sute de ani, conduse de oameni fără rușine față de civilizația ultimilor șazeci de ani. Urc scările, monumentale scări pe ale căror trepte în orice direcție te-ai uita vezi o arhitectură divină. Opere de artă, opere de acoperișuri, planuri înclinate, capodopere de intersecții. Urci și vezi catedrala evanghelică, liceul Bruckenthal, mergi pe o medievală și originală stradă, cea a Mitropoliei și ajungi la un parc...batjocorit de portrete, busturi "bocanci", din bronz, masive și cu prost gust făcute. Probabil, au fost concepute de o stăpânire fără bun simț, de "artiști" plastici studiați la școli de "neartă" racordați la celebra cooperativă comunistă de trăit fără bani, de creat o pseudorealitate. Ne-a fost rușine de mastodonții cocoțați, făcuți în numele artelor plene, în cadrul fondurilor și uniunilor elitelor plastice naționale...

Ne-a fost rușine pentru nația care a dat naștere la oamenii care au condus Sibiul zeci de ani și l-au lăsat în paragină.

În Piața Mare, un picamer începuse să spargă ceva. Într-o piață unică, europeană, în care se vede că nimic nu fusese până acum reparat, renovat, exceptând poate monumentul lui Gheorghe Lazăr, care, ca operă de artă, ni s-a părut a fi o rușine...Noroc cu biserica romano catolică unde am intrat și ne-am revenit oarecum...De ce o fi stând jos, pe scaun sau așa ceva, cel făcut din blocuri de piatră, lipite la încheieturi, pe care l-am bănuțit a fi Gheorghe Lazăr? De ce stă, șezând, într-o piață unde probabil ar fi trebuit să se adreseze mulțimilor adunate...Ce piață !

De aici, trebuind să mă întorc înspre hotelul Bulevard, am pornit pe o altă bijuterie de stradă, dar, care, anacronic, se cheamă Nicolae Bălcescu. Hodoronc tronc...Ce treabă are Bălcescu cu vechea stradă a negustorilor și breslelor meseriașe din medievalul oraș al sibienilor sași, al lui Mateiaș și al verișorului său Vlad culegător de taxe locale și apărător de...draci?

Am scris acest articol aici, pentru noi, pentru vâlceni, fiindcă multe din criticile făcute la adresa edililor sibieni sunt valabile și pentru noi, chiar mai mult, dacă stăm și ne gândim la rușinea pricinuită, demolarea completă a vechiului oraș. De asemenea, am înțeles, că se dorește ornarea unui parc sau alei cu busturi sculptate...Exceptând mizeria periferică construită pe fostele grădini de zarzavat, n-am spune că orașul nostru este urât, că este construit chiar fără gust, dar totuși, cei aflați cândva la puterea străzilor, la puterea de cuvânt, de părere, dacă se laudă cu așa ceva și se tot laudă indirect, cum pot să doarmă liniștiți, la atâta dovadă de puțină minte de care au dat dovadă...

Cu toate acestea au făcut un lucru bun, lăsând, pentru ziua de azi, două locuri neconstruite încă, ne referim la scuarul din centru, vechea terasă, ne referim la câmpul părăginit de lângă fostul PSM și clădirea Finanțelor.

O propunere am face edililor de azi, ca în aceste locuri să fie reconstruit centrul Râmnicului vechi, după fotografii. O parte, pe latura de la Prefectură pe bulevard în jos, colț cu Ana Ipătescu, apoi spre Finanțe și închisă bucla la depozitul farmaceutic. A doua parte, de la Agenția de voiaj un brâu de construcții până la patiseria Boromir și ceva înspre interior, refăcându-se astfel vechea terasă... Construcțiile se pot face pe locuri noi și nu neapărat pe poziții originale.

În orice caz , ediliile care văd viitorul azi, mai ales în această de prost gust tranziție prelungită trebuie să renunțe la vizele, aprobările, organismelor revoluționare de la 44 încoace, reînțarite în 1989, organisme care evită licația, concurența, dar își oferă "competența" pentru atragerea de lucrări în propria oradă.

Martie, 2004

LA SIBIU S-A DEMOLAT STATUIA LUI GH.LAZĂR

Cu pași repezi, ajutați de istorie, sibienii cu al lor oraș se îndreaptă către integrarea europeană, în fapt, ca oricare alt oraș românesc, cu mici rețușuri, fiind de mult integrat într-o cultură cu mult superioară celei de azi, cultura europeană cu rădăcini în cea de acum 500 de ani...

Ca semn al voinței lor de a fi capitală culturală a Europei, pretenție neapărată ad-hoc căci, arhitectural vorbind, această așezare merita atenția întregii omeniri, sibienii au purces la conservarea trainică a medievalului oraș.

Rar întâlnești roci originale, trecute prin mâna și studiul ochiului uman, funcționale, având vârsta jumătății de mileniu...

Într-un număr trecut al ziarului Info puls, mai bine de un an, criticam primăria Sibiului pentru delăsarea, ruinarea prețuitelor vestigii păstrate prost până azi, pentru denumirile iraționale date

unor străzi și piețe, pentru dureroasele dovezi ale unor arte proletcultiste, profesioniste, grobe, fabricate după cel de-al doilea război mondial...

Deși credeam că acuzațiile aduse le-am scris doar pentru noi, vâlcenii, destul de grave, justificate însă din punct de vedere al bunului simț cultural, acuzații pe care le pusesem alături de cele aduse edililor vâlceni referitoare la marea demolare a trecutului localizat în jurul anilor 70, Primăria Sibiului s-a autosesizat, deși mai mult ca sigur s-a autosesizat cu mult înainte și a început importanta vitală operă de reconstrucție, de rehabilitare și reutilizare a habitatului specific trecutului, specific medieval... A început, și, acest lucru doream să-l subliniem, a avut curajul să demoleze kitsch-urile intelectualității plastice profesioniste, conformiste, obediente, specifice ultimei jumătăți de secol.

Astfel asistăm la un moment extraordinar, valoros, al istoriei postdecembriste, edilii sibieni demolează (o reface mai bine în altă parte) statuia lui Gh. Lazăr, mizerabilă din punct de vedere estetic, care tronează sub semnul unei prostii plastice în Piața Mare a Sfatului, în piața mare a Sibiului, lângă biserica evanghelică, lângă Primărie, lângă celebrul cartier al meșteșugarilor și negustorilor sibieni, toate, amintind mai mult de un Matei Corvinul și Vlad Țepeș...

O statuie construită din blocuri de piatră într-o manieră ce s-a dorit a volumelor bine temperate, simbolizând trăinicia unei ideologii solide, aparținând timpului aducerii de nenorociri în cultura noastră, adusă și certificată de o breaslă, a artiștilor, gădilată în prosteasca ei boemă, infatuată, fals înobilată.

Spuneam, în primul nostru material, cel scris acum mai bine de un an, că este o rușine pentru Sibiu și pentru țara noastră că această statuie există, că ea a fost ridicată acolo unde este (acum, „a fost”), că strada care dă spre ea se cheamă Nicolae Bălcescu...că în parcul din apropiere, al intelectualilor sunt mai multe sculpturi, busturi turnate în bronz, personalități de primă mărime, la care, capetele, fără nici o vină și „fără intenție” sunt executate la dimensiuni care frizează ilaritatea.

Da, a venit timpul să vedem ce s-a construit sub însemnul viermelui de stricăciune, din arhitectură, în general - din cultură, să vedem ce înseamnă au sau au avut termenii de specialist și specialitate, amândouă atestate cu diplome eliberate de univers(al)itate...

Scriem acest material ca să arătăm profesioniștilor și cetățenilor din orașul nostru, cei care reclamă întotdeauna nevoia de „specialiști” atunci când se ajunge la judecata publică și cetățenească, anume că nu este suficient să vină un profesionist din cultura diriguată, a statului, înarmat cu ceva critici de specialitate și să ne învețe cum să judecăm opera de artă... Această operă se adresează mediului în care este creată, și înțelegerea ei nu trebuie legată de existența unui traducător, de un limbaj de decriptare, pe care nici artistul și nici criticul nu îl are, dicționarul de logică publică, respingându-l din relația producător – consumator.

...Să ni se spună și nouă acum, câți dintre maeștri critici și artiști, arhitecți și alți oameni de cultură au criticat prostia manifestată în orice direcție a operei de artă, slaba calitate, amatorismul, lipsa de profesionalism... Au criticat opera proletcultistă, de exemplu, a Sibiului!

Asupra unui monument de arhitectură, de sculptură, trebuie să se exprime în primul rând cei pentru care este ridicat acesta, putem să ne exprimăm și noi, observatori și consumatori liberi de artă, dacă o putem face, trebuie să se exprime cel care dă banii pentru construcția lui... Orice sistem, și despre gândire sistemică tratăm asăzi, are mai multe componente, subsisteme, și eliminarea oricărei dintre ele din actul de analiză și judecată al acestuia reprezintă o eroare, o nepermisă frustrare.

De aceea nu este greșit să discutăm despre valoarea (atunci când se solicită contribuția financiară publică) programelor „Habitat”, „Sacralitate și Modernitate”, valoarea rezultatelor taberelor de creație plastică, sărbătoririle publice și toate aceste dezbateri nu neapărat numai prin sistemul consiliilor locale, cele mult trâmbițate ca fiind alese democratic. Artă,

contemporaneitate, modernitate; ...putem vorbi liber și despre neglijența publică, cea de neîntreținere în actualitate a bisericii din celebrul deal al Cetățuiei, și despre dealul salcâmlor (Malului), și despre biserica din lemn, neproportionată, destinată spațiilor înguste și pline de angoasă, pentru cine (?), construită la muzeul satului sau hanul, casa de oaspeți din același loc (creații ale HAR-ului). Ambele din lemn.

Cu asemenea „habitaturi”, fără viitor, compromitem originalul, cel specific unui popor...

Da, a venit timpul să criticăm izolarea manieristă sau copierea de manieră, repede și prost făcută, să apreciem și să-i adulăm pe marii artiști care au existat, care există, înregimentați și neînregimentați.

Este corectă și poziția domnului I. Șt. Lazăr, care ne invită să nu desființăm ceea ce s-a făcut până acum, dacă nu avem ce să punem în loc. Corectă observație, uzată, dar nu și suficientă...

Căile greșite, postbelice, dar mai ales cele incubate de incultura crasă a momentului postrevoluționar, trebuie încet, încet, corectate, schimbate, un rol important revenind instituției publice de cultură, cetățeanului, presei și artiștilor independenți.

Iulie, 2005

ARTA ȘI DECADENȚA EI. PREAPOCALIPSA SECOLULUI XX

Arta, dedesubturile ei, simțirea aleasă, starea de revelație, ecologia spiritului, a gândului - mirifica esență, incantarea artistică...sunt doar câteva din preocupările care datorită enormelor neajunsuri din creația artistică manifestată în sec. XX, frământă gândirea sensibilă, tinerească, a începutului de secol XXI.

Într-unul din articolele scrise cu ceva timp în urmă, “Ecoartă- (1)”, vorbeam de adoptarea, în lumea creației științifice și artistice, unui termen specific mediului înconjurător, “ecologie”, pentru a prevesti curățenia despre care trebuie să facem vorbire de astăzi înainte, fără cenzuri meschine, în actul de producere al operei artistice, similar cu cel de creație tehnologică.

Fapta petrecută în secolul trecut, în lumea culturală oblăduită de gândirea leninistă, cea care a încartiruit evenimentul artistic în trăpașe uniuni (cooperatiste) de creație, și-a dovedit azi prostia, mai mult, s-a relevat ca un enorm pericol pentru societate, atunci când politica revoluționară s-a amestecat cu cultura, în speță cu arta.

Contrar mersului general, precum cel al întreprinderilor socialiste care, blocându-se din varii motive după ’90 (unele erau blocate dinainte), s-au privatizat, s-au disociaț, s-au „particularizat”, ele, uniunile, au vrut să prindă dimensiuni noi, s-au multiplicat în continuare, umbresc și împiedică acum, subtil, renașterea mișcărilor particulare, continuă, datorită prostiei generale, o ideologie comună existentă, din păcate, în actualul sistem pseudocapitalist...Noi suntem noi, noi facem artă, noi și numai noi suntem expresia voluntarismului...”noi” și niciodată “eu”...

Pentru a compara eforturile noastre cu ale altora, din diaspora, vom continua diatriba noastră (sic!) referitoare la artă, alternând-o cu cea (fără a o numi diatribă) a analistului și omului de cultură, Alexandru Trifu, de la Geneva, care, în numărul din iunie 2005 al revistei “Căminul românesc”, a scris articolul intitulat: “Idiotul în artă, mondializat”.

Alexandru Trifu emite judecăți pertinente asupra unei istorii rătăcite, umbrite de mizeria pe care a adus-o comunismul și care a dat România mult înapoi față de ce trebuia să fie astăzi. Subliniem, în plus, în proprie opinie, că diferența dintre sat și oraș, la noi, este atât de mare, încât s-a ajuns la situația în care, astăzi, satul românesc să fie un kitsch al satului medieval...

Dar să revenim la artă, la oraș.

“Această idee (n.n - a idiotului în artă) ne-a fost reactualizată privind albumul Muzeului de artă contemporană din București. Dacă până în 1944, arta românească a fost și va rămâne o valoare europeană și chiar mondială prin Brâncuși, printre alții, după anul 1944 până în decembrie 1989, șantierul creerii idiotului, în general, și în artă în particular, a dat rezultate strălucitoare. Șantier, de altfel, organizat la nivelul Europei de Est.”

Cu alte cuvinte, sunt și excepții, tot ce s-a produs în arta plastică românească sub atenta și generoasa oblăduire a sindicatului generalizat, subtil politizat, cel al Uniunii Naționale de creație, uniunea artiștilor plastici, a fost un „tot” exprimat, perpetuat, sub semnul decadenței, alienării, batjocoririi sentimentului uman...

“După anul 1989, etapa regională a fost depășită, intrându-se în etapa mondializării idiotului”.

În loc să urmeze cursul firesc, al istoriei, adică să dispară așa cum a dispărut sau cu greu dispare prefăcătorie economică, ideea artei de tip „uniune” se dezvoltă încurajată fiind și de declinul artei mondiale care, după 1990, recunoaște că moare, inexplicabil sau dimpotrivă, se îndreaptă către cea mai întunecată perioadă a sa: politizarea globalizării, politizarea actului artistic, grandomania, prostia, incultura generatorilor de act politic...

“Dar, din păcate, cultura occidentală, în esența ei, fapt dramatic, a intrat într-o perioadă de decadență greu de explicat la prima vedere.”

În articolul pe care l-am remarcat și îl exemplificăm acum, scris de Alexandru Trifu, autorul de la Geneva, reprezentant de seamă al românilor din diaspora, acesta, pentru a se justifica, a ajunge la esențe, subliniază caracteristici ale ființei umane, precum cea de „dominație, ambalată în mesianism” sau cea de neglijare a bunei relații ale omului cu Natura, prevestind apariția unei perioade „preapocaliptice” și a apariției „mutanților umani”! Totul ca urmare ...”al credinței reacționare că cel mai puternic economic, politic, ideologic are dreptul să-și impună punctul de vedere pe toate planurile.”

Patru etape se pot distinge în cadrul luptei de dominare, „devenită globală”: „lovitura de stat bolșevică din 1917 în Rusia”, „Mai '68 în Franța”, „Eșecul creerii Europei unite”, „Mondializarea”.

„Proletcultismul”, consecință a primei etape, „proclamarea revoluției prin sex, sânge și violență” de către Jean-Paul Sartre în cea de-a doua etapă, Franța anilor '68, „Europa patriilor, cea în care credea De Gaulle, Europa diversității”, a treia etapă, „Mondializarea” (spirituală) a patra etapă, sunt tot atâtea motive care au dus la creerea „idiotului mondializat (în cultură și artă)”.

Se instalează în cultură, în civilizația umană, ideea de istorie pierdută... Iată ce spune un anume Pierre Nora în lucrarea sa „Locuri de memorie”: „Sfârșitul societăților memorie, Istoria condamnată la uitare, Istoria este o reprezentare a trecutului. Memoria este mereu suspectă Istoriei a cărei misiune adevărată este de a o distruge și de a o refuza”...”Sunt mulți filozofi, critici de artă, care se înscriu pe această linie și dictează piața artei, a artelor plastice în particular. Deci nu este de mirare că în facultățile de arte frumoase nu mai este pus accentul pe știința de a desena, de a picta, sculpta etc...amatorismul este în floare...cel ce câștigă bani din artă este profesionist, iar cel ce nu câștigă este amator...nu se mai creează, se face artă. Cu resturi de mâncare, cu gunoaie.”

Am văzut și noi, aici, la Râmnic, asemenea artă, mai mult, sub semnul unei crase inculturii, girate de sus puși, finanțată (așa se zice mai nou) de la Bruxelles.

Părerea lui Alexandru Trifu este că „idiotul în artă, mondializat, nu este un fenomen întâmplător, ci una din etapele decisive ale drumului preapocaliptic pe care s-a înscris omenirea.”

Ideile domnului Trifu vin să întărească cugetări ale noastre, o parte din cei ce locuiesc în acest Râmnic, să le confirme, să le întărească alura europeană, să ne îndemne la atenție, să ne îndemne în a ne crea singuri judecăți de valoare, să ne de-a curaj într-o lume în care minciuna este pusă la loc de cinste, politica

este bestială, falsa valoare este redefinită ca foame de bani. Să avem curajul exprimării atunci când judecăm opera de artă, să o analizăm în baza efortului intelectual folosit în creație, al energiei utilizate, să criticăm, subliniem noi, în baza unor date ale valorilor creștin democratice.

August, 2005

INDICE

- Abel
25, 26
Ada Ioanid
117
Adam
25
Adina A. Enăchescu
138, 141, 151
Alban Berg
21
Albert Einstein
22, 23, 55, 129
Alexander Archipenco
13
Alexander Calder
20
Alexandra Rus
34, 35, 36, 183
Alexandra Titu
79
Alexandru Dan Liviu Roșeanu
178
Alexandru Horezeanu
145, 147
Alexandru Lahovary
54
Alexandru Lăpușneanu
129
Alexandru Marin
93, 94, 95, 96, 131, 135, 137,
142, 144, 150, 151, 152, 153
Alexandru Mircescu
105
Alexandru Popescu Mihăești
159
Alexandru Stănescu
36, 38
Alexandru Ștefulescu
46
Alexandru Trandafir
160, 166
Alexandru Trifu
186, 188
Alphonso Mucha
110
Alfred Duca
23
Alfred Rece
177
Alina Mengoni
124
Alina Botez
48
Alina Ungureanu
124
A. M. Noll
31
Amalia Wechsler
116
Amalia Lili Hirschfeldt
113, 115
Ambrozia Rucăreanu
158
Amedeo Modigliani
67, 101
Ana Cristina Grigoriu
124

Ana Ipătescu	Aurelia Sanda
191	169
Ana Maria Avram	Babeș Bolyai
10, 11, 21	36
Andra Iovanovici	Ball
124	171
Andre Malraux	Basarab I
180, 182	160
Andreea Cerbu	Blaise Pascal
124	28
Andreea Elena Popescu	Bogdan Constantin
166	72, 73, 170
Andrei Sârbu	Bogdan Pietriș
84	163
Angela Tomaselli	Boromir
78, 79, 80, 127, 170	191
Antim Ivireanul	Bruckenthal
119	179,188, 189
Anton Brucner	Cain
10	25, 26
Anton Pann	Camil Ressu
64, 72, 75, 96, 97, 102, 107,	6, 137
137, 141, 142, 151, 154	Carina Rusu
Anton Pavlovici Cehov	124
126	Carl Orff
Arcadie Răileanu	38, 121, 123, 131
83, 84, 85, 86, 164	Carmen Adela Popa
Aristide Pompilian	135, 136
56	Călin Matei
Arnold Schonberg	155
22, 31, 157	Cătălin Davidescu
Asvadurova Brilianova	175, 176
79	Cătălin Solcan
Auguste Rodin	177
52	Cela Delavrancea
Archipenko	39, 75, 131
13	Cezarina Zorlescu
Aurelia Drăghici Rogojinaru	56
154, 155, 156, 160, 166	

Charles Babbaje
 28
 Charles Csuri
 32
 Choisi Mangru
 114
 Ciprian Porumbescu
 164
 Claudiu Aurel Tulugea
 162
 Claudiu Ciuteanu
 124
 Conrad Haas
 189
 Constantin Brâncuși
 6, 8, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20,
 21, 23, 36, 42, 45, 49, 59, 60,
 95, 123, 130, 131, 197
 Constantin Burghele
 172, 173
 Constantin Cerăceanu
 86, 96, 97, 98, 99, 100, 101,
 102
 Constantin Codoi
 166
 Constantin Dărăscu
 117, 169
 Constantin Deaconu
 89, 91
 Constantin Iliescu
 61, 86, 95, 100, 120, 154, 158,
 166, 168
 Constantin Lucaci
 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 18, 19,
 20, 21, 36, 62,
 Constantin Neacșu
 115, 116, 129, 169
 Constantin Nicolin
 58, 108
 Constantin Prut
 6
 Constantin Rotaru
 87
 Constantin Zorlescu
 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54,
 55, 56, 59, 60, 91, 154, 168
 Constantin Zărnescu
 34, 36, 37, 49, 179, 188
 Conrad Haas
 182
 Coralia Predescu
 166
 Cordoș Cosmin
 177
 Corina Bunea
 166
 Cornel Medrea
 47
 Cornel Medvedov
 65, 68
 Cornel Milescu
 166
 Cornelia Găinușe
 124
 Corneliu Antim
 81, 127, 177
 Corneliu Baba
 100
 Costea Marinoiu
 138, 144, 155
 Costin Ioanid
 117
 Cristi Creangă
 146, 150, 151
 Cristian Buricea
 35
 Cristian Ciomu
 158, 162, 163

Cristian Sergiu Ianța
170, 171
Cristian Sima
170
Cristian Zărnescu
38
Cristina Cercelaru
169
Cristina Grigoriu
124
Cristina Tănăsie
124
Dan Barbilian
117
Dan Dumitru Gogiu
143
Dan Florin Bogoslov
107, 108
Dan Purcărea
176
Dan Sârbu
143
Dan Tudor
78, 79, 80, 151
Dan Roșca
169
Daniel Bălănescu
178
Daniel Medvedov
65, 68
Daniel Wechsler
116, 118
Daniela Deaconu
166, 170
Dante Alighieri
59, 60, 72, 109
Dărăscu
117
De Gaule
197
Diana Mitulescu
160, 161
Dimitrie Gusti
117
Dracula Vlad
181
Dragoș Cosmin
177
Dragoș Teodorescu
105
Dobrogeanu Gherea
59
Dorothea Ispas Ionașcu
166
Dumitru Bondoc
138, 140
Dumitru Radu
80, 81, 82
Dumitru Zamfira
141, 147, 152, 156, 157, 158,
160
Elina Doamna
158
Elena Stoica
145, 160, 167
Elena Găinușe
124
Emil Ștefănescu
43, 61, 63, 86, 100, 120
Emil Pangrati
6, 7, 11, 19
Enache Dinu
118
Ernest Doneaud
93

Eugen Ionescu	Gabriel Medvedov Rotomeza
85	64, 65, 66, 67, 68, 135, 136,
Eugen Petrescu	146, 147, 150, 151, 160, 166
157	Gabriela Herbel
Eugen Prodescu	160
108	Gabriela Rusu Păsărin
Eugenio Montale	89, 121
22, 23, 24	Gabriela Trușcă
Federico Fellini	166
163	Gelu Naum
Felix Sima	117
35, 38, 42, 43, 49, 86, 88, 89,	Geo Bogza
112, 118, 122, 133	117
Fellini	Geo Tudorică
165	132
Florea Miu	Georg Nees
108, 111	31
Florian Saioc	George Baciu
133	173
Florin Berculescu	George Enescu
132	160
Florin Drumeși	George Rogojinaru
167	154
Florin Popescu-Pentegos	George Rotaru
172, 173, 174	172
Florin Zupea	George Sorescu
176, 177	121, 122
Flory Dumitru	George Tei
143	171
Franz Kupka	George Țârnea
85	43, 54
Franz Schubert	Gelu Naum
22	117
Frederic Chopin	Gerald Shifrin
132	32
Frieder Nake	Gerbet d'Aurillac
31	28
Gabriel Giodea	Gheorghe Anghel
177	158, 159, 160

Gheorghe Ciobanu	Greta Medvedov
91	65, 68, 135, 136, 137
Gheorghe Cojocaru	Guillaume Apollinaire
57	23
Gheorghe Dican	Gustave Mahler
87, 108, 134, 153, 169	21
Gheorghe Dinu	Haralambie Potecă
117, 118	161
Gheorghe Gogescu	Henri Matisse
178	100
Gheorghe Dumitrașcu	Henriette Hoffman
159	109
Gheorghe Lazăr	Herodot
157, 161, 162, 190, 191, 192	28
Gheorghe Păun	Horia Bernea
170	159
Gheorghe Petre	Horia Munteanu
89, 90, 92, 112	36, 38
Gheorghe Filiș	I.St.Lazăr
132, 133	194
Gheorghe Ștefănescu	Iancu Dumitrescu
118	10, 21
Gheorghe Zvarici	Ilie Boca
161, 165	123
Gherasim Cristea	Ilinca Zamfir
147	158, 159
Gherontie	Ilic Momcilo
120, 168	138, 144
Giorgio De Chirico	Ioan Deac
92	178
Giorgio Segato	Ioana Ene
19, 21	162
Giorgio Vasari	Ioana Fluierașu
109	176
Giulio Carlo Argan	Ioan Orație
19	170, 171
Giustino Fortunato	Ion Andreescu
72	36, 91

Ion Arcaș	127
49	Ilinca Zamfir
Ion Cornea	163
39, 40, 93, 129	Ipolit Strâmbulescu
Ion Constantin Cotulbea	117
138, 142, 155	Iser
Ion Giurgurtu	117
130	Iulian Albu
Ion Iosif	162
105, 106	Iuri Grimov
Ion Irimescu	125, 126
82	Ivan Turgheniev
Ion Măldărescu	121, 126
174	J. P. Sartre
Ion Preda	188
177	J.L. Alesandro
Ion Predescu	32
88	Jaboleanu
Ion Roată	37
189	Jackson Pollock
Ion Sălișteanu	66, 115
126	James Shaffer
Ion St. Lazăr	32
49	Jean Al. Steriade
Ion Tălmăciu	117
73, 75, 76, 77, 88	Jean Paul Sartre
Ion Țuculescu	197
61, 101, 112	Johann Sebastian Bach
Ioana Ene	21
158	Johannes Brhams
Iona	186
123	Joseph Marie Jacquard
Ionel Jianu	28
13	Justinian Marina
Ionescu	145
104	Karl Orff
Ilic Momcilo	38, 119
138, 140	Kasimir Malevici
Ilie Boca	84, 85, 86

Krzysztof Penderecki	Margareta Wechsler
8	116, 117
Laszlo Kutas	Maria Diana Popescu
109, 110, 111	174
Laurențiu Crudiu	Maria Enache
145	36
Leca Morariu	Maria Constantin
164	118
Leibniz	Maria Magdalena Crișan
28	(Gaghel)
Lenin	79, 137, 169
43	Maria Marian
Leon Dură	177
43	Marian Nencescu
Leonardo Da Vinci	168
5, 31	Marian Pătrașcu
Leonardo Fibonaci	138, 139, 143, 155, 157
28	Marin Ioniță
Leslie Miller	170
32	Marin Gherasim
Liliana Scăunaș	159
160, 166	Marin Sorescu
Livia Drăgoi	107, 108, 109, 111, 112, 114,
34	121, 122, 123
Lucian Blaga	Mario Micheli
87, 98	13
Lucian Grigorescu	Marius Albu
117	162
Lucrețiu Pătrășcanu	Marius Turcitu
118	42, 43, 44, 45
Luiza Barcan	Matei Basarab
86, 118, 119	158
Ludwig van Beethoven	Matei Corvinul
20, 21, 54	126, 188, 190, 192
Marcel Duchamp	Măria Popa
157	124
Marcel Voinea	Măria Rusu
177	124

Medi Wechsler Dinu	Mircea Suchici
116, 117, 118, 119, 120	132, 133, 162
Melania Briciu	Mitică Teodorescu
110, 111	142, 143
Michelangelo	Modest Cichirdan
5, 8, 44, 59, 60	21, 122
Mihaela Curuia	Moise
134	44, 98
Mihaela Rusu Păsărin	Nae Ionescu
88	117
Mihaela Popescu Drăghicescu	Negoită Lăptoiu
43	34
Mihaela Toma	Neper
155	28
Mihai Eminescu	Nichita Stănescu
50, 53, 54, 160	6, 8
Mihai Badea	Nicolae Bălcescu
138, 140	53, 98, 104, 142, 163, 190
Mihai Moldoveanu	Nicolae Bănică Ologu
178	163
Mihai Popa	Nicolae Ceaușescu
115	12
Mihai Sporiș	Nicolae Daneș
59, 60, 138, 140, 143, 155	135, 138, 140, 157
Mihai Trifon	Nicolae Grigorescu
177	10, 12, 46, 63, 98, 100, 101,
Mihai Viteazul	104, 106, 154
54	Nicolae Grosu
Mihail Sadoveanu	35
170	Nicolae Iorga
Mihail Șuțu	126
170	Nicolae Mazilu
Mioara Comănescu Plop	144
145, 167	Nicolae Sporiș
Mircea cel Bătrân	138
17, 48, 53, 63	Nicolae Titulescu
Mircea Monu	129
138	Nicolae Zâmbroianu
	179

Nina Cassian
 118
 Nina Predescu
 157, 158
 Niki de Saint Phale
 20
 Noe
 25, 44
 Oana Manea
 161
 Oana Stancu
 162
 Octavian Barbosa
 87, 88
 Olga Popescu
 43, 70, 71, 87, 88, 169
 Ossip Zadkine
 13
 Ovidiu Ghidirmic
 118, 122
 P.I.Ceaikovski
 132
 P. Vereși
 59
 Pablo Picasso
 22, 43, 115, 157, 172
 Paul Gauguin
 100, 115
 Paul Klee
 31, 85
 Paul Cezanne
 62, 165
 Paulo Coelho
 61
 Paul Popescu
 42, 43, 44, 45, 161
 Paul Stănișor
 145, 147, 161, 166
 Pavel
 6
 Pavel Șușară
 81, 99, 101, 102
 Peggy Guggenheim
 21
 Peter Venczel
 35
 Petre Cichirdan (Bizu)
 11, 34, 35, 36, 37, 38, 56, 60,
 121, 151
 Petre Roman
 92
 Petre Pandrea
 13, 118, 130
 Petre Petria
 155
 Petre Țuțea
 119
 Petru Jecza
 81
 Petti Velici
 86, 87, 88, 89, 169
 Pierre Fournier
 21
 Pierre Nora
 197
 Piet Mondrian
 85
 Pietro Amato
 12
 Pieter Breugel cel Bătrân
 75
 Pitagora
 131
 Puia (Frații)
 158
 Radu Aftenie
 161

Rafael	Saul
75	6
Rabindranath Tagore	Sergiu Plop
54	83, 84, 85, 86, 124, 128, 129
Radu Bagdasar	Simian
24, 25, 32	81, 103, 105, 107, 157, 158
Radu N. Mandrea	Silvian Bârsanu
164	177
Radu Târnoveanu	Silviu Bârsan
169	122, 162, 163
Remus Irimescu	Simona Caraconcea
169	124
Richard Wagner	Simion Ciumeica
10, 21	165
Rodin	Spiru Chintilă
8, 13	63
Romeo Rădulescu	Sorin Ilfoveanu
119	91, 126
Romulus Balaban	Stan Hermeneanu
6	89
Romulus Popescu	Stelian Ghica
61, 62, 64, 119, 120	177
Constantin Rotaru	Steluța Zelici dumitrescu
87	166
Rousseau Vameșul	Stokhausen (Karlheinz)
78	8
Sabin Badea	Stravinski (Igor)
140	8, 113
Sabin Bălașa	Svoboda
12, 76	10
Sabin Vâlceanu	Ștefan Coman
27	165
Samuel Cardman	Ștefan Luchian
32	99
Sanda Faur	Ștefan Manasia
118	35
Sașa Pană	Ștefan Roll
117	117

Tagore (Rabindranath)
 50, 54
 Tatiana Brilianova
 79

 Tedy Brauner
 117
 Teodor Amann
 150
 Teodor (Tedy) Brauner
 117
 Theodor Burghel
 173
 Theodor Duței
 166
 Theodor Pallady
 160
 Tiberiu Aniniș
 162
 Tina (Ecaterina) Popa
 125, 129, 130, 169
 Tinguely
 20
 Titi Mihail Gherghina
 93
 Traian Ștefan Boicescu
 120, 124, 129, 169, 173, 178
 Tristan Tzara
 171
 Tubal
 25
 Tudor Arghezi
 95, 114, 123, 130
 Tudor Dumitru Savu
 48
 Tudor Emanuel Popescu
 62, 63, 64, 129
 Tudor Octavian
 173

 Van Gogh
 100, 103
 Valentin Boboc
 177
 Valentin Dolfi
 89
 Valentin Groza
 132, 133
 Valentin Naumescu
 35
 Valer Neag
 42, 43, 45, 46, 133, 161
 Vali Șchiopul
 141
 Vasile Dobre
 178
 Vasile Hurjui
 89, 90, 91, 92, 138, 156
 Vasile Roaită
 63, 79
 Vasile Sitari
 165
 Vasile Văcaru
 27
 Vasili Kandinski
 84
 Veronica Marinescu
 100
 Victor Brauner
 117
 Violeta Tuicu
 166
 Viorica Bellu
 161, 166
 Viorica Ciorăță
 102, 103, 104, 105, 170
 Victor Brauner
 117

Victor Crăciun
118, 122
Victor Gomoiu
162
Victoria Măria Rusu
120
Vida Geza
7
Vintilă Mihăescu
178
Vitalie Butescu
165
Vlad Țepeș
188, 190, 192
Wolfgang Amadeus Mozart
10, 21, 141, 142, 144
Yvonne Hasan
118

LISTA AUTORILOR LUCRĂRILOR REPRODUSE PE COPERTI

1. Paul Popescu
2. Valer Neag
3. Angela Tomaselli
4. Aurelia Sanda
5. Florin Popescu-Pentegos
6. Romulus Popescu
7. Constantin Neacșu
8. Cristian Sima
9. Olga Popescu
10. Bogdan Constantin
11. Murală, Biserica Malaia
12. Gabriel Medvedov
13. Alexandru Marin
14. Aurelia Rogojinaru
15. Constantin Iliescu
16. Enil Ștefănescu
17. Gherontie
18. Biserica Sf. Nicolae -
Mihăești
19. Dinu Zugravu
20. Violeta Scrociob
21. Dobre Vasile
22. Boicescu Traian Ștefan
23. Constantin Burghele
24. Constantin C. Popian
25. Daniel Bălănescu
26. Ioan Orație
27. Petre Cichirdan
28. Vasile Hurjui
29. Cristian Sergiu Ianza
30. C. Brâncuși
31. Ion Iosif
32. Ion Tălmăciu
33. Sergiu Plop
34. Alfred Rece
35. Florin Zupea
36. Laszlo Kutas
37. Florin Bogoslov
38. Constantin Zorlescu
39. Sergiu Săliște
40. Gheorghe Dican
41. Nicolae Zimbroianu
42. Viorica Ciorâta
43. Alexandru Roseanu,
Dan Liviu
44. Valentin Boboc
45. Dan Purcărea
46. Ioana Fluierașu
47. Sorin Hermeneanu
48. Andreea Hereșeanu
49. Gheorge Gogescu
50. Dumitru Zamfira
51. Medi Wechsler Dinu
52. Ecaterina Popa
53. Constantin Lucaci
54. Ion Cornea
55. Maria Gaghel

CUPRINS

I ȘTIINȚA ȘI ARTA

SCULPTORUL CONSTANTIN LUCACI.....	5
CINETISMUL SCULPTORULUI LUCACI.....	7
CONSTANTIN LUCACI, PRIMUL SCULPTOR ROMÂN CU MUZEU ÎN ITALIA.....	10
BRÂNCUȘI, MAI MULT FILOSOOF DECÂT SCULPTOR.....	13
FILOZOFIA FORMEI.....	16
SCULPTURA SECOLULUI XX DOMINATĂ DE ROMÂNI.....	19
ALBERT EINSTEIN, SCULPORUL ȘI EUGENIO MONTALE.....	22
ARTA ȘI CALCULATORUL (I).....	24
ISTORIA CALCULATORULUI SAU MATEMATICA BANALĂ (II).....	27
GRAFICA (III).....	29
SCULPTURA (IV).....	32
EXPOZIȚIA „PETRU CICHIRDAN”.....	34
EXPOZIȚIE DE PICTURĂ-SCULPTURĂ LA POLUL CULTURII CLUJ NAPOCA.....	35
MATERIALITATEA UNEI PICTURI ȘI SENSUL EI TEOLOGIC-ION CORNEA.....	39
PAUL POPESCU ȘI MARIUS TURCITU LA GALERIILE DE ARTĂ	42
CHEMAREA VALORILOR, VALER NEAG!.....	45
CONSTANTIN ZORLESCU 1 ȘTIINȚA ȘI ARTA	47
2 ARTA PORTRETULUI.....	49
3 MANIFESTĂRI EXPOZIȚIONALE ȘI PREMII.....	56
4 CE MAI FACE CONSTANTIN ZORLESCU?.....	59
ROMULUS POPESCU, PICTOR!.....	61

MAESTRUL GRAVOR: TUDOR	
EMANUEL POPESCU.....	62
GABRIEL MEDVEDOV ROTOMEZA EXPUNE	
ÎN HOLUL TEATRULUI „ANTON PANN”.....	64
WINMARKT COZIA.....	67

II

ARTIȘTI

EXPOZIȚIA DE PICTURĂ <i>OLGA POPESCU</i>	70
UN GRAFICIAN VÂLCEAN LA TORINO!.....	71
CULTURA ÎN PERIMETRUL REGIONAL	
- ION TĂLMACIU.....	73
CRITICĂ ȘI COMERȚ CU ARTĂ. GALLERYA. RO.	
MONOGRAFIA “ANGELA TOMASELLI”.....	78
EVENIMENT ARTISTIC LA MUZEUL	
DE ARTĂ „SIMIAN”: DUMITRU RADU!.....	80
PICTURĂ ABSTRACTĂ LA GALERIA DE ARTĂ,	
ARCADIE RĂILEANU ȘI SERGIU PLOP.....	83
PETTI VELICI ȘI FELIX SIMA,	
ARTIȘTI VÂLCENI.....	86
VASILE HURJUI, PICTOR „DE GOVORA”.....	89
ALEXANDRU MARIN.....	93
CONSTANTIN CERĂCEANU.....	96
LIBERTATEA CREAȚIEI – VIORICA CIORĂȚĂ.....	102
ION IOSIF - ÎNTRE REALITATE	
ȘI TRANSFIGURAREA EI PLASTICĂ.....	105
BOGOSLOV, LA MUZEUL DE ARTĂ.....	107
VERNISAJ DE SCULPTURĂ LA BIBLIOTECA	
JUDȚEANĂ, LASZLO KUTAS.....	109
MARIN SORESCU - PICTOR!.....	111
CONSTANTIN NEACȘU EXPUNE LA	
GALERIILE DE ARTĂ, CREÂND... HAOS.....	115
EXPOZIȚIE DE PICTURĂ: MEDI	
WECHSLER DINU.....	116

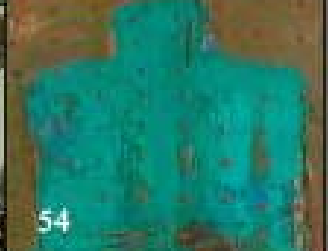
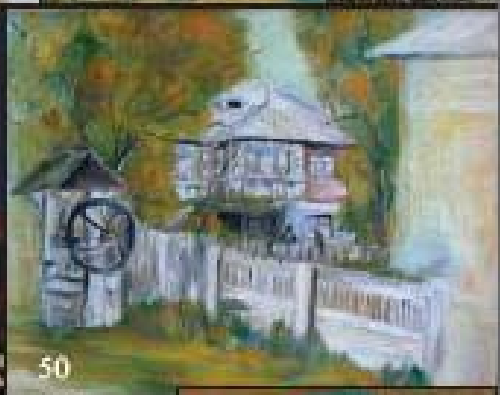
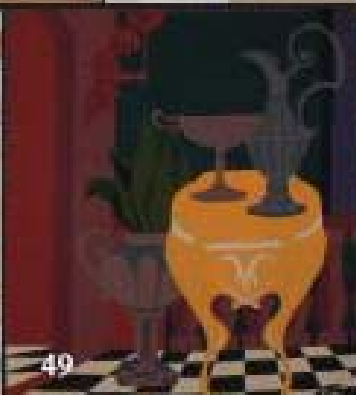
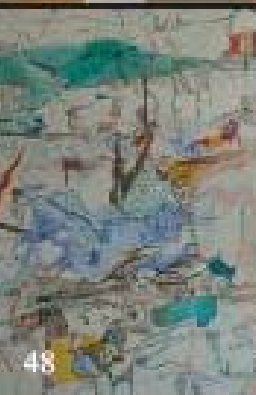
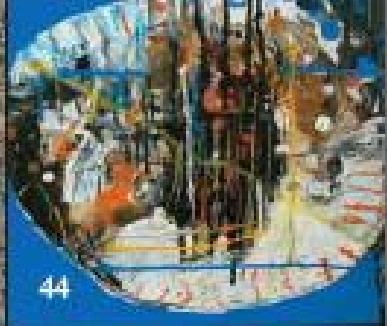
III MANIFESTĂRI-EXPOZIȚII

MEDALION MARIN SORESCU SI CARMINA BURANA.....	121
TINERI ARTIȘTI... ..	123
ZILE DE VARĂ, FIERBINȚI.....	125
UN JUDEȚ SĂRAC ÎN FORMĂ ȘI CULOARE.....	127
MUZICA ȘI POARTA SĂRUTULUI.....	130
DUBLU VERNISAJ LA TÂRGU JIU.....	133
EXPOZIȚIE COLECTIVĂ DE ARTĂ PLASTICĂ, WINMARKT COZIA 2005!.....	134
CENACLUL LITERAR-ARTISTIC “ANTON PANN”.....	137
CENACLUL LITERAR ARTISTIC "ANTON PANN" O ȘEDINȚĂ PE MUZICĂ DE MOZART	141
„ARTA – FEREASTRĂ A UFLETULUI”.....	145
EI NU SUNT ORICINE - ASOCIATIA FOȘTILOR DEȚINUȚI POLITICI.....	147
WINMARKT - COZIA REDIVIVUS ÎN 2006.....	150
AURELIA ȘI GEORGE ROGOJINARU EXPUN PICTURĂ LA CASA „ANTON PANN”.....	154
DUMITRU ZAMFIRA ȘI COSTUMUL POPULAR.....	156
ARNOTA, COSTEȘTI, GHEORGHE ANGHEL, NUME DE REFERINȚĂ ÎN CULTURA SUBCARPAȚILOR GETICI	158
EXPOZIȚIE DE ARTĂ PLASTICĂ LA SALA CONSTANTIN ILIESCU.....	160
INTERFERENȚĂ A ARTELOR LA CASA SIMIAN.....	161
ROTONDA SPIRITULUI ROMÂNESC.....	163
FANTEZII ESTIVALE, EXPOZIȚIE DE ARTĂ PLASTICĂ LA SALA „CONSTANTIN ILIESCU”.....	166
SALONUL JUDEȚEAN DE ARTĂ AL UAP, FILIALA VÂLCEA, AUGUST, 2010.	167
EXPOZIȚIE DE ARTĂ LA C.I.C. ARGEȘ.....	170
VEDEM DIN CE ÎN CE MAI MULT, ȘI CULEGEM ROADE DIN...VÂNTUL GALACTIC!.....	171
GALERII DE ARTĂ LA MUZEUL DE ISTORIE.....	175

EXPOZIȚIE LA MUZEUL DE ISTORIE VÂLCEA <i>BĂRBAȚI ÎN ARTA TEXTILĂ ROMÂNEASCĂ</i>	178
--	-----

IV REALITĂȚI

ECOARTA-EXPRIMAREA ECOLOGICĂ A ARTEI.....	180
STIINȚA ȘI ARTA. ECOARTA. ECOSISTEM EXPRIMAREA ECOLOGICĂ A ARTEI	185
ORAȘE ȘI MONUMENTE.....	188
LA SIBIU S-A DEMOLAT STATUIA LUI GH.LAZĂR.....	191
ARTA ȘI DECADENȚA EI. PREAPOCALIPSA SECOLULUI XX.....	194
INDICE.....	199
LISTA AUTORILOR LUCRĂRILOR REPRODUSE PE COPERȚI.....	212

5 948485 850202

ISBN 978-606-92372-7-4